

Norsk Arbeidsmandsforbund

Protokoll

over forhandlingene
på det
33. ordinære
landsmøte i Oslo
i dagene
7.-12. mai 1995

Norsk Arbeidsmandsforbund

PROTOKOLL

over forhandlingene på det
33. ordinære landsmøte
i Oslo
i dagene
7. mai–12. mai 1995

Aktietrykkeriet – Oslo 1995

PROTOKOLL

Arbeiderbevegelsens
Arkiv
og
Bibliotek

331.81(481)2

Ar 17L

1995 (33)

1. xx

Forord

Denne protokoll gir et kronologisk referat av forhandlingene ved Norsk Arbeidsmandsforbunds 33. ordinære landsmøte i Oslo 7.-12. mai 1995. Under landsmøtet ble det laget referat for hver dag. Dette ble trykket og utdelt til representantene, og det var anledning til å komme med merknader og foreslå rettelsler i de enkelte dagsreferater. Fristen for rettelsler til det siste dagsreferatet fredag 12. mai ble satt til 22. mai. Alle rettelsler er tatt hensyn til ved den endelige redigeringen.

Innsendte forslag som kom opp på landsmøtet, er gjengitt under det punkt på dagsorden hvor de er blitt behandlet. Andre fremsatte forslag er gjengitt i tilknytning til forslagsstillerne.

Debatt-innleggene er gjengitt i konsentrert form – unntatt i de tilfeller hvor manus er levert til referentene i forkant.

Deltakerlisten er tatt inn til slutt i protokollen.

Referenter:
Jan Herdal, Leif Thoresen
og Lise Winther

Innholdsfortegnelse

	Side		Side
Talerliste (register)	7	Onsdag 10. mai	
Søndag 7. mai		Pkt. 8 – «Norge og veien fram»	
Landsmøtets åpning	9	Thorbjørn Jaglands	
Minnetale	9	innledning	168
Åpningstale	11	Generell debatt	181
Gjestene hilser	18	Oppsummering	192
Forretningsorden	22	Handlingsprogrammet forts. ..	196
Dagsorden	23	Vedtektene forts.	203
Konstituering	24	Torsdag 11. mai	
Regnskapene	27	Pkt. 7 – Diverse forslag	233
Beretningene	35	Handlingsprogrammet forts.	
Pkt. 6 – Vedtektene	40	redaksjonskomiteens forslag	265
Mandag 8. mai		Redaksjonskomiteens leder	287
Pkt. 5 – Egen organisasjon –		Pkt. 9 – Bevilgninger	296
Prosjekt '93 og LOs strategi		Fredag 12. mai	
Yngve Hågensens innledning	51	Landsmøtets uttalelser	
Generell debatt	63	Arbeidsledigheten	300
Oppsummering	68	Videreføring av	
Vedtektene forts.	71	AFP-ordningen	301
Pkt. 3 – Forbundslederens		Svart arbeid – Arbeidsmiljø –	
muntlige beretning	77	Ren Utvikling	302
Generell debatt	87	Svalbard	303
Oppsummering	89	Pkt. 10 – Valg	
Vedtektene forts.	91	Valgkomiteens innstilling	304
Tirsdag 9. mai		Generell debatt	323
Vedtektene forts.	97	Valgene	330
Pkt. 4 – Handlingsprogrammet		Avslutning	335
Anders B. Rodals innledning	120	Deltakerliste	339
Forslag og debatt	128		

Talerliste

- Aga, Jens Tveit s. 186
Andersen, Bjørg s. 163
Andersen, Per Ørnulf s. 89, 96, 111, 220, 262
Asp, Ulf s. 18
Berg, Ingjard s. 157
Berg, Magne s. 256, 326
Borglund, Kjell s. 103, 253, 328
Boström, Kjell s. 335
Breivik, Ronald s. 116, 210
Ditløvsen, Ernst s. 67, 111, 114, 211
Dyngge, Arvid s. 295
Enge, Bjørn s. 34, 106, 326
Fiskum, Ketil s. 111, 255, 257
Fjellhaugen, Frøydis s. 186
Fjukstad, Bjørn s. 37, 326
Foss, Petter s. 244
Grøslund, Asbjørn s. 112, 161, 254, 259
Gullen, Alf s. 156, 190, 218
Guttormsen, Oddvar s. 219, 293
Hagen, Øystein s. 47, 93, 94, 97, 209, 210, 219, 244
Handsberg, Signe s. 292
Hansen, Magny s. 65, 158, 185, 210, 303
Halsnes, Marianne s. 185
Haverstad, Jens s. 331
Hjelde, Odd Joar s. 71
Holst, Kjell s. 48
Høgås, Assar s. 38, 329
Hågensen, Yngve s. 19, 51, 68
Ingebrigtsen, Per s. 187, 219
Iversen, Svein s. 67, 162
Jagedal, Arne, s. 254, 263, 325
Jagland, Thorbjørn s. 168, 192
Jenssen, Eva s. 88
Johannessen, Jarlse s. 184
Johansen, Thorbjørg s. 87, 93, 327
Johnsen, Solfrid Irene s. 244
Jørgensen, Bente s. 67, 188, 253
Jørgensen, Bjarne s. 103, 106, 110, 329
Karlsen, Jørn s. 63, 155, 220
Karlsen, Magnar s. 113, 329
Kittelsen, Hans Thv. s. 87
Klemetsen, Jan s. 46, 68, 87, 160, 190, 293, 330
Klimpen, Eldbjørg s. 28, 67, 188, 253
Klunderud, Johan s. 48, 67, 91, 103, 156, 211, 219, 257, 261
Kvernmo, Agnar s. 36, 38, 66, 88, 101, 102, 163, 181, 327
Kristensen, Bård s. 35, 36, 71, 88, 187, 208, 209, 218, 262, 326
Lam, Inger s. 102, 328
Landsverk, Halvor s. 102, 184
Langnes, Edmund s. 330
Larsen, Arve s. 38
Lia, Erna s. 88, 155, 256
Ljosland, Tor Øyvind s. 164, 191, 231, 256, 294, 325
Ludvigsen, Kjell G. s. 103, 106
Lyngås, Odd E. s. 258, 262
Madland, Ole Jarl s. 156, 294, 296
Mortensen, Torbjørn s. 50

Nilsen, Arnfinn s. 9, 11, 16, 21, 69, 77, 89, 93, 95, 96, 102, 111, 114, 117, 195, 209, 257, 264, 300, 302, 303, 323, 335, 336, 337
 Nilsen, Oddbjørn s. 254, 261
 Nordvik, Harald s. 329
 Nygård, Odd s. 163, 258, 330
 Nykvist, Doris s. 189
 Olafsen, Odd Arne s. 299
 Olsen, Ivar s. 160, 186
 Olsen, Helge s. 163, 183, 219, 253, 254, 255, 260
 Olsen, Lillian s. 64, 96, 103, 157, 291, 295, 296
 Olsen, Liv M. Moland s. 94, 322
 Olsen, Odd s. 182
 Ommundsen, Åse s. 37, 158, 294
 Pedersen, Sigfred s. 160, 324
 Pedersen, Tom s. 254
 Pedersen, Tora s. 291, 294
 Renshusløkken, Roar s. 104
 Rodal, Anders B. s. 21, 36, 39, 120, 287, 291, 292, 296
 Rødseth, Knut Jarle s. 162, 191, 209
 Røyrbotten, Bjørg s. 156
 Sagstad, Kjell s. 189, 212, 230, 295, 330
 Sandberg, Rolf s. 161, 208, 295, 327
 Seglem, Villy s. 298
 Selvåg, Gudmund S. s. 38, 47, 64, 159, 183, 254, 256, 259, 292, 293, 297
 Seppola, Åge s. 210
 Skoglund, Daniel s. 47
 Solberg, Hans P. s. 184, 254, 294
 Solstad, Magnhild s. 39, 65, 94, 162, 219
 Stenberg, Per Ole s. 72, 191
 Svendsrud, Kjell s. 48, 328
 Takøy, Hans s. 39, 65, 159
 Thue, John s. 87
 Tiller, Bjørn s. 94, 105, 158, 183, 211, 255, 261, 328
 Torske, Arne W. s. 29, 31, 32, 34
 Tronstad, Kjell E. s. 190, 260
 Tuven, Ola s. 13, 27, 34, 70, 104, 195, 219, 231, 260, 296, 329, 337
 Tveiten, Lars, s. 106
 Ullenes, Trond s. 163
 Ulvatn, Konrad s. 327
 Vedam, Børre s. 38, 87, 91, 103, 210, 292
 Viberg, Heidi-Therese s. 66, 101, 112, 256
 Wicken, Per s. 113
 Ødegården, Hilmar s. 210, 328
 Øvergård, Otto s. 156
 Øveraas, Harald s. 299
 Øygarden, Endre s. 291, 292
 Øygård, Arvid s. 26, 295
 Årdal, Toralf s. 49
 Åros, Stein s. 32, 36, 48, 89, 111, 302, 324

Åpningsmøtet søndag 7. mai

Norsk Arbeidsmandsforbunds 33. ordinære landsmøte ble innledet i Folkets Hus søndag 7. mai kl. 12.00 med et omfattende kulturprogram – «Sammen for framtida» – der forbundets innholdsrike 100-årige historie var den røde tråd i ord og toner. Manus og regi var ved John Nyutstumo og medvirkende var Anne Nyutstumo, Liv Aakvik, Kine Hellebust, Magne Bruteig og John Nyutstumo, med Bård Skift som kapellmester. Programansvarlig var AOF ved Finn Olsen. Forbundsleder Arnfinn Nilsen takket på vegne av landsmøtet for en meget fin åpning, og delte ut blomster til de medvirkende.

Landsmøtet sang «De nye slekter».

Minnetale

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* holdt følgende minnetale:

I siste landsmøteperiode er 1825 av forbundets medlemmer døde. Alle hadde det felles at de trodde på at samhold gir styrke. Svært mange hadde verv og gjorde en innsats for arbeidskamerater og vår organisasjon. Noen har hatt verv sentralt og andre lokalt, alle kan ikke nevnes, men vi skal minnes dem med takknemlighet for den innsats de har gjort for arbeiderbevegelsen. Likevel er det noen navn jeg vil nevne:

Halvard Halonen døde 47 år gammel i august 1991. Halvard var en av de som hadde klokkelein tro på fellesskapet, og når vi var på hovedtillitsmannskonferanser, husker jeg at det første han så etter var om stedet hadde Samvirkelag. Han var ved sin død hovedtillitsmann for vegarbeiderne i Finnmark, et verv han hadde i flere perioder. Han var også varamann til forbundsstyret og medlem av forbundets tariffråd for veg.

Tidligere forretningsfører i Finnmark Reidar Helgesen døde 75 år gammel i januar 1995 etter lengre tids sykdom. Reidar var forretningsfører i avdeling 17 fra 1972 til 1985 da han gikk av med pensjon. Vi husker Reidar som en fin fagforeningskamerat med sine meningers mot.

Arvid Forså, tidligere hovedtillitsmann for vegarbeiderne i Nordland, døde i februar 1995, 78 år gammel. Han var hovedtillitsmann i en årrekke og hadde også andre verv i sin avdeling. Han var medlem av forbundets landsstyre i perioden 1975 til 1979.

Bjørn Musum døde i mai 1993 bare 44 år gammel. Han var da hovedtillitsmann for vegarbeiderne i Nord-Trøndelag. I tillegg var han varamann til landsstyret og medlem av tariffrådet for vegsektoren.

Ivar Skredderhaug døde i desember 1991, 50 år gammel. Han var da gjenvalgt av forbundets landsmøte i mai 1991 for fjerde gang. Ivar kom fra gruvene på Tverfjellet og i de første periodene var han gruvesekretær. Han var oppvokst i gruvemiljøet i Follidal og var i hele sin tid i forbundet levende opptatt av gruver og denne industriens fremtid. I tillegg til den lojalitet mot bevegelsen Ivar i alle sammenhenger viste, vil vi også huske han for hans evner til hjelpsomhet og kameratskap. Og han hadde alltid tid til å gi en utstrakt hånd.

Leif Thue var nylig blitt pensjonist da han døde i juni 1993, 65 år gammel. Leif var leder av Norsk Jernbaneforbund og vi husker Leif som en fin kamerat det var lett å samarbeide med. Liv Nilsson var bare 51 år og leder av Norsk Kommuneforbund da hun døde i juli 1994, og vi vil huske henne som en sterk og markant lederskikkelse. Hun gikk aldri på akkord med sine meninger.

Johan Jørgen Holst døde i januar 1994 bare 56 år gammel. I han mistet landet en utenriksminister vi alle var stolte av. Spesielt vil hans arbeid for fred og forsoning i Midt-Østen bli stående som en milepel i historien.

Vi takker for innsatsen de alle har gjort og vi har ansvaret for å føre deres arbeid videre. Vi vil minnes våre kamerater med 1 minutt stillhet.

Landsmøtet sang «Ta hverandre i handa og hold».

Åpningstale

Forbundslederen holdt følgende åpningstale:
På landsstyrets vegne har jeg den ære og glede å ønske delegater og gjester velkommen til Norsk Arbeidsmandsforbunds 33. ordinære landsmøte. Det er et møte som også markerer at forbundet er 100 år. Og det er derfor naturlig å innlede denne talen med noen historiske refleksjoner. 100 år er ingen lang tid i et samfunnsutviklingsbilde. Men for en fagorganisasjon er 100 år en anseelig periode. På de 100 årene er det skjedd større samfunnsmessige endringer enn på flere hundre år tidligere. Og det har derfor krevd smidighet og kløkt fra organisasjonenes side, for å holde tritt med samfunnsutviklingen. Tidvis kan det være vanskelig i en demokratisk organisasjon.

Arbeidsmandsforbundet ble stiftet i en tid da industrialisering- en satte inn for alvor. Da største delen av Norge kommunikasjonsmessig ble samlet til ett rike gjennom veg- og jernbanebygging, gjennom kraftlinjer som ble strukket, demninger reist, tunneler slått. På den måten kan man si at det var Arbeidsmandsforbundets medlemmer som samlet Norge til ett rike.

Norge utviklet seg i løpet av forbausende kort tid til å bli en sydende heksegryte med anleggsvirksomhet – der arbeidsplassene sjelden var varige. Når veggen var bygget, når demningen var reist – så var jobben over. Anleggsarbeiderne var unge mennesker, røsket opp fra ulike bygdesamfunn som var stammen i det nye anleggsmiljøet som utviklet seg, i det nye Norge.

I dette miljøet, som nok kunne være røft og uvørent, utviklet det seg også et nødvendig samhold og gjensidig hjelpesystem. Det var basert på vissheten om at du alene ikke alltid er situasjonens herre. Du er ikke alltid sterk, du er ikke alltid frisk, du er ikke alltid ung og du har ikke alltid arbeid. Og i slike tilfeller hvor du trenger hjelp – da skal du få hjelp, uten å tigge om det, uten å fornedre deg. – Og du skal gi hjelp i din tur. Et navn på denne type hjelp er Solidaritet.

Gjennom organisasjonen, ja gjennom forbundet – medlemmenes eget verktøy har de ufaglærte preget samfunnsutviklingen. Den elementære og nødvendige solidariteten preget arbeiderbevegelsens samfunnssyn og ble lagt til grunn for prinsippene for velferdsstaten slik den ble utformet fra Nygaardsvolds regjering, og særlig utover i etterkrigstida. Og gjennom deres egen organisasjon løftet de ufaglærte seg selv både når det gjelder lønn, arbeids- og boforhold – og i status og verdighet.

Forbundet har vært betraktet som, og har vært et radikalt forbund. Men jeg tror også jeg kan si at det har vært en realistisk poli-

tikk forbundet har stått på i praksis, og vi har lagt vekt på å være til å stole på. Så har vi da også i det alt vesentligste hatt et ryddig forhold til det som kalles våre ærede motparter selv om uenigheten tidvis har gått dypt.

I forbundets historie finner vi solidaritetstanken som en grunnsten. Vi finner den de forskjellige yrkesgrupper i mellom – og vi finner det i forhold til internasjonalt arbeid. Tidlig forsto arbeiderklassen at internasjonal solidaritet var nødvendig. I streiker og andre konflikter ga det trygghet og sjøltillit å vite at arbeidere i andre land ville gi både moralsk og økonomisk støtte. Uten den internasjonale solidariteten ville effekten av det indre arbeidet bli redusert.

Arbeidsmandsforbundet har i dag en bred internasjonal kontakflate. På grunn av forbundets sammensetning med medlemmer både i privat og offentlig sektor og mange ulike yrker, er forbundet med i hele fire yrkesinternasjonaler. Gjennom LO og Norsk Folkehjelp gir forbundet støtte til prosjekter og frigjøringsbevegelser i ulike deler av verden, samtidig som forbundet har sitt eget Solidaritetsfond med mulighet til å bruke inntil 400.000 i året til internasjonalt solidaritetsarbeid.

Bare i løpet av de siste 10–15 åra har forbundet bl.a. støttet palestinerne, den undertrykte delen av fagbevegelsen i Tyrkia, en rekke prosjekter i det sørlige Afrika og Latin-Amerika, i Øst-Europa – og i Vest-Europa, som f.eks. den britiske gruvearbeiderstreiken på 80-tallet. I tråd med det internasjonale engasjementet har fredsarbeidet blitt sentralt. For fagbevegelsens mål vil aldri kunne nås uten fred og nedrustning.

Når vi betrakter utviklingen i det internasjonale samfunnet i den siste landsmøteperioden, har hovedinntrykket vært deprimerende. Det raser fremdeles krig i det tidligere Jugoslavia, i Kurdistan og i Tsjetsjenia, Algerie befinner seg på randen av borgerkrig, i Rwanda har det skjedd et ufattelig folkemord. Dessverre, jeg kunne fortsette – og når det gjelder den økonomiske utviklingen ser vi at flere og flere mennesker synker ned i fattigdom og håpløshet. Jeg nevner dette fordi det samtidig er en påminnelse om at vi som en del av en internasjonal solidarisk fagbevegelse ikke må gi opp det internasjonale engasjementet og bli oss selv nok.

Det ville være å lukke øynene for virkeligheten. Verden er nå så liten at virkningene av det som skjer i andre land fort forplanter seg. Vi har sett hvordan etniske motsetninger har spredd seg, og forplantet seg til fredelige demokratier. Selv her i Norge har vi i den siste tiden fått alvorlige påminnelser om en anseelig og latent rasisme.

Som del av fagbevegelsen generelt og som et forbund som organiserer en del av de yrkesgrupper hvor innvandregruppene er store, er det en prioritert oppgave å gjøre vårt for å forhindre denne utviklingen. Et viktig bidrag må være å sørge for ryddige forhold i arbeidsmarkedet. Det har de siste årene vist seg å være påkrevet, og dette skal jeg komme tilbake til.

Norge er ennå en fredelig plett og det er begrenset hva et lite land kan gjøre for å endre den internasjonale situasjonen. Like fullt er det interessant å se at internasjonalt faglig arbeid har bidratt til å få i stand prosessen som førte til Osloavtalen og fredsprosessen mellom Israel og palestinerne. En skjør plante som trenger all mulig støtte. Forbundet har sammen med fagbevegelsen bidratt økonomisk i denne prosessen.

EF-saken ble sjølsagt også denne gang en dominerende sak for forbundet. Som i 1972 sa Arbeidsmandsforbundet nei til EU-medlemskap. Flertallet var av den oppfatning at det markedsliberalistiske EU-systemet ikke er noe egnet redskap for å skape en rettferdig fordeling mellom fattige og rike land – tvert imot. Det var langt fra noen enstemmig beslutning, men debatten ble ført renhårig – og jeg er stolt over den måten vi greide å håndtere denne vanskelige saken på. I så henseende har forbundet, fagbevegelsen og for den saks skyld det norske folk gitt verden en leksjon i hvordan en demokratisk prosess kan gjennomføres.

Derimot er det liten grunn til å være stolt over situasjonen på arbeidsmarkedet. Arbeidsløsheten er fremdeles stor, og synes å ha bitt seg fast for lang tid. Selv om arbeidsløsheten er svakt synkende, så er situasjonen ille. Å sammenligne med andre land er vel og bra, men det løser ikke problemene for dem det gjelder. Mens vi for få år siden var rystet over en arbeidsløshet på 100.000, synes det som om svært mange rolig aksepterer en vesentlig høyere ledighet.

Og enda verre: I kjølvannet av arbeidsløsheten har vi sett hvordan mange arbeidsgivere har benyttet anledningen til å forverre forholdene for ansatte. Stadig får vi eksempler på at lovbestemte arbeidsordninger tilsidesettes, at regler om overtidbetaling brytes, at sikkerhetsbestemmelser omgås til fordel for kortsiktige gevinster.

I enkelte bransjer der forbundet organiserer folk, har vi fått se eksempler på rå og hensynsløs markedsliberalisme der de ansatte arbeider under sjokkerende forhold. Vi har avslørt bedrifter der bare 20% av de som vitterlig arbeider der er ansatte. 80% arbeider svart og på ellers uverdige vilkår. I stikkundersøkelser har det vist seg at et flertall av de undersøkte bedriftene driver med svart

arbeid. Vi har funnet renholdsbedrifter der det betales ned mot 20 kroner timen. Jeg nøler ikke med å si at det nærmer seg slavevilkår. Og det avslører ikke minst at det også i vårt samfunn finnes arbeidsgivere hvor de moralske barrierene mot å holde slaver er brutt ganske langt ned. Sjelden har vi fått dokumentert så tydelig hvordan et markedsstyrt samfunn vil kunne arte seg for de svakest gruppen. Og sjelden har det blitt så tydelig demonstrert hvor viktig det er at organisasjoner og myndigheter sørger for at lover, avtaler og alminnelig respekt for mennesker overholdes. Heldigvis har vi følt at vi har hatt gode medspillere i det offentlige og blant seriøse arbeidsgivere i flere bransjer.

Ja, i ett tilfelle har vi endatil gått til et organisert samarbeidsforhold med en arbeidsgiverforening for å komme uvesenet til livs. Jeg snakker om renholdsbransjen og stiftelsen Ren Utvikling. I sin tale på jubileumstilstelningen vår karakteriserte LO-lederen dette prosjektet som et foregangsprosjekt som allerede har gitt betydelige resultater som vil sikre medlemmene i renholdsbransjen tryggere og bedre arbeidsvilkår, som setter en standard for hva slags arbeidsliv vi ønsker å ha, og som kan være et eksempel for andre bransjer.

Vi må aldri akseptere arbeidsløsheten. Det er ingen naturlov som sier at folk skal gå uten jobb. Det er vanskelig å forstå at folk skal gå arbeidsløse når vi vet at det er et skrikende behov for folk til nyttig arbeid. Jeg vil i likhet med den forrige forbundslederen si at jeg kan også forstå at det ikke er mulig å ha tilbud om arbeid til alle – den dagen det kan dokumenteres at vi har løst alle våre oppgaver.

Men slik er det ikke i dag. Bare innen vårt eget forbundsområde er det oppgaver nok som vil være nyttige både for dagens og framtidens Norge. Jeg nevner utbygging og forbedring av jernbanenettet, veg og kaianlegg. Ombygging av gamle kraft- og linjenett er oppgaver som kan igangsettes raskt og som vil være verdifullt også ut fra et miljøperspektiv.

Igjennom en årrekke har Arbeidsmandsforbundet arbeidet for å få fart i kartleggingen av våre mineralressurser. Det ville undre om det ikke ville føre til etablering av ny industri i distriktene, og industrietablering skaper ofte ringvirkninger. I enkelte fylker er det nå ansatt fylkesgeologer, men ennå gjelder det ikke alle fylkene. Det er forbausende å bivåne denne tafattheten i forhold til å kartlegge våre egne naturressurser og til å utvikle egen industri til bearbeidelse av våre egne råstoffkilder. Det er all grunn til å understreke dette i en tid hvor fastlands-Norge synes å avindustrialiseres. Forbundet har arbeidet for denne saken i en årrekke, vi bør ikke legge mindre tyngde i det i årene framover.

I denne 4-års perioden har aktiviteten på anleggssiden økt, men som før går det i bølger. Det har de NC-ansatte fått føle. NC har i mange år vært en betydelig arbeidsplass, som har utviklet stor kompetanse og avansert betongteknologi. Det vil være verdifullt å ta vare på denne teknologien i forbindelse med støping av plattformen i betong. Likeledes pågår det en diskusjon om framtida for Svalbard. I disse dager legger regjeringen fram en innstilling om Svalbards framtid og om gjenåpning av Svea, med noe redusert drift i gruve 7, som vi får håpe Stortinget slutter opp om.

Det er tragisk når arbeidsplasser regelrett forsvinner. Men i vårt forbund har vi vært vant til dette. Det er snaut noe LO forbund som har hatt så store utskiftninger i medlemsmassen. Det er med tilfredshet jeg kan konstatere at medlemstallet nå er mer stabilt. Tendensen med nedgang som vi har hatt i en lang periode, synes å ha stoppet opp.

Forbundet har dessuten som kjent vært fadder for en rekke andre forbund. Med en viss romslighet kan vi si at hvis disse gruppene ikke hadde brutt ut og dannet egne forbund, så hadde Arbeidsmandsforbundet i seg selv vært som et forbundsløst LO.

I denne siste landsmøteperioden har vi vært igjennom en omfattende organisasjonsdebatt innen fagbevegelsen. Organisasjonsdebattene har tradisjonelt vært uhyre vanskelige. De har satt følelser i sving, og ofte har forutinntatte meninger hindret en reell debatt. Arbeidsmandsforbundet er det fagforbundet som yrkesmessig og ansettelsesmessig har favnet videst i fagbevegelsen. Forbundet har medlemmer i privat-, i kommunal- og i statlig sektor. Og vi har medlemmer i industri- og servicesektoren. Organisasjonsdebatten endte som kjent med et kompromiss. Og vi skal gjøre vårt for at det blir et vellykket kompromiss. Men vi er fortsatt overbevist om at tiden i større grad enn før krever helhetsløsninger. Tendensen til å splitte opp fagbevegelsen, tendensen til at yrkesgrupper «særdefinerer seg» tjener bare en hensikt. Å utvikle gruppesolidaritet. Og det er en falsk solidaritet.

Vi trenger en organisasjon som kan sikre helhetsløsninger. Vi trenger en organisasjon der alle føler de er i samme båt. Vi trenger en organisasjon som tar hensyn til fellesskapet. Vi er overbevist om at det beste for arbeidsfolk hadde vært en fagorganisasjon uten særforbund, et forbundsløst LO. Jeg er på sikt engstelig over den «ego-holdningen» vi ser i enkelte yrkesgrupper – og i enkelte yrkessammenslutninger utenfor LO-familien. Det bryter fullstendig med de prinsippene arbeiderbevegelsen har bygget velferds-samfunnet på.

Sammenlignet med fattigdoms- og voldsproblemer i verden,

kan våre problemer virke små. Men i et historisk perspektiv har også norsk arbeiderbevegelse slåss mot en sosial orden av samme type.

Og med en viss stolthet må det kunne gå an å si at ikke minst takket være en sterk og stort sett enhetlig arbeiderbevegelse fikk vi en utvikling som bare få samfunn har fått.

Når vi i ettertid vurderer innsatsen til norsk arbeiderbevegelse – i den tida velferdssamfunnet ble formet, tror jeg to ting vil merke seg ut. Likeverdet – og – avskaffelsen av massefattigdommen.

Den ur-norske holdningen fra folkedypet om at det ikke skulle være for stor forskjell på folk, ble i etterkrigstiden for første gang gjort til offisiell politikk – og selv om kapitalismen ikke ble avskaffet – og sosialismen ikke ble innført, fikk vi likevel et likeverdssamfunn – som nesten ingen andre steder i verden.

Nå avtegner det seg imidlertid den motsatte utviklingen, vi har gått mot et samfunn med større ulikhet igjen. Et samfunn med flere tapere. Et slikt samfunn blir et tøffere samfunn, et samfunn med mer misunnelse, mer hat og sikkert mer vold. Et slikt samfunn vil vi ikke ha, og det må være fagbevegelsens primære oppgave å reversere disse utviklingstrekkene. Arbeidsmandsforbundet har vist at det går an å samle ulike yrkesgrupper med til dels store lønnsmessige forskjeller, faktisk er dette en styrke som vi skal bygge videre på.

Vi har noen travle og viktige dager foran oss. Et landsmøte i Arbeidsmandsforbundet er et faglig-politisk verksted, der kursen for arbeidet i de neste 4 år trekkes opp. De beslutningene som fattes her vil kunne ha stor betydning for det enkelte medlem og for utviklingen i enkelte bransjer. Jeg er overbevist om at landsmøtet vil løse de oppgavene det er satt til på en god og grundig måte. Med disse ordene vil jeg igjen ønske representanter og gjester velkommen til arbeidssomme dager. Og jeg erklærer herved det 33. ordinære landsmøtet for åpnet.

Gjestene presenteres

Forbundslederen presenterte følgende inviterte gjester for landsmøtet:

Utenlandske gjester

Sverige

Alf Gunnar Svahn, Svenska Byggnadsarbetareförbundet

Kjell Boström, Svenska Metallindustriarbetareförbundet
Göran Eriksson, Statsanställdas Förbund
Per Arne Hammarström, Fastighetsanställdas Förbund

Finland

Tarmo Salomaa, Ulf Lindström, Byggnadsarbetareförbundet
Raimo Rannisto,
Statens Arbetares- och Tjänsteinnehavares Förbund

Danmark

Joan Clausen, Solveig Ahrnkiel, Kvindeligt Arbejderforbund
Frank Thaulow, Specialarbejderforbundet
Karsten Hansen, Dansk Funktionærforbund

Island

Gudmundur Ingi Gudmundsson, Samidn

Tyskland

Wolfgang Reiß, Andreas Wieder, Maria Hansen,
Industriegewerkschaft Bergbau und Energie (IGBE)

Internasjonaler – Unioner

Federationer og Sammenslutninger

Kjell Boström, Miners International Federation
Göran Eriksson, Nordiska Väg- och anläggningsarbetareunionen
Kjell Martinsen,
Nordiska Byggnads och- träarbetarefederationen
Ulf Asp,
Internationella Byggnads- och Träindustriarbetare-Unionen

Innenlandske gjester

Yngve Hågensen, Landsorganisasjonen i Norge
Liv Undheim, Landsorganisasjonen i Norge
Eva Grønstad, Landsorganisasjonen i Norge, Revisjonskontoret
Gro Handal, Samvirke Forsikring
Øyvind Engen, Landsbanken A/S
Berit Tolg, Statstjenestemannskartellet
Finn Jota, Det norske Arbeiderparti
Børre Pettersen, Arbeidernes Opplysningsforbund
Trond Giske, Arbeidernes Ungdomsfylking
Berit Lynnebakken, Norsk Kommuneforbund
Håkon Nielsen, Fellesforbundet

Helge Egeland,

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
Vidar Hennem, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund
Arthur Svensson, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
Odd Engebretsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
Ove Dalsheim, Norsk Jernbaneforbund
Brit Renngård, Norsk Tjenestemannslag
Kåre Anderssen, Norsk Transportarbeiderforbund
Thor-Ingar Jahren, Norsk Treindustriarbeiderforbund
Ragnar Fanebust, Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund

Spesielt inviterte gjester

Ludvik Wangsmo, Øystein Larsen, Harald Øveraas og Oddvar Stølen.

Inviterte til åpningen og landsmøtefest

Fru Westgård, Fru Nilsen, Fru Haugen, Fru Flesvig, Fru Alfsen og Fru Skredderhaug.

Gjestene hilser

Ulf Asp, Internationella Byggnads- och Träindustriarbetare-Unionen, hilste på vegne av de utenlandske gjestene.

Han framførte en spesiell hilsen fra ledelsen i Internationella Byggnads- och Träindustriarbetare-Unionen, som alltid har fått sterk støtte fra Norsk Arbeidsmandsforbund til sitt internasjonale arbeid. Vår tid stiller nye krav og nye store utfordringer for fagbevegelsen. Verdens politiske kart er sterkt endret de siste 5 år. Vi må hjelpe til med å bygge demokratiske og representative faglige organisasjoner i Øst-Europa og de tidligere sovjetiske delrepublikkene. Overgangen til markedsøkonomi er ikke problemfri. Verdensbanken og Det internasjonale valutafondet stiller strenge krav. Arbeidsløshet, redusert kjøpekraft og sosial elendighet er framtrepende trekk. Nasjonal og internasjonal kapital forsøker å utnytte situasjonen.

Den største utfordringen møter vi imidlertid i nord/sørsituasjonen, i forholdet mellom den rike og fattige del av verden. 35 millioner mennesker er uten jobb i industrilandene, i u-landene er det hundretalls millioner uten arbeid. Mer enn en milliard mennesker tvinges til å leve på 1 amerikansk dollar pr. dag. Dette enorme gapet mellom rike og fattige land utnyttes av regjeringer og bedrifter i den globaliserte økonomi til angrep på lønninger og sosiale rettigheter. Tidens løsenord er fleksibilitet og tilpasning i konkur-

ranse med lavtlønnsland. Regjeringer og arbeidsgivere vil avskaffe kollektivavtaler og fagbevegelse og erstatte dem med individuelle avtaler.

For å møte disse utfordringene må vi stå sammen, ikke bare på egne arbeidsplasser, men nasjonalt og internasjonalt.

Han viste til FN-konferansen tidligere i år om sosial utvikling for å bekjempe fattigdommen i verden og understreket at fagbevegelsen må organisere en internasjonal motoffensiv mot de reaksjonære kreftene som undergraver faglige og menneskelige rettigheter og arbeide for at den internasjonale økonomien må få en sosial dimensjon. Fagbevegelsen må fortsatt hjelpe faglige kamerater i andre land som er oppe i konflikter, støtte fagforeningskamerater i andre deler av verden som er utsatt for forfølgelse, fengsling, tortur og drap. Vi må fortsette den solidariske bistand for å hjelpe faglige kamerater i andre land til å bygge opp en sterk og demokratisk fagorganisasjon som selv kan kjempe fram de faglige rettigheter og bedre levekår.

Selv om utfordringene er store og vanskelige, pekte han også på nye muligheter til å bygge ut en enhetlig faglig internasjonal kraft og kunne i den forbindelse opplyse at den internasjonale unionen han hilste fra var tre ganger større siden 1990 og antall medlemsland var økt fra 45 til 100.

Han gratulerte Arbeidsmandsforbundet med 100-års jubileet. Det ga anledning til refleksjoner og han minnet om at i denne 100 års perioden hadde kapitalismen fått sitt gjennombrudd og vekst – og de faglige organisasjoner hadde vokst i styrke. Kapitalismen hadde jevnet seg ut, men det var betimelig å spørre om kapitalismen var i stand til å skape arbeid og rettferd. Han minnet om at det nå er 35 millioner arbeidsledige i industrilanda. I våre land skjer samtidig en sosial nedbygging. Det er kapitalismen som er i krise – og arbeiderbevegelsen har fått nye oppgaver i erkjennelse av at krisen ikke kan løses i Europa, den må løses globalt. Det krever fornyet visjon og strategi, sa han og på de utenlandske gjestenes vegne ønsket han til lykke med landsmøtet og forbundet til lykke med det fortsatte arbeidet for fred, frihet og solidaritet.

Arnfinn Nilsen takket Asp for gode ønsker og ga ordet til LO-leder *Yngve Hågensen* som hilste landsmøtet på vegne av de innenlandske gjester.

Hågensen sa det var en glede å hilse forbundet fra de innenlandske gjester, som så fram til dagene sammen med landsmøtedeltakerne.

– Dette landsmøtet vil ha som ramme to store begivenheter, sa

han. Den ene begivenheten er markeringen av fascismens fall i Europa. Den store 50-årsmarkeringen for det ville finne sted dagen etter – en markering som også fagbevegelsen ville være med på, bl.a. med et stortilt arrangement i Samfundshuset.

– Frigjøringsjubileet betyr mye, ikke minst for å hedre veteraner og de som bidro til at landet ble fritt – men ikke mindre for å gjøre de unge bevisst på historien og hvorfor det må hete: Aldri mer!

– Den andre begivenheten er Arbeidsmandsforbundets storstilte 100-årige historie, som ble markert 30. mars der vi fikk se sammenhengen mellom fortid, nåtid og framtid. Forbundet ble da hyllet av en samlet fagbevegelse, dessuten av den ærede motpart og av Arbeiderpartiet. Det ble hyllet for den betydning forbundet har hatt, ikke bare i den faglige kampen, men som en spydspiss i kampen for et solidarisk samfunn.

Hågensen hadde stor tro på at landsmøtet ville bidra til at de gode tradisjoner ble bragt videre og danne et godt grunnlag for de neste 100 år.

Han tok også med at det reviderte statsbudsjett ville bli lagt fram denne uken, et budsjett som etter alt å dømme ville legge grunnlaget for norsk økonomi som nå er sterkere og tryggere enn på mange år og langt bedre enn i andre land.

– Dette er ikke kommet rekende på ei fjøl eller bare bygget på olje, sa Hågensen. Resultatet skyldes ikke minst at fagbevegelsen siden 1987 har tatt ansvar, i samarbeid med myndighetene. Med det har man greid en innsats for velferdssamfunnet, som betyr grunnlag for rettferdig fordeling og sikring av arbeidsplasser. Men er så alt bare bra? Kan vi konstatere at alt er lagt til rette og at alle har det bra?

Nei, vi må erkjenne at vi har 150 000 som står utenfor det ordinære arbeidslivet, og det er akkurat 150 000 for mange. Vi må ikke i vår selvgodhet glemme at det en solid økonomi skal sørge for, er å få arbeidsledigheten vekk, sa Hågensen, som imidlertid kunne konstatere at vi nå var på riktig vei, med noe nedgang i arbeidsledigheten. Han henledet imidlertid oppmerksomheten på et annet stort problem, at de som har vært mange år i arbeidslivet og nå står i ledighetskø kanskje ikke har det rette fagbrevet, ikke er etterspurt, og vil falle utenom selv om det skapes nye arbeidsplasser. Her er det viktig at fagbevegelsen opprettholder og viser den solidaritet som alltid har vært en ledetråd.

Han registrerte at det er mange og store saker landsmøtet skal behandle, takket for invitasjonen og så fram til spennende dager. – Lykke til!

Arnfinn Nilsen takket for gode ønsker og ga deretter ordet til fullmaktskomiteens leder Ola Tuven.

Ola Tuven leste opp følgende protokoll fra fullmaktskomiteen:

PROTOKOLL

År 1995 den 5. mai, ble det avholdt møte i fullmaktskomitèen.

Fullmakter med fortegninger over representanter og vararepresentanter til forbundets 33. ordinære Landsmøte ble gjennomgått. Representantenes medlemskap er kontrollert av forbundets medlemskartotek og funnet i orden.

Fullmaktskomitèen har fått seg forelagt permisjonssøknader for søndag grunnet konfirmasjon i nær familie fra representant nr. 73 – 78 – 86 – 90 og 180.

Fullmaktskomitèen har vurdert om vararepresentanter skulle innkalles for søndagens møte.

Konklusjonen ble at vararepresentanter ikke blir innkalt.

Representant nr. 126 og 222 har meldt forfall, det samme har vararepresentanter.

Ut fra fullmaktene skal det være 228 stemmeberettigede representanter.

Fullmaktskomitèen anbefaler Landsmøtet å godkjenne alle fullmakter, herunder permisjonssøknadene for ovennevnte personer.

Randi Sivertsen Kjell Ludvigsen Ola Tuven

Navneopprop

Nestleder *Anders B. Rodal* foretok navneopprop.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* tok ordet og viste til at landsmøtet i farten hadde glemt å godkjenne fullmaktskomiteens protokoll. Dette ble nå gjort enstemmig. Forbundslederen gikk deretter over til godkjenning av forretningsorden og dagsorden.

Godkjenning dagsorden og forretningsorden

Forbundsleder la fram følgende forslag til forretningsorden:

FORRETNINGSORDEN

1. Landsmøtets forhandlinger er åpne for pressen. Likeledes har forbundets medlemmer adgang til ledige plasser som tilhørere. Landsmøtet beslutter om en sak skal holdes for lukkede dører. Representantene må forevise adgangskort ved inngangen.
2. Til å lede møtet velges 3 ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrdes møtenes ledelse. Til å føre protokollen velges 4 sekretærer.
3. Møtene holdes fra kl. 09.00 til kl. 13.00 formiddag og fra kl. 15.00 til kl. 18.00 ettermiddag.
4. Ingen har rett til å få ordet mer enn 3 ganger i samme sak. Med unntak fra innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter for andre og tredje gang. Ordstyreren har for øvrig – når han finner det påkrevet – rett til å stille forslag om ytterligere begrensning og strek ved de inntegnede talere. Til forretningsorden gis ingen ordet mer enn 1 gang og høyst 2 minutter til hver sak. Talerne skal tale fra den dertil bestemte plass i salen.
5. Forslag skal leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet på den avdeling representanten representerer. Ikke noe nytt forslag kan tas opp etter at det er besluttet satt strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsorden oppførte saker, kan ikke behandles.
6. Alle beslutninger avgjøres med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 50 representanter forlanger det, foregår avstemningen skriftlig.
7. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene, samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen oppleses ved hvert møtes begynnelse. Protokollen for siste møtedag oversendes forbundsstyret til godkjenning.
9. Referat fra foregående dags møte trykkes og forelegges den påfølgende dag.

Godkjent uten debatt.

Forbundsleder la fram følgende forslag til dagsorden:

DAGSORDEN

Norsk Arbeidsmandsforbunds 33. ordinære landsmøte 7. mai 1995 og påfølgende dager

1. **Landsmøtet – åpning og konstituering**
 - a) Fullmaktskomiteens godkjenning
 - b) Godkjenning av dagsorden og forretningsorden
 - c) Valg av 3 ordstyrere og 4 sekretærer
 - d) Valg av komiteer:
 - Valgkomite
 - Budsjettkomite
 - Redaksjonskomite for Handlingsprogrammet
 - Redaksjonskomite for andre saker
2. **Regnskap og revisjonsrapport**
 - a) Regnskap for 1991, 1992, 1993 og 1994
 - b) Revisjons- og kontrollkomiteens rapport for samme perioder
3. **Beretning for 1991, 1992, 1993 og 1994**

Muntlig beretning for 1995
4. **Forbundets handlingsprogram**

Innkomne forslag
5. **Egen organisasjon – Prosjekt '93 og LOs strategi**

v/LOs leder Yngve Hågensen
6. **Vedtektene**

Innkomne forslag
7. **Diverse forslag**

Innkomne forslag
8. **«Norge og veien fram»**

v/Thorbjørn Jagland
9. **Bevilgninger**
10. **Valg**
 - a) Tillitsvalgte
 - b) Forbundsstyret

- c) Landsstyret
- d) Kontrollnemnda
- e) LOs representantskap
- f) Statstjenestemannskartellets representantskap
- g) Tariffråd
- h) Representanter til LO-kongressen

11. Avslutning

Godkjent uten debatt.

Forbundsleder gikk deretter over til konstitueringen.

Konstituering – funksjonærer og komiteer

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* sa at landsstyret hadde lagt stor vekt på å finne dirigenter og sekretærer som kunne turnere sin oppgave på en god måte. Det forutsetter bl.a. erfaring. Han var glad for at landsstyret hadde kommet fram til en enstemmig innstilling, som ble enstemmig vedtatt av landsmøtet.

Når det gjaldt valgkomiteen var det mange hensyn å ta – bredde ved at i hvertfall hovedgruppene er med, geografisk fordeling. Også det faktum at begge kjønn er representert i forbundet er viktig. Når alle disse hensyn skal tillegges vekt, var han også på dette punktet glad for at landsstyret hadde kommet fram til en enstemmig innstilling.

Fra salen ble det framsatt forslag på Kjell Sagstad, avd. 6 Hordaland, mot landsstyrets forslag på Johnny Myrvold. Myrvold ble valgt med stort flertall. Landsstyrets forslag forøvrig vedtatt enstemmig uten debatt.

Forbundsleder tok deretter opp til behandling sammensetningen av to redaksjonskomiteer, en for alminnelige saker og en for handlingsprogrammet. Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt uten debatt.

Forbundsleder tok opp til behandling sammensetningen av bevilgningskomiteen. Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt uten debatt.

Følgende var dermed valgt til dirigenter, sekretærer og komiteer:

DIRIGENTER: **Arvid Øygård** Avd. 4 Nordland
Jens Tveit Aga Avd. 6 Hordaland
Elisabeth Haaversen Avd. 7 Agder

SEKRETÆRER: **Per Ingebrigtsen** Avd. 4 Nordland
Inger Bendiksen Avd. 27 Troms
Per Ø. Andersen Avd. 3 Møre og Romsdal
Wenche Iversen Avd. 11 Øst/Vestfold

VALGKOMITE :

Leder **Liv M. Moland Olsen** Forbundsstyret
Veg **Konrad Ulvatn** Avd. 6 Hordaland
Veg **Roy K. Lorentsen** Avd. 4 Nordland
Renhold **Ruth Haugnes** Avd. 2 Oslo/Akershus
Renhold **Anne Britt Raaen** Avd. 23 Nord-Tr.lag
Renhold **Astrid Tvedt** Avd. 18 Rogaland
Privat anlegg **Johnny Myrvold** Avd. 1 Buskerud
Privat anlegg **Ståle Sønsteli** Landsstyret/Avd. 36 Oppland
Maskin **Reidar Solvang** Avd. 12 Telemark
Bergverk **Jan Antonsen** Avd. 9 Nordens Klippe
Vakt **Synnøve Granheim** Avd. 2 Oslo/Akershus

REDAKSJONSKOMITE – ANDRE SAKER:

Leder: **Arnfinn Nilsen** Forbundet
Toralf Årdal Forbundet
Jarle Dalberg Avd. 22 Sogn og Fjordane
Eva Jenssen Avd. 8 Sør-Trøndelag
Randi Bakkerud Avd. 13 Hedmark
Sekretær: **Kirsti Kolaas** Forbundet

REDAKSJONSKOMITE – HANDLINGSPROGRAM:

Leder: **Anders B. Rodal** Forbundet
Ruth Samuelsen Forbundet
Bjørn Enge Avd. 18 Rogaland
Heidi-Therese Viberg Avd. 4 Nordland
Birgit Lyngen Avd. 17 Finnmark
Sekretær: **Odd Arne Olafsen** Forbundet

BEVILGNINGSKOMITE:

Leder: **Ola Tuven** Forbundet
Inger Lam Avd. 1 Buskerud
Ketil Fiskum Avd. 23 Nord-Trøndelag
Jon Berger Avd. 13 Hedmark

Forbundsleder konstaterte at formiddagens program dermed var gjennomført. Dermed ba han på egne vegne om permisjon fra

ettermiddagsmøtet, på grunn av at hans sønn skulle konfirmeres. Innvilget uten spørsmål.

Ettermiddagsmøtet søndag 7. mai

Møtet ble satt kl. 16.00 med Arvid Øygård som dirigent og startet med en sang - «Det er kraft i vårt forbund» - og forsanger var Sven Pettersen med trekkspill.

Arvid Øygård takket på vegne av dirigenter og sekretærer for tilliten og understreket at de var totalt avhengig av et godt, nært og tillitsfullt samarbeid med salen for å komme gjennom landsmøtet på den skikkelige og ordentlige måten som det sømmer seg for forbundet. Han viste til mappen med forslag, mange forslag, med innstillinger. Dersom det skulle voteres over hvert forslag, ville det ta veldig mye tid. Dirigenten ba derfor om landsmøtets aksept på å samordne behandlingen av de forslag som står i rekkefølge, med felles innstilling.

Dette ble enstemmig godkjent.

På vanlig vis ba han også om fullmakt til å hoppe litt i dagsorden, slik at det passer inn med tidspunkter for de forskjellige foredragsholdere.

En slik fullmakt ble enstemmig gitt.

- Også denne gang må vi ha tellekorps, sa Øygård og foreslo at representanten til høyre på hvert bord fungerte som tellekorps, ved å telle stemmer på eget bord. Det ble også vedtatt.

Han redegjorde så for prosedyren ved avstemningene og gjorde det klart at det var nødvendig med en oversikt over hvor mange stemmeberettigede det var i salen. For å forlate lokalet var det nødvendig å søke om permisjon først. Han ba om at det ved hvert møtes begynnelse ble rapportert fra hver delegasjon hvor mange av deres som var til stede.

Om dagens kjøreplan sa han at man tok sikte på behandle regnskapene og den skriftlige beretningen. Dersom det ble tid til overs ville møtet ta fatt på noen av forslagene.

Han gjorde oppmerksom på at det i morgen ville bli noe avvik fra den vedtatte forretningsordenen, da formiddagsmøtet ville bli avsluttet 11.30 for at landsmøtet skulle delta i 50 års markeringen for frigjøringen som ble arrangert i Samfundssalen. På formiddags-

møtet i morgen ville det bli innledning ved Yngve Hågensen, mens Arbeiderpartiets leder Thorbjørn Jagland skulle innlede på onsdag.

Dirigenten sa at delegatene ikke skulle se bort fra at det kunne bli kveldsmøter utover den tid som var fastsatt i forretningsordenen. I allfall onsdag burde man regne med kveldsmøte. Han viste videre til saksmappen der delegatene i tillegg til alle forslag også ville finne en økonomisk oversikt over perioden, samt handlingsprogrammet.

Det var ingen kommentarer fra salen til den praktiske siden av landsmøtet. En permisjonssøknad ble innvilget.

Dirigenten ga ordet til hovedkasserer Ola Tuven, som la fram følgende regnskapsrapport for 1991-1994:

Regnskapsrapport 1991-1994

Vi skal nå gå gjennom 4 års regnskaper. Det sier seg selv at det vil bli en masse tall å holde rede på.

Vi ønsker derfor å presentere regnskapene på en noe forenklet måte, men på en slik måte at dere vil se trenden i regnskapene fra 1991-1994. Detaljer og kommentarer finner dere under «notehenvi-ningene» i det enkelte års regnskap.

Videre har vi kjørt en regnskapsoversikt på ett A-4ark, som dere finner i kofferten. På dette arket er forbundets inntekter og utgifter for landsmøteperioden presentert.

I tillegg vil jeg på «overhead» vise trenden i de største poster i regnskapene for 1991-1994.

Dere vil da på søyle-diagrammet se utviklingen gjennom 4 års perioden, men før en går på regnskapstallene er det naturlig å knytte noen kommentarer til utviklingen i den landsmøteperiode vi nå legger bak oss, og videre se noe inn i neste landsmøteperiode.

Utgangspunktet for forbundets inntekter baserer seg på kontingent fra yrkesaktive medlemmer og avkastning på forbundets kapital.

Når det gjelder medlemsutviklingen i denne landsmøteperioden er det en tilbakegang på yrkesaktive medlemmer på 841.

Ser en på de to siste år har det vært en svak vekst og i 94 øket medlemstallet med 110. Sammenlignet med forrige landsmøteperiode hvor medlemstallet ble redusert med ca. 4000 yrkesaktive medlemmer.

Hva er så årsaken til at medlemstallet i denne landsmøteperiode ikke har blitt redusert med mer enn 841 medlemmer. Den store

arbeidsledigheten har ikke rammet våre grupper like sterkt som en hadde fryktet.

Forbundet og avdelingene har i denne perioden fokusert på ny verving og tette hull i bunn.

Videre vil jeg nevne at den datateknologi som avdelingene har, er medvirkende årsak til at det medlemstall vi i dag har, er rimelig riktig. Ser en fremover synes det en viss lysning i tunnelen når det gjelder sysselsettingen.

Det vil bety at det fortsatt er en jobb i fellesskap å verve flere medlemmer. Min oppfordring til landsmøtedelegatene er å aktivt delta på sin egen arbeidsplass og verve flere medlemmer.

Jeg skal nå vise dere en plansje over inn- og utmeldte medlemmer pr. år og til slutt for hele landsmøteperioden. Plansjen viser at vi har fått inn 12.775 nye medlemmer, mens i det i bunnen forsvinner ut 14.261.

For å motvirke kommende økonomiske problemer, ble forbundsstyret enig om å forsøke å opparbeide ett reservefond, som skulle brukes som en buffert i tilfelle radikale endringer. Det ble videre foretatt endringer på fordeling av penger ut til avdelingene, slik at de rike avdelinger er med og drar lasset i de avdelinger som har et lavt rekrutteringsområde. I tillegg ble det bevilget penger til verving av medlemmer og en sterk fokusering på dette.

Jeg finner derfor grunn til å takke forbundsstyret og landsstyret for å fatte de nødvendige vedtak i tide. Det betyr at vi i dag kan presentere totale regnskaper uten underskudd.

Når jeg har brukt så mye tid på å orientere landsmøtet om den økonomiske situasjon, så er det for at dere skal ha denne informasjonen med dere i den videre landsmøtebehandling.

Til slutt skal jeg vise dere trenden over de største postene i regnskapet med noen plansjer.

Tuven gikk over til å kommentere de største postene, støttet av overheadtransparenter. Når det gjaldt inntektssida fra de fire årene 1991-1994 var tallene: 51,1 millioner kroner for 1991, 56,1 millioner for 1992, 57,8 for 1993 og 57,1 for 1994 - altså ikke de store hoppene.

Når det gjaldt bokførte inntekter/utgifter så de slik ut: 1991: 46,7 millioner i inntekter, 48 millioner i utgifter. 1992: 50,6 millioner mot 50 millioner. 1993: 53,7 mot 50,1, og 1994: 52,9 mot 52 millioner.

Driftsutgiftene på forbundskontoret utviklet seg slik de fire årene: 8,9 millioner, 9,3 millioner, 8,7 millioner, og noe høyere igjen i 1994. Utgiftene er høyest i år med tariffrevisjon.

Tallene for utgifter til faglig arbeid spiller aktiviteten i forbundet. De tallene var: 2,7 millioner for 1991, 2,9 millioner for 1992,

2,2 millioner for 1993 (mellomår i tariffsammenheng) og 3,7 millioner i 1994, som gjenspeiler tariffforhandlinger og også utgifter til verving/agitasjon.

Utgifter til kurs var slik: 1991: 3,2 millioner, 1992: 2,6 millioner, 1993: 2,9 millioner, 1994: 3,9 millioner. Det siste tallet gjenspeiler også utgifter til agitasjon og verving.

LO-kontingenten var slik: 1991: 6,7 millioner kroner. Et hopp kom etter diskusjoner med LO i 1992 til 8,1 millioner. 1993: 8,4 millioner, og det samme i 1994.

Tilskudd til avdelingene: 1991: 8,9 millioner, 1992: 9,7, 1993: 9,5, 1994: 9,8 millioner.

Utgifter til kollektiv hjemforsikring totalt: 1991: 16,7 millioner. 1992: 16,5. 1993: 16,1. 1994: 15,3 millioner. Det som er bra her, påpekte Tuven, er at vi over tid har bygget opp et fond som er blitt i største laget, slik at vi har kunnet ta av det de siste årene. Dermed har vi kunnet redusere prisen på det forbundet må ut med.

Han viste plansje over tallene i kampfondet : 1991: 32,2 millioner. 1992: 35,1 millioner. 1993: 37,6 millioner. 1994: 40,1 millioner.

Videre plansje over balansen: 1991: 63,8 millioner. 1992: 66,8 millioner. 1993: 76,6 millioner og 1994: 75,5 millioner.

Den siste plansjen, forbundets kapital, kasse, reservefond og kampfond: 1991: 58,6 millioner. 1992: 62,9 millioner. 1993: 68,9 millioner og 1994: 76,6 millioner. Her forklarte Tuven endringer med at eiendommen Møllergata pr. 1.1.94 ble omgjort til aksjeselskap.

Dirigenten takket hovedkassereren for en god gjennomgang som illustrerte utviklingen i forbundet på en fin måte. De årlige regnskaper ble så tatt opp til godkjenning. Ingen forlangte ordet til generell debatt.

Regnskapet for 1991

Statsautorisert revisor *Arne W. Torske* la fram følgende revisjonsberetning:

Revisjonsberetning for 1991

Vi har revidert årsoppgjøret for 1991. Årsoppgjøret, som består av resultatregnskap, balanse og noter, er avgitt av forbundets ledelse. Vi har *ikke* revidert regnskapet for forbundets eiendom, Møllergata 3.

Vår oppgave er å granske forbundets årsoppgjør, regnskaper og behandlingen av dets anliggender for øvrig.

Vi har utført revisjonen i henhold til gjeldene lover, forskrifter og god revisjonsskikk. Vi har gjennomført de revisjonshandlinger

som vi har ansett nødvendige for å bekrefte at årsoppgjøret ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I samsvar med god revisjonsskikk har vi kontrollert utvalgte deler av grunnlagsmaterialet som underbygger regnskapspostene og vurdert de benyttede regnskapsprinsipper, de skjønsmessige vurderinger som er foretatt av ledelsen, samt innhold og presentasjon av årsoppgjøret. I den grad det følger av god revisjonsskikk har vi gjennomgått forbundets formuesforvaltning og interne kontroll.

Etter vår mening er årsoppgjøret som viser et årsresultat på kr. 3.598.531 før årets avsetninger, gjort opp i samsvar med forbundets vedtekter, interne bestemmelser og forbundets regnskapspraksis.

Beregnete fremtidige landsmøtekostnader er ført under avsetninger med kr. 1.500.000. For øvrig vil vi presisere at den klargjøring av beregningsgrunnlaget for LO-kontingenten som pågår, kan medføre etterberegning av kontingent.

Oslo, 11. mars 1992
ERNST & YOUNG AS
Arne W. Torske
Statsautorisert revisor

Kontrollnemndas leder la fram følgende beretning:

Kontrollnemndas beretning 1991

Nemnda har i 1991 holdt 4 møter.

Møtene har vært holdt i forbundets lokaler i Møllergata 3.

Nemnda har i 1991 vært til stede på landsstyremøtene, 3 i alt. Vi var også til stede på landsmøtet.

Etter landsmøtet har nemndas medlemmer fått personlige vara-representanter.

Nemnda har også fått tilsendt protokollene fra forbundsstyre- og landsstyremøtene, samt kvartalsvise regnskapsprotokoller.

Nemnda har gjennomgått bevilgningene og funnet disse i samsvar med vedtektene.

Nemnda har fått tilfredsstillende svar på spørsmål den har stilt. Nemnda har også hatt tilgang på alle papirer som har vært ønskelig å gjennomgå.

Oslo, den 3. mars 1992

John O. Grave *Randi Sivertsen* *Arvid Dyng*
Regnskapet for 1991 ble så enstemmig godkjent uten bemerkninger.

Regnskapet for 1992

Arne W. Torske la fram følgende revisjonsberetning:

Revisjonsberetning for 1992

Vi har revidert årsoppgjøret for Norsk Arbeidsmandsforbund for 1992. Årsoppgjøret, som består av resultatregnskap, balanse og noter, er avgitt av forbundets ledelse. I tillegg til forbundets årsoppgjør foreligger eget regnskap for forbundets eiendom, Møllergata 3. Dette er ikke revidert av oss. For denne del av forbundets økonomi bygger vi på revisjonsberetning avgitt av annen revisor.

Vår oppgave er å granske forbundets årsoppgjør, regnskaper og behandlingen av dets anliggender for øvrig.

Vi har utført revisjonen i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god revisjonsskikk. Vi har gjennomført de revisjonshandlinger som vi har ansett nødvendige for å bekrefte at årsoppgjøret ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I samsvar med god revisjonsskikk har vi kontrollert utvalgte deler av grunnlagsmaterialet som underbygger regnskapspostene og vurdert de benyttede regnskapsprinsipper, de skjønsmessige vurderinger som er foretatt av ledelsen, samt innhold og presentasjon av årsoppgjøret. I den grad det følger av god revisjonsskikk har vi gjennomgått forbundets formuesforvaltning og interne kontroll.

Etter vår mening er årsoppgjøret som viser et årsresultat på kr. 6.354.928 før avsetninger, gjort opp i samsvar med forbundets vedtekter, interne bestemmelser og regnskapspraksis.

I likhet med tidligere år er beregnede fremtidige landsmøtekostnader ført som egenkapital.

For øvrig vil vi presisere at den klargjøring av beregningsgrunnlaget for LO-kontingenten som pågår, kan medføre etterberegning av kontingent.

Oslo, 24. mars 1993
ERNST & YOUNG AS
Arne W. Torske
Statsautorisert revisor

Deretter ble kontrollnemndas beretning for 1992 lagt fram:

Kontrollnemndas beretning for 1992

Nemnda har i 1992 avholdt 4 møter. Møtene har vært holdt i forbundets lokaler, Møllergt. 3, Oslo.

Nemnda har hatt tilgang på alle ønskelige papirer. Nemnda ser med glede på at regnskapet er i godt samsvar med budsjettet for 1992. Regnskapet er oversiktlig og greit å gjennomgå.

Nemnda ser med undring på at kontingentinngangen er så høy i forhold til budsjettet når en ser at medlemstallet går ned. Man stiller spørsmål om økningen i kontingenten er i samsvar med lønnsøkninger.

I Kampfondet står det kr. 1.589,- bak hvert yrkesaktivt medlem. Nemnda har fått svar på alle spørsmål som har vært stilt.

Forbundets regnskap for 1992 er godkjent av kontrollnemnda.

Oslo, 24. mars 1993

John O. Grave

Arvid Dynge

Randi Sivertsen

Stein Åros, landsstyret fikk ordet og viste til det han selv kalte for en bagatell, og som han sa, viste at de var våkne i salen. Det var et avvik fra det utdelte oversiktsarket der det sto 2,5 millioner, mens det i regnskapet sto 2,9 millioner.

Dirigenten slo fast at landsmøtet skulle holde seg til det ordinære utsendte regnskapet.

Regnskapet for 1992 ble så enstemmig godkjent.

Regnskapet for 1993

Statsautorisert revisor *Arne W. Torske* refererte følgende revisjonsberetning:

Revisjonsberetning for 1993

Vi har revidert årsoppgjøret for Norsk Arbeidsmandsforbund for 1993 som viser et årsoverskudd på kr. 8.024.427. Årsoppgjøret, som består av resultatregnskap, balanse og noter er avgitt av forbundets ledelse. I tillegg til forbundets årsoppgjør foreligger eget regnskap for Møllergata 3 som ikke er revidert av oss. For denne

del av forbundets økonomi bygger vi på revisjonsberetning avgitt av *annen revisor*.

Vår oppgave er å granske forbundets årsoppgjør, regnskaper og behandlingen av dets anliggender for øvrig.

Vi har utført revisjonen i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god revisjonsskikk. Vi har gjennomført de revisjonshandlinger som vi har ansett nødvendige for å bekrefte at årsoppgjøret ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. Vi har kontrollert utvalgte deler av grunnlagsmaterialet som underbygger regnskapspostene og vurdert de benyttede regnskapsprinsipper, de skjønsmessige vurderinger som er foretatt av ledelsen, samt innhold og presentasjon av årsoppgjøret. I den grad det følger av god revisjonsskikk har vi gjennomgått forbundets formuesforvaltning og interne kontroll.

Etter vår mening er årsoppgjøret gjort opp i samsvar med forbundets vedtekter, interne bestemmelser og regnskapspraksis.

Oslo, 23. mars 1994
ERNST & YOUNG AS
Arne W. Torske
Statsautorisert revisor

Følgende beretning fra kontrollnemnda ble så referert av nemndas leder:

Kontrollnemndas beretning for 1993

Nemnda har i 1993 avholdt 4 møter. Møtene har vært holdt i forbundets lokaler, Møllergt. 3, Oslo

Nemnda ser med glede på at regnskapet for 1993 er i samsvar med budsjett. Det er svært lite avvik.

Nemnda har i 1993 hatt tilgang på alle protokoller og andre ønskelige papirer en har bedt om.

Når det gjelder økningen i kontingentinngangen har nemnda fått svar på at den delvis lar seg forklare ut fra de faktiske forhold.

Kontrollnemnda anbefaler regnskapet for 1993 som forbundets regnskap.

Oslo, 18 mars 1994
Randi Sivertsen John O. Grave Arvid Dynge

Bjørn Enge, avd. 18, Rogaland, hadde en bemerkning til noe han trodde kanskje var en bagatell. Under posten «møter» er det gitt som forklaring på regnskapsmessig økning, et nødvendig besøk på Svalbard. Han ville gjerne vite hva besøket gjaldt.

Hovedkasserer *Tuven* viste til hva forbundsleder Arnfinn Nilsen hadde sagt om Svalbard i sin åpningstale. Det hadde vært riktig og nødvendig av forbundsstyret å besøke Svalbard i denne sammenhengen. De fikk en god orientering om forholdene, og det er nå muligheter for å få gjenopptatt driften i Svea-gruva.

Ingen flere ønsket ordet. Regnskapet for 1993 ble enstemmig godkjent.

Dirigenten tok opp regnskapet for 1994 til behandling, og henviste igjen til revisor, som la fram følgende revisjonsrapport:

Revisjonsberetning for 1994

Vi har revidert årsoppgjøret for Norsk Arbeidsmandsforbund for 1994, som viser et årsoverskudd på kr. 5.326.237. Årsoppgjøret, som består av resultatregnskap, balanse og noter, er avgitt av forbundets ledelse.

Vår oppgave er å granske forbundets årsoppgjør, regnskaper og behandlingen av dets anliggender for øvrig.

Vi har utført revisjonen i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god revisjonsskikk. Vi har gjennomført de revisjonshandlinger som vi har ansett nødvendige for å bekrefte at årsoppgjøret ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. Vi har kontrollert utvalgte deler av grunnlagsmaterialet som underbygger regnskapspostene og vurdert de benyttede regnskapsprinsipper, de skjønnsmessige vurderinger som er foretatt av ledelsen, samt innhold og presentasjon av årsoppgjøret. I den grad det følger av god revisjonsskikk har vi gjennomgått forbundets formuesforvaltning og interne kontroll.

Etter vår mening er årsoppgjøret gjort opp i samsvar med forbundets vedtekter, interne bestemmelser og regnskapspraksis.

Oslo, 30. mars 1995
ERNST & YOUNG AS
Arne W. Torske
Statsautorisert revisor

Deretter ble ordet gitt til kontrollnemndas formann, som leste opp følgende rapport fra kontrollnemnda:

Kontrollnemndas beretning for 1994

Nemnda har i 1994 avholdt 4 møter. Møtene har vært holdt i forbundets lokaler, Møllergt. 3, Oslo.

Nemnda har deltatt på 2 landsstyremøter.

I 1994 har nemnda hatt tilgang på alle nødvendige dokumenter som har vært nødvendig for sitt arbeid.

Nemnda har gjennomgått regnskapet for 1994, og anbefaler dette som forbundets regnskap.

Oslo, 20. februar 1995

John O. Grave

Arvid Dynge

Randi Sivertsen

Votering:

Landsstyrets innstilling til regnskap for 1994 ble enstemmig godkjent.

Dirigenten forslø 10 minutters pause fra kl. 17.00.

Beretning for 1991, 1992, 1993, 1994

Møtet ble satt igjen kl. 17.10. *Dirigenten* tok opp til behandling Beretning for 1991, 1992, 1993, 1994. *Dirigenten* foreslo at han bare skulle referere overskriften på hovedkapitlene med sidehenvisning i beretningen for hvert år, og at de som tok ordet gjorde det til hvert kapittel. Han ba om landsmøtets tilslutning til denne framgangsmåten.

Bård Kristensen, Avd. 4, fikk ordet og sa at han håpet det også ble anledning til generell debatt om beretningen, ikke bare debatt til de enkelte kapitlene.

Dirigenten sa det selvsagt var meningen å gi anledning til generell debatt til slutt, men at det underveis bare ble tatt ordet til det enkelte punkt. Landsmøtet sluttet seg enstemmig til denne behandlingsmåten.

Dirigenten gikk deretter over til å referere de enkelte kapitlene i beretningen for 1991. Ingen tok ordet under de enkelte kapitlene.

ne. Dirigenten viste til at landsstyret hadde innstilt på godkjenning av beretningen for 1991.

Agnar Kvernmo, avd. 27, tok ordet og etterlyste engasjement for Nord-Norgebanen. Det var stor debatt i 1991, siden har det blitt stille. Han lurte på hva som har skjedd i saken, som er viktig med tanke på både arbeidsplasser og levekår i landsdelen.

Bård Kristensen, avd. 4, tok ordet til samme sak. I beretningene for alle de fire årene er den komiteen som ble nedsatt på det forrige landsmøtet ikke nevnt med et ord. Vedtaket på forrige landsmøte var at arbeidet for videreføring av Nord-Norgebanen skulle fortsette. Han siterte fra vedtaket der det også sto at jernbanelkomiteen skulle avgi innstilling til dette landsmøtet. Såvidt han hadde erfart, hadde komiteen i perioden bare hatt ett møte. Det var lite tilfredsstillende.

Nestleder *Anders B. Rodal* sa at beretningen skulle gi et speilbilde av virksomheten de siste fire år. Når det ble nedsatt en komité ville ikke komiteens aktivitet nødvendigvis bli speilet i beretningen. Forbundet hadde gjort meget godt arbeid med denne saken, selv om resultatet ikke var noe særlig. Forbundet hadde bl.a. tatt opp saken på LO-kongressen og fått kongressen med på et positivt vedtak. Rodal forsikret at forbundslederen hadde nedlagt et stort arbeid, selv om det ikke er nedfelt i antall møter. Rodal pekte på at det ble anledning til å debattere denne saken under innkomne forslag. Der foreligger forslag fra Nordland som forbundsstyret hadde støttet. Han registrerte kritikken som var framkommet i forbindelse med beretningen, men tilbakeviste at forbundet ikke har arbeidet med dette. At det så ikke hadde gitt resultat kunne forklares med at forbundet, som kjent, ikke satt med den politiske makten.

Beretningen for 1991 ble så enstemmig godkjent.

1992

Stein Åros, landsstyret, fikk ordet og hadde merknad i forbindelse med forordet, der det blir redegjort for at saksbehandlerstillingen på privat sektor som ble ledig etter Ivar Skredderhaugs bortgang, var omgjort til en ansattstilling på informasjonssektoren. Åros minnet om at forrige landsmøte valgte fire sekretærer, fordelt

på privat og statlig sektor, noe landsstyret hadde omgjort med denne endringen. Han mente dette var i strid med 1991-landsmøtets forutsetning. Arbeidspresset på de valgte sekretærene i forbundet var stort, og nå var det i tillegg blitt minus en. Han satte fram forslag om at landsmøtevedtaket fra 1991 ble opprettholdt og at landsmøtet valgte ny saksbehandler.

Dirigenten sa at det forslaget ikke kom som noen stor overraskelse. Han ville, etter å ha drøftet dette med forbundslederen, foreslå at dette forslaget ble tatt opp til behandling i forbindelse med lederens muntlige beretning og spurte om forslagsstilleren godtok det. Det gjorde Åros, og behandlingen av forslaget ble utsatt.

Bjørn Fjukstad, landsstyret, ville i tilknytning til Åros' forslag minne om at fordelingen av medlemsmassen er 70 % på privat sektor og 30 % på statlig. Fordelingen av sekretærer/saksbehandlere må reflektere dette forholdet. Det beste vervearrangement vi har, er at vi klarer å ivareta interessene til de medlemmer vi har. Valgkomiteen anmodes om å ha dette forhold i mente.

Dirigenten gjentok at denne saken ville bli tatt opp i forbindelse med forbundslederens muntlige beretning, og at forslaget fra Åros ble lagt til side så lenge.

Beretningen for 1992 ble så enstemmig godkjent.

1993

Dirigenten gjorde oppmerksom på en feil under avsnittet «Representasjon i inn- og utland». Det var Ole Jarl Madland og ikke Arvid Øygård som representerte forbundet på NNNs landsmøte.

Åse Ommundsen, distriktssekretær avd. 18, fikk ordet til kapitlet om kursvirksomhet, og etterlyste kurs som var avholdt både i beretningen for 1993 og 1994.

Det ble ingen ytterligere debatt under de enkelte kapitler eller generelt under beretningen for 1993.

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig godkjent.

Assar Høgås, avd. 4 Nordland, påpekte en feil under kapitlet «Forbundets representasjon i styrer, råd og utvalg».

Dirigenten fastslo at forbundets nestleder trengte litt tid til å områ seg og samle opp spørsmålene, før han svarte til slutt, og fikk tilslutning til å gå videre på de enkelte kapitler.

Under «Kursvirksomheten» tok representanten *Børre Vedam*, avd. 2 Oslo/Akershus, ordet og viste til at to medlemmer av avdelingen feilaktig ikke var blitt oppført her. *Dirigenten* lovet at det skulle komme inn i protokollen.

Agnar Kvernmo, avd. 27 Troms, mente det var viktig å se på kursvirksomheten generelt, og etterlyste mer kurs i egen regi.

Representanten *Arve Larsen*, avd. 7 Agder, påpekte som en mangel under kapitlet «Bergindustrien» at salg av bedrifter ikke var tatt opp.

Under «Tunnel, bom og vaktelskaper» sa representanten *Gudmund K. Selvåg*, avd. 6 Hordaland, at det er mye å ta opp når det gjelder tariffoppgjøret for bom- og brovakter. Det irriterte han når det i innledningen til kapitlet ble sagt at overenskomstens medlemstall forblir uendret selv om bomstasjoner åpnes med jevne mellomrom, dette fordi det stort sett er vaktelskaper som tar jobbene med basis i vekteroverenskomsten. Han syntes det er besynderlig at det fins to hovedoverenskomster på området, hvor den ene er dårligere enn den andre. Han mente vekterne ville tjene på å gå over på bomoverenskomsten.

Under «Renhold» sa representanten *Eldbjørg Klimpen*, avd 4 Nordland, at endringer som kom med under tariffoppgjøret i 1994 dessverre har vist seg ikke å innebære noen fordel slik man trodde. Mange arbeidsgivere går over til såkalt behovsprøvet renhold, dermed blir det ikke flere timer. Hun kritiserte endringen i Hovedavtalen om at ansiennitet kan fravikes, og mente at når Hovedavtalen først skal endres, bør det helst skje til det bedre, ikke det verre. Hun håpet at disse forholdene ble fokusert på under neste tariffrevisjon.

Agnar Kvernmo, avd. 27 Troms, sa det også var lov til å komme

med ros fra talerstolen. Når det gjaldt vegsektoren ville han gi ros til forbundet, ledelsen og de som hadde arbeidet med vegsektoren. Her er det lykket å slå tilbake privatiseringsframstøt. Takk - og stå på videre, sa han.

Magnhild Solstad, avd. 4 Nordland, tok ordet under «Statkraft Anlegg A/S». Hun sa at Statnett SF i alle år hadde vært den bedrift forbundet har hatt det beste forhold til. Etter at den ble tilsluttet Statkraft Anlegg A/S har de ansatte vært gjennom en meget turbulent tid. Uten forbundet i ryggen visste hun ikke hvor det kunne ha endt. Hun nevnte et eksempel med kokkepersonale som tidligere hadde vært lønnet i lønnstrinn 9 og 10 som nå er havnet i 5 og 6, og som ledelsen sier egentlig skulle hatt 1 og 2. Her er ikke kampen slutt, sa hun, og mente det var riktig at forsamlingen fikk et innblikk i situasjonen.

Hans Takøy, avd. 27 Troms, var ikke spesielt imponert over innholdet om miljø i beretningen. I 1991 ble det opprettet miljøråd både sentralt og i avdelingene. Retningslinjer som skal være utarbeidet hadde han for sin del aldri sett noe til. Alle er enige om at miljø er utrolig viktig, men det blir vanskelig når vi skal komme i gang. Vi famler litt. Konkret grep han fatt i saken med rød diesel, der vi nå har fått til svar at når folk får helseproblemer, kommer det av at de har nerveproblemer. Dette er ikke akseptabelt, og det er absolutt en miljørak som forbundet bør arbeide videre med.

Nestleder *Anders B. Rodal* fikk ordet til å svare på de framsatte spørsmål. Når det gjaldt kursvirksomheten sa han at forbundet benytter 3 organer: Kartellet, AOF og egne kurs. De egne kursene er faktisk dyrest, og han mente det ville være galt å ikke benytte seg av de midlene som stilles til disposisjon gjennom andre kanaler. Kursvirksomheten diskuteres stadig, men foreløpig har man ikke kommet fram til noe bedre enn å satse på den nevnte 3-deligen.

Når det gjaldt salg av bedrifter sa han det var en glipp at dette ikke var kommet med i beretningen, noe han beklaget. Dette bør komme inn.

Til merknaden om overenskomst i service, gjorde han oppmerksom på at forbundet i forfjor kalte inn samtlige bransjer til konferanse for å prøve å få til fellesoverenskomst på service. Dette ble klart avvist, og det var liten vits for forbundet å kjøre fram ting mot medlemmenes vilje. Han var enig i at bro- og bomvakter burde inn på overenskomsten for disse, men plasseringen var skjedd ved at tjenesten ble overtatt av et vaktelskap.

Når det gjaldt innlegget fra renhold, så var det slik at man noen gang måtte gi noe for å få noe tilbake. I ettertid var det iallfall en del rengjøringsbyråer som hadde tilkjennegitt en positiv innstilling til den politikk forbundet sto for her. Og så gjenstår det å se om det følges opp og man får til det med fagopplæring.

Rodal understreket at forbundet var i mot privatisering av Statkraft og hele tiden hadde forsøkt å bremse. - Ved overgangen til A/S kan ikke vi stoppe at de går over til ny overenskomst, sa Rodal, men forbundet ville arbeide for at overenskomsten med Statkraft ikke ble dårligere.

Det var grunn til litt dårlig samvittighet når det gjaldt miljøarbeidet. Forbundet hadde ansatt miljøsekretær, men han er permittert. Rodal viste til at landsmøtet kunne komme tilbake til en bredere debatt om miljøarbeidet under behandlingen av det nye handlingsprogrammet.

Han takket ellers for en saklig debatt om beretningen. Det var alltid en avveining som måtte foretas. Ofte fikk en følelsen av at mer skulle med, men det var hovedpunktene man hadde konsentrert seg om.

Dirigenten slo fast at det forelå merknad fra Rogaland om kursvirksomheten og en merknad på avsnittet om representasjon. Her ville hovedkassereren legge fram en korrigeret liste neste dag. Debatten var dermed avsluttet og beretningen for 1994 ble enstemmig godkjent.

Dirigenten syntes forsamlingen hadde vært samarbeidsvillig og nå fortjente en pause. Han tok sikte på at landsmøtet i den videre behandling skulle komme fram til paragraf 5 i vedtektene. Ved å ta en ekstra økt i kveld kunne delegatene kanskje slippe lettere unna med kveldsmøte senere. Var landsmøtet villig til det ?

Mot 4 stemmer vedtok landsmøtet å ta en ekstra økt. Klokken var nå blitt 18.15 og det ble en kort pause.

DAGSORDENS PKT. 6 VEDTEKTENE

Møtet ble satt igjen kl. 18.30 og etter praktiske opplysninger fra dirigenten, tok møtet fatt på behandlingen av vedtektenes para-

graf 1 og 2, de innsendte forslag og landsstyrets innstillinger. Til behandling forelå dermed følgende:

Del I Forbundets Vedtekter § 1. Forbundets virkeområde

Norsk Arbeidsmandsforbund, som er tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge (LO), er en landsomfattende sammenslutning av medlemmer som kan organisere lønnstakere innen:

1. anlegg og vedlikehold av veier,
2. anlegg av beskyttelsesrom, lagerrom, hangarer m.v. i fjell,
3. anlegg av flyplasser,
4. anlegg av taubaner og andre transportbaner,
5. asfaltarbeide,
6. bergverksindustrien,
7. befestningsanlegg,
8. bomvakter,
9. brakkebygging i forbindelse med anlegg,
10. brubygging, damanlegg, dokk- og slusearbeid,
11. bygging av bore- og produksjonsplattformer i betong,
12. idrettsanlegg,
13. kalkverk, kalkbrennerier, talkum- og dolomittmøller, pukkverk, steinbrudd og sandtak,
14. kraftanlegg og arbeid i forbindelse med kraftoverføring,
15. rengjøringspersonell,
16. kystverket,
17. statens jernbaneanlegg og ombygging av jernbaner,
18. vaktfunksjonærer,
19. vann- og renseanlegg, hovedvannledninger, hovedkloakkledninger og kabelgrøfter,
20. helsestudio,
21. vaktmestere i privat virksomhet,
22. fornøylesparker som drives i privat regi,
23. bowlinghaller som drives i privat regi,
24. øvrige grupper som ikke kommer inn under bestemte fag- eller industriforbunds virkeområder, herunder ungdom som er under utdanning som er yrkesrettet mot våre virkeområder.

Innsendte forslag

Forslag nr.: 1

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Pkt. 1. tilføyes:

Herunder utestasjonerte funksjonærer.

Begrunnelse:

For klarere å få en yrkesfaglig tilhørighet i organisasjonen. Det er spesielt viktig da disse ofte blir utsatt for agitasjon og press fra andre organisasjoner utenfor LO.

Landsstyrets innstilling:

Endres til: Forvaltning, bygging og vedlikehold av veger.

Forslag nr.: 2

§ 1, pkt. 1:

Landsstyrets innstilling:

Tilføyes og jernbaner.

Forslag nr.: 3

Landsstyrets innstilling:

§ 1, pkt. 6 og pkt. 13 slås sammen, med følgende ordlyd: Bergindustrien, herunder kalkverk, kalkbrennerier, talkum- og dolomittmøller, pukkverk, steinbrudd og sandtak.

Forslag nr.: 4

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 8 endres til:

Bru- og tunnelselskaper.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og endres til Bru- og tunnelselskaper.

Forslag nr.: 5

§ 1, pkt. 15:

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og endres til : Renholdsbransjen.

Forslag nr.: 6

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 18 endres til:

Vaktselskaper.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og endres til Vakt- og parkeringsselskaper.

Forslag nr.: 7

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 24 - nytt pkt.:

Parkeringsselskaper.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres - Se forslag nr. 6.

Forslag nr.: 8

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 24 blir pkt. 25:

pkt 25: Øvrige grupper som ikke kommer inn under bestemte fag- eller industriforbunds virkeområder, herunder ungdom som er under utdanning.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Anses best dekket av gjeldende vedtekter

§ 2. Formål

Forbundet har til formål:

1. å organisere lønnstakere innenfor forbundets virkeområde.
2. å påse at de tilsluttede avdelinger blir ledet etter felles retningslinje for på den måten ved gjensidig solidarisk samvirke mellom avdelingene å skape enhet og kraft i arbeidet for å fremme og samordne medlemmenes faglige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser.
3. å opprette tariffavtaler (overenskomster) om medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår.
4. å arbeide for å bedre medlemmenes helse.
5. å arbeide aktivt for fred og nedrustning.

6. å arbeide for å sikre friheten, rettssikkerheten og en stadig utvidelse av de demokratiske rettigheter.
 7. å arbeide for likeverd og likestilling mellom mennesker.
 - 8.a) å arbeide for gjennomføring av økonomisk demokrati for å fremme medlemmenes interesser og den alminnelige trivsel, ved bl.a. å sikre at bedriftsdemokratiet blir bygget videre ut gjennom lovverket, avtaleverket og fagbevegelsens eget engasjement i den enkelte bedrift,
 - b) å sikre medlemmene en tilfredsstillende innflytelse på beslutningsprosessen i bedriften, og påse at medlemmene får sin rettmessige del av produksjonsresultatet,
 - c) å sikre at grunnarealer, ressurser og naturområder overføres til samfunnsseie, hvor dette kan bidra til å fremme medlemmenes interesser og den alminnelige trivsel, og forvaltes bl.a. gjennom strengere håndhevelse av Konesjonsloven og en sterkere offentlig styring av finans- og kredittinstitusjoner,
 - d) å arbeide for en økonomisk politikk for full sysselsetting og som sikrer en bærekraftig forvaltning av ressursene,
 - e) å arbeide for å bedre deltidsansattes pensjonsrettigheter.
9. å arbeide for en sosialistisk samfunnsordning for å skape større velstand og en rettferdig fordeling av samfunnsgodene.
 10. å motarbeide kontraktørvirksomhet og privatisering av den offentlige virksomhet.
 11. å arbeide for at organisasjonene alltid er frie og uavhengige.
 12. å arbeide for styrking av arbeiderpressen i Norge.
 13. å arbeide for barnehage for alle som ønsker plass.
 14. å arbeide for en rettferdig global fordeling av ressurser.

Forslag nr.: 9

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Nytt pkt. 4. Pkt. 4 blir nytt pkt. 5 osv.

Å arbeide aktivt for å stoppe bruk av engasjement og korttidsansettelser.

Argumentasjon

Tendensene på arbeidsmarkedet går i retning av at de faste tilsetningsvilkårene er truet.

Det innføres stadig mer tilsetting på vilkår som engasjement og korttid.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket av endringer i AML og i forbundets Handlingsprogram.

Forslag nr.: 10

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 4 endres til:

Å arbeide for å bedre medlemmenes helse og arbeidsmiljø og for å redusere forurensningen av det ytre miljø.

Begrunnelse

Det ytre miljø og arbeidsmiljøet er to sider av samme sak og bør sees i sammenheng.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i AML og i forbundets Handlingsprogram.

Forslag nr.: 11

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Pkt. 9:

«større velstand» endres til «bedre livsstandard»

Motivering:

«Velstand» knyttes oftest kun til økonomi. «Livsstandard» er et mer dekkende begrep.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 12

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Nytt pkt. 15.

Bekjempe vold og pornografi i alle media.

Motivering:

Det er på høy tid å stramme kraftig til, gjerne via lovverket. Den ytringsfriheten som noen eventuelt da måtte påberope seg er så pervers at den ikke fortjener å bli lyttet til.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og innarbeides i Handlingsprogrammet.

Forslag nr.: 13

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Tilføyes som punkt 15

- å arbeide for å bedre pensjonistenes levestandard.

Forslaget vedtatt på forrige landsmøte, men er falt ut av vedtektene.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres - Ordet levestandard endres til livsstandard.

Forslag nr.: 14

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Nytt pkt. 16.

Å arbeide for vern av luft, jord og vann.

Motivering:

Bakgrunnen for forslaget bør være så godt kjent at kommentarer er unødvendig.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i Handlingsprogrammet.

Debatt og votering

§ 1 - Forbundets virkeområde

Jan Klemetsen, avd. 2, fikk ordet og fremmet forslag nr. 6 og 7 på vegne av avdelingen.

Han refererte forslagene og begrunnet dem. - Vi vektere ønsker å bli betraktet som en ensartet gruppe, derfor ønsker vi også å stå oppført som egen gruppe, sa han. Det betyr mye for oss og for vår identitet som vektere.

Votering

Forslag nr. 1

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslag nr. 2

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag nr. 3

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag nr. 4

Gudmund K. Selvåg, avd. 6 forsto hvorfor landsstyret hadde gjort endring her, men det kunne skape problemer fordi enkelte selskaper bare kaller seg bomselskaper. På hans lønsslipp sto det at han var ansatt i bompengeringen. Med den foreslåtte endringen ville han dermed være utsluttet. Etter hans mening måtte formuleringen stå uendret eller det måtte tilføyes «bomselskaper».

Dirigenten syntes Selvågs forslag hørt fornuftig ut og foreslo at teksten ble endret til « bom- , bru- og tunnelselskaper». Administrasjonen sluttet seg til dette, som så ble enstemmig vedtatt av landsmøtet.

Forslag 5

Distriktssekretær i avd. 7, Øystein Hagen, hadde hatt en filosofering om paragraf 1 og sett på punktene som omhandler den type arbeid forbundsmedlemmene utfører. Når man kom til pkt. 15 var formuleringen annerledes og han ville foreslå oversendelse til redaksjonskomiteen for å få en helhet i formuleringen.

Dirigenten sa at Hagen gjorde det vanskelig. Det ville være en fordel med et utformet forslag, slik at administrasjonen fikk fullmakt til å se på justering av formuleringene - ellers ville det bli vansker med framdriften av møtet.

Votering

Landsstyrets innstilling ble så enstemmig vedtatt.

Forslagene 6 og 7

Her forelå Klemetsens forslag mot landsstyrets.

Daniel Skoglund, avd. 2, kommenterte det som var sagt om vekteryket. Vektere og parkeringsvakter har to forskjellige oppgaver og han var derfor uenig i landsstyrets innstilling.

Kravene til vekterne og deres oppgaver er blitt stadig større. Vekteryket er 100 år gammelt og det var på tide å få det definert

som eget yrke. Man burde også arbeide for å få det under lov om fagopplæring. Han anbefalte forslag 6.

Kjell Holst, administrasjonen, sa at dette var noe av den samme problemstillingen Gudmund Selvåg hadde tatt opp under beretningen. Han viste til at det nede på Youngstorget nå var noen som var ikledd uniform som ikke var i pakt med forskriftene for vakt-selskaper, men det står veker på ryggen. De er parkeringsvakter og forklaringen er at vakt-selskapene også gir tilbud om parkeringsvakt-tjeneste og bomvakt.

Han mente at det foreliggende forslag fra landsstyret ikke ville forringe yrkesbetegnelsen. Det var kort vei nå, når vakt-selskape-ne stadig går inn på nye områder. - Det kan vi ikke forhindre, sa han, og trodde landsstyrets innstilling var den riktige.

Ingen flere tok ordet til forslagene 6 og 7.

Votering:

Landsstyrets innstilling ble satt opp mot forslaget fra Jan Kle-metsen.

Landsstyrets forslag vedtatt med stort flertall.

Forslag nr. 8:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

§ 2 - Formål

Stein Åros, landsstyret, mente det er umulig å trekke alle gode formål inn i forbundets formålsparagraf. Han framsatte følgende forslag: «Forut for neste landsmøte utarbeides det forslag til ny § 2 med forenklet ordlyd».

Til forslag nr. 9 sa *Kjell Svendsrud*, avd. 36 Oppland, at det er riktig at privat sektor dekkes gjennom landsstyrets innstilling. Tjenestemannsloven, som skal dekke offentlig sektor, synes deri-mot ikke å være god nok. Dette er et problem å forholde seg til for de tillitsvalgte. Hvis det er så at Arbeidsmiljøloven er overordnet Tjenestemannsloven, mente han det kunne være greit å få det bekreftet i protokollen fra landsmøtet.

Johan Klunderud, forbundsstyret, sluttet seg til Stein Åros. Det tjener ingen hensikt å vedtektsfeste alt mulig. Da er det bedre å hamre ut et best mulig handlingsprogram.

Dirigenten sa at han ville komme tilbake til behandling av for-slaget fra Åros på slutten av behandlingen av § 2. Han viste til at det var stilt et spørsmål til forslag 9 som han ba noen fra for-bundsstyret svare på.

Toralf Årdal, landsstyret, sa som svar til Kjell Svendsrud at Tje-nestemannsloven i lang tid har forutsatt at ansettelsesforhold som hovedregel skal være faste. Det er bare unntaksvis at de ikke behø-ver å være det. At Tjenestemannsloven ikke praktiseres etter intensjonen er en annen sak.

Forslag nr. 9 ble tatt opp til votering.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag nr. 10:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag nr. 11:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag nr. 12:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag nr. 13:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag nr. 14:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Dirigenten konstaterte at landsmøtet dermed hadde nådd målet for dagens forhandlinger. Han foreslo at forslaget fra Stein Åros ble oversendt det nye forbundsstyret uten realitetsbehandling, noe han fikk landsmøtets enstemmige tilslutning til. Dirigenten takket landsmøtet for et meget godt og konstruktivt dagsarbeid, og min-net om at mandagsmøtet startet kl. 09.00.

Møtet hevet kl. 19.00.

Formiddagsmøtet mandag 8. mai

Formiddagsmøtet ble satt kl 09.00. Dirigent: *Jens Tveit Aga* ønsket velkommen til ny landsmøtedag. Alle var klar over at dette er en spesiell dag, noe norske flagg på siden av talerstolen understreket.

Landsmøtet sang «Ja vi elsker», med *Sven Pettersen* som forsanger.

Sekretær *Oddbjørn Nilsen* leste protokollen fra formiddagsmøtet 7. mai. Fra salen ble det gjort oppmerksom på at kapellmester for åpningsprogrammet hadde vært *Bård Skift*, ikke *Anders Rogg*.

Representanten *Torbjørn Mortensen*, avd. 17 Finnmark, viste til en feil på s. 2 i det foreløpige referatet. *Halvard Halonen* var 47 år da han døde, ikke 51 som det sto i referatet.

Dirigenten minnet om at feil i referatet skal tas opp direkte med referentbordet, ikke fra talerstolen. Dermed konstaterte han at det var kommet en konkret merknad til protokollen for foregående landsmøtedags formiddagsmøte om en navneendring, og antok at den ville bli tatt til etterretning ved endelig utforming av protokoll. Protokollen for formiddagsmøtet 7. mai ble dermed enstemmig godkjent.

Sekretær *Per Ingebrigtsen* leste protokollen fra ettermiddagsmøtet 7. mai. Protokollen enstemmig godkjent uten merknader.

Etter å ha gitt endel praktiske opplysninger gikk dirigenten over på dagsorden. Han foreslo at også forslagene 107-115, 130 og 131 ble tatt opp til behandling på formiddagsmøtet, da det var naturlig å ta disse i debatten etter LO-lederens innledning. Landsmøtet ga sin tilslutning til dette.

DAGSORDEN PKT. 5

Egen organisasjon - Prosjekt '93 og LOs strategi

Ordet ble gitt til LO-leder *Yngve Hågensen*, som holdt denne innledningen:

Kjære landsmøtedelegater!

Gratulerer med 100-års jubileet!

I dag er det 50 år siden frigjøringen. Norge var atter fritt. Fra mørkets og terrorens regime. Landsorganisasjonen skal sjøl i løpet av dagen ha flere arrangementer som skal markere frigjøringsjubileet på en verdig måte. I dypeste respekt og ærbødighet skal vi minnes alle de som ga sitt liv i Norges kamp for frihet og selvstendighet. Dagens ungdom trenger denne påminnelsen. Det er den beste garanti mot at nazistiske holdninger igjen får rotfeste.

Da norsk økonomi knakk sammen i 1987 ble vi kastet ut i en politisk og økonomisk opprydningssjau. Noen måtte ta ansvar. Det gjorde den faglige og politiske arbeiderbevegelse i fellesskap. Jappetida viste i klartekst hva som skjer når vi slipper de frie markedskreftene for tett inn på livet. Selv kapitalens kommandoposter - bankene var vi nødt til å «sosialisere» for å sikre vanlig folks sparepenger. Noen hadde opplevd bankkrise tidligere. I en annen tid. Historien gjentar seg dessverre.

Uten en sterk stat og en ansvarlig fagbevegelse hadde vi aldri maktet jobben. Det var statens økonomiske styrke, ikke minst taktet være et skikkelig grep om oljeinntektene som gjorde at vi kunne føre en offensiv budsjettpolitikk for full sysselsetting. Det har sørget for milliardsatsninger i bygg og anlegg og infrastruktur over hele landet.

Vår tariffpolitiske styrke gjorde det mulig å bryte lønns- og inflasjonsspiralen. Det har fått norsk økonomi på rett spor.

Jeg forventer ikke ros fra høyrefolk fordi vi har reddet noen kapitalistiske fyrtårn. Men jeg tenker med gru på hvor vi hadde stått i dag uten statens sterke eieransvar i olje og gassvirksomheten. Da hadde vi knekt nakken for mange år siden. Enkelte må slutte å sutre over oljevirkosomhetens betydning for norsk økonomi. Oljevirkosomheten er et gode for det norske samfunn. Både industrielt, teknologisk og for sysselsetting og økonomi. I særdeleshet skal vi være rimelig glad for sterk nasjonal kontroll over denne naturressursen. Vi skal være glad for den handlefriheten olje- og gassinntektene gir oss for å bekjempe arbeidsledigheten og sikre velferdsgodene. Et tankekors for mange må det være at de som sutrer mest - og nærmest ser på oljevirkosomheten som for-

bannelse – er de samme som overbyr Regjeringen i enhver sak. Undrer over hvor de skulle ta pengene fra?

Kamerater!

En ting må vi ha klart for oss. Det er slett ikke noen selvfølge at vi uansett skal makte å ha vår sterke faglige og politiske posisjon i framtida. Men det er i stor grad opp til oss sjøl å avgjøre løpet. Vi må sjøl gjøre en skikkelig jobb overfor arbeidstakerne som trygger vår posisjon som landets dominerende arbeidstakerorganisasjon. Vi må sjøl si klart ifra at det må være spilleregler i arbeidslivet som ikke undergraver hovedorganisasjonenes rolle i et inntektspolitisk helhetsperspektiv.

Rallare visste utmerket godt hva dette dreide seg om. Man tillot rett og slett ikke at noen stilte seg utenfor fellesskapet og solidariteten. Da hadde den organiserte fagbevegelse blitt kvalt i fødselen. Splittelse og gratispassasjerer svekker vår faglige og politiske makt.

Jeg tror det er greitt å ha med seg denne erkjennelsen når debatten om arbeidsrettsrådets mulige forslag slippes løs om noen måneder. Vi skal ta debatten når forslagene ligger på bordet.

Europa

For fem måneder siden sa flertallet av det norske folk nei til EU-medlemskap. Resultatet denne gangen førte ikke til opprivende strid i folket, partisplittelse og rop om omkamp. Frustrasjonen og surheten i deler av næringslivet la seg fort. Det var verre i 1972. Vi kan være stolte av den måten hele arbeiderbevegelsen taklet EU-saken på denne gangen. Både i forkant og etterkant av avstemningen. Vi kjørte en åpen demokratisk debatt uten stemping av folks ståsted i saken. Vi fikk noen dårlige råd under marsjen. Hadde vi lyttet til dem hadde norsk arbeiderbevegelse kommet i samme uføre som i 1972.

Men Norges Nei til EU betyr ikke at norsk fagbevegelse skal svekke jobben for europeisk faglig solidaritet over landegrensene. Tvert imot. Et sterkt konsernfaglig samarbeid over landegrensene er kanskje vår eneste mulighet for å drive nærkamp med kapitalkreftene på deres egen banehalvdel.

Jeg minner også om at LO-Kongressen sa Nei til EU, men ja til EØS-avtalen. Jeg advarer mot politisk kamp mot EØS-avtalen. EØS-avtalen ligger der. Den har bred tilslutning i folket. Den er viktig både for næringslivet og for fagbevegelsen. Men vi må bru-

ke de muligheter som ligger i avtalen. Ingen andre enn vi selv kan ta den jobben.

Landsorganisasjonen i Norge var en av drivkreftene bak etableringen av EURO-LO i 1973. Faglig solidaritet var begrunnelsen.

I morgen starter EURO-LO sin kongress. Det er vår ambisjon å styrke EURO-LOs posisjon i kampen for et sosialt Europa. Europa forblir en tidsinnstilt sosial bombe så lenge massearbeidsledigheten ikke presses tilbake. Markedskreftene og kapitalen må styres av en sterk faglig og politisk arbeiderbevegelse i hvert eneste land. Kongressen skal også ta stilling til forslag om å åpne Euro-LO for medlemskap fra organisasjoner i tidligere Øst- og Sentraleuropeiske land.

Kamerater!

Folk flest kan nå spenne ut livreima noen hakk. Vi har bedre råd nå enn for noen år siden. Norsk økonomi er på stø kurs. 6–7 års snuoperasjon gir nå positive resultater. Vi har klart opprydningen i økonomien – uten å kutte i de sosiale godene. Ser vi over grensa oppdager vi hvilke enorme problemer svenskene har for å få til akkurat det.

Tariffoppgjøret

Årets lønnsoppgjør er i havn. Vi har igjen oppfylt vår del av kontrakten i Solidaritetsalternativet. For å gjenreise den fulle sysselsetting er det nødvendig å videreføre en fornuftig pris- og lønnsutvikling samtidig som vi skal sikre våre medlemmer en rimelig inntektsutvikling. Vi har bred oppslutning i egne rekker om både profilen og resultatet. Både oppgjøret i privat og offentlig sektor vil gi økt kjøpekraft for de lavtlønte og store grupper med midlere inntekter.

Nytenkning i likelønsspørsmålet har sikret oppjustering av kvinnelønnene. Slikt sett har vi manøvrert oss i posisjon for nye krafttak for likelønn i hovedoppgjøret i 1996.

Å rette opp skjevheter er ikke gjort i en bråvending. Enkelte grupper utenfor LO-området lever tydeligvis i den villfarelsen. Da blir fallhøyden desto større.

Vår tariffpolitikk skal bygge på realisme. Det er resultatene som teller. Det er det Landsorganisasjonen som sørger for. Medlemmene skal forvente at de krav vi stiller ligger tett opptil det som er mulig å oppnå enten forhandlingsveien eller i megling. Men når vi har vært tvunget til å gå i konflikt skyldes det arbeidsgivernes

manglende bakkekontakt. Resultatene i etterkant viser dette.

Hadde Landsorganisasjonen spilt ut som andre grupper ville vi raskt undergravd vår egen tariffpolitiske posisjon. Vi hadde ikke blitt tatt seriøst av motparten. Jeg er redd medlemmene også hadde vendt oss ryggen.

En slik tariffpolitikk er også helt uforenlig med kravet om full sysselsetting som hjørnestein i tariffpolitikken. LO-gruppen står for en helhetlig inntektspolitikk i tråd med solidaritetsalternativets forutsetninger. Men vi skal jaggu ikke bære hele samfunns-solidariteten alene.

Profilen i år har skikkelig treffsikkerhet i forhold til kvinner. Historisk har fagbevegelsen ingenting å skamme seg over, det vi tidligere har gjort for lavtlønte, som i stor grad er kvinner. Jeg minner om at vi på hele 80-tallet kjempet for å beholde lavlønns-garantien vi fikk på plass i oppgjøret i 1980. Den gang lå faktisk hele avtaleområdet nede på 60-70 prosent av industrigjennomsnittet. Men vi valgte i forkant av dette mellomoppgjøret å sette likelønn på dagsorden – for å starte prosessen framover for å rydde opp i lønnsforskjellen mellom kvinner og menn som kun skyldes kjønn. Dette oppgjøret har vist at LO også på dette området må brøyte vei for å rette opp urettferdighet. Så får vi sjøl tåle at vi tukler bort i noen eksisterende lønnsrelasjoner.

Solidaritetsalternativet er grunnstenen i den økonomiske snuoperasjonen vi har vært igjennom siden 1987. Dette har vært et langsiktig løp basert på samfunnsansvar. Vi vil ikke tillate at motkrefter og særgrupper nå får rive ned det vi har møysommelig bygd opp.

Ingen smågrupper skal nå få skumme fløten av oppgangen i norsk økonomi. Ingen må innbille seg at det er fritt fram på øverste hylle.

Solidaritetsalternativet gir ikke rom for frispillere i den økonomiske politikken. Uansett om de sitter i et tårn på Fornebu eller andre steder.

Det krever god ryggrad og is i magen for å stille opp bak solidaritetsalternativet. Men våre medlemmer har ikke tapt på at man har tatt dette samfunnsansvaret. Medlemmene har hatt en bedre kjøpekraftsutvikling de siste årene med lav pris- og lønnsutvikling enn de årene lønns- og prisspiralen var på det høyeste. Vi har hatt større kjøpekraftsutvikling hittil i 90-åra – enn hele 80-tallet til sammen. Det er de lavtlønte som betaler prisen når inflasjonen skyter i været. Samtidig har vårt samfunnsansvar sørget for at norsk økonomi nå står på trygg grunn. Solidaritetsalternativet har gitt resultater.

- * Arbeidsledigheten synker.
- * Det skapes flere nye jobber enn før.
- * Industrisysselsettingen skyter fart.
- * Bygg- og anleggsbransjen har kraftig vekst.
- * Prisstigningen er fortsatt rekordlav.
- * Kjøpekraften har økt for alle grupper.
- * Rentene er kraftig redusert.
- * Norsk økonomi står på trygg grunn.
- * Konkurranssevnen er sterkt bedret.
- * Tilliten til norsk økonomi er sterk.

Det har aldri vært noen enkle løsninger for å bekjempe arbeidsledigheten. Kampen mot ledigheten er et langsiktig løp bygd på en stø økonomisk politikk. Men vi er bare halveis i løpet.

Det er mørke skyer på himmelen. Vi har ikke lov til å glemme de arbeidslediges vanskelige hverdag. Jeg minner om at fortsatt står over 150 000 mennesker utenfor det ordinære arbeidsmarkedet. Og det er et annet faretegn. Nedgangen i den åpne arbeidsledigheten fortsetter ikke med den styrken vi hadde regnet med. Og vi er spesielt bekymret for arbeidsledigheten blant de eldre – og kvinner. Vi må ha større vekst i nye jobber. Nedgangen i den åpne ledigheten har nærmest stagnert etter årsskiftet.

Det skyldes i hovedsak kutt i arbeidsmarkedstiltakene. Vi advarte sterkt både Regjeringen og Stortinget mot å skjære for hardt. Vi oppnådde noe. Men ikke nok. Nå ser vi dessverre resultatene. Vi har krevd at Arbeidsmarkedstiltakene trappes opp fra høsten av. Ikke minst for at langtidsledige og den eldre delen av arbeidsstyrken skal fanges opp av oppgangen i sysselsettingen. Jeg registrerer at Regjeringen i forslag til revidert nasjonalbudsjett foreslår en liten økning i tiltakene. Men økningen er for liten. Her må man jaggu ta hardere i. Det er et absolutt krav fra fagbevegelsen overfor både Regjeringen og Stortinget. Jeg lover dere at her skal vi passe på. Og – her trenger vi høyrestøtte fra fagforbund, fagforeninger, klubber og samorganisasjoner. Både Regjering og Storting må føle utålmodigheten.

Krav til næringslivet

Jeg registrerer at grådighetskulturen fortsatt dyrkes i enkelte næringslivskretser. Slike jappetendenser må kveles før de får bre seg ut. Jeg forutsetter at næringslivet nå selv rydder opp i de siste rester av en ukultur som tydeligvis er til stede, men som vi trodde var borte.

Vi vil heller ikke tillate en uansvarlig utbyttepolitikk som kan

undergrave investeringene i næringslivet. Vi vil overhode ikke akseptere at overskuddene arbeidstakerne har bidratt til sløses bort i spekulative investeringer og fallskjerm for næringslivsledere som stiller seg utenfor fellesskapet.

Økt inntjening i næringslivet må nå sikre økt sysselsetting. Næringslivet har ingen grunn til å klage på rammevilkårene. Overskuddene i næringslivet er rekordstore. Vi forventer nå at de i næringslivet holder det de har lovet de siste årene. Nye investeringer må nå sikre økt sysselsetting i Norge – og ikke i utlandet.

Men jeg varsler allerede nå at fagbevegelsen fremover vil ha et sterkere ord med i laget i fordelingen av overskuddene. I LOs debattopplegg foran Kongressen i 1997 vil overskuddsdeling bli satt på dagsorden med fornyet styrke. For fagbevegelsen er kollektiv overskuddsdeling et spørsmål om utvidet økonomisk demokrati. Her står vi overfor politisk strid. Støynivået og skremselspropagandaen fra motstanderne vil bli høyt. Men kravet om overskuddsdeling er solid forankret både i LOs og Arbeiderpartiets programmer. Kollektiv overskuddsdeling på bred front – vil bli gjennomført. Enten avtaleveien eller politisk. Det bør eierne allerede nå forberede seg på. Dette bør være en god kampsak for hele arbeiderbevegelsen.

Velferdssamfunnet

I 1999 er LO hundre år. Vi har gjennom generasjoners kamp og slit avskaffet det gamle forsorgssamfunnet. Men velferdssamfunnets finansiering er satt under debatt. Det er greitt. Men en ting må vi ha klart for oss. Det er ikke antall fremtidige pensjonister som utgjør trusselen mot velferdsgodene – men den uakseptable høye arbeidsledigheten. Vi må ha tunga rett i munnen når vi griper fatt i velferdsdebatten. Hvis ikke vil debatten spore helt av. Historisk har vi spunnet velferdssamfunnets nett til alle kroker. En finmaske solidaritetspolitikk vi er stolt over. Vi har sikret svake grupper en anstendig og trygg hverdag.

Det er alltid motkrefter som vil kutte i velferdsgodene. Høyrekreftene har alltid brukt snubletråd mot sosiale reformer og rettigheter. Disse kreftene kjenner ikke ordet solidaritet. Fram til høstens kommunevalg vil vi nok også høre mange gode private markedsløsninger i helse- og sosialpolitikken. Alle slike forslag gir kun ett resultat: større ulikhet.

Vår velferdspolitik har sikret inntektsutjevning, sosial rettferdighet, utvisking av gamle klasseskiller og en utdannings- og helsepolitisk revolusjon etter krigen.

Vi aksepterer derfor ikke at det tukles med disse grunnleggen-

de prinsippene. Men det skal heller ikke være slik at alle uansett inntekt og formue skal ha eget sugerør inn i samfunnets felleskasse.

Velferdsordningene må i prinsippet finansieres over skattesedelen ut fra tankegangen om at du skal yte etter evne og få etter behov.

Den største utfordringen vi står overfor er imidlertid finansieringen av folketrygden. Men jeg advarer mot en skremselsdebatt.

Vi må være villig til å betale mer for å sikre folketrygden fremover. Folketrygden er grunnfjellet i velferdsstaten. Folketrygd-fondet bør allerede nå bygges opp for å ta det store løftet etter år 2010. Vi må nå ta en debatt om folketrygdens finansiering. Men ingen bør frykte for fantida. Folketrygden er – og skal være en hjørnestein i velferdssamfunnet. Her må det overhode ikke reises noen politisk tvil.

Kamerater!

Våre faglige rettigheter og sosiale goder blir stadig utsatt for politiske angrep. Arbeidsgiverne og høyrekreftene har ikke gitt opp kampen for å radbrekke sykelønnsordningen. Tross milliardinnsparinger i redusert sykefravær de siste årene basert på samarbeid på arbeidsplassene. Det er retten til full lønn under sykdom man av prinsipp er ute etter. Og her følger KrF, Høyre og Fremskrittspartiet uten problemer. Solidaritet – sier KrF – med hvem? – må det være lov å spørre!!

Våre motstandere drev også en hard politisk kamp for å uthule arbeidsmiljøloven. De nådde ikke fram. I fjor høst sørget stortingsflertallet for en styrking av arbeidsmiljøloven. Det var en seier for alle som kjemper for ryddige forhold på arbeidsmarkedet. Utviklingen var klar nok. Færre faste ansatte, midlertidige ansettelser, kontraktører, svart arbeid og leiefirmaer utgjorde en direkte trussel mot det arbeidsliv vi ønsket å verne om her i landet.

Vi har gitt ros til Stortingsflertallet. Man lyttet til fagbevegelsen og sørget for en helt nødvendig opprydding i denne «jungelen». Det var SV og Senterpartiet som sammen med Arbeiderpartiet utgjorde Stortingsflertallet.

La meg nevne en annen sak.

I dagens arbeidsliv har Arbeidsmandsforbundet vært drivkraften bak prosjektet Ren Utvikling som skal rydde opp i uverdige forhold i renholdsbransjen. Dette er en jobb som seriøse arbeidsgivere og de politiske myndigheter kompromissløst må gi sin tilslut-

ning til. Forbundets klare løp på dette område har allerede gitt betydelige resultater.

Forbundet har gjort en skikkelig faglig jobb som sikrer medlemmer i renholdsbransjen tryggere og bedre arbeidsvilkår. Samtidig har man satt en standard om hva slags arbeidsliv vi ønsker å ha her i landet. Her er det ikke plass for renholdsselskaper som snyter skatter og avgifter, bryter lov- og avtaleverk og ikke bryr seg om de ansattes opplæringsbehov. På samme måte trenger vi en opprydning av uakseptable forhold i vaktbransjen. På disse områdene skal dere får drahjelp videre. Her skal vi legge hele LO-kollektivet på den politiske kjøttvekta. Det pleier å gi resultater. Jeg gjentar honnøren til 100-årsjubilanten, slik vi framførte den fra LOs side ved jubileumsarrangementet 31. mars i år.

Kamerater!

Verdiskaping skjer i både privat og offentlig sektor. Vi er alle avhengig av et samspill mellom sektorene. Ingen er tjent med å skape motsetninger.

Deler av offentlig sektor har vært igjennom sterke omstillinger. Det har rammet distriktene og de ansatte. Fagbevegelsen stiller opp på modernisering av offentlig sektor – men vi vil med alle midler bekjempe privatiseringsforslag i ulik drakt. Vi sier også klart ifra når vi er uenige i de politiske forslagene som kjøres fram.

Vi har sterke meninger om hvilke politiske mål Posten, NSB og Telenor skal fylle i det norske samfunn. Derfor tok vi initiativ til en bred faglig/politisk konferanse hvor utfordringen for disse statlige etater og bedrifter skal settes på dagsorden. Den vil bli avholdt 6. juni.

Men jeg tror neppe det råder noen tvil i Regjeringen og Stortinget hvor fagbevegelsen prinsipielt står i denne saken.

Økt kompetanse

Kravet om økt satsing på etterutdanning og videreutdanning er for alvor på den politiske dagsorden. Det har vi sørget for. Vi har fremmet et forslag som peker framover.

I framtidens arbeidsliv blir kravet til økt kompetanse og etterutdanning knallhard. Det nye klasseskillet vil også gå mellom de med kunnskap og utdanning og de uten. I dag vet vi at de ufaglærte havner helt i bakleksa i kampen om etter- og videreutdanning.

Vårt krav om lovfestet rett for alle arbeidstakere til å benytte 10 prosent av arbeidstiden til etter- og videreutdanning har skapt bred debatt. Det var meningen.

Jeg er glad for at forslaget er blitt positivt mottatt i de fleste poli-

tiske miljøer. Jeg registrerer at saken allerede er satt på dagsorden i Stortinget. Jeg er skuffet, men ikke overrasket over at arbeidsgiverorganisasjonene ikke tar poenget. Litt etterutdanning for å sette seg inn i hva vi mener kunne kanskje vært fornuftig.

Vi har tatt næringslivets krav om økt satsing på kompetanse på alvor. Da kan jaggu ikke arbeidsgiverne vende ryggen til vårt utspill tvert.

Jeg minner om at vi sjøl har tatt et direkte ansvar rettet mot egne medlemmer. Vi har etablert et utdanningsfond på 350 millioner kroner i privat sektor. De siste tre årene har vi delt ut ca. 42 millioner i stipend til egne medlemmer. I tillegg kommer ordninger i statlig og kommunal sektor.

Etter- og videreutdanning er nødvendig for å bekjempe stadig raskere endringer i den teknologiske hverdagen.

PROSJEKT '93

I over 5 år har vi hatt en kontinuerlig prosess med sikte på endringer av LOs struktur. Det var vedtaket på Kongressen i 1989 som for alvor utløste prosessen til det som senere har fått tilnavnet «Prosjekt '93».

Kongressen i 1989 markerte på mange måter at utålmodigheten nå var blitt så stor at LOs organisasjonsstruktur måtte bli gjenstand for gjennomgripende endringer. Jeg registrerer ikke den samme utålmodigheten i fagforbundene i dag.

Kravet om organisasjonsendring hadde som mål å styrke LO – det vil si en styrking av hele fagbevegelsen både sentralt og lokalt.

Med dette som utgangspunkt vedtok Kongressen at det skulle arbeides med å konkretisere forslag om en oppdeling av LO i fire kartellområder og en styrking av det lokale samarbeidet gjennom oppretting av LO-avdelinger. I tillegg ga Kongressen Sekretariatet i oppdrag å utrede en rekke spørsmål – både av praktisk og mer prinsipiell karakter – som burde ses i sammenheng med arbeidet med å utvikle vår egen organisasjon. Sekretariatet la fram sin innstilling overfor Representantskapet som hadde møte over 2 dager i juni i fjor.

I hovedsak bestod Representantskapets vedtak av to deler. For det første: at det dannes to karteller i privat sektor, og for det andre at det settes i gang forsøksvirksomhet med LO-avdelinger.

Når det gjelder kartellene har diskusjonene og prosessen etter Kongressen i 93 ført til en klarere konkretisering av hvilken rolle kartellene bør spille for å bidra til en styrket fagbevegelse.

Fra å se på kartellene som en påtvunget samarbeidsform mel-

lom forbundene, har det for de fleste blitt klarere at det viktigste spørsmålet kartellene skal løse er å finne fram til mer hensiktsmessige samarbeidsformer mellom LO og forbundene.

Det er to spørsmål som er sentrale i denne sammenheng. Det første er forholdet mellom privat og offentlig sektor. Offentlig sektor er allerede organisert i et kartellsystem. Det vil si: LOK har inntil i dag – alene hatt tariffarbeid på dagsorden.

Mens forhandlingene i privat sektor er underlagt LOs felles organisasjon og beslutningsorganer, er forhandlingene i offentlig sektor i sterk grad styrt og gjennomført av Statstjenestemannskartellet og LOK. Etter hvert som offentlig sektor utgjør en stadig større del av LOs totale medlemsmasse vil dette kunne skape problemer, og det har stadig blitt klarere at vi har behov for å etablere et system for samordning gjennom LO som er likt for offentlig og privat sektor.

Innføring av karteller i privat sektor vil løse dette problemet. Oppdeling av LO i fire karteller vil gjøre det mulig å flytte samordning av lønnsoppgjørene nærmere forbundene i de ulike sektorene – samtidig som vi får et system som er likt for offentlig og privat sektor.

Når det gjelder næringspolitiske spørsmål er det behov for en bedre arbeidsdeling mellom forbundene og LO. Resultatene av den arbeidsformen vi har i dag er at Sekretariatet får til behandling en rekke saker som egentlig ikke er spørsmål som angår hele LO-kollektivet. Behandlingen i Sekretariatet kan nok ofte bære preg av det.

Det er ikke uvanlig at det bare er representantene fra et lite antall forbund som engasjerer seg. I tillegg er også prosessen tidkrevende – byråkratisk – og forsinkende overfor de vi skal påvirke.

Å overføre slike spørsmål til et kartell-samarbeid er mer ryddig. Det vil gi LO bedre mulighet til å konsentrere seg om de sakene som er viktig for hele fagbevegelsen, samtidig gir det bedre mulighet for samordning av felles sektorinteresser for forbundene innen ett kartellområde.

Organisasjonsdebatten viste at ønsket om desentralisering og bedre medlemservice er utbredt. Og det er særlig tre oppgaver som peker seg ut som viktige for et faglig lokalt fellesorgan.

– For det første åpner det for at vi kan gjennomføre en juridisk og økonomisk rådgivningstjeneste for våre medlemmer. Forsøksvirksomhet viser at det er et enormt behov for dette. Vi snakker nå om juridisk rådgivning i spørsmål som angår den enkelte, og som ikke kommer inn under ordningen vi har for arbeidsrettslige spørsmål. Det gjelder med andre ord slike ting som huskjøp, arv,

skilsmisse, samboerkontrakter og lignende, spørsmål hvor de fleste har behov for bistand en eller flere ganger i livet.

– For det andre setter vi oss i stand til på en bedre måte å løse de problemene arbeidsledige medlemmer møter. Det er et felles ansvar for hele fagbevegelsen, gjennom solidariske ordninger å hjelpe dem som rammes.

– For det tredje skaper vi et organ som setter oss i stand til å øve samfunnspolitisk påvirkning. Ofte ser vi at det bare er ved felles opptreden at vi får gjennomslag for våre krav. Derfor vil et lokalt fellesorgan ha stor betydning.

Videre er det en forutsetning at LO-avdelingen skal være et servicekontor for medlemmer, tillitsvalgte og overfor publikum. Det regionale fellesorganet skal ikke overta fagforeningenes eller avdelingenes oppgaver. Fellesorganet kan imidlertid støtte og hjelpe de lokale organisasjonene, koordinere og samordne når oppgavene er felles for flere, eller samtlige faglige organisasjoner i området.

Innføring av LO-avdelinger og en sterk desentralisering av fellesoppgaver og medlemservice vil være en dyptgående omlegging av LOs organisasjonsstruktur. Mange vil føle seg usikre overfor en slik omlegging. Usikkerheten dreier seg både om dette er den rette måten å styrke det lokale arbeidet på, og det er usikkerhet om hvilke konsekvenser en slik omlegging vil få for forbundenes egne, lokale og regionale struktur.

En slik usikkerhet er forståelig! Bare praktisk erfaring vil kunne gi svar på de spørsmålene og den usikkerheten som finnes. Dette gjør det naturlig å prøve ut LO-avdelingene gjennom en forsøksvirksomhet, som gir oss den nødvendige erfaringen.

For at forsøksvirksomheten skal gi grunnlag for en skikkelig vurdering må den være så omfattende at vi dekker opp variasjoner i lokale forhold. Både når det gjelder geografi og næringsstruktur. Forslaget til Representantskapet var derfor å sette i gang prøvevirksomhet i tre fylker – Østfold, Rogaland og Nordland, og i en distriktskommune i et fylke som ikke omfattes av prøveordningen. Dette skulle gi forsøksvirksomheten en bredde som gir oss et skikkelig grunnlag til å vurdere nytten av dette organisasjonsleddet. Representantskapet vedtok å gi Sekretariatet fullmakt til å etablere en prøveordning. Et utvalg er i sving og har forhåpentlig et forslag i løpet av kort tid. Det er en prøveordning vi skal vedta. Det endelige vedtak skjer i 1997.

Erfaringene fra prøvevirksomheten skal legges fram for LO-kongressen i 1997 og gi grunnlag for beslutninger om videreføring av arbeidet med LO-avdelingene.

Til slutt – noen generelle kommentarer til de organisatoriske

utfordringene. Det er ingen grunn til å påstå at LO og fagbevegelsen står svakt, eller at vi ikke klarer å ivareta interessene til våre medlemmer på en rimelig god måte. Gjennom tariffoppgjørene de siste åra – ikke minst ved mellomoppgjøret i år – har vi sørget for en rettferdig profil og en rimelig reallønnsøkning for våre medlemmer. Samtidig har vi bidratt til å styrke norsk økonomi, og dermed lagt grunnlag for økt sysselsetting, slik vi har forpliktet oss til i Solidaritetsalternativet. I svært mange sentrale politiske spørsmål har vi fått gjennomslag for våre synspunkter. Sykelønnsordningen, Arbeidsmiljøloven, AFP, Utdanningsfondet – konkrete eksempler.

På andre områder har vi hatt mindre framgang. Selv om medlemstallet den siste tida viser en gledelig oppgang, er det fremdeles sånn at vi ikke makter å nå ut til alle de vi mener burde være våre medlemmer, og en samlet medlemsoppslutning på omtrent en tredjedel av lønnstakerne kan vi ikke si oss fornøyd med. Det er fremdeles 40 % av de yrkesaktive som er uorganiserte. Det er her muligheten ligger.

Det er grunn til å tro at både noe av styrken og noe av svakheten vår henger sammen med den organisasjonsstrukturen vi har. Vi får ikke utnyttet våre totale ressurser.

Vi veit at norsk LO er en av de aller mest sentraliserte fagbevegelser i hele Europa. Det har gitt oss evne til felles opptreden og dermed viktig styrke i sentrale spørsmål. Men samtidig er det fare for at en for sterk sentralisering vil svekke oppslutningen, og det enkelte medlems følelse av å være aktiv deltaker i egen organisasjon. Og uten en aktiv og levende medlemsorganisasjon lokalt, vil fagbevegelsen miste sin innflytelse og gjennomslagskraft.

Den organisatoriske utfordringen vi står overfor er å finne fram til former for desentralisering som ikke svekker fellesskapets evne til å stå sammen om viktige spørsmål.

Både etablering av kartellene – dermed en overføring av oppgaver fra LO til forbundene – og LO-avdelinger med et desentralisert tilbud om støtte og samarbeid, er organisatoriske omlegginger som bedre vil møte denne utfordringen.

Representantskapet i juni i fjor ga tilslutning til fortsatt arbeid med en lang rekke oppgaver: Både forslagene om videre arbeid med gjennomgang av forhandlingsordningene, nye medlemsfordeler som juridisk/økonomisk veiledning og støtte til ledige medlemmer, økt satsing på yrkesopplæring, ny modell for toppskoleing av tillitsvalgte, forsøksordning med jurister i regionene og arbeid for å effektivisere fagbladutgivelsen fikk bred tilslutning.

Arbeidet med å gjennomføre disse vedtakene er nå i gang. Vedtakene om oppretting av kartellene er oversendt forbundene til

behandling (noe dette landsmøte er et eksempel på), og skal være ferdig avklart innen utgangen av 1995.

Når det gjelder de andre spørsmålene følges disse opp i LO sentralt. Noen av tiltakene er også allerede satt ut i livet. På andre områder legges det i dag planer for hvordan man skal gjennomføre de vedtakene som er fattet.

Faktum er at vi i dag er kommet et godt stykke videre i arbeidet med å finne fram til en organisasjon som styrker et helhetlig LO. Et LO som blir et bedre verktøy til å få gjennomslag for medlemmenes interesser. Noe jeg er overbevist om at dette forbundets landsmøte vil ha interesse i å slutte seg til – og ikke minst være med og videreutvikle.

Arbeidsmandsforbundet har hatt klare mål i denne debatten. Arnfinn redegjorde for dette i sin åpningstale i går. Forbundet har lagt hele sin tyngde for ett forbundsløst LO – og kjempet for sitt syn kompromissløst. Jeg er likevel glad for forbundets medvirkning til et konstruktivt arbeid for å få fram løsninger som vil gi LO et nytt organisasjonsmessig løft.

Avslutning

Norsk Arbeidsmandsforbund har en lang og stolt historie. Alltid på de svakestes og fellesskapets side. Denne bevegelsen må alltid stå på vakt mot solidaritetens spekkhoggere. La det være vår felles utfordring framover for hele LO-familien.

Lykke til med landsmøtet, kjære venner!

Dirigenten takket LO-lederen for innledningen. Før den generelle debatten foreslo han en kort pause, med anledning til å tegne seg på talerlisten i pausen.

Møtet hevet 10.15.

Generell debatt

Møtet ble satt igjen kl. 10.30. *Dirigenten* minnet om at formiddagsmøtet skulle være slutt 11.30, og at delegatene skulle være inne i Samfunnssalen seinest kl. 11.50. Med 14 talere på talerlista sa det seg selv at det ikke ville gå i land med 10 minutters taletid. Han foreslo derfor 5 minutters innlegg, noe han fikk landsmøtets enstemmige tilslutning til.

Jørn Karlsen, avd. 2 Oslo/Akershus, takket Yngve for et engasjerende innlegg. Han hadde lett etter noe å være uenig i, uten å kunne finne det. Det kunne henge sammen med at han hadde vært

med såpass lenge at det var lettere å se de store linjene. Det var en ting som hadde overrasket han i likhet med Hågensen, nemlig at jappetendensene er på vei tilbake i næringslivet. Det er helt klart at fagbevegelsen og LO må på banen for å rydde opp. Han ville også si noen ord i tilknytning til vår tradisjon for at alle i dette landet skal ha noenlunde like forhold. Det synes å være innstramminger på gang, og når slike innstramminger skjer, er det alltid noen grupper som faller utenfor. Dette må vi sørge for å unngå, og Karlsen mente det var naturlig å bruke våre lokale til-litsvalgte for å understreke at fagbevegelsen ikke vil godta at noen faller utenfor.

Gudmund K. Selvåg, avd. 6, Hordaland, gjorde oppmerksom på en artikkel i siste nummer av Arbeidsmanden, av Einar Strand, om pensjonsalderen. Den ville være av interesse i forbindelse med en senere debatt.

Han hadde et konkret spørsmål til Yngve Hågensen i forbindelse med et forslag som ville komme opp på Fellesforbundets lands-møte om en måneds tid, om et solidaritetsfond som skal gi medlemmer i Fellesforbundet anledning til å gå av tidligere med pensjon. Har man diskutert dette i LO? Hvis forslaget blir vedtatt og gjennomført i Fellesforbundet, ville det bli problematisk å skifte forbund, fra et forbund som ikke har, til et forbund som har slike fondsrettigheter.

Han tok også opp privatiseringsspørsmålet og den form for spekkhogging som foregår på forskjellige deler i offentlig sektor. Typisk nok, når direktørene i offentlige etater skal spare penger, så tenker de først på renhold. Når renhold settes ut på anbud har det konsekvenser, ikke bare ved at folk blir fortere utslitt, men også at de får dårligere betingelser.

Han minnet om det som er på trappene i Oslo, med privatisering i kollektivtrafikken – og hadde aldri sett LO ta noen prinsipiell debatt om hva som bør være private kontra offentlige oppgaver. En slik debatt etterlyste han. Det er ingen grenser for hva som kan privatiseres. I USA er det egne firmaer som har spesialisert seg på skoler, barnehager og barnehjem. I Latin-Amerika diskuteres pri-atisering av politi og rettsvesen.

Lillian Olsen, landsstyret, var opptatt av den lokale organisering- og siterte fra innstillingen om de lokale organisasjonenes opp-gaver og formålet som er å styrke det lokale arbeidet.

Det er behov for styrking av det lokale apparatet, det sluttet hun seg til, men sentralisering på bekostning av samorganisasjonene i

fylket var fagbevegelsen ikke tjent med, etter hennes mening. Det ville bety en svekkelse av det lokale faglige engasjementet.

Hun satte fram følgende forslag :

«*Sak: Egen organisasjon. Siste setning endres til: «vedtaket innebærer bl.a. at det gjennomføres et prosjekt med LO-avde-linger i de fylker og områder som er foreslått i konklusjonen. Eventuelt i andre aktuelle områder o.s.v.»*»

Hun syntes ellers det var beregnet for kort tid til å høste erfaring-er og syntes ikke det kunne være mening i å ødelegge det som fun-gerer på lokalplanet.

Magnhild Solstad, avd. 4 Nordland, sa at det Yngve Hågensen had-de sagt hadde varmet hennes gamle hjerte. Hun var stolt over å være medlem av NAF. Kamp må det aldri bli slutt med for fagbe-vegelsen. Det er rettferdig fordeling vi vil ha. Vi skal ha framtidst-anker. I den forbindelse tenke hun på forslag 131 om tariffavgift for uorganiserte. Hun syntes ikke dette var en god løsning. Det måtte være bedre å kreve at i bedrifter som NAF har tariffavtale med skal alle være medlem av forbundet, på bakgrunn av at alle får samme lønn, uansett om de er organisert eller ikke. Bedriftene ser fordeler i å ha uorganiserte, de er gjerne litt mer medgjørige. Det er en farlig utvikling. En vei å gå er å foreslå at de som er uor-ganiserte skal gå først ved innskrenkninger, uansett ansiennitet.

Distriktssekretær *Magny Hansen*, avd. 6 Hordaland, hadde blitt kjempeinspirert av Yngve Hågensen innlegg. Hun fikk lyst til å gå ut på gata og riste litt i både organiserte og uorganiserte, for vir-kelig å få dem til å innse hva fagbevegelsen er for noe, og hva den står for. Men hvordan få dette budskapet ut til våre egne? Det er der den virkelig store utfordringen ligger. – Vær ikke redd for å slå tilbake med samme mynt mot de som kritiserer fagbevegelsen. Vi skal greie dette, bare vi står sammen. Vær heller ikke redd for å kritisere egen bevegelse, men ta opp sakene i de rette fora, i ste-det for å være med på kritikk ute, sa hun.

Hans Takøy, avd. 27 Troms, syntes ikke det var enkelt å gå på talerstolen etter Hansens engasjerte innlegg, hun hadde fått fram mye av det han selv mente. Det norske flagg er trolig verdens vakreste flagg. Nylig feiret vi 1. mai – svært få var interessert i å bære flagget. Er vi blitt helt historieløse? I stedet for å krangle om småsaker bør vi nå stå sammen i bevegelsen for å ta vare på de

viktige 1. mai-tradisjonene, som er i ferd med helt å forsvinne mange steder. Men det er også viktig å være konkret. Nylig hadde han møtt 2 representanter for hva han selv fortsatt kaller «vaskekjerringer» i positiv forstand. De hadde nylig vært 4 stykker om jobben. Nå var de bare to og så fortvilet at de hadde tårer i øynene. De maktet helt enkelt ikke å gjøre jobben skikkelig, slik de satte sin yrkes stolthet inn på å gjøre den. Vi har en organisasjonsdebatt gående. Det er noe som heter at mens graset gror, dør kua. Vi må også ta vare på interessene til de svakere gruppene.

Dirigenten viste til at det sto 11 talere på lista. Han ba om tilslutning til at forslag 254 ble behandlet under eget punkt, og fikk det. Dermed ble strek satt.

Agnar Kvernmo, avd. 27 Troms, viste til at Yngve Hågensen hadde vært inne på fredsfeiringa. Han minnet om at de første som kjempet og falt for Norges sak var ungdommer fra hele landet i Gratangsfjella ved Narvik, og særlig gjorde Trønderbataljonen og Altabataljonen seg bemerket. I storm og kulde hadde de slått tilbake tyskerne mot Narvik, 35 falt. Han var svært skuffet over at de overlevende krigsveteranene fra denne gruppen ikke hadde fått andel i samfunnskaka i form av krigspensjon. Kvernmo oppfordret Hågensen til å ta med seg denne saken, og håpet at han også fikk anledning til å ta den opp overfor Thorbjørn Jagland seinere på landsmøtet. Han syntes hele Hågensens innlegg hadde vært meget godt, og håpet at fagbevegelsens stø kurs ville fortsette. Det var viktig å bygge opp et oljefond for å styrke fastlands-Norge. Kvernmo mente også om privatiseringsframstøt som må bekjempes – Televerket, Posten, NSB og dels vegsektoren. Det er også et viktig valg til høsten. Står vi skulder ved skulder skal vi vinne valget, og slå tilbake FrPs rasisme og Høyres kapitalisme.

Heidi Therese Viberg, avd. 4 Nordland, tok opp arbeidsledigheta som vår største utfordring. Det dreier seg om å gi alle en verdig tilværelse, og vi skal ikke delta i konkurransen med øvrige europeiske land om et «akseptabelt» ledighetsnivå. Vi bor og virker i Norge, og skal ta utgangspunkt i våre forhold. Redusert pensjonsalder vil være et bidrag til å redusere ledigheten. Det er verdigere å ta imot pensjon enn ledighetstrygd. Det er noe du selv har betalt for. Det er også viktig at ungdom kommer i jobb og får utnyttet sine ressurser.

Summa summarum mente hun at landets økonomi hadde alt å tjene på å senke pensjonsalderen og redusere arbeidsledigheten.

Ernst Ditløvsen, avd. 18 Rogaland, hadde sett fram til Yngve Hågensens innlegg og det var en del han hadde tenkt å ta ordet til. Men allerede i starten hadde LO-lederen kommet med spark og kalt noen for sutrefolket. Ditløvsen hadde følelsen av at han i alle år i forbundet hadde prøvd å kjempe for de svakeste i samfunnet. Var det bare folk med det godkjente politiske syn som hadde rett til å ha en mening om styringen, som mente at både den økonomiske og økologiske styringen kunne være bedre enn den vi har i dag? LO-lederen avsluttet foredraget med oppfordring om å stå på de svakestes side. Ditløvsen mente det var det «sutrefolket» alltid hadde gjort. – Vi som er noe mer sosialistiske enn Hågensen må også få fremme vårt syn og ikke bli kneblet.

Han tok så for seg arbeidskontorene og forskjellige typer formidling. Han håpet LO ville ta opp debatten for å styrke arbeidskontorene og ruste dem til å ta over all formidling.

Bente Jørgensen, avd. 7, Agder, takket Hågensen for et interessant foredrag. Hun pekte på at folketrygdens fordelingsnøkkel allerede er endret, fra 0.45 ned til 0.42. Hvordan kunne LO godta dette?

Johan Klunderud, forbundsstyret, pekte på at vi siden 1987 har hatt solidaritetsalternativet som gjorde at man ble nødt til å se mer på hvordan få ut mer av overskuddene enn hittil.

Det var greit å ha program for det både i LO og AP, men man måtte finne veien for å få gjennomslag. Ved neste tariffoppgjør var det nødvendig med et mer klart, praktisk grep på spørsmålet om hvordan man skal ta ut mer av arbeidernes del av verdiskapningen.

Han mente det var klart at arbeidstagerfond var en løsning, som kunne sikre at mer av verdiskapningen gikk til kompetanseheving for de ansatte og til produktutvikling og nye arbeidsplasser i stedet for til utbetaling av utbytte til eierne.

Svein Iversen, avd. 18, Rogaland, registrerte at Hågensen hadde vært inne på utdanningsfond. Her var det to forskjellige søknadsfrister for heltidsstudier og deltidsstudier. Men det var ingen klar definisjon av hva som var hva. En avklaring hadde stor betydning for mange i hans avdeling, som hadde søkt, men kanskje forholdt seg til feil tidsfrist.

Eldbjørg Klimpen, avd. 4, Nordland, konstaterte at Yngve Hågensen var engasjert, som vanlig, og kunne holde på i lange tider uten å trekke pusten. LO-lederen hadde vært inne på tiltak,

som var redusert. Hun mente det var vel og bra med tiltak og kurs – men det vi trenger er varige arbeidsplasser. Det må satses på at ungdommen har en jobb å gå til, og ikke må tilbake i køen igjen. Tiltak kunne nok bidra til at ledighetsstatistikken ble redusert, men det var magrere med reelle resultater. Hun ville følge Yngves oppfordring om å si fra til Jagland. Bl.a. mente hun realisering av LO-kongressens vedtak om forlengelse av Nord-Norgebanen ville bety at vi klarte oss med mindre tiltak.

Jan Klemetsen, avd. 2, Oslo/Akershus, takket LO-lederen for et meget engasjert innlegg og stilte spørsmål om hvordan han ville få til konsernfaglig samarbeid over landegrensene, det eneste som kunne demme opp for kapitalen. Han støttet Hågensens utspill om bilavgifter og så ellers fram til nasjonalbudsjettet som skulle legges fram – og forslagene der om studiestøtte. Dette var et felt LO burde følge opp.

Et annet spørsmål var hva med tariffavgift for de uorganiserte? Videre: Hvilke muligheter var det til å få en sykekasseordning på linje med den de har i Danmark? Det trodde han ville bidra til å få opp organisasjonsprosenten.

Dette var siste innlegg i debatten før pause og Yngve Hågensen fikk ordet til oppsummering.

Hågensens oppsummering

Yngve Hågensen beklaget innledningsvis at han var medvirkende årsak til at landsmøtet var kommet i tidsnød, men han bar ikke skylda alene. Problemet var at han ikke kunne være til stede ved ettermiddagsmøtet, da EURO-LO startet kongress i morgen og der var han med i arbeidsutvalget.

Han ville svare på noen spørsmål så langt han rakk, og da først om fallskjermer og ukultur. Han minnet om at da LO registrerte denne praksisen tidlig i 90-årene ble saken tatt opp med krav om endringer i aksjeloven. Denne endringen har ført til offentlighet om disse kremavtalene. Det er det som gjør at vi nå kan registrere utviklingen – og dette måtte følges opp. Medieomtalen bidrar i seg selv til å bremse på uvesenet, men det er ikke nok og vi skal være mer konkrete.

Om fondsordninger sa han at LO vil komme med et debattopplegg i forbindelse med LOs kommende handlingsprogram. Der ville temaet om overskuddsfordeling bli tatt opp. Det må sørges for at våre interesser blir dekket opp der det er solide overskudd i

bedriften, men der den av forskjellige andre årsaker og ringvirkninger ikke kan tas ut som lønn. I stedet må overskudd tas ut til kollektive ordninger som kan gi grunnlag for reformer og rettferd. Når det gjaldt pensjonsspørsmålet viste han til at LO i 1988 starta AFP. Da det ble gjennomslag for 64 år, ga alle partier i Stortinget uttrykk for at så langt, men ikke lenger. I stortingsmiljøet er man ikke opptatt av lavere alderspensjon – og hva da? Da må vi finne andre måter å arbeide på. Dette spørsmålet må tas opp med motparten i 1996 – men da skal vi være oppmerksom på at omkostningene må deles på to og ikke på tre. Dette var et spørsmål som måtte igjennom debatten foran oppgjøret og prioriteringen ville bli foretatt etter hvilken forankring det hadde i de enkelte forbund.

Prinsippdebatt i LO om privatisering ville det bli, bl.a. i forbindelse med den faglige konfereansen som skulle starte 6. juni. Dette prinsippet ville bli tatt opp i forbindelse med konkrete saker. Debatten om Handlingsprogrammet dreier seg om vegvalg for fagbevegelsen – det gjelder bl.a. privatisering, helse- og sosialspørsmål.

Til Lillian Olsen repliserte han at det ikke var sekretariatet men representantskapet som var riktig adresse, altså forbundene – men ikke dette forbundet!

Han var enig i at kampen mot arbeidsledigheten aldri måtte gis opp. – Vi har prøvd noe de ikke har gjort i andre land, å samarbeide med arbeidsgivere og myndigheter, og vi har oppnådd mer enn i andre land – men ikke nok!

Han var også enig i at arbeidsmarkedstiltak ikke var godt nok, – men det står 30 000 i ledighetskøen som mangler den kompetanse som må til for å komme ut av køen.

Til Ernst Ditløvsens innlegg om sutrefolket sa han at han var enig i at vi skulle ha respekt for hverandres synspunkter. LO har sørget for å løsne på de formelle båndene til Arbeiderpartiet – men det faglige politiske samarbeidet må fortsette. Når det gjaldt sutrefolket mente han at det ikke nytter å stoppe igjen høla i Nordsjøen og samtidig be om mer penger til gode tiltak. – Vi er uenig i en del i arbeiderbevegelsen, men vi er enig om mye. Vi må bl.a. være enig om at det kommende kommunevalget er viktig og påvirker situasjonen for våre medlemmer. Den grunnleggende enighet bør vi ta med oss i den politiske hverdagen. Det er ingen tilfeldighet at kroppen er sammensatt som den er: Hjertet til venstre og blindtarmen til høyre.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* takket Yngve Hågensen og overrakte gave.

– Det er tre viktige egenskaper vi kjenner hos Yngve: han er lett å be, lett å forstå og veldig god å høre på, sa Nilsen, og ønsket LO-lederen lykke til på møtet i EURO-LO som står foran store oppgaver for å påvirke kapitalen i Europa til å skape arbeidsplasser i stedet for å flytte penger.

Salen sluttet seg til med kraftig applaus for Hågensen.

Dirigenten takket også. Han opplyste at det gjensto fire talere på talerlisten, som ville slippe til etter lunsj, kl. 15.00. Han minnet så om at arrangementet i Samfundssalen startet 11.50 presis - og hevet møtet kl. 11.33.

Ettermiddagsmøtet mandag 8. mai

Møtet satt kl. 15.00. Dirigent: *Jens Tveit Aga*. Landsmøtet sang «Frihetens forpost». Hovedkasserer Ola Tuven fikk ordet og minnet om båtturen for innenlandske og utenlandske gjester med vikingskip på Oslofjorden i morgen. 2 permisjonssøknader ble innvilget.

Dirigenten opplyste at saken om innenlandsk og utenlandsk representasjon som ble etterlyst i beretningsdebatten første landsmøtedag nå forelå på representantenes bord som følger, og ville bli innført i møteboka:

Representasjon i inn- og utland

07.–21.06	ILO-konferanse Arnfinn Nilsen og Odd Arne Olafsen
31.05–03.06	Statens Fackförbund – VAL Toralf Årdal
13.–15.06	Statsanställdas Förbund Kjell Holst
21.–26.08	Svenska Byggnadsarbetareförbundet Anders B. Rodal
23.–28.09	Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund Toralf Årdal og Arvid Øygård
02.–07.10	Kvindeligt Arbejderforbund Sven Pettersen og Liljan Larsen
30.10–04.11	Norsk Tjenestemannslag Ola Tuven

Deretter gikk dirigenten over til talerlisten.

Odd Joar Hjelde, avd. 23 Nord-Trøndelag, henviste til forslag nr. 115, og understreket at nedsatt pensjonsalder er særlig viktig for de som går helkontinuerlig skift, og med det mente han 5-skift, ikke 3-skift. Helkontinuerlige skiftarbeidere er langt mer utsatt for slitasje enn andre, derfor bør de få fleksibel pensjonsalder fra 60 år. Han foreslo deretter følgende tillegg til landsstyrets innstilling forslag 115:

Tillegg til Landsstyrets innstilling:

Forbundet vil arbeide for en fleksibel pensjonsalder fra fylte 60 år, for de som har hatt helkontinuerlig skiftarbeid i 15 år eller mer gjøres pensjonen operativ 3 år tidligere, ved videreføring av AFP-ordningen, at AFP-pensjonister i Skatteloven likestilles med pensjonister som går av ved fylte 67 år og at pensjonen for deltidsansatte bedres.

Bård Kristensen, av 4, Nordland, syntes det var synd Hågensen måtte forlate møtet. Det var et punkt i hans innlegg han ønsket å kommentere. Ikke at det var pratet for mye om arbeid og muligheter for å øke sysselsettingen, men han savnet at man tok tak i problemene fra grunnen av og så på hvordan man hadde organisert samfunnet i dag på en måte som gjorde at 150 000 gikk arbeidsledige i Norge – og millioner i Europa. Arbeid for alle var et mye brukt slagord, men om man så på hvordan det hadde vært i perioder med bra, normal sysselsetting, så hadde man oppnådd det ved å øke forbruket. Han var brennsikker på at økning av forbruk ikke var framtidens løsning. – Enten vi vil eller ikke, er vi tvunget til å diskutere hvordan vi tar ut ressursene i forhold til aktiviteten og debatterer deling av arbeid for å demme opp for arbeidsløshet, sa han. Den teknologiske utviklingen var kanskje ikke så revolusjonerende i dag som den var for 100 år siden. Vi var nå inne i en dårlig trend, selv om ledigheten var gått noe ned, og han så faren for at stor arbeidsledighet kunne bli akseptert som normalt. Prisen på det var ikke bare tap av kroner og ører for den enkelte som ble rammet. Det var viktig å være oppmerksom på de menneskelige konsekvensene av å gå arbeidsledig. Gamle løsninger nyttet ikke på nye problemer. Det var nødvendig å finne nye veier – og da måtte man innse at det ikke bare var å ta ut ressurser og forbruke. Vi måtte vise solidaritet også med den 3. verden, sette tæring etter næring også i uttak av ressurser. I følge de prognosene som nå foreligger, ville det skje en voldsom økning i ressurs-

uttak de kommende år. Her var det nødvendig å bremse opp og tenke på de generasjoner som kommer etter.

Per Ole Stenberg, avd. 2, tok opp det Hågensen hadde sagt om organisasjonsstrukturen, og det var riktig som det var sagt, at det kan virke brutalt med en person som skjærer igjennom. Men det var 6 år siden LO-kongressen fattet vedtak om ny organisasjonsstruktur. Mange er imidlertid så hårsåre åpenbart, at det har ført til stor forsiktighet i prosessen. Han mente at dersom vi ikke våger forandring, blir det heller ingen utvikling.

Med det var debatten avsluttet, og dirigenten gikk over til behandling av foreliggende forslag, som var følgende:

EGEN ORGANISASJON

Nytt punkt:

Forslag nr.: 107

LOs organisasjonsprosjekt (Prosjekt 93). Representantskapets vedtak.

Representantskapet fikk av kongressen i 1993 fullmakt til å utrede og sluttbehandle den kartellmodellen representantskapet gjorde vedtak om: 4 karteller – LO Kommune, LO Stat, LO Industri og LO Service.

Norsk Arbeidsmandsforbund har deltatt i arbeidsgruppene for de 3 karteller (Stat, Service og Industri) det er aktuelt for vårt forbund å delta i.

I tillegg var vi representert i arbeidsgruppene for LO lokalt. Når det gjelder oppbygging/oppgavefordeling og retningslinjer for kartellene viser vi til det omdelte hefte «LOs organisasjonsstruktur-sammendrag».

Når det gjelder lokal organisering av «LO-avdelinger – Prøveprosjekter», er ikke den modellen endelig vedtatt, men vi forutsetter at den blir vedtatt omtrent slik den er bestemt i nevnte hefte.

Landsstyrets innstilling:

Landsmøtet slutter seg til konklusjonene i innstillingens pkt. 4.11 til 4.14 om etablering av karteller.

Norsk Arbeidsmandsforbund deltar i LO Stat, LO Service, og LO Industri, med de nødvendige økonomiske og menneskelige ressurser, i forhold til de oppgaver som blir overført fra forbundet til kartellene.

Forbundet slutter seg til konklusjonene i innstilling pkt. 4.2 «Om lokal organisering».

Vedtaket innebærer bl.a. at det gjennomføres et prosjekt med LO-avdelinger i de fylker og områder som er foreslått i konklusjonene, og at prosjektet gjennomføres i en 2 års periode, og at erfaringene forelegges kongressen i 1997.

PENSJONSSAKER

Forslag nr.: 108

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 13 Hedmark foreslår:
Pensjonsalderen bør senkes til 62 år med fulle rettigheter fra Folketrygden.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 115

Forslag nr.: 109

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 7 Agder foreslår:
Pensjonsalderen for de med tunge belastende arbeider må være fleksibel fra fylte 60 år.
Heving av pensjonsalderen for grupper i staten med særaldersgrense må ikke gjennomføres.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 115.

Forslag nr.: 110

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 36 Oppland foreslår:
Forbundet skal i årsmøteperioden arbeide aktivt for at pensjonsalderen settes ned til 62 år for de som kommer inn under AFP-ordningen.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 115.

Forslag nr.: 111

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:
Opparbeidelse av tilleggspensjon for deltidsansatte.

Motivering:

Renholdsbransjen produserer kun minstepensjonister. Vi lever lengst og får minst pensjon.

Kvinner som hjemmearbeidende/deltidsansatte bør få sjanse til opparbeidelse av pensjon for den delen som dekker hjemmearbeidet.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 115

Forslag nr.: 112

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Nedsettelse av pensjonsalder – fleksibel pensjonsalder.

Motivering:

Vi må arbeide for å få flere ungdommer ut i arbeidslivet.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 115.

Forslag nr.: 113

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Avtalefestet pensjon.

Motivering:

Den som velger å gå av med AFP ved 64 år må sikres samme rettigheter som den som står i arbeid til fylte 67 år. Slik det er i dag faller AFP-pensjonister utenfor en del rettigheter.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 115.

Forslag nr.: 114

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 6 Hordaland foreslår:

Norsk Arbeidsmandsforbund må arbeide aktivt for at reglene for samordning med opptjening i Folketrygden og særtillegget for minstepensjonister endres – slik at deltidsansatte også kan oppnå en tilleggspensjon utover beløpet i særtillegget.

Begrunnelse:

Deltidsansatte med en lønnsinntekt på linje med en industriarbeider – eller mindre, oppnår ikke å kunne opptjene mer enn omkring 2 poeng i Folketrygden – og det samme i sluttpoengtall.

En tilleggspensjon beregnet på bakgrunn av tallet 2 i sluttpoengtall, vil ikke kunne overstige beløpet i særtillegget for minstepensjonisten.

Alle som har bidratt i trygdeytelsene må ha rett til en pensjonsinntekt som overstiger minste nivået i alderspensjonen, selv om man bare har vært deltidsansatt.

Norsk Arbeidsmandsforbund har en ganske stor gruppe deltidsansatte renholdere.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 115.

Forslag nr.: 115

Landsstyrets innstilling:

Forslagene fra nr. 108 til og med 115 tiltres. Forbundet vil arbeide for en fleksibel pensjonsalder fra fylte 60 år ved videreføring av AFP-ordningen, at AFP-pensjonister i Skatteloven likestilles med pensjonister som går av ved fylte 67 år, og at pensjon for deltidsansatte bedres.

TARIFFSAKER**Forslag nr.: 130**

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Innenfor bransjen renhold gjøres tariffavtalen landsomfattende for den enkelte bedrift. Også for bedrifter som ikke er tilknyttet NHO/SBL.

Begrunnelse:

Systemet slik det er i dag med tariffavtale på den enkelte arbeidsplass er for dårlig.

Spesielt i små «vanskelige» bedrifter er mange redde for represalier fra arbeidsgiver hvis de organiserer seg. Med landsomfattende avtaler blir det mere et forhold mellom forbund og arbeidsgiver.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes det nye forbundsstyret.

Forslag nr.: 131

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 7 Agder foreslår:

Tariffavgift

Uorganiserte arbeidstakere i bedrifter med tariffavtale betaler tariffavgift til det forbund som er part i avtalen.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes LO sammen med andre forslag til Hovedavtalen.

Dirigenten konstaterte at det videre var framsatt 2 forslag under debatten. Han foreslo at forslaget fra Odd Joar Hjelde ble oversendt redaksjonskomiteen for handlingsprogrammet. Enstemmig bifalt av landsmøtet.

Et forslag fra Magnhild Solstad var egentlig kommet på bordet etter at strek var blitt satt, men dirigenten anbefalte det likevel oversendt redaksjonskomiteen for handlingsprogrammet. Forslaget lød som følger:

Forslag 131. Om tariffavgift.

Nytt forslag til NAF og LO-organiserte og organisasjon. Alle bedrifter NAF forbundet har tariffavtaler med, skal alle være medlemmer i NAF og LO. Dette på bakgrunn av at alle får lik lønn, om en er organisert eller uorganisert.

De uorganiserte står fritt til å uttala seg og bedrifter ser det meir tenleg, dette er ein farlig utvikling. Vedtaket med inngåelse av tariffavtaler med bedriftene, at dei som er uorganiserte skal gå først ved oppsigelser. Uansett om dei har lang eller kort ansiennitet. Tida er inne, vi må være våkne for framtida.

Dirigentens anbefaling ble enstemmig bifalt av landsmøtet.

Votering forslag 107

Dirigenten gikk deretter tilbake til heftets side 76 og forslag 107. **Votering:** Innstillingen fra landsstyret enstemmig vedtatt. Et forslag om tillegget «eventuelt i andre aktuelle områder» fra Lillian Olsen ble ikke bifalt.

Votering forslagene 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Votering forslag 130:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Votering forslag 131:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten fastslo at punktet på dagsorden var gjennomført, og foreslo 10 minutters pause. Møtet hevet kl. 15.23.

Møtet ble satt igjen kl. 15.35, med *Elisabeth Haaversen* som dirigent og møtet tok fatt på behandling av et nytt punkt på dagsorden.

DAGSORDEN PKT. 3

Forbundslederens muntlige beretning

Arnfinn Nilsen kommenterte først to spørsmål som var reist under gårdsagens beretningsdebatt, selv om det da ble gitt greitt svar på spørsmålene.

Når det gjaldt arbeidet med saken om forlengelse av Nord-Norgebanen gjaldt det samme her som i mange tilsvarende saker: komitemedlemmene arbeidet så godt de kunne på hver sin plass. Saken fikk en skikkelig og grundig behandling, men man var ikke nådd fram.

Han gjorde oppmerksom på at det foreligger forslag på saken til behandling i dette landsmøtet.

Det andre spørsmålet gjaldt stillingen som ble ledig etter Ivar Skredderhaug. Under hele behandlingen, som førte til at det ikke ble ansatt noen, ble det reist spørsmål om landsstyret fulgte sine vedtekter til punkt og prikke. – Det var en veldig åpen prosess – i administrasjonen, i forbundsstyret fram til beslutningen i landsstyret som ble fattet etter lang debatt. Når beslutningen ble tatt, skjedde det etter klare flertallsvedtak i alle fora.

Arnfinn Nilsen håpet at man, i stedet for ofte å få høre hvor galt det var, ville få litt ros til landsstyret for at det i en vanskelig sak var i stand til å snu seg og fatte den beslutningen.

Han gikk så over til følgende muntlige beretning:

MUNTLLIG BERETNING 1995

Perioden fra årsskiftet og til landsmøtet har vært en travel periode. Vi har hatt forberedelsene til landsmøtet, 100-års jubileum og vi har vært gjennom mellomoppgjøret. Vi var forøvrig ferdig med statsoppgjøret for 1 uke siden.

Forbundet fylte 100 år den 13. april dette år, noe vi mener landsmøtet skal bære preg av. Vi vurderte å slå jubileet sammen med landsmøtet, men kom til at det ble såpass omfattende at vi la arrangementet til 31. mars. Avdelingsledere og distriktssekretærer var invitert i tillegg til forbundsstyre/landsstyre slik at mange av dere deltok. I tillegg var jubileumsforestillingen vår «Veien fram» på besøk i 11 av storavdelingene våre, slik at det totalt har vært ca. 2000 som har sett nevnte forestilling. Da vi inviterte andre organisasjoner og våre motparter, ba vi om pengegaver for å bygge opp et fond istedenfor malerier og gjenstander. Et slikt fond skal brukes til medlemmenes beste for å bidra økonomisk i forbindelse med opplæring. Det kan være i forbindelse med omstilling, men også til § 20 kandidater og lærlinger. Statuttene for bruk av midlene har vi ikke laget ennå, men det skal gjøres umiddelbart etter landsmøtet. For øvrig vil landsmøtet bli bedt om å bevilge penger til fondet. Vi fikk inn 356.000 i gaver og vi synes 100-åringen må spandere minst en million av egne midler.

Jeg vil ellers benytte anledningen til å takke både avdelingene og de som hadde jobben med å tilrettelegge jubileet sentralt for en fin jobb i forbindelse med 100 års feiringen.

Årets mellomoppgjør ble gjort opp med Riksmeklingsmannens hjelp. Representantskapet gjorde vedtak om at også mellomoppgjøret må være med å understøtte gjenreisninga av den fulle sysselsettingen samtidig som vi sikrer LO-medlemmene en oppfølging av hovedrevisjonens forutsetning om inntektsutvikling. For øvrig blir forutsetningene for annet års tariffrevisjon fastlagt ved hovedrevisjonene. Kort går det på pris- og lønnsutviklingen i første avtaleår og utsiktene i annet avtaleår. Etter mekling den første helgen i april la riksmeklingsmannen fram følgende forslag som ble enstemmig anbefalt godkjent:

1. Generelt tillegg

Det gis et generelt tillegg på kr 0,80.

2. Minstelønnsoverenskomster

Det gis et ytterligere tillegg på:

- a. kr 0,80 pr. time for voksne arbeidstakere med en timelønn under kr 85,38.
- b. kr 0,80 + kr 0,50 pr. time for voksne arbeidstakere med en timelønn under kr 75,90.

Beregningen skjer etter samme prinsipper som for kolonne 6 i NHOs lønnsstatistikk.

I kolonne 6 inngår lønn for tidlønn, akkord-, premie- og bonusarbeid.

Arbeidstakers lønn skal måles på bakgrunn av sist kjente kvartal.

Den praktiske gjennomføring skal foretas i forbindelse med de lokale forhandlingene, men gjøres gjeldende med virkning fra 1. april 1995 med mindre partene lokalt blir enige om noe annet.

De enkelte overenskomstparter kan avtale hvordan tillegg etter dette punkt skal gjennomføres.

Andre lønnsgarantiordninger

I bedrifter som er omfattet av garantiordninger som kommer til utbetaling pr. 1. april eller 1. mai, skal den enkeltes lønnsnivå måles etter at eventuelle garantitillegg er lagt til.

Normallønnsoverenskomster

For Servicebedriftenes Landsforening

Renholdsoverenskomsten (10)

Vekteroverenskomsten (14)

Tunnel-, bom- og broselskaper (13)

Voksne arbeidstakere omfattet av overenskomstene nevnt ovenfor gis et ytterligere tillegg på kr 0,85 pr. arbeidet time ut over punkt 1.

Tillegget fordeles etter avtale mellom overenskomstens parter og innregnes i overenskomsten sammen med det generelle tillegg hvis partene ikke blir enige om noe annet.

I tillegg til revidert avtale om sluttvederlag, fikk vi gjennom at den nedre grense på 15 timer pr. uke for å få sluttvederlag skulle bort. Den er nå 4 timer pr. uke. Likevel slik at det blir en forholdsvis reduksjon i forhold til arbeidstidens lengde. Videre ble de spørsmålene som var tatt opp under forhandlingene tatt med i Riksmeklingsmannens møtebok. Det gjelder overtid der bl.a. vårt forbund skal være med sammen med LBA for å gjennomgå overtidsbruk i bransjen. Vi må håpe at det skal være mulig å komme et skritt videre når det er enighet om at «Formålet med prosjektet er

å frambringe årsakene til at overtid benyttes og gi grunnlag for konkrete tiltak».

Når det gjelder spørsmål om likelønn og likestilling var det også en brei gjennomgang der partene bl.a. sier: Det skal etableres et prosjekt mellom LO og NHO som har som formål å gi økt kunnskap om kvinners og menns innplassering i stillings- og lønnsystemer. Likestillingslovens § 5 legges til grunn for prosjektet. De sammenligninger som skal foretas må ta utgangspunkt i de mål bedriften har for sin virksomhet.

Så er det enighet om å ta opp en del spørsmål i forbindelse med yrkeskadetrygden. Vi mener at innsatsen for forebyggende arbeid må økes. Fra arbeidsgiverhold blir det hevdet at det er liten konkurranse om de små bedriftene og at de betaler en uforholdsmessig stor kontingent i forhold til de store bedriftene. Vi antar det er mye riktig i dette, men savner velvilje fra NHOs side til å ta konsekvensene av dette fullt ut.

LOs leder og Karl Glad har sendt et brev til Statsministeren som har skapt en del bråk. Om de som har ropt høyest hadde tatt seg tid til å lese brevet og som ellers ikke har lesevansker kan vi vanskelig skjønne at dette skulle skapt problemer. For LOs medlemmer er dette et bra brev fordi Karl Glad er med på å si at andre grupper må holde seg til de retningslinjer og rammer som er lagt i LO-NHO oppgjøret.

Vi hadde som nevnt forhandlinger i Staten for en drøy uke siden. Oppgjøret er bygd over samme lesten som for privat sektor og ga følgende resultat: Kr 3.600 til alle. Sentrale justeringer på 1% (kr 506 millioner) fra 1. juli 1995 med klar kvinneprofil. Sjøl om det ennå ikke er forhandlet, må mye av den sentrale potten brukes på kvinnedominerte yrker. Derfor vil oppgjøret totalt også gi en klar lavtlønnsprofil. Videre vil vi få lokale forhandlinger med etatene med en ramme på 0,35% fra 1.9.95. Det betyr at 1/5 av de tilsatte kan få et lønnstrinnsopptrykk etter lokale forhandlinger. Motforestillingen ved å bruke såpass mye penger utover året er at vi vil gå inn i 1995 med et større overheng enn andre grupper. Noe som vi blir møtt med i hovedtariffoppgjøret i 1997. Så til de enkelte av gruppene.

RENHOLD

Det er fortsatt usikkerhet omkring et par av bestemmelsene i den nye Arbeidsmiljøloven.

Den stevningen vi tok ut mot to renholdsbyråer, fordi vi og vår LO-jurist vurderte at det kunne være brudd på lov om virksom-

hetsoverdragelse, er trukket tilbake da medlemmet fikk tilbud om ny stilling hos sin gamle arbeidsgiver og takket ja til den.

Når det gjelder de skjerpene bestemmelsene om ansettelsesvilkår som i særlig grad gjelder medlemmer som fra før har vært ansatt med arbeidstiden definert som «tilkalling etter behov», har det vært avholdt et møte mellom LO-juristen, juristen fra SBL og forbundet. Foreløpig konklusjon ble at man burde forsøke å få en garantert arbeidstid som lå så nær det realistiske som mulig. Eventuelt utført arbeid utover denne arbeidstiden skulle da kunne defineres som ekstraarbeid og/eller overtid. Forbundets representant sa seg enig i at de to advokatene skulle avtale nytt møte.

Inntil nå har vi ikke fått tilbakemelding om dette, men vi erfarer at det nå har blitt enklere for tillitsvalgte å få endret på de gamle ansettelsesavtalene.

Årets mellomoppgjør for renhold gir et tillegg på kr 1,65 fra 1. april for voksne arbeidere og 80 øre for de under 18 år.

I tillegg slo lavtlønnsgarantien inn med et tillegg på kr 1,10 gjeldende fra 1. mai.

Dette tillegget gis kun til de over 18 år, da unge arbeidere ikke regnes med i gjennomsnittberegningen.

VAKT

Tariffoppgjøret ble kronemessig det beste oppgjør siden 1991, og alle regulativsatsene øker fra 1. april med kr 3,03 pr. time, eller kr 492,- pr. måned. Dette betyr en prosentvis økning på 3,8 % på høyeste trinn og 4,3 % på laveste trinn.

Samfunnets og vår hodepine er alle de useriøse som etablerer seg, hvor ansatte arbeider til alle døgnets tider på flat og elendig lønn, og direkte opererer i konkurranse med de firmaer som alvorlig ønsker å heve bransjens seriøsitet.

Det er med jevne mellomrom møter med Justisdepartementet, Servicebedriftenes Landsforening, politiet og forbundet for i fellesskap å få luket bort ugresset som frem til i dag har vokst vilt og uhemmet, og ting er på gang i positiv lei.

Lov og forskrifter om vaktvirksomhet må skjerpes, og dette vil etter Justisdepartementets utsagn bli en prioritert oppgave i nærmeste fremtid.

Vårt mål er først og fremst å bedre vekternes sikkerhet for liv og helse, samtidig som vi vil trygge deres arbeidssituasjon i konkurransesamfunnet.

TUNNEL, BOM OG BRO

Ved mellomoppgjøret i år ble resultatet for denne gruppe et tillegg på kr 2,53 pr. time, eller kr 410,- i måneden, noe som utgjør ca. 3,3 %.

Twistesaken om skifttillegg har vært forelagt LOs juridiske kontor, og i et møte sist uke ble det bestemt at saken ikke kan bringes inn for Arbeidsretten, men må igjen forsøkes løst i tariffoppgjør.

Saken gjelder ordlyden i overenskomsten:

«For ordinært 2-skiftarbeid mandag-fredag skal skifttillegget være 15 %».

Årsaken til at ansatte i dette selskap fikk 15 % i sin tid, var at bortfall av helgeskift måtte gis en viss kompensasjon. Derfor mener vi at det også skal betales 15% tillegg om det går 3-skift mandag-fredag.

(BERETNING)

Fra 1. februar ble det gjennomført endringer i Arbeidsmiljøloven. Stort sett vil disse være til fordel for våre medlemmer. Dette gjelder også EØS-bestemmelsene som er innført vedrørende virksomhetsoverdragelse.

BERGVERK

Under årets tariffoppgjør ble alle minstelønnsoverenskomster som har en utgående lønn eks. skift og overtidstillegg over 85,38 pr. time gitt et tillegg på 80 øre timen. De lokale forhandlingene er så smått kommet i gang.

Utskillingsarbeidet av servicefunksjonene ved A/S Sydvaranger har resultert i at A/S Anlegg har overtatt bygningsavdelingen og et nyetablert firma SM Barents Services A/S har overtatt den mekaniske avdeling med 60 personer.

ANLEGG - MASKIN - ASFALT - LINJE

Anleggsvirksomheten har også i årets første måned vært omfattende, spesielt gjelder dette i deler av landet.

Flere større entreprenører har i årets første måneder inngått tariffavtaler. Økningen fra forrige landsmøte innenfor Private anlegg er ca. 800 medlemmer.

Ved tariffrevisjonen for Private anlegg, Asphalt og Kraftlinje vil det generelle tillegget ligge på 80 øre i sentralt tillegg.

Når det gjelder Maskin er forhandlingene ikke kommet i stand, krav er oversendt.

VEGSEKTOREN

Justerings-/normeringsoppgjøret pr. 1. september 1994 for tilsatte i vegarbeidsdriften ble ikke ferdigforhandlet før slutten av mars 1995.

Resultatet ble at maskinførere i LR 3 flyttes til LR 11, kode 1203 og gis B 15 etter 8 år som fagarbeidere.

Uoverensstemmelsene om hvem som skulle flyttes fra LR 3 til LR 11 resulterte også i at revisjon av særavtalen ble kraftig forsinket.

Vi har hatt gående en sak om beskatning av disponibel bil til og fra arbeidsstedet.

Det er gjort flere henvendelser til Skattedirektoratet og Vegdirektoratet, og den siste kontakt med Vegdirektoratet var den 4. mai d.å.

Etter denne kontakten vil nå Vegdirektoratet gi beskjed til fylkene om at det ikke blir foretatt registrering på hvem som disponerer bilene, før Skattedirektoratet kommer med nye utspill.

Arbeidet med å ferdiggjøre organisasjonsmodellen i Vegvesenet fortsetter og for tiden er det vegvesenet i fylkene det arbeides sterkest med.

Spesielt vanskelig er nok plassering av personellet, og det lokale tillitsmannsapparatet har her en stor og vanskelig oppgave.

KYSTVERKET

Etter en langvarig prosess er det nå avsagt voldgiftsdom i tvisten om arbeidstidsordning for fyr- og merketjenesten.

Vår påstand var at for å få effektiv driftsutnyttelse måtte arbeidstidsordningen for fartøyene i grove trekk følge nåværende ordning som partene inngikk i 1982.

Kystverket la ned påstand om at gjeldende ordning stred mot fellesbestemmelsene (§ 7 og AML § 47) og at de sentrale arbeidstidsavtaler måtte legges til grunn. Kystverket var også pålagt av Administrasjonsdepartementet å forenkle og samordne særavtaler slik også øvrige statsetater var pålagt.

Slutningen ble som følger:

«De sentrale arbeidstidsavtaler legges til grunn for fartøy og havnetjenesten.

Ikrafttredelsestidspunktet er 1. mai 1995».

Vi vurderer domsslutningen som nokså uklar og har den nå til analyse hos LOs juridiske avdeling bl.a. for råd om hvordan den bør videreføres.

Imidlertid har vi avtalt møte med Kystverket og forutsatt at nåværende arbeidstidsordninger må gjelde inntil videre.

Twistesaken har naturlig nok gjort sitt til at de fleste saker som bl.a. berører arbeidstidsordninger og den videre revidering av særavtalen, har vært stilt i bero.

Av andre forhold kan nevnes at Kystverket ville ha en omfattende omorganisering av landanleggsdriften og utdypningsenhetene.

Etter aktiv møtevirkosomhet ble det til slutt mindre endringer som vi kunne leve med.

NVE

I NVE forbygning har vi fått første års driftsresultat etter at Nærings- og Energidepartementet påla en prøveordning med omorganisering til såkalte resultatenheter for å skille forvaltning og produksjon regnskapsmessig.

Totalresultatet viser et mindre driftsunderskudd, men det gjenstår å se om siste prøveår kan bli mer positivt før vi trekker endelig konklusjon.

Selv om enkelte resultatenheter viser pene overskudd gir dette dessverre ikke uttelling til våre medlemmer, da den inngåtte bonusavtalen baseres på totalt årsresultat.

STATNETT SF

Tariffoppgjøret 1995

Ved tariffoppgjøret i år var det første gang at Norsk Arbeidsgiverforening for Virksomheter med Offentlig tilknytning (NAVO) var involvert i lønnsforhandlinger vi har hatt med Statnett SF. Ved forhandlinger mellom Hovedorganisasjonene og NAVO ble det lagt føringer og lønnsprofil som skulle følges ved lokale forhandlinger.

Dette var føringer som gikk på at Partene er enige om at alle overenskomster i NAVO-sektoren prolangeres frem til 30.4.96 og at oppgjøret gjennomføres som en lønnsregulering for 2. avtaleår.

Det gis et generelt tillegg på kr. 1 755,- pr. år.

Det gis et ytterligere ett tillegg på: kr. 1 755,- pr. år for arbeidstakere med en årslønn under kr. 166 491,- og kr. 1 755,- + kr. 1 097,- pr. år for arbeidstakere med en årslønn under kr. 148 005,-.

Under forhandlingene hadde LO-forbundene NTL, NEKF og NAF holdt sammen, og vi kom til enighet om en ramme der kostnaden for oppgjøret var beregnet til ca. 3 %.

Alle forbundene var ikke ferdig med forhandlingene og vi fikk derfor med følgende protokolltilførsel: LO-forbundene godtar forhandlingsresultatet med forbehold om at ikke andre organisasjoner får et oppgjør med større ramme enn totalrammen som følger av de ferdigforhandlede lokale oppgjørene i Statnett.

Når protokollen mellom NIF og Statnett SF ble behandlet i møte mellom Hovedorganisasjonene og NAVO, viste det seg at denne protokollen hadde en lønnsramme på 3,9 %.

Dette resulterte i at LO-forbundene fikk en ny forhandlingsrunde lokalt i Statnett SF, og denne forhandlingsrunden resulterte i at Statnett SF måtte ut med en ekstrapott på ca. 320 000,- kr.

A. Det gis et generelt tillegg til alle som omfattes av overenskomstene på kr. 4 000,- pr. år for full stilling.

Dessuten gis det et tillegg til samtlige medlemmer innen NAF, NTL og NEKF på kr. 1 500,- pr. år for full stilling gjennom ett trinn på tilleggstabellen, dette tillegget omregnes til timelønn for NAF-medlemmer.

I tillegg avsettes en pott på kr. 231 000,- til spesielle tiltak. For NAF innebærer dette at lønnsforhandlingene pr. 21. november 1995 utgår.

STATKRAFT ANLEGG A/S

Tilpasningsforhandlingene om særavtale til «overenskomsten for Private Anlegg», ble sluttført 30. januar.

Vi klarte å beholde de vesentligste godene fra den gamle anleggsoverenskomsten.

For ettertiden skal forhandlingene foregå mellom oss og LBA med Hovedavtalen LO/NHO som utgangspunkt.

Sjøl om det er nevnt i de årlige beretningene synes jeg det er nødvendig å omtale prioriteringene våre i forhold til bruk av mennes-

kelige og økonomiske ressurser. På siste landsmøte hadde vi betydelig aktivitet omkring ansettelse av miljøsekretær. Kritikken mot forbundets sentrale miljøaktivitet eller mangel på det var skarp. Det førte til at vi etter landsmøtet ansatte Kjell Edvard Fixdal. Han fikk som en av sine oppgaver å være sekretær for det sentrale miljørådet som ble opprettet etter landsmøtet.

Som dere er kjent med ble regionale verneombud for rengjøring en hovedsak for det sentrale miljørådet. Og jeg tror ikke vi fornærmer noen når vi sier at det ikke noen gang tidligere har vært brukt så mye tid og krefter på å få til en slik ordning. Det gikk ikke, og vi fikk i stedet stiftelsen Ren Utvikling sammen med renholdsbedriftenes arbeidsgiverforening. Kjell Edvard Fixdal har permisjon for å lede Ren Utvikling.

Så fikk vi etter Ivar Skredderhaugs bortgang en lang diskusjon om hvorvidt vi skulle velge en ny i hans plass eller ansette en person med organisering av vervevirksomheten vår. Det endte opp med ansettelsen av Oddbjørn Nilsen. Det kan sjølsagt diskuteres om det var riktig prioritering. Det samme gjelder sjølsagt bruken av økonomi på dette området. Vi har brukt 500.000 i 1994 og har avsatt det samme beløpet inneværende år. Når vi gjorde som vi gjorde, henger det sammen med en medlemsnedgang på over 6000 i løpet av noen få år. Å sette verving som et klart prioritert arbeidsfelt i hele forbundets organisasjon har så langt gitt klare resultater. Fra en klar negativ trend har forbundets tillitsvalgte og medlemmer klart å snu den negative medlemsutviklingen til en klar positiv utvikling. Dette til tross for at en har hatt en reduksjon i antall sysselsatte i grupper ansatt i offentlig sektor og oljerelatert byggevirksomhet innenfor forbundets avtaleområder. Utviklingen innenfor renhold er også snudd etter en kraftig reduksjon i antall medlemmer i perioden 1/1-92 til 1/1-94. Vi kan ikke være helt sikre på at tendensen vil vare, men mye tyder på at nedgangen har stoppet.

Når det gjelder bemanning, ansatte forbundsstyret 8. mars 1995 Kirsti Kolaas som informasjonsmedarbeider. Hun begynte 1. april og har dermed allerede rukket å delta i den hektiske innspurten med de redaksjonelle og presserelaterte forberedelser til landsmøtet. Om landsmøtet ikke gjør store endringer når det gjelder forbundets inntekter, mener jeg det vil være riktig å velge en i tillegg på privat sektor. En forutsetning for det må være at vedkommende får sekretæroppgaven for det sentrale miljørådet.

Dirigenten foreslo 10 minutters pause. Møtet hevet kl. 16.25.

Generell debatt

Møtet ble satt igjen kl. 16.35. Dirigenten åpnet for generell debatt etter forbundslederens muntlige beretning for 1995.

Dirigenten foreslo 5 minutters taletid, og fikk enstemmig tilslutning fra landsmøtet. Det var 10 talere på talelista.

Børre Vedam, avd. 2 Oslo/Akershus, takket for den muntlige beretningen. Rengjøring er kommet inn under lov om fagopplæring. Han beklaget at vaktbransjen fortsatt ikke er det. En gruppe skulle se på dette. Han ba forbundsleder redegjøre litt for hva som har skjedd.

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, takket også for redegjørelsen. Han spurte om det forelå planer om sammenslåing av avdelinger i 1995, og om det i så fall skulle skje i samråd med avdelingsstyrene og deres ønsker. Han viste til at avd. 2 og avd. 5 var blitt slått sammen tross enstemmig vedtak imot i avd. 5s styre. Han håpet det ville bli tatt mer hensyn for framtida.

John Thue, avd. 2, etterlyste beretning om hva som er utrettet når det gjelder AKAN.

Hans Thv. Kittelsen, avd. 11 syntes det var gitt en grei muntlig beretning for 1995. Han sa at de i vegsektoren var glad for at det 4. mai var tatt kontakt mellom forbundet og Vegdirektoratet om bruk av vegvesenets biler til og fra jobben. Det betyr mye for dem det gjelder. Saken har skapt mye uro og tvil og det er mange som håper på en løsning.

Han registrerte at ingen hadde kommet med forslag til §5 om tidspunkt for landsmøtet. Han var klar over at benkeforslag til vedtektene ikke kunne tas opp men ville komme med et hjertesukk og en henstilling til det nye forbunds- og landsstyret om å tenke seg grundig om når de valgte tidspunkt. Tidligere var det vanlig å holde landsmøtet om høsten. En mulig årsak til at det nå var lagt til mai var feiringen av 100 års jubileet. Han trodde at et flertall i salen hadde det travlere om våren enn om høsten (selv om noen ville vise til at det var elgjakt om høsten).

Thorbjörg Johansen, avd. 2, var opptatt av spørsmålet: når vi velger ledere og saksbehandlere, gjør vi det for at de skal arbeide for våre interesser og tale vår sak, eller gjør vi det for at de skal ha en god og sikker jobb? Mange ganger kan det virke som om de vi har valgt mener at det er vi som er til for deres skyld.

Hennes konkrete utgangspunkt var en debatt i TV2 der forbundet var invitert til å delta med en representant i panelet og tale de lavtløntes sak. Men ingen av forbundets tillitsvalgte så seg tid til å delta, trass i at de her fikk en fin sjanse til å markedsføre forbundet og de lavtløntes sak. I stedet fikk man sitte og høre på at vi skulle vise solidaritet med de høyutdannede.

Hun var ikke interessert i få vite hvorfor forbundet hadde takket nei til å delta, for hun hadde hørt nok av unnskyldninger før i andre sammenhenger.

Men det er slik at når bakeren blir allergisk mot mel, må han bytte jobb. Når noen er allergiske mot å delta i media for å markedsføre forbundet, bør de gjøre det samme.

Eva Jenssen, avd. 8 Sør-Trøndelag sa at etter resultatet i tariffoppgjøret har renhold ikke tillit til forhandlingsledelsen for privat sektor.

Arne Eriksrød, avd. 2 Oslo/Akershus, viste til handlingsprogrammet for 1991/95, der det heter at forbundet skal arbeide for å vinne innpass i media, i radio/tv lokalt og sentralt, og mente dette uttrykte god vilje til å markedsføre seg.

Bård Kristensen, avd. 4 Nordland, syntes Arnfinn Nilsen hadde gitt en grei og ryddig beretning. Han var også glad for forslag 170 om å bygge Nord-Norgebanen. Det er viktig å få dette på dagsorden igjen, og han håpet forbundet ville kjempe for denne saken. Han lovet å følge den innsatsen med argusøyne.

Erna Lia, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at vi i Ren Utvikling har jobbet aktivt for å få kunder til å velge godkjente bedrifter innen renhold. Nå hadde hun fått høre at Landsbanken i Bergen og Oslo og Samvirke Forsikrings hovedkontor i Oslo benyttet firmaer som vi ikke ville ha godkjent. Det burde være en selvfølge at fagbevegelsens egne organer benytter godkjente renholdsbedrifter. Hun framsatte følgende forslag:

NAF forlanger at alle foretak og foreninger som fagbevegelsen eier skal bruke godkjente bedrifter eller ha egne ansatte.

Agnar Kvernmo, avd. 27 Troms, sa at de i Troms hadde hatt ganske mye debatt om overtidsbruken, som bare der utgjør 20 årsverk.

Avdelingen hadde stadig påpekt dette forholdet. Han håpet det ble en bedring når det nå var snakk om nyorganisering og bemaning på 94-nivå. Det var blitt snakket endel om nytten av å være

med i media. Det trodde han var riktig, og at det da burde fokuseres på fagbevegelsen generelt.

Stein Åros fra landsstyret tok opp saksbehandlersaken, og viste til at Arnfinn Nilsen selv stilte spørsmål ved om landsstyret hadde brutt med vedtaket fra 91-landsmøtet. Det hadde også vært et betydelig mindretall i landsstyret, som valgte å takle saken demokratisk og riktig ved å ta den opp på landsmøtet. Han var glad for signaler om å styrke sekretærfunksjonen, men han følte seg ikke sikker på de forutsetninger som lå til grunn for ansettelsen. Han viste til forslagene 37-39-40 og ba om at debatten om saksbehandler ble utsatt til disse forslagene skulle behandles. Arbeidet for det sentrale miljørådet synes å være en meget stor oppgave, så stor at det kan fylle hele arbeidsdagen for saksbehandleren, og da er vi tilbake til utgangspunktet.

Distriktssekretær *Per Ørnulf Andersen*, avd. 3 Møre og Romsdal, var også i stuss. Når det gjaldt kontingenten ville han se på muligheten for å støtte forslag nr. 62 som foreslår tak på kontingenten. Når det gjaldt saksbehandleren var det ikke forutsetningen at sekretæren skulle jobbe i sin helhet for miljørådet. Vedkommende bør ha kompetanse for å dekke flere områder, og anlegg i like stor grad som å arbeide for Miljørådet. Han mente at de som hadde satt fram forslagene 37, 39 og 40 burde kunne komme sammen for å få til en felles holdning.

Dirigenten lot Arnfinn Nilsen få ordet til å svare på spørsmål.

Lederens oppsummering

Arnfinn Nilsen takket for å ha blitt behandlet på mildeste måte, under forutsetning av at han hadde fått med seg alt som var blitt sagt. Klemetsen oppfattet han stilte spørsmål om forbundet ville ta hensyn til avdelingsstyrenes synspunkter ved sammenslåing av avdelinger.

Det er en avgjørelse som tilligger forbundsstyret. Han kunne ikke gå god for hva fremtidige forbundsstyrer ville gjøre og hva som ville ligge i bunn for deres vurderinger. Han hadde aldri oppfattet det slik at noen avdelinger var helt og holdent i mot sammenslåingen i Oslo og Akerhus, men lysten hadde vært varierende. Etter de første, normale startvansker, hadde han inntrykk av at sammenslåingen hadde vært vellykket.

Når det gjaldt lov om fagopplæring for vakt, viste han til den

fortsatte kontakten mellom forbundet, arbeidsgiversiden og myndighetene for å få gjort hele bransjen mer seriøs.

På spørsmålet om AKAN hadde han ikke noe godt svar, men pekte på at det hadde sammenheng med forholdene på den enkelte arbeidsplass både når det gjaldt å få en avtale og praktisering av den.

Spørsmålet om ansiennitet i forbindelse med 1994 mente han hørte hjemme under beretningen for 94 og burde vært tatt opp der. Når det gjaldt skattedirektoratet og bilsbeskatning forsto han at det ikke var så greit for de arbeidstakere som ble rammet, men siden fagbevegelsen hadde kjørt hardt i andre sammenhenger, var man nødt til å finne en balanse.

Han hadde forståelse for at arbeidsmengden kunne være ulik til ulike tider men ut fra det var det ikke klare kriterier for valg av tidspunkt for landsmøtet. Man kunne like gjerne spørre om ledelsen skulle møte medlemmene når de er på dårligst humør – om høsten. Eller se det litt symbolsk, at våren er tiden for ny vekst. Men tidspunktet for landsmøtet er ikke statisk, sa han.

Han forsto ønsket om mer markering av forbundet i media. Nå var det snart slik at for å komme i media måtte man løpe naken fra Slottet til Østbanen, men vedkommende som blir spurt må ha anledning til å vurdere om han vil delta i et debattprogram. Ikke alle «Holmganger» var vellykka. Men selvsagt burde det være bedre kontakt med media. I den forbindelse viste han til nyansettelsen av informasjonsmedarbeider i forbundet.

Til Bård repliserte han at når alle har gjort så godt de kunne, mente han det var dumt å gjøre det til en hovedsak om de hadde gjort det. Debatten om forlengelsen av banen ville komme.

Det var også spørsmål om overtid og der viste han til avtalen mellom LO og NHO som tar for seg noen sektorer, men det var klart at det var like ille i staten. – Problemet er at det er litt sent å sette foten i bakken når overtid er innarbeidet, sa han, og det ansvaret måtte man også ta innover seg på arbeidsplassene.

Til Åros repliserte han at det selvsagt ikke er slik at ledelsen i forbundet skal legge premissene for alt, men når det gjelder arbeidsformen med innstillinger, ville han holde fast på at dette var ledelsens oppgave. Her var det også snakk om tillit til de som var valgt. Når det gjaldt den ledige stillingen hadde han vist til at man måtte forholde seg til at det hadde vært flertall og mindretall under behandlingen, og at det var mulig å kontrollere i protokollen.

– Når problemer skal turneres, så må man først vurdere problemene og se hvilke ressurser vi har til å løse dem. Og så prioritere, sa Arnfinn Nilsen.

Dirigenten takket for oppsummeringen. Hun foreslo at forslaget fra Lia ble oversendt redaksjonskomiteen med landsmøtets tilslutning.

Det ble vedtatt.

Arne Eriksrød fikk ordet til forretningsordenen og ville gjøre oppmerksom på at det ikke var nødvendig å løpe naken for å komme i media. Holmgang er et seriøst program og forbundet var invitert for å diskutere lavlønn.

Børre Vedam, avd. 2, fikk også ordet til forretningsordenen og mente han ikke hadde fått svar på spørsmålet om hva som var gjort for å få vakt under fagopplæring.

Dirigenten avbrøt og sa at dette var debattinnlegg og ikke innlegg til forretningsordenen.

Johan Klunderud, avd. 2, tok ordet til forretningsordenen og sa han ikke hadde konstatert at dirigenten hadde satt strek for debatten.

Dirigenten: Debatten er avsluttet.

DAGSORDEN PKT. 6 VEDTEKTENE

Møtet gikk så over til fortsatt behandling av vedtektene og innsendte forslag i det trykte heftet.

§ 5 - Landsmøtet

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 15
Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 3, 2. avsnitt endres til:

Forbundets valgte og ansatte sekretærer, avd. distriktssekretærer og 5 regionale verneombud som ikke er medlemmer av osv.

Begrunnelse:

RVO er en så viktig brikke i organisasjonen at de bør ha anled-

ning til å tiltre landsmøtet med noen representanter med tale- og forslagsrett.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr. 16:

§ 5, pkt 3, 1. avsnitt:

Landsstyrets innstilling:

1. setning: Landsmøtet består av avdelingenes valgte ...

Forslag nr.: 17

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Nåværende punkt 11 strykes. Nytt punkt 11:

Forbundet betaler etter LOs fastsatte satser til representantene på landsmøtet.

Motivering:

Slik det står skrevet nå reises det spørsmål om hva er den fastsatte godtgjøring.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket av pkt. 11.

Forslag nr.: 18:

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 4 Nordland foreslår:

Forslag fra Svartisen Arbeidsmandsklubb:

Representasjon (kandidater) på landsmøtet i 95 i forhold til medlemstallet i klubben.

Norsk Arbeidsmandsforbund – Avd. 4 Nordland foreslår:

Kan ikke tiltres. Anses dekket av gjeldende vedtekter § 5. pkt. 4.

Landsstyrets innstilling:

Forslaget fra Svartisen Arbeidsmandsklubb kan ikke tiltres.

Debatt og votering

Forslag 15.

Thorbjørg Johansen, avd. 2, appellerte til forsamlingen og ba landsmøtet ta ansvar for «miljøapostlene». Hun hadde vansker med å forstå at landsstyret ikke hadde støttet opp forslaget om at de regionale verneombudene skulle få møte på landsmøtet med tale- og forslagsrett. Dette var personer med ekspertise på miljøspørsmål. Hun syntes det var viktig at forbundet dro nytte av de menneskelige ressurser som var til disposisjon og det ville være av stor verdi at disse personene kunne komme på landsmøtet og dele med sine erfaringer.

Øystein Hagen, avd. 7, pekte på at de regionale verneombudene er tillitsvalgte og den daglige kontakten de har med medlemmene. Representasjon på landsmøtet ville gå på bekostning av andre tillitsvalgte eller medlemmer på arbeidsplassen som arbeider for overenskomsten. De regionale verneombudene har sin egen overenskomst. Han mente forslag 15 var uheldig formulert når det står tallfestet 5 regionale verneombud – og foreslo følgende endring:

«Første setning endres til avd. distriktssekretærer og regionale verneombud.»

Han ba landsmøtet stemme mot landsstyrets innstilling.

Arnfinn Nilsen forsvarte landsstyrets innstilling. Landsstyret undret seg noe over at det var foreslått 5 verneombud og ikke alle. Plass på landsmøtet for de regionale verneombud måtte gå på bekostning av andre. Det er de lokale avdelingene som velger representanter til landsmøtet, og som har anledning til å velge det regionale verneombudet. Man burde være varsom med å røre ved omfanget av landsmøtet og passe seg for at ikke de fastlønte fikk eksklusive rettigheter til å møte.

Thorborg Johansen trakk forslaget fra avdeling 2 til fordel for Hagens endringsforslag.

Votering

Hagens forslag ble satt opp mot landsstyrets innstilling – og tellekorps måtte i sving.

Under opptellingen fikk *Øystein Hagen* ordet til forretningsordenen, og var i tvil om alle representantene visste hva de gjorde. I hans avdeling trodde de at uansett så stemte de med grønne stemmesedler nei.

Hagen foreslo ny votering, med klar voteringsframgangsmåte så representantene visste hva de stemte.

Dirigenten *Arvid Øygård* sa at dette skulle dirigentene greie, med votering uten tellekorps.

De som var i mot landsstyrets innstilling skulle vise det ved grønne stemmesedler.

Deretter var det kontra.

Resultatet ble at landsstyrets innstilling falt.

Forslag 15 med *Hagens* endringsforslag ble vedtatt med klart flertall.

Leder for valgkomiteen, *Liv Marit Moland Olsen*, fikk ordet og oppfordret forsamlingen til helst i dag å avklare fordelingsnøkkel for de som skal velges til forbundsstyret og landsstyret.

Dirigenten sa at dette kan ikke tas nå og må utsettes til i morgen. Deretter fortsatte hun behandlingen av forslagene.

Forslag nr. 16:

Ingen tok ordet.

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag nr. 17:

Ingen tok ordet.

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag nr. 18:

Magnhild Solstad, avd. 4 Nordland, trakk forslaget.

Forslag nr. 19:

Bjørn Tiller, forbundsstyret tok opp forslaget og begrunnet det med at det var framsatt i god og positiv mening. Han har selv vært

med i landsstyret og forbundsstyret de seinere åra, og dette var ikke noe forsøk på å gå bak ryggen på dem. Det var flere spørsmål av daglig betydning for medlemmene og ellers med tilknytning til samfunnsdebatten han hadde ønsket at organene skulle ha behandlet på en bedre måte enn hva som har vært tilfelle.

Administrasjonen er sterk, og forbundets leder har stor myndighet også i forbundsstyret og landsstyret. Han får det stort sett som han vil. For såvidt kan det være OK, lederen er leder og har ansvaret, men det må være rom også for at de ute fra distriktene skal få et ord med i laget. Det har ikke vært lett, noe som selvsagt også kan komme av at vi har vært for svake, sa *Tiller*, som ikke syntes det var den store susen over de sakene som er behandlet i landsstyret den siste perioden. Han var klar over at dette var et minefelt, men mente at man burde bevege seg litt bort fra bastant kvotering av grupperinger. Velg folk som ikke lar seg dupere av administrasjonen, sa han. Landsstyret bør fungere mer som et representantskap av avdelingsledere, da sikres bedre kommunikasjon. Han understreket igjen at forslaget var i beste mening, ut fra ønsket om et sterkt forbund som kan gjøre det best mulige for sine medlemmer.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* var enig med *Tiller* på ett punkt, nemlig at det er lederen som har ansvaret, enten det nå er rett eller galt det som skjer. Han syntes likevel det ble gått litt for langt i argumentasjonen i forhold til det for å redusere administrasjonens innflytelse. Konkret går forslaget ut på å redusere antall medlemmer i forbundsstyret ved å kutte ut 2 seksjonsledere. *Nilsen* tvilte på at dette ville gjøre representantene utafra mer initiativrike. Han ba landsmøtet støtte landsstyrets innstilling.

Dirigenten sa at debatten var avsluttet og satte forslag nr. 19 opp mot landsstyrets innstilling.

Votering:

Landsstyrets innstilling vedtatt.

Dagens program var dermed gjennomført.

Møtet hevet kl. 17.55.

Formiddagsmøtet tirsdag 9. mai

Møtet satt kl. 09.00. Dirigent: *Jens Tveit Aga*. Landsmøtet sang «Vil du være med». Forsanger *Sven Pettersen*. Sekretær *Per Ørnulf Andersen* leste protokollen for møtet mandag.

Lillian Olsen, landsstyret, påpekte at forslag fra *Lillian Olsen* ikke var blitt avvist, men tatt opp til avstemming og nedstemt. Når det gjaldt et forslag om regionale verneombud var det feil at landsstyrets innstilling var vedtatt.

Protokollen enstemmig godkjent uten ytterligere kommentarer.

En permisjonssøknad ble enstemmig innvilget.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* fikk ordet til en praktisk opplysning. På forrige landsmøte hadde forbundsstyremedlem *Trygve Kolden* den ide å gi bort ei vogge til utlodning. Det er hobbyen hans å lage slike. Pengene skulle gis til et barneprosjekt i regi av Norsk Folkehjelp. Ideen var meget vellykket. Det ble kjøpt lodder for 10 000 kroner, og forbundet bevilget 5 000, slik at beløpet totalt ble 15 000 kroner. *Kolden* syntes derfor det var en god ide å gjenta utlodningen, noe *Nilsen* herved ga startskuddet til ved å vise vogga fra podiet. Selv om ikke alle delegater var i alderen til å få bruk for en slik, kunne den være kjekk å ha likevel. Han oppfordret til å kjøpe lodder, og ba også økonomikomiteen om å ha saken i tankene hvis dette ble vellykket.

Dirigenten opplyste at noen avdelinger ennå ikke hadde innlevert navneliste, noe han oppfordret dem til å gjøre snarest mulig.

Sekretær *Per Ø. Andersen* sa at det foreløpige referat fra landsmøtet ikke er til behandling. Han ville likevel gjøre oppmerksom

på at vedtaket i forslag 15 er feil sitert. Det var landsstyrets forslag med *Øystein Hagens* tillegg som ble vedtatt.

Dirigenten viste til at alle slike endringer skal tas ved referentbordet.

Øystein Hagen fikk ordet og sa at det var ille å bli feil sitert i et foreløpig referat, men enda verre når korrigeringen ble feil. Det var det foreliggende forslag med endringsforslag fra meg som ble vedtatt mot landsstyrets forslag, sa han.

Dirigenten viste til at protokollen var enstemmig godkjent, slik at den debatten var avslutta. Han gjentok at feil i referata skal tas ved dirigentbordet. Poenget er at hovedprotokollen er riktig. Han kom så med en melding fra valgkomiteen: Alle forslag måtte være levert komiteen før kl. 09.00 onsdag morgen.

Landsmøtet gikk så videre med behandling av vedtektene.

VEDTEKTENE

§ 6 – Landsmøtets myndighetsområde

Her forelå følgende innsendte forslag til behandling:

Forslag nr.: 19

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Pkt. 2 endres:

Siste setning forandres til: Å velge et forbundsstyre bestående av 11 representanter inkl. leder, nestleder og hovedkasserer.
Punkt 3. Utgår (dekket inn av nytt punkt i § 8).

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 5 stemmer.)

Forslag nr.: 20

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 2:

.....31 medlemmer med 29 personlige vara...

Hovedkasserer ansettes og strykes blant de som skal velges. Leder, nestleder, seksjonsledere skal velges. En av de valgte saksbehandlere arbeider med miljøvern.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 21
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 3 - ny tekst, 1. avsnitt:
Av disse skal 13 være medl. av forbundsstyret som består av leder, nestleder og 11 medl. valgt fra avd. Seksjonsledere og økonomi/personalsjef møter med tale- og forslagsrett. Over halvparten av medl.....

BEGRUNNELSE:
Det er nødvendig å styrke representasjonen fra avd.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr. : 22
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 27 Troms foreslår:

Pkt. 6.
Ny formulering:
Å velge tariffråd for de enkelte av forbundets grupper. Landsmøtet fastsetter antallet representanter for de enkelte råd. Kontoransatte i statlig sektor bør sikres representasjon, der disse utgjør en større gruppe.

Begrunnelse:
Bakgrunnen for forslaget er at det vedtektsfestes at kontortilsatte, i utedriften i statens vegvesen, som etter hvert er blitt en betydelig gruppe, må sikres representasjon i tariffrådet for veg. Det er et sterkt ønske fra denne gruppen om å få være med i tariffrådet, også ut ifra at disse har vokst betydelig i de senere år, og etter all sannsynlighet fortsatt vil vokse i tiden som kommer.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres, henviser til forslag nr. 23 fra Avd. 4 Nordland.

Forslag nr.: 23
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Pkt. 6 tilføyes etter første setning:
Mindre landsomfattende yrkesgrupper sikres representasjon.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres med følgende: Grupper innenfor tariffområdet bør så vidt mulig sikres representasjon.

Forslag nr.: 24
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 17 Finnmark foreslår:

Ny merknad 1:
Landsmøtet velger leder, nestleder, hovedkasserer og seksjonsledere. Forbundssekretærer/saksbehandlere ansettes.

Begrunnelse:
For å få best mulig kvalifiserte saksbehandlere i forbundet samt å gi disse den trygghet som ansettelse er i henhold til gjeldende lov- og avtaleverk.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres. (Mot 2 stemmer.)

Forslag nr.: 25
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 13 Hedmark foreslår:

Merknad 2:
Merknad 2 blir et nytt punkt som kalles for pkt. 12, og blir da som følger:

Pkt. 12:
Pensjonsalder for forbundets valgte og ansatte tillitsvalgte er 65 år med adgang til å gå av fra fylte 62 år uten forringelse av pensjon.

Merknad til pkt. 12:
I tillegg skal alle distriktssekretærer og regionale verneombud ha samme ordning.

Landsstyrets innstilling:

Forslaget kan ikke tiltres. (Mot 6 stemmer.)

Forslag nr.: 26

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Merknad 2.

Pensjonsalder for forbundets valgte og ansatte sekretærer og avdelingenes distriktssekretærer er 65 år med adgang til å gå av fra fylte 62 år uten forringelse av pensjon.

Argumentasjon:

En har vanskelig for å forstå hvorfor det skal være noen forskjell her på forbundets og avdelingenes sekretærer. Avdelingen mener at distriktssekretærene har et like stort arbeidspress og har det samme behovet for å kunne trekke seg tilbake på et tidligere tidspunkt som forbundets ansatte.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 27

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Merknad 2:

Pensjonsalder for forbundets valgte og ansatte tillitsvalgte og distriktssekretærer er 65 år med adgang til å gå av ved fylte 62 år uten forringelse av pensjonen.

Begrunnelse:

Pensjonsalderen for ansatte ute i avdelingene må være lik pensjonsalder for de ansatte og valgte i forbundet.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 28

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Punkt 7 andre linje tilføyes:

Skole/videreutdanning.

Motivering:

Det virker som det er person og ikke yrkesgruppe som er avgjørende i dag.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 29

§ 6, pkt. 7:

Landsstyrets innstilling:

Forslag til tekst:

... å velge yrkesaktive medlemmer til forbundets organer. Medlemmer som går av med pensjon, skifter yrke, omskoleres til annet yrke eller går på attføring/rehabilitering, trer ut av sine verv på det tidspunkt forbundsstyret fastsetter.

Debatt og voteringer

Forslag 20

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 21

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 22

Agnar Kvernmo, avd. 27, Troms, la fram dette forslaget i stedet for forslag 27 fra Troms:

«Tariffrådet for vegsektoren utvides med ett medlem som forbeholdes de kontoransatte.»

Han begrunnet forslaget med at de kontoransatte begynner å bli en ganske stor gruppe som er strategisk plassert og som det er viktig å få med i tariffrådet.

Heidi-Therese Viberg, avd. 4, Nordland, var takknemlig for dette forslaget. – Vi er en gruppe som blir stadig større, og som trenger erfaring og etterutdanning for å følge med. Vi er få på hver arbeidsplass og stadige forbigåelser i tariffoppgjørene har fått oss til å våkne. Det er vi sjøl som vet hvor skoen trykker og den trykker ganske hardt, sa hun og pekte på at de andre organisasjonene banker på døra og lokker med egen særavtale. Om man ikke nå

kom fram til en konkret ordning, kunne det bli mange som gikk over i en annen organisasjon.

Hun ba om støtte til forslaget fra Troms.

Halvor Landsverk, avd. 12, hadde registrert at kontorgruppa hadde signalisert misnøye med lønnsforholdene. I tillegg skjer det mye omorganisering i vegvesenet som medfører at en del av arbeidsområdet for denne gruppa blir endret. Ut fra dette fant han det naturlig å støtte forslaget.

Arnfinn Nilsen forsto ønsket, ikke bare fra denne gruppa, om stadig utvidet representasjon. Landsstyrets innstilling var ikke blankt avvisende. Det er et ønske om bredest mulig sammensetting av tariffrådene, men tariffrådet for veg var det største - og det dreide seg om samme overenskomstområde. Når man nå ber om plass for de kontoransatte, hvorfor da ikke overlate dem en av de eksisterende plassene? Han anbefalte landsstyrets innstilling.

Agnar Kvernmo sa at nå gjaldt det å tenke seg om og tenke strategi. - I denne sektoren har vi en gruppe som arbeider for vår sak - og den ligger strategisk til for å gå over i andre organisasjoner. Støtt vårt forslag!

Votering:

Landsstyrets innstilling falt og Kvernmos forslag ble vedtatt.

Forslag 24

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 25

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslagene 26, 27 og 28

Her ble ordet tatt til forretningsordenen og påpekt at dirigentene gikk for fort fram med sammenslåing av forslagene.

- *Dirigenten:* - Da tar vi forslagene hver for seg.

Inger Lam, avd. 1, Buskerud, støttet forslag 26 fra Oppland. Her var det snakk om lik behandling av alle tillitsvalgte og ansatte i forbundet.

Kjell Borglund, avd. 36, Oppland, sa at forslaget var reist fordi man syntes det foregikk en forskjellsbehandling. Han viste til formålsparagrafens pkt. 7, og mente man fulgte den om forslaget ble støttet.

Børre Vedam, avd. 2, sa at hans avdeling støttet forslag 26, med samme begrunnelse som tidligere var gitt fra talerstolen.

Tor Øyvind Ljosland, avd. 7, Agder, pekte på at det stadig var arbeidet for å få ned pensjonsalderen og det burde være nokså lik behandling. Her dreiet det seg om en fleksibel ordning og han ville støtte forslaget.

Johan Klunderud, forbundsstyret, mente det kunne høres forlokkende ut når det ble argumentert med at det skulle være så rettferdig og at det nå er forskjellsbehandling med ordningen for de i forbundet og de der ute, distriktssekretærene. Han mente det ikke var riktig å innføre nye regler for pensjon, da ble det enda flere grupper som kunne vise til forskjellsbehandling og da kunne en spørre om det var riktig overfor de kontoransatte og medlemmene at vi laget oss egne gode pensjonsordninger.

Lillian Olsen, landsstyret, sa at forbundets ansatte må bli likt behandlet med hensyn til pensjonsalder. Slike forslag som forslag 26 er ikke nye, de har blitt nedstemt før. De som går imot henviser til kostnadene. Nå er det vel ikke kommet noe konkret kostnadsoverslag for forslaget. Hun støttet likevel landsstyrets innstilling, men for at ikke saken skulle stoppe helt opp, fremmet hun følgende forslag:

Pensjonsalder for distriktssekretærene utredes i denne landsmøteperioden og legges fram på neste landsmøte.

Bjarne Jørgensen, avd. 4 Nordland, hadde ikke tenkt å ta ordet. Men siden det var så mye problemer med pensjonsalderen, kunne han godt foreslå at de som var lavest ble satt opp til høyeste pensjonsalder - så blir det likt for alle! (munterhet i salen).

Kjell G. Ludvigsen, landsstyret, så Bjarnes humoristiske poeng, men kunne nok ikke støtte forslaget hans. Han støttet imidlertid landsstyret i saken. En nedsettelse av pensjonsalderen for disse gruppene kunne få konsekvenser også for andre grupper. Det bør være likt for alle som jobber i forbundet. Kommende periode bør brukes til å utrede saken.

Hovedkasserer *Ola Tuven*, forbundsstyret, viste til at det ble snakket om pensjonsalder i går og det ble fattet vedtak. Det syntes å være enighet om at fleksibel pensjonsalder for alle fra 60 år er en fin sak å arbeide mot. Hågensen hadde også vært inne på dette. Han syntes det var ille at det ble fremmet gode forslag uten at det ble tatt konsekvenser i form av også å påvise kostnadsdekning. For kostnader blir det, som alle skal bæres av 22 000 aktive medlemmer. Aktuarer i Samvirke har foretatt et kostnadsoverslag. Det dreier seg om 18 personer, og årlig tilleggskostnad for forbundet blir 1 116 000 kroner. Dermed er beløpet på bordet – prioriteringen overlot Tuven til landsmøtet. Han viste for øvrig til at distriktssekretærer og regionale verneombud kommer inn under ordninga med Avtalefestet Pensjon, hvor de om de ønsker kan gå av ved 64 år.

Roar Renshusløkken, avd. 2 Oslo/Akershus, fastslo at avdelingen hans ikke støttet det framsatte forslag 26, slik det var blitt påstått. De støttet derimot forslaget fra Johan Klunderud. Han var helt uenig i å sette ned pensjonsalderen for folk i kontorstillinger framfor de som jobber og sliter i gruver og andre steder.

Dirigenten fastslo at det forelå et forslag fra Lillian Olsen som i realiteten var et utsettelsesforslag. Han tok derfor dette først.

Votering:

Lillian Olsens forslag falt.

Dirigenten tok deretter forslag 26 opp til votering.

Votering:

Landsstyrets innstilling vedtatt.

Forslag 27:

Ingen tok ordet. *Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.*

Forslag 28:

Ingen tok ordet. *Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.*

Forslag 29:

Ingen tok ordet. *Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.*

§ 8 – Landsstyret

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 30

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Punkt 1. Nytt.

– landsstyret består av de til enhver tid valgte avdelingsledere.

Punkt 2. Gamle punkt 1.

Punkt 3. (Gamle punkt 2 med forandring.)

*– landsstyret kommer sammen til møte så ofte forbundsstyret finner det nødvendig, minst en gang hvert kvartal.
Gamle punkt 3 blir punkt 4 osv.*

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 1 stemme.)

Forslag nr.: 31

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Pkt 2:

Siste setning etter komma endres til: Dog minst en gang hvert år.

Motivering:

Da landsstyremøtene er svært dyre, bør forbundets ledelse (forbundsstyret/landsstyret) gis anledning til å vurdere behovet, ut over 1 møte i året.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres. (Mot 14 stemmer.)

Debatt og votering

Forslag 30:

Ingen tok ordet. *Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.*

Forslag 31:

Bjørn Tiller, avd. 23 Nord-Trøndelag, fikk en liten assosiasjon til

debatten i går. Han oppfordret sterkt til at antall landsstyremøter ikke blir redusert. Formuleringen bør være som den er i dag.

Bjarne Jørgensen, avd. 4 Nordland, sa at forslaget var blitt diskutert i avdelingen og der kunne de ikke helt forstå at antallet landsstyremøter skulle halveres. Det kan da umulig være så lite for landsstyret å gjøre i en tid hvor så mange viktige saker er oppe til debatt. Han støttet derfor landsstyrets mindretall i denne saken.

Bjørn Enge, avd. 18 Rogaland, opplevde det nesten som om landsstyret selv leverte inn sin aktivitet til skifteretten. Landsstyret er forbundets høyeste organ mellom landsmøtene. Landsmøtet må kunne bidra til å finne et riktig innhold og fruktbringende, nye oppgaver for landsstyret. Forbundsstyre og administrasjon bør også kunne bidra her. Avdeling 18 ønsket at gammel tekst skulle beholdes (klapping i salen).

Lars Tveiten, avd. 1 Buskerud, forsvarte forslag 31 ute fra økonomiske betraktninger. De 4 siste år er det brukt omtrent 900 000 kroner til landsstyremøter. Forslag 31 gir forbundsstyret mulighet til å se på behovet og eventuelt redusere antall landsstyremøter. Det er ikke dermed sagt at det vil bli gjort, men de har muligheten. Medlemmene ute spør stadig om hvor pengene tar veien. Dette vil være et konstruktivt svar på den kritikken.

Kjell G. Ludvigsen, landsstyret, oppfordret til å stemme for den teksten som i dag står. Landsstyret er det høyeste organ mellom landsmøtene, som tidligere sagt i debatten, og det vil umulig kunne ivareta sin viktige oppgave om det bare skal møtes en gang årlig. Det ville han nærmest karakterisere som en kastrering av landsstyret. Selvsagt må landsstyret ta selvkritikk om det ikke fungerer bra nok, men det er tross alt dette organet som skal legge linjene for forbundsstyrets og dermed administrasjonens arbeid.

Bjørn Enge, avd. 18 Rogaland, framsatte forslag om at gammel tekst skal stå.

Dirigenten fastslo at hvis forslag 31 falt, ville automatisk gammel tekst bli stående. Landsmøtet gikk så til votering.

Votering:

Forslag 31 falt.

Landsmøtet ble hevet kl. 09.55 for 10 minutters pause.

Møtet ble satt igjen kl. 10.10.

Dirigenten opplyste at valgkomiteen skulle starte sitt møte kl. 10.30 i møterom 1.

§ 9 – Landsstyrets myndighetsområde

Følgende forslag forelå:

Forslag nr.: 32

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 13 Hedmark foreslår:

Pkt. 3 endres til følgende:

Å foreta suppleringsvalg for inneværende landsmøteperiode i tilfelle av at noen av de tillitsvalgte fratrer.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Se forslag nr. 34.

Forslag nr.: 33

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Pkt. 3

Ny andre setning: «Samt foreta suppleringsvalg av valgte sekretærer for den osv....».

Landsstyrets innstilling::

Kan ikke tiltres. Se forslag nr. 34. (Mot 6 stemmer.)

Forslag nr.: 34

§ 9, pkt. 3:

Landsstyrets innstilling:

Forslag til ny 1. setning: ... å ansette nødvendig antall saksbehandlere, samt vurdere suppleringsvalg for den inneværende del av landsmøteperioden.

Forslag nr.: 35

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt pkt. 4:

Det ansettes personal/økonomisjef med ansvar for økonomi og personalpolitikk.

Nåværende punkt 4 blir punkt 5 osv.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 36

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Det ansettes en kontorsjef i forbundet med ansvar for personal- og kontoradministrasjonen.

Denne må i tillegg være en ressursperson for avdelingene innen EDB- og personalspørsmål.

Motivasjon:

Det er behov for en «spesialist» som kan bistå i administrative saker så som EDB, kontorhold og personalsaker.

Vi er nødt til å bygge opp en kompetanse for å møte utviklingen i samfunnet.

Kontorsjefen vil avlaste de valgte saksbehandlere slik at saksbehandlere har større mulighet til å jobbe for medlemmene.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 3 stemmer.)

Forslag nr.: 37

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Forslag fra Altermark Gruvearbeiderklubb og Bransjekonferanse for Bergindustrien.

Altermark Gruvearbeiderklubb vil på det sterkeste påtale den svekkelse som har funnet sted på saksbehandlersiden til privat sektor i forbundet i landsmøteperioden 1991-1995.

Altermark Gruvearbeiderklubb mener at de som utgjør flertall i administrasjonen - forbundsstyret - landsstyret har fraveket et klart vedtak gjort av landsmøtet i 1991.

På denne bakgrunn krever Altermark Gruvearbeiderklubb at saksbehandlersituasjonen innen privat sektor bringes i samsvar med landsmøtets fordeling mellom privat og offentlig sektor.

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling:

Forslaget fra Altermark Gruvearbeiderklubb og Bransjekonferanse for Bergindustrien kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 38

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Ny merknad:

Landsstyret kan gi adm. i forbundet fullmakt til å nytte de menneskelige ressurser forbundet rår over for å dekke opp uventet stort arbeidspress sentralt.

Begrunnelse:

Forbundet bør nytte de ressurser som finnes i vår organisasjon til å dekke opp evt. manglende kapasitet ved saksbehandlingen sentralt. Det har i perioden vært en tendens til at saker har blitt liggende over lang tid uten ferdigbehandling. Vi vil derfor foreslå at forbundet sentralt vurderer slike løsninger når det måtte være behov for det.

Slike løsninger er nyttet av andre organisasjoner med godt resultat og ville bidra til en sterk beredskap og en rasjonell bruk av vår samlede kapasitet på dette område.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i § 11.

Forslag nr.: 39

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Avd. 23 vil påtale den svekkelse som har funnet sted på saksbehandlersiden til privat sektor i forbundet i landsmøteperioden 1991-95. Vi mener at administrasjonen - forbundsstyret - landsstyret har fraveket vedtak gjort av landsmøtet i 1991.

På denne bakgrunn kreves at saksbehandlersituasjonen innen privat sektor bringes i samsvar med landsmøtets fordeling mellom privat og offentlig sektor.

Landsstyrets innstilling:
Anses dekket i § 6, pkt. 2.

Forslag nr.: 40
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Tillitsverv som forbundssekretær i privat sektor, ledigstilt i landsmøteperioden uten at det er foretatt suppleringsvalg, gjenopprettes slik at det igjen blir fire forbundstillitsvalgte i privat sektor.

Begrunnelse:

Privat sektor omfatter ca. 1/3 av den yrkesaktive medlemsmassen. Arbeidsmengden og belastningen på de 3 gjenværende tillitsvalgte i privat sektor er stor. Selv om de gjenværende gjør en god jobb, merkes bortfallet av en sekretær gjennom nedgang i service ute i avdelingene og blant medlemmene.

Landsstyrets innstilling:
Anses dekket i § 6, pkt. 2.

Forslag nr.: 41
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Nytt punkt i tillegg:
– referat fra landsstyrets møter sendes til avdelingene.

Landsstyrets innstilling:
Anses dekket av gjeldende praksis.

Debatt og votering

Forslagene 32 og 33 ble satt opp mot forslag 34.
Bjarne Jørgensen, avd. 4 Nordland, fikk ordet til debatten om landstyremøtene, og oppfordret til at teksten ble stående som før.

Votering
Landsstyrets innstilling ble vedtatt med stort flertall.

Forslag 35
Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 36
Ernst Ditløvsen, avd. 18 Rogaland, sa at hans avdeling støttet forslaget. En slik ressursperson ville være viktig for forbundet og også til stor hjelp for avdelingene. Vedkommende måtte ha god kjennskap til EDB. Med de raske forandringene i samfunnet, er det nødvendig.

Votering:
Landsstyrets innstilling ble vedtatt med stort flertall.

Forslag 37
Stein Åros, landsstyret, minnet om at han på søndag hadde satt fram forslag om saksbehandler. Han håpet forslaget lå på dirigentens bord, men mente forslagene 37, 39 og 40 kunne behandles under ett, og han trakk sitt forslag til fordel for forslag 40.

Ketil Fiskum, avd. 23, Nord Trøndelag, trakk på vegne av avdelingen forslag 39 og støttet forslag 40.

Arnfinn Nilsen sa han måtte bruke litt tid på dette innlegget. Han visste til at de to siste landsmøtene hadde vært opptatt av å begrense antall valgte til fordel for ansatte. Det hang sammen med ønske om å kunne snu seg hurtigere i forhold til oppgavene. Med det hurtige tempoet i samfunnsutviklingen er en periode på fire år lang. Han var derfor glad for den vesle endringen som var foretatt i vedtektene.

Når det gjaldt den aktuelle saken, som Åros stresset, så hang det sammen med at noen ikke kunne forholde seg til at forbundets organer fattet beslutninger, og det var det lite å gjøre med.

I forhold til de innkomne forslag mente han å kunne tale på forbundsstyrets og landsstyrets vegne når han sluttet seg til forslag 40. Men det var en klar forutsetning at det måtte være en fleksibel ordning, med fullmakt til administrasjon og forbundsstyre til å tillegge stillingene arbeidsoppgaver.

Per Ørnulf Andersen, distriktssekretær avd. 3, mente at det etter forbundslederens støtte til forslag 40 vel ikke var nødvendig å argumentere mer for det.

Dirigenten: Takk for det!

- Å nei, jeg er ikke ferdig med det, sa *Andersen*, som var enig i at det tilligger forbundsledelsen å fordele de interne oppgavene i forbundet. Han ville bare legge til at det var nødvendig med en person som var allrounder og kunne dekke flere saksområder. Han støttet forslag 40.

Votering:

Dirigenten oppsummerte. Arnfinn Nilsen hadde på landsstyrets vegne støttet forslag 40, og det var dermed å anse som landsstyrets innstilling.

Han tok så forslagene enkeltvis opp til votering.

Forslag 37

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 38

Heidi-Therese Viberg, avd. 4, Nordland, gjorde oppmerksom på at forslag 38 ikke var behandlet. Hun satte fram følgende nye forslag fra avd. 4, med samme begrunnelse:

- *Tilføyelse av §11 - pkt. 3 - Å ansette/engasjere tillitsvalgt etter fullmakt fra landsstyret.*

Begrunnelsen er den samme som innsendte forslag.

Votering:

Landsstyrets innstilling vedtatt.

Forslag 39 var trukket.

Forslag 40

Landsstyrets nye innstilling støttet forslaget som ble enstemmig vedtatt.

Forslag 41

Asbjørn Grøslund, avd. 8, Buskerud, sa at forslaget ikke dreide seg om noen stor sak og hadde derfor vansker med å forstå landsstyrets innstilling, som sier forslaget er dekket opp i praksis. I så fall var det bare et redigerings spørsmål. Han hadde imidlertid innstrykk av at praksis varierte og det var viktig å få ut informasjon i god tid. Buskerud støttet derfor forslaget fra Nord-Trøndelag.

Votering:

Landsstyrets innstilling falt og forslag 41 ble vedtatt.

§ 10 - Forbundsstyret

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 42

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Tillegg til punkt 2:

Dagsorden skal foreligge minst en uke før.

Pkt. 4 utgår.

Nåværende pkt. 5 blir nytt pkt 4.

Landsstyrets innstilling:

Forslagene kan ikke tiltres.

Magnar Karlsen, avd. 2, sa at det var falt ut en del i forslaget og satte fram følgende tilleggsforslag:

Forbundsstyrets medlemmer og varamedlemmer skal ha tilsendt dagsorden med tilhørende saksdokumenter i god tid før møtet og senest innen 8 dager før.

Per Wicken, landsstyret, følte at han nå var nødt til å si noe og minnet om at det som var til behandling nå var vedtektene, forbundets lover. Det var ingen uenighet om hvordan saksbehandlingen i forbundet skal være, men om dette forslaget ble vedtatt ville det nødvendigvis måtte bli begått vedtektsbrudd fra tid til annen. Det gikk ikke an å lage regler som måtte brytes. Han minnet om at landsmøtet skulle velge folk som man stoler på og man måtte overlate en del praktiske ting til dem.

Votering

Landsstyrets innstilling ble vedtatt med stort flertall.

§ 11

Følgende forslag forelå til behandling:

Forslag nr.: 43

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Fortsettelse av pkt. 1:

Det nedsettes et forhandlingsutvalg i forbundet som behandler saker angående RVO, kontoransatte og distriktssekretærer. Utvalget skal bestå av en representant fra administrasjonen, en distriktsrepresentant fra forbundsstyret og en distriktsrepresentant fra landsstyret.

Motivasjon:

På bakgrunn av de forhandlingsprotokoller som foreligger mener styret at et for snevert utvalg i administrasjonen avgjør forhandlingene.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Debatt og votering

Forslag 43

Ernst Ditløvsen, avd. 18 sa at grunnen til at dette forslaget var tatt opp, var en del forhandlingsmøter avdelingen hadde hatt og som man følte var vanskelige. Ønsket var da å få med en representant fra forbundsstyret og landsstyret i tillegg til en fra administrasjonen. Det skjedde ikke så ofte, men behovet var til stede og han håpet landsmøtet ville se på dette som et positivt forslag.

Arnfinn Nilsen sa at mye kunne sies om dette forslaget, men han ville begrense seg. Når det gjaldt to av gruppene, med unntak av kontor, kunne han si at de ikke hadde fulle rettigheter fordi de var i annet arbeid enn det forbundet de var organisert i. – Vi må ha en organisasjon med rimelig autoritet kombinert med demokrati, sa Nilsen og mente det også var spørsmål om hvilken tillit man skulle ha til forbundets ledelse, som behandler denne type saker. Forrige landsmøte vedtok å nedsette en nemnd. Det har vært prøvet og mulighetene ligger der, men han ville innstendig be landsmøtet gå i mot dette forslaget.

Votering:

Landsstyrets innstilling ble vedtatt med stort flertall.

Forslag 44.

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§§ 12, 13 og 14

Følgende forslag forelå:

Forslag nr.: 45

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Punkt 7.

Krav om opplysning om overtidarbeid strykes.

Motivering:

Det er meget vanskelig å få slike opplysninger som det stilles krav om i punkt 7. Dette med overtid er ikke noe som kommer klart fram på lønnslistene. Vanskelig med innsyn.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 15 – Avstemning over tarifforslag

Følgende forslag forelå til behandling:

Forslag nr.: 46

§ 15, pkt. 2, tillegg:

Landsstyrets innstilling:

.... Ved stemmelikhet tar forbundsstyret avgjørelsen.

Forslag nr.: 47

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Nytt punkt 1.

Stemmemateriell sendes det enkelte medlem fra forbundet sentralt. Sendingen inneholder frankert returkonvolutt som er adressert til det enkelte medlems avdeling. Avdelingen foretar opp-

telling av innkomne stemmesedler og oversender stemmeresultatet til forbundet. Frist for avstemning er 3 uker etter utsendelse.

Motivering:

Da medlemmene er spredt over store deler av fylket/andre fylker og med korte frister, er det behov for sentral utsendelse av materiellet.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 48

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Forslag fra Fjellbrott Vegarbeiderklubb vedrørende uravstemning. Forslaget tiltres med følgende tekst: Følgeskriv ved uravstemning bør ha en enkel og lettfattelig tekst. Av hensyn til arbeidstidsordningene på anlegg bør fristen for avstemning være minst 5 uker.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 49

Tillegg til pkt. 1:

Landsstyrets innstilling:

Avstemningsfristen skal gi alle en mulighet til å avgi stemme.

Votering:

Forslag 46

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 47

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 48

Ronald Breivik, avd. 4 Nordland, tok opp forslag 48, med bakgrunn i erfaringen etter oppgjøret i 1994 i statlig sektor.

- Det er mulig vi er dumme i Nordland, men forslaget fra Statstjenestemannskartellet, som vi skulle stemme over, var vanskelig å forstå. Det var følgeskrivet også. Forslaget tok sikte på å få avstemningsgrunnlag som var enklere å forstå.

Det andre elementet i forslaget gjaldt tidsfristen. Fem uker er kanskje en lang tid, men bare to dager før avstemningen, slik vi fikk det da, det er for lite, sa han

Arnfinn Nilsen fryktet at landsmøtet skulle gjøre vedtak om fem ukers frist, for da var han sikker på at fristen måtte brytes. Vi har en motpart, og i Statstjenestemannskartellet er også flere andre forbund involvert, så en tidsramme kunne ikke garanteres.

-Vi er enig i at fristen skal være mest mulig romslig, sa han. For øvrig kunne han bekrefte at det var et komplisert dokument som kom fra statssektoren.

Votering

Landsstyrets innstilling ble vedtatt med stort flertall.

Forslag 49

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

§ 17 - Stønad under arbeidsstans

Følgende forslag forelå:

Forslag nr.: 50

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 13 Hedmark foreslår:

Pkt. 1:

Grunnsatsen økes fra kr. 800,- til kr. 1000,- pr. uke.
Forsørgertillegget økes til kr. 200,- for hver person som medlemmet forsørger.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 55.

Forslag nr.: 51

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Pkt. 1.

*Grunnsats kr. 800,- pr. uke endres til kr. 1.000,- pr. uke.
Forsørgertillegget endres fra kr: 150,- til 200,-.*

Landsstyrets innstilling:
Se forslag nr. 55.

Forslag nr.: 52

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 12 Telemark foreslår:

Pkt. 1

*Grunnsatsen heves til kr. 1.000,-.
Forsørgertillegget økes til 200,-.*

Begrunnelse:

Kampviljen blir borte når satsene er så lave at de ikke er til å leve av.

Landsstyrets innstilling:
Se forslag nr. 55.

Forslag nr.: 53

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Pkt. 1.

*Grunnsats kr. 1.000,- pr. uke.
Forsørgertillegg kr. 200,- pr osv.*

Landsstyrets innstilling:
Se forslag nr. 55.

Forslag nr.: 54

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

*Grunnsatsen økes til kr. 1 000,-.
Forsørgertillegget økes til kr. 250,-.*

Landsstyrets innstilling:
Se forslag nr. 55.

Forslag nr.: 55

Landsstyrets innstilling:

Grunnsatsen økes til kr. 1000,-. Forsørgertillegget økes til kr. 200,-.

Forslag nr.: 56

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Pkt. 1.

I 3. linje strykes: «etter at konflikten har vart en uke» og erstattes med «fra første dag». Forbundsstyret kan sette andre satser fra første dag. Resten av setningen strykes frem til punktum.

Motivering:

Dersom en streik skulle være et faktum er det mange som har en inntekt som er lav og i tillegg faste utgifter.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Anses dekket av § 17, pkt. 1. (Mot 2 stemmer.)

Forslag nr.: 57

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 17 Finnmark foreslår:

Følgende strykes i 1. setning «etter at konflikten har vart i 1 uke» og erstattes med «fra første dag».

Ny 2. setning: «Forbundsstyret kan sette andre satser, men stønaden skal ikke i noe tilfelle overstige ordinær lønn».

Begrunnelse:

Det er stor belastning for enkelte medlemmer å være uten inntekt i en hel uke.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Anses dekket av § 17, pkt. 1. (Mot 2 stemmer.)

Votering

Forslagene 50 – 55

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 56

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 57

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

I behandlingen av vedtektene var landsmøtet nå kommet fram til § 19 som dreide seg om kontingent, der det var ventet lang debatt.

Dirigentene ville områ seg og vurdere om det nå var mest hensiktsmessig å vente med den debatten og i stedet går over til behandling av handlingsprogrammet.

Klokken var nå 10.20 og han foreslo en kort pause.

DAGSORDEN PUNKT 4 HANDLINGSPROGRAMMET

Møtet ble satt igjen kl. 11.00. *Dirigenten* åpnet for behandling av dagsorden pkt. 4 – Handlingsprogrammet, og ga ordet til forbundets nestleder *Anders B. Rodal*, som holdt følgende innledning:

Rodals innledning

I veien fram er forbundets handlingsprogram et viktig dokument.

Landsmøtet som er vår høyeste myndighet skal nå bestemme de konkrete retningslinjer for en del av vårt arbeid i kommende landsmøteperiode.

Fagbevegelsens første paroler krevde fred, brød og arbeid.

Dette vil alltid danne grunnlaget for fagbevegelsens arbeid. Historiske innfallsvinkler betyr ikke uaktualitet. Historien er ofte veiviser i nåtiden. Fremtiden har ikke skjedd enda, og et godt kompass til bruk i ukjent farvann er den kunnskap og den erfaring vi bærer med oss fra fortiden.

Når vi skal peke ut målsetningene for morgendagens samfunn, må vi også se på dagens samfunn og med det som utgangspunkt trekke linjene fremover til det vi ønsker oss.

Handlingsprogrammet skal på den annen side ikke være en ønskeliste, den må derfor være et velfundert arbeidsmål for de fire kommende år.

Sammen med LOs handlingsplan skal programmet også trekke opp visjoner og mål for den samfunnsutvikling medlemmene er

best tjent med, en ideologi hvor fellesskapet og solidaritet må gjenomsyre våre handlinger.

Solidaritet er ikke arvelig. Det må erfares på nytt i hver generasjon. I fagbevegelsens handlingsprogrammer legges grunnlaget for hvordan vi best kan ivareta lønnstakernes miljømessige, faglige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser.

Jeg nevnte velfunderte arbeidsmål, med det mente jeg at vi må ha klare oppfatninger om hvilke muligheter dagen i dag gir oss.

Praktiske og politiske realiteter kan både begrense og styrke våre sjanser til å nå frem.

Handlingsprogrammet skal rett og slett ha rotfeste i dagens virkelighet.

Den er sammensatt og kan til tider fortone seg både vanskelig og mørk.

Forandringer både i vårt nære miljø, i samfunnet og på den internasjonale arena, skaper bekymring og usikkerhet.

Denne usikkerhet må ikke gå over i pessimisme. Passivitet og dyrking av problem har aldri brakt verden fremover. Det er de felles løft som fører frem til rettfærdige løsninger og sosiale reformer.

Arbeiderbevegelsens pionerer løftet i fellesskap frem den velferdsstaten vi har i dag. Pionerene ga oss et solid arbeidsgrunnlag og overlot til oss et samfunn mer velstående enn de fleste. Å ta vare på dette velferds- og likhetssamfunnet og å utvikle det er vår fremste oppgave.

Det overordnede mål for alt virke, er å kjempe for et samfunn med arbeid for alle. Uten full sysselsetting vil vår velferdsstat rakne. Vi klarer heller ikke å holde den vedlike.

Alle blir fattigere av arbeidsledighet. Med utgangspunkt i vårt ideologiske grunnsyn må vi slå fast at samfunnet må sette inn alle virkemidler for å få bukt med vårt største problem.

Vi har vår sjanse nå. Vi vil ikke som i en del andre land at mennesker skal bli uføretrygdet fra 30-års alderen, som varig uskikket til arbeidslivet på grunn av lediggang.

En hel generasjon kan da ødelegges. Slik vil vi ikke ha det.

Et samspill mellom den faglige og politiske arbeiderbevegelse er en absolutt forutsetning for at vi skal lykkes i våre bestrebelser. Økt samfunnsengasjement krever økt politisering.

Jeg synes vi likevel kan koste på oss å konstatere at det norske arbeidsmarkedet fungerer bedre enn de fleste.

Vi er ikke utenfor omstillingen som det ofte skapes inntrykk av. Hvert år etableres det ca. 200 000 arbeidsplasser, og nesten like mange forsvinner.

Vi har større variasjoner i arbeidstidsordninger og evne til

lønsmessige tilpasninger enn de fleste. Og vårt system for pris- og lønnsdannelse gir oss nå en mer kontrollert konstnadsutvikling enn i land hvor arbeidsmarkedet er mye slakkere og ledigheten mer enn dobbelt så stor.

Også vi har problem, og mye kan gjøres bedre.

Men det er viktigere å snakke om det som kan gjøres bedre enn å skape inntrykk av at det er så håpløst.

Fra visse deler av bedriftslivet og fra den politiske høyreside er det gitt uttrykk for motvilje mot de nye endringer i arbeidsmiljøloven.

Det er et grunnleggende menneskelig behov å få sikret seg mot vilkårlighet og utrygghet i forholdet mellom arbeidstaker og bedrift. Det er dette det dreier seg om. Ikke at jobbene skal garanteres for evig tid.

Vi ønsker at trygghet skal brukes som et aktivum for våre seriøse bedrifter.

Men vi ønsker ikke at disse spilleregler skal gjøre det vanskelig å drive seriøst.

Vi må sterkere understøtte et klima i samfunnet som verdsetter den seriøse bedrift.

Etter påtrykk fra fagbevegelsen har etter hvert både myndigheter og næringslivet gitt viktige bidrag til dette, gjennom aksjoner og ved å verdsette de som følger spillereglene, og som satser på utdanning og kompetanse.

Når det gjelder arbeidsmarkedsetaten må det være feil - hvis den nå skal nedjustere aktiviteten.

Vi må også i sterkere grad ha en arbeidsmarkedspolitik som forholder seg til kompetansekravene.

Den må bidra til at de som mangler utdanning kan få økt sin kompetanse.

Ikke minst viktig er det å gi bedre tilbud til de over 45 år som er blitt ledige og som trenger å oppdatere kompetanse.

Vi må her få til et tre-parts-samarbeid hvor myndighetene inntar samme rolle som ved Reform '94. Her kreves en effektiv kommunikasjon mellom bransjene, arbeidsmarkedsetaten og fagopplæringskontorene.

Fagbevegelsen har tatt ansvar direkte rettet mot medlemmene. Det er som kjent etablert et utdanningsfond på nærmere 350 mill. kroner i privat sektor. Det er delt ut 42 mill. i de siste 3 år. Disse stipend kommer i tillegg til egne ordninger i offentlig sektor. Forbundet har også egne stipendordninger som forhåpentlig dette landsmøtet kraftig vil utvide.

For landets økonomi og full sysselsetting er utdanning og kom-

petanseheving sentrale virkemidler. Utdanning er langsiktig investering.

Et av de mest markerte trekk er at samfunns- og yrkeslivet gjennomgår raske forandringer. I økende tempo tas det i bruk ny kunnskap og ny teknologi. Den enkelte jobb får endret innhold og dette stiller krav til ny kompetanse innenfor de fleste fag og yrkesområder. Disse utviklingstrekkene gjør at dagens og morgendagens yrkesutøvere må gis muligheter for å takle teknologiske endringer og skaffe seg nye kunnskaper for å løse nye oppgaver.

Retten til videregående opplæring er kanskje den viktigste utdannings-politiske reform som er gjennomført siden vi fikk 9-årig grunnskole for over 20 år siden.

Vi gjennomfører nå en sidestilling mellom yrkesfaglig og allmennfaglig opplæring. Den som tar yrkesfaglig opplæring får nå en rettighet som har vært en selvfølgelighet for de som har tatt allmennfaglig utdanning.

Vi utjevner altså en skjevhet som vi på vår side har kjempet for å bli kvitt. Å kalle Reform'94 for yrkesfagenes reform er derfor riktig. Det samarbeid som har utviklet seg mellom arbeidslivets parter vil jeg gjerne få fremheve som meget godt.

Oppgavene for oss er store:

Viktig i den sammenheng vil være arbeidet med å skaffe nok læreplasser og sette lærebedriftene i stand til å gjennomføre sin del av yrkesopplæringen.

Som kjent forutsetter reformen en sterkere integrering av opplæringen i skole og arbeidsliv. Hovedmodellen forutsetter 2 år i skole - 1 år grunnkurs og 1 år VK1 og resten av opplæringen i bedrift.

Det er sagt at for å make dette må vi ha ca. 20 000 læreplasser hvert år, eller ca. 40 000 løpende lærekontrakter. Det vil si en tredobling av antall lærekontrakter vi har i dag.

Det mangler altså ikke på utfordringer.

Et annet spørsmål som vi bør være noe opptatt av er bruk av overtid.

Vi må erkjenne at overtidsarbeid er noe vi ikke kommer utenom i et moderne og komplisert samfunn. Det vi imidlertid ser, er at det som på kort sikt ser lurt ut for bedriftene, leder oss ut i kollektiv ufornuft.

Når utstrakt bruk av overtid blir en normal del av virksomheten, blir det i lengden kostbart både for bedrift og samfunn.

Ikke all overtid kan omsettes i ordinære jobber, men en del kan utvilsomt det, og gi flere en jobb å gå til.

De siste tallene for overtidsbruken viser en fortsatt økning. Vi må også ta denne utfordringen, en omfattende offensiv på helse, miljø og sikkerhet blir neppe tatt på alvor hvis vi ikke samtidig gjør noe radikalt for å stoppe overtidsbruken.

Jeg skal si noen ord om den organisasjonsmessige behandling.

De som var til stede på vårt landsmøte i 1991 husker den omfattende behandling Handlingsprogrammet der fikk. Med innledning og debatt brukte landsmøtet noe over 6 timer med over 70 innlegg.

Dere husker også at vi på forrige landsmøte støpte eller kanskje rettere sagt omstøpte programmet og ga det en ny form. Behandlingen i avdelingene og under landsmøtet i 1991 vil jeg karakterisere som fantastisk.

Uten å gå inn på den debatten og forslagene og dens innhold, la meg si dette:

Oppslutningen er en bekreftelse på noe vi visste fra før.

Norsk Arbeidsmandsforbund er en levende og demokratisk organisasjon med et sterkt faglig og samfunnspolitisk engasjement. Det bør vi være stolte av.

Ved dette landsmøte har vi lagt opp til en revisjon av Handlingsprogrammet.

Avdelingene har også foran dette landsmøtet brukt tid og krefter på arbeidsredskapet som skal gi konkrete retningslinjer for forbundets lokale og sentrale arbeid.

Det foreligger 90 forslag til nye strekpunkter som landsstyret etter beste evne har koordinert og undergitt vanlig organisatorisk behandling.

Landsstyret har også vist så mye kreativitet at nye forslag er fremmet.

Så noen ord om de innledende kapitler. Jeg vil allerede nå be om at det nye forbundsstyre får fullmakt til å redigere nåværende innledninger under punkt A - B - C - F - G - H - I - J.

Det vil for disse kreves en viss oppdatering og mindre redaksjonelle endringer. Strekpunktene vil på vanlig måte behandles og vi kommer tilbake til disse.

Når det gjelder pkt. D og E blir disse i en innledende fase utarbeidet og samordnet av miljørådet - senere organisatorisk behandlet i forbunds- og landsstyre.

Som dere ser har vi under miljødelen utarbeidet forslag til et helt nytt program der vi har tatt rimelig hensyn til de tidligere strekpunkter og nye forslag fra avdelingene.

Landsmøtet skal behandle i underkant at 90 forslag angjeldende handlingsprogrammet.

Miljøpolitikken

På landsmøtet for 4 år siden fikk miljøpolitikk og miljøspørsmål en bred plass. Det vanket både ris og ros og det ble vedtatt et omfattende miljøpolitisk handlingsprogram.

I forbundet har vi laget en slags «hvitbok» der vi kontinuerlig noterer hva som er gjort - og derved har vi og oversikt over hva vi ikke har rukket.

Noe av det som det forrige landsmøtet oppfattet som positivt var at det skulle opprettes et sentralt miljøråd, og at det skulle avsettes personalressurser til å følge opp miljørådets arbeid.

Begge deler ble gjort - og et godt stykke på vei har det fungert etter planene.

Noen skjær i sjøen har det imidlertid vært, utvalget fikk aldri «satt seg» skikkelig på grunn av stadige personendringer (på grunn av jobbskifter) og fordi den som skulle følge opp arbeidsmessig i forbundet fikk permisjon i høst.

Jeg tror vedtaket om å nedsette et miljøråd var riktig. Og vi bør også følge opp, ved å avsette personalressurser.

Vi har høstet en del erfaringer, på godt og ondt, og det skal vi utnytte videre. Totalt viser oversikten at svært mye av miljøprogrammet er fulgt opp.

Men det er også noe som ikke er fulgt opp.

Noe kan skyldes manglende kapasitet, og det kan også skyldes vår egen skrøpeligheit. Men tillat meg å gjøre noen få betraktninger angående det å lage programmer og gjøre politiske vedtak.

NOEN BETRAKTNINGER OM DET Å LAGE PROGRAMMER

Tillat meg en betraktning om miljøprogrammet. Det er et flott program, det er felt inn mange sentrale og viktige saker. Men det er rett og slett for omfattende i forhold til de ressurser vi kan avse.

Det er mange viktige miljøproblemer som vi burde ta tak i. Og det er ikke vanskelig å komme med gode og velbegrunnede forslag, men det er ikke mulig å få gjort noe konstruktivt - noe som virker - i forhold til alle sakene.

Ofte for meg føles det flaut å skrive et brev som vi vet ikke får noen betydning, når vi samtidig vet at det trengs et omfattende og nitid arbeid for å få løst problemet.

Jeg skal eksemplifisere.

Vi har i perioden lagt ned 100-vis av timer og hundretusener av kroner for å løse problemer knyttet til arbeidsmiljøet innen renhold. Og for å komme noen vei, var vi nødt til det.

Men i programmet er det flere store og vanskelige saker. For eksempel ble det vedtatt at forbundet skulle arbeide for å hindre

etablering av nye kjernekraftverk og for gradvis reduksjon av kjernekraftens betydning i energiforsyningen.

Vi er vel alle enige om at dette er riktig og bra. Men hva kan vi gjøre?

Neppe så mye mer enn å avgi en uttalelse og ta opp problemstillingen i de internasjonale fora der vi er representert. Å virkelig *arbeide* for dette, på samme måte som vi har gjort i forhold til RVO-saken, det er umulig. Det ville i så fall kreve alle forbundets ressurser, og vi ville neppe ha kommet så mye nærmere målet.

Dette var bare ment som en illustrasjon. Det jeg vil henstille til landsmøtet om, det er å vise en viss moderasjon når det gjelder å vedta et handlingsprogram. Eller i alle fall prioritere, slik at forbundets ressurser faktisk settes inn der landsmøtet mener det skal prioriteres.

Personalmessig har vi begrensede menneskelige ressurser.

I perioden har vi i Informasjonsavdelingen økt med 1.

I det valgte sekretærkorpset har vi en i avgang.

Arbeidsmessig vil det også være ønskelig å få denne sektor styrket og at nyvalg ble foretatt på dette landsmøtet.

GENERELT

Det er fremkommet ønske om en hvit bok eller en statusrapport om hva som er gjennomført av handlingsprogrammet. Landsstyret er positivt på dette og fremmer forslag i tråd med en revidering og evaluering i kommende periode.

FORMÅL - MÅLSETTING

Noen redaksjonelle endringer vil måtte foretas i tillegg til endringsforslaget under nye utfordringer.

EGEN ORGANISASJON

Ut ifra vedtak på LO-kongressen i 1993 og den behandling som vil foregå her på dette landsmøtet vil en omskriving være nødvendig.

INFORMASJONSVIRKSOMHETEN

Denne programpost omfatter en viktig del av forbundets virksomhet - det gjelder generell informasjon så som fagblad osv. - Verveproblematikk - opplysnings- og kursvirksomhet - medlemsfordeler - lokalt og sentralt faglig arbeid.

Sysselsettings-, likestillings- og ungdomsaktiviteter er områder som allerede er omtalt og viktig samlet og hver for seg.

D - E - Miljø. Som tidligere nevnt legges det frem forslag til ny innledning og nye strekpunkter.

TARIFFAVTALE

«Tariffoppgjørene er fagbevegelsens viktigste fordelingspolitiske redskap».

Bakgrunnen for denne erkjennelsen er to-sidig.

For det første understreker det betydningen av fagbevegelsens eget ansvar for en solidarisk lønnspolitikk i praksis - og for det andre - skulle myndigheter og arbeidsgivere i fellesskap føre en fordelingspolitikk stikk i strid med fagbevegelsens overordnede mål - er tariffoppgjørene det verktøy en samlet fagbevegelse kan gjøre bruk av for å ivareta medlemmenes interesser i et demokrati.

Skal norsk fagbevegelse strekke seg etter og gripe de forhåpninger det er grunn til å ha for fremtiden må vi beholde våre tariffpolitiske og allmennpolitiske aktivitetsområder.

Men samtidig satse på at våre medlemmer får størst mulig utelinger i kraft av at de har medlemsboka i orden.

Klasse- og samfunnsolidariteten er på vikende front. Den snevne gruppesolidariteten er på fremmarsj. For mange synes i dag parolen ikke å være «så samles vi på valen», men «så samles vi i sektoren» og bakom synger protesjene.

All erfaring fra andre land peker entydig i en retning:

Svekkes fagbevegelsens paraplyorganisasjoner, da svekkes også fagbevegelsens samlede styrke.

I vårt verdigrunnlag, i solidaritetstanken, som ikke bare strekker seg ut over klassegrensene, men også på tvers av nasjonsgrensene; i fagbevegelsens mannskap, i det brede nettet av erfarne og velskolerte tillitsvalgte; og ikke minst i fagbevegelsens holdninger om at samfunnsendring fordrer organisasjonsendring.

Men da må vi også evne å prioritere, å velge ut det vi først ønsker å realisere. Det andre får komme siden. Klarer vi ikke det, blir vårt handlingsprogram bare en uinteressant ønskeliste. Vi kan ikke gjøre alt på samme tid. For å kunne gjennomføre denne vanskelige oppgaven er det viktig at vi står sammen, solidarisk sammen.

For husk: *Samhold gjør sterk!*

Forslagene

Til behandling forelå de innsendte forslag fra nr. 172 til 262:

HANDLINGSPROGRAMMET

Generelt om Handlingsprogrammet

Forslag nr.: 172

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Avdelingen tar ikke stilling til redaksjonelle oppdateringer, årstall osv.

På bakgrunn av vedtaket på LO kongressen i 1993 - og innstillingen fra LO sekretariatet om LOs organisasjonsform, må vi være forberedt på en organisasjonsdebatt på landsmøtet.

Det kan være grunnlaget for samarbeidsavtaler, eventuelt samenslåing med andre forbund.

Spørsmålet om eget statsforbund vil sannsynlig bli vist i landsmøteperioden.

Gruppen er ikke klar til å finne en formulering til handlingsplanen nå.

Forbundet fremlegger en statusrapport for Handlingsprogrammet i perioden, hvor man bekrefter hvilke saker som er gjennomført helt eller delvis, eller eventuelt ikke.

Og en begrunnelse for hvorfor det eventuelt ikke er gjennomført.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 173.

Forslag nr.: 173

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Det foretas en redigering av Handlingsprogrammet hvor det tas hensyn til den utvikling som har skjedd i perioden.

Det foretas en kontinuerlig evaluering av Handlingsprogrammet i perioden. Det utarbeides en rapport ved hvert årsskifte over hva som er gjort.

Rapporten sendes forbundets organer til orientering.

Landsstyrets innstilling:

Handlingsprogrammet revideres i takt med utviklingen i perioden. Forbundsstyret og avdelingene lager og evaluerer årlige prioriteringsplaner for gjennomføring av Handlingsprogrammet.

A. Norsk Arbeidsmandsforbund

Formål - Målsetting

Forslag nr.: 174

Landsstyrets innstilling:

I 1. avsnitt, siste setning strykes: « består av 14 punkter og».

Nye utfordringer

Forslag nr.: 175

Landsstyrets innstilling:

4. og 5. avsnitt slås sammen og omskrives til: « Fra midten av 80-årene har forbundets medlemstall sunket jevnt og trutt. Det kan sies at uten våre lokale ververe hadde resultatet sett adskillig verre ut på medlemsstatistikken.

Konklusjonen må derfor bli at aktiviteten økes på grunnplanet blant medlemmene. Dette Handlingsprogrammet er et ledd i en slik aktivitetsøkning, og er ment som et redskap for planmessig arbeid både sentralt og lokalt i forbundet.

B. Egen organisasjon

Forslag nr.: 176

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

- at LO-kongressen i 1997 gjør bindende vedtak om et forbundsløst LO.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 177

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

I landsmøteperioden tar Arbeidsmandsforbundet initiativ til et forpliktende samarbeid med nærliggende forbund.

Transportarbeiderforbundet, Næring og Nytelse, Hotell og Restaurant, Handel og Kontor kan være slike samarbeidspartnere.

Det arbeides for at følgende målsetting gjennomføres i landsmøteperioden:

Felles fagblad for forbundene.

Felles distriktskontor.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag på B. Egen organisasjon. (Mot 1 stemme.)

Forslag nr.: 178

Landsstyrets innstilling:

7. avsnitt og resten av 1. kapittel og kapittelet om avdelingene tas ut og erstattes med: « Samtidig opplever vi stadig grensekonflikter med flere av de andre LO-forbundene. Dette er noe av bakgrunnen for at vårt forbund på LO-kongressen 1989 og 1993 gikk inn for et forbundsløst LO.

Flertallet valgte å gå inn for Kartellmodellen, og det er ut fra dette faktum forbundet må arbeide videre for en styrket fagbevegelse på alle plan, både sentralt og lokalt.

Strekpunkt nr. 1 strykes og erstattes med : - et nært samarbeid med de andre forbund i de respektive karteller, også med tanke på sammenslåing, der samarbeidet gjør at det viser seg naturlig.

C. Informasjonsvirksomheten

Forslag nr.: 179

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 11: nytt punkt: Kurs i journalistikk og informasjon avholdes minimum en gang i året.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Viser til strekpunkt 4, side 12.

Forslag nr.: 180

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 12, tilføyes: - og ungdomskontakter, etter avdelingenes pressekontakter.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 181

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt punkt: forbundet må lage et system/rutine slik at alt informasjonsmaterieell, Arbeidsmanden og LO-Aktuelt når fram til anleggsplassene.

Landsstyrets innstilling:

Oversendes forbundets administrasjon.

Forslag nr.: 182

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 14, siste avsnitt, flyttes til punktet «Nye utfordringer», side 3.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 183

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt strekpunkt: å lage egnet informasjonsmaterieell til støtte for nye tillitsvalgte.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres som nytt strekpunkt etter strekpunkt 10, side 12.

Forslag nr.: 184

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nest siste avsnitt endres til: Bruke minst 1 årsverk.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 3 stemmer.)

Forslag nr.: 185

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Fagbladet - Informasjon

- «Arbeidsmanden» bør få en mer tidsmessig form og layout.

Landsstyrets innstilling:

Omleggingen er allerede gjennomført.

Fagbladet - Informasjon

Forslag nr.: 186

Landsstyrets innstilling:

1. avsnitt omskrives slik: «Fagbladet er en viktig del i informasjonsarbeidet og det utgis 10 ganger i året. Bladet sendes gratis til medlemmene, slik det er gjort siden den første utgivelsen i 1898.»

I 2. avsnitt omskrives innledningen til : «For øvrig består informasjonsarbeidet bl.a....».

Strekpunkt 2 omskrives slik: «Fagbladet, bl.a med nært samarbeid med avdelingenes pressekontakter skal dekke lokalt stoff, arbeidsplassrapporter, osv.», siste setning strykes.

Forslag nr.: 187

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

- *Det gis en bedre informasjon om arbeidsplasser/anlegg som startes opp også når det gjelder nye anlegg som oppstartes av Statens vegvesen, Kystverket og maskinentreprenørene, i tillegg til anmeldte anlegg fra LBA*

Landsstyrets innstilling:

Intensjonen er allerede dekket i strekpunkt 10 under medlemsverving.

Forslag nr.: 188

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Side 14 - strekpunkt 6 tilføyes: Kursarrangør legger forholdene til rette for barnepass for kursdeltakerne.

Landsstyrets innstilling:

Ved behov søker kursarrangør å tilrettelegge barnepass for kursdeltakerne, der forholdene ligger til rette for det, og innenfor den økonomiske ramme som AOF-satsene tilsier for barnepass i hjemmet.

Forslag nr.: 189

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Side 15 - strekpunkt nr. 6 strykes og erstattes med:

Forbundet utarbeider nye behovsrettede kurs. Kursplanene sendes ut til avdelingene i god tid hvert halvår.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 190

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Opplysnings- og kursaktiviteten.

Forslag: (Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for):- at det i fordelingen av støtte til opplysnings- og kursvirksomhet tas hensyn til avdelinger med vanskelige kommunikasjonsforhold grunnet geografi og transport.

Begrunnelse:

Enkelte avdelinger har vanskelige kommunikasjonsforhold grunnet geografi og transporttilbud. Dette gir høyere utgifter i opplysnings- og kursaktiviteten vedrørende reiseutgifter og begrensning i valg av kurssteder, dersom alle skal nås på en tilfredsstillende måte.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres som nytt strekpunkt etter strekpunkt 7, side 15.

Medlemsverving

Forslag nr.: 191

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Forslag: (Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:)
- å utarbeide opplegg for bedre oppfølging av medlemmer som skifter arbeid/bosted eller blir arbeidsledige, slik at de ikke faller ut av forbundets eller LOs rekker.

Begrunnelse:

Avdelingene har behov for bedre opplegg når det gjelder å følge opp endringer i medlemmenes status. Det er i dag for lett å falle ut av forbundets rekker når en skifter arbeidsplass, blir arbeidsledig eller flytter til en annen del av landet.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 192

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Forslag: (Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:) - et samarbeid med arbeidsgiverorganisasjonene for å opparbeide større forståelse ute hos den enkelte arbeidsgiver for fordelene ved organisering og derved gi en bedre vervesituasjon overfor potensielle medlemmer.

Begrunnelse:

Svært ofte er det arbeidsgivers motstand mot organisering som møter oss ute på arbeidsplassene når vi skal gjøre verveframstøt. Dette preger også i noe grad de potensielle medlemmenes holdninger fordi de er redd for arbeidsplass og inntekt. En positivt innstilt arbeidsgiver vil gjøre det mye lettere for oss å drive vervearbeidet.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 193

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Utarbeide en brosjyre spesielt rettet mot nye medlemmer. Brosjyren må på en lettfattelig måte fortelle hvor og til hvem du kan henvende deg ved spørsmål om medlemskapet. Den må fortelle på en oversiktlig måte hva forbundet kan gjøre

for deg og hvilke rettigheter du har som fagorganisert. Brosjyren må ha en lokal del som gir opplysninger om den avdeling du tilhører.

Motivasjon:

Ønske om en enhetlig brosjyre for hele landet som kan fortelle på en enkel måte hvordan du finner fram i dine rettigheter som medlem. Brosjyren kan bidra til et mer personlig forhold til avdeling/forbund ved å gi opplysninger om en fast person å forholde seg til.

Landsstyrets innstilling:

Nytt strekpunkt 1 til medlemsverving: - at forbundets informasjonsmaterieil for verving av nye medlemmer og yrkesgrupper oppdateres og utformes slik at nye medlemmer helt fra starten kan vite hvor de skal henvende seg med spørsmål og problemer.

Medlemsfordeler

Forslag nr.: 194

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Medlemsfordeler.

Forslag: (Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:) - at medlemmene får tilgang til alle medlemsforsikringer som utarbeides i samarbeid med Samvirke forsikring.

Begrunnelse:

Rimelig forsikringstilbud er en del av innholdet i et 24 timers medlemskap i forbundet. Medlemmene må få nytte godt av alle forsikringer som er utviklet spesielt som medlemstilbud. Vi viser her til Tuven-komiteens arbeid.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 195

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 18, nytt punkt: *Landsbanken bør være for medlemmer og ha tilbud til disse som de ikke får i andre banker. Eks. lavere boligrente.*

Landsstyrets innstilling:

1. strekpunkt tilføyes:
for eksempel ved lavere boligrente.

Forslag nr.: 196

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt punkt: at Samvirke og Landsbanken gir gunstige etablerings- og utdanningslån.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende Handlingsprogram.

Forslag nr.: 197

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Medlemsfordeler

Strekpunkt 4 endres til: - at medlemsfordeler/rabattordninger forhandles sentralt slik at de kan knyttes til eget lokalsamfunn.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 198

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 11 Øst/Vestfold foreslår:

Medlemsfordeler

Nytt strekpunkt: at medlemmene kan få juridisk veiledning/bistand i lokalmiljøet.

Begrunnelse:

Vi ønsker at det blir arbeidet for en utbygging av den juridiske veiledning lokalt i fagbevegelsen for å dekke medlemmenes behov for slik hjelp.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 199

Landsstyrets innstilling:

Etter m.v. i 2. avsnitt erstattes den resterende innledningstekst med: «Forbundets overordnede mål er å skape trygghet og økonomisk sikkerhet i medlemmenes arbeidssituasjon, men medlemskapsfordeler ut over dette kan være en hjelp til å øke medlemstallet, som igjen legger grunnlaget for en slagkraftig organisasjon».

D. Miljøpolitikk - Arbeidsmiljøet

Forslag nr.: 200

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Strekpunkt 7, ny tekst: - Forbundet vil i kommende periode arbeide aktivt for at RVO-ordningen utvides/fremmes til å omfatte områdene grustak og pukkverk.

Motivering:

Disse virksomhetene er så nær beslektet med maskinentreprenørenes virksomhet, at de naturlig burde falle inn under RVO-ordningen for anlegg.

Grustak og pukkverk er farlige arbeidsplasser, hvor HMS-arbeidet ofte ikke er slik det burde være.

Innen 1/7 1996 burde RVO-ordningen kunne settes i kraft også på disse områdene.

Landsstyrets innstilling:

Dekkes i forslag til nytt strekpunkt.

Forslag nr.: 201

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Arbeidsmiljø:

Norsk Arbeidsmandsforbund setter i gang et prosjekt for å kartlegge tillitsvalgtes og verneombudenes HMS-arbeid, innenfor gruppene bygg/anlegg og renhold. Innen 1/7 1996 fremlegges det rapport fra prosjektet.

Motivering:

Ovenstående forslag bygger på forbundets Handlingsprogram 1991-1995, avsnitt D, Miljøpolitikk - Arbeidsmiljø strekpunkt 9.

NBIs prosjektrapport av 1983 er meget interessant, og burde være en modell å bygge på, men da med et noe høyere antall intervjubjekter enn denne NBI-rapporten var basert på.

Bakgrunnen for forslaget ligger blant annet i en laber aktivitet fra de tillitsvalgte side, innenfor HMS-området. Vi tror at en slik rapport kan avdekke noen årsaker. Til et slikt prosjekt burde det være mulig å fremskaffe midler, både fra Fondsstyret for RVO, forbundene, offentlige myndigheter m.fl..

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 202

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 20, nytt pkt. 8: å etablere ordninger for å rydde opp i arbeidsmiljøet i vakt- og renholdsbransjen.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i forslag til nytt Handlingsprogram.

Forslag nr.: 203

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 21, pkt. 6, tilføyes: og at forbundet er pådriver for å få dette innført i alle bedrifter.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i Handlingsprogrammet.

Forslag nr.: 204

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 22/23: siste avsnitt side 22 og første avsnitt side 23: strykes.

Andre avsnitt side 23 «Noe av det viktigste...», strykes.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 205

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Forslag: (Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for at:)
- de regionale verneombudene gis en best mulig arbeidssituasjon gjennom tekniske hjelpemidler og rapporteringsrutiner.

Begrunnelse:

De regionale verneombudene har en vanskelig arbeidssituasjon der de reiser rundt fra arbeidssted til arbeidssted. For at vi skal få full utnyttelse av dette arbeidet, må forholdene legges til rette rent teknisk. Dagens rapporteringsrutiner er svært mangelfulle. Skal vi kunne utnytte de opplysningene som fremkommer, må rapporteringsmulighetene forbedres og samordnes.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 206

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:
- at det ansettes en person sentralt for markedsføring i henhold til rekruttering. Mer bruk av for eksempel radio, TV og presse.

Landsstyrets innstilling:

Oversendes det nye forbundsstyret.

Forslag nr.: 207

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

- å få til en ordning med regionale tillitsvalgte (i stedet for reg. verneombud som vi ikke får) så vi kan arbeide for lik praksis ved oppsigelser, nedskjæringer o.l..

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 208

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

- å få slutt på økningen av ytelser innen renhold. Ren Utvikling hjelper oss ikke.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 209

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

- at alle renholdere får yrkesopplæring og at de har en jobb å komme tilbake til etter avsluttet opplæring. (Vi kan ikke arbeide for en ordning for utdanning av ledere som oftest er uorganisert eller YS-medl.).

Landsstyrets innstilling:

Renholds-faget er lagt inn under Lov om fagopplæring. Forslaget anses dekket.

Forslag nr.: 210

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 11 Øst/Vestfold foreslår:

Tredje strekpunkt foreslås endret til å lyde: *- at det satses mer på energiøkonomisering og nye energikilder som ikke er forurensende, for bl.a. å minske CO2-utslippene.*

Begrunnelse:

Man er av den oppfatning at det er betenkelig å satse mer på vannkraft av naturvern hensyn.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 211

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 12 Telemark foreslår:

Strekpunkt 5 endres til: *Arbeidet forsterkes mot de krefter som uthuler Arbeidsmiljølovens intensjoner ved å omgå arbeidstidsordninger, herunder aktivt gå i mot arbeidstidsordninger som legger opp til arbeid utover 01.00 om natten.*

Begrunnelse:

*Det var argumenter for å få vekk nattarbeidet hvor langtidsvirkninger på helse og miljø ble påvist.
Nærmere begrunnelse på landsmøtet.*

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i forslag til nytt strekpunkt.

Forslag nr.: 212

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Bedriftshelsetjenesten skal omfatte alle ansatte.

Motivasjon:

Spesielt i renholdsyirket er det mange som i dag ikke kommer inn under bedriftshelsetjenesten, da de jobber under 15 timer pr. uke. Disse arbeidstakere har de samme belastninger og problemer som de som jobber mer.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 213

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Arbeidstilsynet må styrkes slik at det blir synlig ute på arbeidsplassene gjennom fysisk tilstedeværelse.

Landsstyrets innstilling:

Viser til nytt forslag.

Forslag nr.: 214

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Brudd på Arbeidsmiljølovens bestemmelser må få juridisk strafferettslige konsekvenser for den eller de som forbryter seg.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i Arbeidsmiljøloven, Kap. 14.

Forslag nr.: 215
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Forbundet må ikke inngå skiftordninger som i realiteten tilsier 12 timers skift.

Motivasjon:

Ved å inngå slike ordninger motarbeider vi Arbeidsmiljølovens intensjoner og starter en prosess som kan gi konkurransevridninger.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i forslag til nytt strekpunkt.

Forslag nr.: 216
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Endringer i arbeidsmarkedet.

Innføring av ny teknologi, arbeidsprosesser og skiftordninger har i mange tilfeller hatt negativ effekt på våre medlemmers arbeidsmiljø.

Stress i arbeidssituasjonen ved at mer skal gjøres på kortere tid, «produktivitetsøkning», går ut over trivsel og helse til stadig flere.

Til tross for Arbeidsmiljølovens intensjoner viser det seg at økonomien i mange tilfeller går foran arbeidsmiljøet.

Forbundet må derfor arbeide for at Arbeidsmiljølovens bestemmelser blir tatt mer på alvor ved de endringer som kommer i våre medlemmers arbeidssituasjon.

Landsstyrets innstilling:

Viser til innledende tekst i kapittel D.

Forslag nr.: 217
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 27 Troms foreslår:

Forslag vedrørende arbeidsmiljøet:

Norsk Arbeidsmandsforbund må arbeide mer aktivt for å bedre renholdernes arbeidsmiljø.

Begrunnelse:

Slik situasjonen er i dag er det i stor grad arbeidsgiverne som

bestemmer renholdernes arbeidsmengde og område innenfor knappe tidsfrister.

Dette medfører at mange renholdere føler seg sterkt presset i sin arbeidssituasjon. Det igjen fører til stress og belastningsskader.

Dagens situasjon fører også til at disse arbeidstakerne føler at lønnsnivå, arbeidstid og kvaliteten på arbeidet stadig forringes.

Landsstyrets innstilling:

Viser til strekpunkt om Ren Utvikling. Forslaget med begrunnelse oversendes Tariffrådet for Renhold.

E. Miljøpolitikk - Det ytre miljø

Forslag nr.: 218
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt punkt: - *motarbeide misbruk av genforskning.*

Landsstyrets innstilling:

Oversendes LO.

Forslag nr.: 219
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Strekpunkt 1 på side 24 endres til: - *å arbeide for nedbygging av kjernekraftverkene i våre nærområder ved hjelp av internasjonale avtaler.*

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i nye strekpunkter.

Forslag nr.: 220
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

- *å arbeide for at vakt- og renholdstjenester foregår i bedriftens egen regi. Dette vil bety: at arbeidstaker sikres bedre ved innskrenkninger - at arbeidstaker har et faglig miljø å forholde seg til. Store faglige miljøer har lettere for å skape/påvirke utviklingen i bransjene.*

Landsstyrets innstilling:
Viser til forslag nr. 171.

Forslag nr.: 221
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

å arbeide med oppfølging av små vakt/renholdsbyråer som driver useriøst.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres med følgende ordlyd: - motarbeide firmaer som driver useriøst.

F. Internasjonal solidaritet - Fred og nedrustning

Forslag nr.: 222
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 26: Stryke siste strekpunkt.

Landsstyrets innstilling:
Viser til forslag nr. 224.

Forslag nr.: 223
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 27: Nytt punkt: At det opprettes et internasjonalt utvalg på forbundsplan for å styrke internasjonal solidaritet i praksis.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 224
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 26: Strekpunktene 5, 6 og 7 strykes.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 225
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 27: Strekpunktene strykes.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 226

Landsstyrets innstilling:
Side 25: I 2. avsnitt strykes ordene: fra 1990 også.
I tillegg strykes avsnitt 3 - 4 - 5 og 6.

G. Tariffpolitikk

Forslag nr.: 227
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 29, nytt punkt: At det blir innført en tariffavgift for uorganiserte.

Landsstyrets innstilling:
Viser til forslag nr. 131.

Forslag nr.: 228
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Styrke ordlyden i punkt 5: for å hindre økning i offentlige utgifter.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 229
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt punkt: - en ordning slik at de uorganiserte i realiteten ikke er bedre betalt enn de organiserte.

Landsstyrets innstilling:
Viser til forslag nr. 235.

Forslag nr.: 230
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt punkt: – *at arbeidsforholdet for tillitsvalgte og verneombud skal bedres/styrkes.*

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 231
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Nytt strekpunkt: – *at det ved omorganiseringer/overgang til nye overenskomster sørges for at opparbeidede rettigheter beholdes.*

Landsstyrets innstilling:
Tiltres med følgende omskriving: – *at opparbeidede rettigheter beholdes ved omorganiseringer/overgang til nye overenskomster.*

Forslag nr.: 232
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

– *faglige rettigheter/tariffavtaler sikres ved arbeid som norske firmaer har utenlands.*

En saksbehandler i forbundet bør ha dette som sitt ansvarsområde.

Landsstyrets innstilling:
Første setning tiltres. Andre setning kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 233
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Krav til tariffavtale
Lovverket må endres slik at: Organiserte bedrifter som benytter innleid arbeidskraft eller entrepriser, pålegges å bruke firmaer med tariffavtale.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 234
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Forbundet må arbeide for at forholdene legges til rette for flere heltidsstillinger i renholdsbransjen.

Motivasjon:
Nå som renholdsyrket skal gå inn under Reform '94 bør de renholderne som ønsker det gis mulighet til å jobbe 37,5 t/u.

Landsstyrets innstilling:
Intensjonen tiltres. (Viser til forslag nr. 244.)

Forslag nr. 235
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Nytt strekpunkt: – *at vi får en klarere differensiering mellom organiserte og uorganiserte arbeidstakere på arbeidsplassen.*

Dette kan gjøres ved at tariffavtalen/overenskomsten m/bilag gjøres gjeldende kun for organiserte arbeidstakere.

Landsstyrets innstilling:
Nytt strekpunkt: – *arbeide for å gjøre overenskomstene mer attraktive.*

H. Sysselsetting

Forslag nr.: 236
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Nytt strekpunkt: – *arbeide for å høyne medlemsgruppens status, blant annet gjennom fagopplæring.*

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 237

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 31, nytt punkt: *Delta i samfunnsdebatter og påvirke regjering og storting til å føre en økonomisk politikk hvor hovedmålsettingen er full sysselsetting.*

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 238

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt punkt: – *å gi alle like gode og trygge ansettelsesforhold, uavhengig av hvem de er ansatt hos.*

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 239

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Ny tekst etter punkt 13: ...til dobbeltarbeid, få til bedre kontrollordninger.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 240

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 32: – *arbeide mot misbruk av arbeidsmarkedstiltak som fortrenger ordinært arbeid.*

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 244.

Forslag nr.: 241

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Styrke punkt 5 side 32: *...privat virksomhet skal bruke firmaer...*

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende strekpunkt.

Forslag nr.: 242

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

– *å arbeide for at det opprettes flere heltidsstillinger innen renhold.*

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 244.

Forslag nr.: 243

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Nytt strekpunkt: – *en effektiv kontroll for å hindre misbruk av arbeidsmarkedstiltak*

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 244

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

NAF må som organisasjon arbeide aktivt for at alle som ønsker fulltidsstilling får anledning til dette.

Begrunnelse:

Arbeidsgiver spekulerer ofte i å bare ha deltidsansatte, dette er en stor ulempe for arbeidstakere som ofte må ha flere arbeidsgivere for å ha en lønn å leve av.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 245

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

NAF må arbeide aktivt for at oppdragskontrakter på renhold får en minimumstid på 3 år.

Begrunnelse:

I dag er varigheten på oppdragskontrakter for renhold alt fra halvårskontrakter og oppover til 2 års kontrakter.

Dette fører til dårlig miljø for renholdere. De må til stadighet skifte arbeidsgiver/arbeidsplass. I tillegg er det belastende både fysisk og psykisk.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i forslag nr. 171.

Forslag nr.: 246

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Forbundet og LO generelt har sviktet de arbeidsledige. Dette bør det gjøres noe med.

F.eks: Legge forholdene til rette ved klubber og avdelinger for å aktivisere de arbeidsløse.

Arbeide for at AOF og fylkeskommunen i samarbeid tilbyr ledige både yrkesrettet og allmenn utdanning.

Arbeide med tiltak som fører til at arbeidsløse opprettholder sitt medlemskap i forbundet.

Landsstyrets innstilling:

Siste setning tiltres som eget strekpunkt:

Arbeide med tiltak som fører til at arbeidsløse opprettholder sitt medlemskap i forbundet.

Forslag nr.: 247

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Kontraktørvirksomhet

Forbundet må fortsette å arbeide for å avskaffe kontraktørvirksomhet gjennom endringer i lovverket, overenskomstene og skattesystemet.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende strekpunkt.

Forslag nr.: 248

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Å få flere heltidsansatte. Tenk Lov om fagopplæring. Hvem vil ta 3 års utdanning for en jobb på 15 timer pr. uke.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 244.

Forslag nr.: 249

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Norsk Arbeidsmandsforbund skal arbeide for å trygge arbeidsplassene i private vakt- og renholdsselskaper som har tariffavtale med forbundet.

Motivasjon:

Det viser seg at det i dag er et stort marked for å kjøpe slike tjenester. Med forbundets støtte i ryggen vil bransjene utvikle seg på en mer ryddig måte.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende strekpunkt.

Forslag nr.: 250

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Fremme bruk av marine betongkonstruksjoner i olje-, samferdsel- og annen utbyggingssammenheng.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 251

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Forbundet må arbeide aktivt for å redusere overtidsbruken.

Motivasjon:

I dag går tusenvis av arbeidsplasser tapt på grunn av overtidsbruk.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende strekpunkt.

Forslag nr.: 252

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Arbeide for at LO gir FAFO i oppdrag å utrede virkningen av deling av arbeid.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 12 stemmer.)

Forslag nr.: 253

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Forslag: (Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:) et samarbeid med arbeidsgiverorganisasjonene i bransjetilknyttede saker som vedrører medlemmenes arbeidsplasser.

Begrunnelse:

Arbeidsplassen er noe av det viktigste et medlem har. I enkelttilfeller har det vist seg at et samarbeid mellom arbeidsgiver, klubb og avdeling har vært med på å opprettholde arbeidsplasser ved bedriften. Vi må kunne bruke vårt kontaktnett også for å redde medlemmenes arbeidsplasser.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 254

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Forandring i strekpunkt (Forandringene understreket):

12.-. Fleksibel pensjonsalder fra 60 år med fulle rettigheter, for de som har hatt helkontinuerlig skiftarbeid i 15 år eller mer gjøres pensjonen operativ 3 år tidligere.

Landsstyrets innstilling:

Viser til diverse forslag angående pensjonsalder.

Forslag nr.: 255

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

18.-. At offentlige og private virksomheter skal bruke firmaer med ordnede lønns- og arbeidsvilkår.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende strekpunkt.

Forslag nr.: 256

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Forbundet skal arbeide for at forholdene i renholdsbransjen må legges til rette for 7 1/2 timers arbeidsdag.

Argumentasjon:

Slik forholdene er i dag legger arbeidsgiverne opp til så stor arbeidsmengde at renholderne bare holder halv dag.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 244.

I. Likestilling

Forslag nr.: 257

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt strekpunkt: - å arbeide for at deltidsansatte kommer pensjonsmessig bedre ut.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 258

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Nytt strekpunkt: - at Lov om yrkesopplæring gjøres gjeldende også innenfor de tradisjonelle kvinneyrker som i dag ikke er dekket.

Landsstyrets innstilling:

Renholdsyrket er allerede lagt inn under Lov om fagopplæring.

Forslag nr.: 259

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

- lik lønn for likt arbeid.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende tekst.

J. Ungdoms-aktiviteter

Forslag nr.: 260

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

- å satse mer på yrkesrettet utdanning, ansette lærlinger og tilby disse fast arbeid etter at læretiden er over.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende tekst.

Forslag nr.: 261

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Forandring i strekpunkt:

- å få opprettet flere lærlingeplasser i offentlige og private virksomheter og få o.s.v.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i eksisterende tekst.

Forslag nr.: 262

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Nytt pkt. K. Samfunnet:

De offentlige ressurser må utnyttes mest mulig effektivt for å gi best mulig tilbud til landets innbyggere, og et likt tilbud uansett hvor i landet en bor.

Forbundet vil i perioden 1995-99 arbeide for:

- å få statlig drift av sykehusene.

- å få fylkesveiene omklassifisert til riksveier.

- nedlegging av fylkeskommunen som forvaltningsnivå.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Generell debatt

Dirigenten ga en praktisk opplysning om avhenting av foto. Videre foreslo han at alle innkomne forslag og forslag framsatt på talerstolen i debatten om handlingsprogrammet skulle oversendes til redaksjonskomiteen, og at det kom tilbake i ett fra komiteen. Landsmøtet ga enstemmig tilslutning til dette. Dirigenten fikk også aksept for 5 minutters taletid. Deretter åpnet dirigenten for generell debatt om handlingsprogrammet.

Jørn Karlsen, avd. 2 Oslo/Akershus, syntes Rodals innledning hadde gitt ham mye, ikke minst mht. til dette å ta hensyn til tid og rådende situasjon. I avdelingen hadde man diskutert handlingsprogrammet og det som går på internasjonal solidaritet, fred og nedrustning. Det foreslås å stryke strekpunkt 3, avsnittene 3, 4, 5 og 6 og strekpunkt 7 i det røde heftet. Dermed står det ikke noe om vår forsvarsallianse og tilknytningsformer til Europa. I den rådende situasjon bør dette få rimelig plass. Han viste til at LO har lagt særlig vekt på at NATO er vår alliansetilknytning.

Erna Lia, avd. 2 Oslo/Akershus, mente det var viktig at forbundet arbeider for renholderne ved å støtte prosjekt Ren Utvikling. Noen ønsker seg regionale verneombud fordi de synes at Ren Utvikling ikke hjelper dem. Ren Utviklings oppgave er å få renholdsbedriftene til å forholde seg til norsk lov, hverken mer eller mindre. Hjelper det oss? Ja, i 66 bedrifter er det nå verneombud som følge av Ren Utviklings arbeid. Hvor godt de gjør jobben sin, kan ikke Ren Utvikling gjøre så mye med. Ren Utvikling kan ikke selv fungere som fagforbund, men disse verneombudene har fått mer innflytelse enn verneombud i mange andre bedrifter. Og NAF er representert i godkjenningsnemnda - hvilke andre forbund har en slik posisjon? Hun så på Ren Utvikling som et tog. Det er når vognene kobles på at det er lettest å øve innflytelse. Straks godkjenningen foreligger synker påvirkningsmulighetene.

Innen andre forbund ser de med store øyne på det vi har fått til med Ren Utvikling. Det gjelder restaurant, deler av transport og fiskeindustrien. I Danmark og Sverige blir Ren Utvikling sett på som en aktuell modell i arbeidet mot svart arbeid. Med Ren Utvikling foretas en virkelig stor satsning på personellet i renholdsbedrifter, sa hun.

Otto Øvergård, avd. 2 Oslo/Akershus, fremmet på vegne av avdelingen forslag 180. Vi må ut til ungdommen og få den i tale, da er ungdomskontaktene viktige.

Björg Røyrbotten, avd. 6 Hordaland, tok opp strekpunkt 1 i kapitlet om likestilling. Hun foreslo formuleringen «Å få til en levende og slagkraftig organisasjon basert på likeverd». For øvrig foreslo hun å rette opp der det står forretningsfører til distriktssekretær.

Alf Gullen, avd. 1 Buskerud, grep fatt i punktet om at regionale verneombud for bygg/anlegg også skal omfatte beslektede områder som grustak m.v. Han foreslo å stryke «m.v.». Det hadde vært snakk om Reform '94 og mer skolegang for mange. Vi må også tenke på at de som nå går ut i jobb vil bytte arbeid 4-5 ganger før pensjonsalder. Derfor er det viktig også å ivareta voksenoppplæringen. Når det gjaldt neste handlingsprogram, foreslo han en behandlingsmåte som innebærer at det også sendes ut til skikkelig behandling på grasrota.

Dirigenten fastslo at det forelå 12 talere på talerlista, og sa at strek ville bli satt under neste innlegg.

Ole Jarl Madland, forbundsstyret, hadde et endringsforslag til forslag 173. Siden landsstyret er forbundets høyeste organ mellom landsmøtene, foreslo han at det er dette som bør lage årlige prioriteringsplaner for gjennomføring av handlingsprogrammet. I tilknytning til forslag 252 sa han at målsettingen om å få hele folket i arbeid er svært viktig i dag. I land som Tyskland, Danmark og Frankrike utredes ulike former for deling av arbeid. Dette berører spørsmål som pensjonsalder, opplæring/utdanning, og nedsatt arbeidstid til 6 timers dag/30 timers uke. Også slike ting bør med i utredningen.

Dirigenten satte strek, og sa at denne debatten rekker vi ikke før lunsj.

Lillian Olsen, landsstyret, sa at skolering av tillitsvalgte og kursvirksomhet er viktig. En gruppe som har problemer, er småbarnsforeldre og aleneforsørgere, bl.a. fordi satsene for barnepass er altfor lave. Hun framsatte derfor forslag om at satsene økes, for å gi også denne utsatte gruppen anledning til å nyte godt av de muligheter som foreligger.

Ingjard Berg, avd. 2 Oslo/Akershus, minte om at NAF i mange sammenhenger fokuserer på rallaren som sin frontfigur. Hvor mange i denne salen er egentlig rallare? spurte han (almen munterhet). Berg slo et slag for forslag 196 om at Samvirke og Landsbanken må gi gunstige lån til etablering og utdanning. Utdanningslån vil gi medlemmer muligheter til å realisere tanker om videreutdanning, noe som kan være håpløst ellers. Gunstige etableringslån er også viktig. Det er ikke snakk om å sy puter under armene på unge, denne gruppen trenger virkelig støtte. Slike tiltak er bra også i rekrutteringssammenheng. Vi må fortsette å utvikle våre medlemstilbud. Den dag vi sier at fordelene er mange nok, har vi tapt.

Johan Klunderud, forbundsstyret, sa med henvisning til forslag 176 at det ikke bare er administrasjonen som har ansvaret, dette angår alle ledd. Oppgavene bør prioriteres som ledd i en systematisk oppfølging av handlingsprogrammet. Om organisasjonssituasjonen etter at det ikke ble gjennomslag for et forbundsløst LO, sa han at vi ikke må slå oss til ro med dette. Prosessen kan bli for langvarig. Han tok fram igjen gamle tanker om å finne fram til praktiske samarbeidsformer med andre, nærliggende forbund, det vil si Transport, Hotell og Restaurant og Handel og Kontor, som alle har medlemmer spredt på små arbeidsplasser og som ofte arbeider dag og natt. Det kan samarbeides ute i avdelingene, men han mente også at det bør vurderes en sammenslutning med ett eller flere av de nevnte forbund.

Han kom også inn på nødvendigheten av å kunne takle oppgaven med informasjon og media. Forbundet hadde etter hvert fått et fagblad som var bra, men man skulle være oppmerksom på at fagblad var godt for å skape engasjement hos dem som allerede var frelste og i så måte fungerte som andre menighetsblader. Det var imidlertid nødvendig å forholde seg til andre typer media og følge opp utspill både i TV og presse. Han syntes dette fungerte dårligere i dag enn tidligere.

Magny Hansen, distriktssekretær i avd. 6, hadde en henstilling til forbundet i forbindelse med forslag 193 fra Rogaland. Landsstyret hadde avgitt en positiv innstilling, men hun ville likevel rette en ekstra henstilling til forbundsledelsen om å prioritere informasjonsmateriale sterkt.

Den siste informasjonsbrosjyren kom for to år siden, og den ble godt mottatt i avdelingen.

Nå ville hun be om at forbundet skaffet en ny brosjyre. – Det er en hastesak, sa hun.

Klokken var nå blitt 11.55. *Dirigenten* antok at noen nå hadde behov for å røre litt på seg. Sjøl hadde han også behov for et naturlig ærend og foreslo derfor en kort pause.

Debatten fortsetter

Møtet ble satt igjen kl. 12.10 og *dirigenten* formidlet først en beskjed til redaksjonskomiteen for andre saker, den skulle samles til møte kl. 15.00, før han ga ordet fritt til videre debatt.

Åse Ommundsen, avd. 18, hadde et spørsmål i forbindelse med forslag 198, som landsstyret hadde støttet. Hun syntes det var et kjempefint tiltak men det var noe uklart hvordan det ville virke i praksis. I Rogaland hadde avdelingen hatt juridisk bistand i flere år, der avdelingen betalte egenandel på kr. 100 for en halv time og fikk resten dekket. Hvordan ville det bli i fortsettelsen, hvis man fikk tvister som gjelder arbeidslivet? – Kan vi da bruke de samme juristene og få utgiftene dekket opp, eller må vi ha jurister fra LO?

Bjørn Tiller, forbundsstyret, tok opp forslag 177, som gjelder egen organisasjon. Han var klar over at forbundet støttet kartelloppbygging i LO, men kunne ikke se at det var noe i veien for at forslaget ble bakt inn i handlingsprogrammets retningslinjer for hvordan forbundet skal arbeide og styrke seg framover. Det er landsmøtet som skal trekke opp de store linjer for arbeidet. I forslaget fra Agder fant han flere områder der forbundet har felles medlemsgrunnlag med andre forbund og der det lå naturlig til rette for samtaler og samarbeid.

Å overlate forbundets framtid til når og hvis og om en kartellmodell ble satt ut i livet, syntes han var galt. Det var nødvendig å se på forbundets vekstmuligheter. Det skal være et driftsprogram framover og det koster penger. – Vi er flinke til å fatte vedtak som koster, og vi er også flinke til å putte på litt mer til kontoret i Møl-

lergata, sa han, og var redd det ble kjørt såpass hardt at det ikke ble disponible midler igjen utover de faste poster. Da var han igjen redd for at det ville gå ut over forbundets distriktsstruktur og det trodde han var i mot medlemmenes ønsker.

Hans Takøy, avd. 27 Troms, konstaterte at det var utrolig mange strekpunkter på miljø. Han var redd at det var for lett å lage strekpunkter uten å se nærmere på hva som skulle gjøres.

Han viste til miljørådets arbeid og opprettelsen av lokale miljøråd. Han var sjøl blitt valgt til leder i det lokale miljørådet og det var vanskelig å få gjort noe uten at det kom innspill fra det sentrale miljørådet. Hvorfor ble disse miljørådene opprettet når det ikke er blitt noen oppfølging?

Når det gjaldt strekpunktet om opplæring av verneombudene i forbindelse med internkontroll, så mente han at det var et overflødig punkt siden dette vitterlig var norsk lov.

Han viste også til arbeidsmiljøskolen på Sørmarka, der han hadde tatt 1. trinn – og mente skolen var blitt statisk. Den måtte gjøres mer levende og oppdatert med utviklingen.

Ellers var han enig i det som var sagt om Ren utvikling. Det var kommet en flom av farlige kjemiske produkter på arbeidsplassene. Det var foretatt en registrering og lista var uhyggelig med over 3000 produkter.

Han merket seg også strekpunktet om at AKAN skal styrkes. Ja, men hvordan, f.eks. i små bedrifter med to eller tre ansatte?

Til strekpunktet om styrking av arbeidstilsynet anførte han at når vi har internkontroll, så gjelder det særlig at vi kvalifiserer oss selv til å følge opp.

Gudmund K. Selvåg, avd. 6, hadde forslag til Handlingsprogrammets miljøkapittel, om bomringer med høy avgift rundt byene. Han begrunnet det bl.a. med rapporten fra OECD, som krever inngrep mot biltrafikken og går inn for heving av bensinavgiften med 7 prosent hvert år framover. Han antok alle hadde lest om miljøkonsekvensene, om heving av vannstanden i havet og risikoen for at store landområder ble satt under vann. En minister fra Bangladesh hadde sagt, at dersom ikke denne utviklingen ble stoppet, så kunne man regne med at tusener fra Bangladesh med våte føtter ville flytte nordover. Forskere har også pekt på mulige farlige konsekvenser for havstrømmene, og endring i Golfstrømmen kunne man tenke seg følgene av. Av helsehensyn var det viktig å få bort en god del av biltrafikken fra norske byer.

Hvis man la diagrammene over økningen i astma og allergier for

barn ved siden av diagrammer for økning i biltrafikken, så ville man se at det var en parallell.

Ved en undersøkelse i England hadde man funnet at radioaktiviteten i melketennene hos barn i byene var langt større enn hos barn i landområdene.

- Det foregår en kontinuerlig forgiftning av barn, sa Selvåg.

Jan A. Klemetsen, avd. 2, tok opp avdelingens forslag 223 og satte fram forslag om nytt punkt. Det gjaldt internasjonalt samarbeid og konsernfaglig samarbeid over landegrensene. I den forbindelse viste han hva som ble sagt i åpningstalene på landsmøtet av Ulf Asp, av Arnfinn Nilsen og Yngve Hågensen. - La oss være en spyspiss også når det gjelder internasjonal solidaritet, sa han.

Han fremmet også forslag 249 sammen med et tilleggsforslag. Det gjaldt godkjenningssordning for vaktelskap og lov om fagopplæring. - Det er mye grums i bransjen og et opplegg på linje med det man hadde fått for rengjøring ville være positivt.

Sigfred Pedersen, avd. 12, tok opp miljøarbeidet og det sentrale miljørådet. Han hadde vært med i det sentrale miljørådet det siste året og hadde av den grunn kanskje ikke så mye han skulle ha sagt. - Det startet bra etter forrige landsmøte, vi ute i avdelingene fikk protokoller og kunne følge med i det som skjedde. Etter hvert har dette dabbet av, og det har falt en del spørsmål om hva som gjøres i dette rådet, sa han. Årsaken er at vi ikke har fått ut protokoller fra møtene, (vi har da hatt to møter det siste året) og årsaken til det igjen skal visstnok være bemanningen i huset.

- Jeg ber derfor landsmøtet tenke over dette, sa han. Mener vi noe med miljøarbeidet så sørger vi for at miljørådet får de personer det har behov for. Det er meget viktig at de ute i avdelingene får sett at det blir gjort noe på sentralt hold.

Han hadde gode forhåpninger til det tillegg som går på miljødelen i Handlingsprogrammet og er en god pekepinn på hva miljørådet vil. For øvrig mente han at det sentrale miljørådet bør la avdelingenes miljøråd få oppgaver å jobbe med. Det vil styrke arbeidet ute.

Ivar Olsen, avd. 17 Finnmark, syntes ikke det var nok med et strekpunkt om at AKAN skal styrkes og foreslo en tilføyelse. Han regnet med at når det var inngått en avtale mellom partene så innebar det også en forpliktelse. I vegvesenet i Finnmark hadde man innført AKAN-ordningen i 1982 og han hadde fått arbeidet med det. Det gikk ikke mange dagene før han fikk føle probleme-

ne med oppgaven. Det forelå ingen retningslinjer for arbeidet fra AKAN sentralt eller fra arbeidsgiversiden og ingenting fra LO og forbundet. Det var nødvendig å lage retningslinjer sjøl og bruke hodet i de enkelte tilfeller, for ingen tilfeller var like. Han hadde en følelse av å være både helse- og sosialarbeider og familierådgiver.

- Nå har AKAN sentralt sørget for opplæring i det jeg vil kalle «miljøproblemet», sa han, men pekte på at det var dukket opp nye problemer og oppgaver i og med at det var kommet til nye og fremmede rusmidler i omløp i samfunnet.

Han hadde også et spørsmål i forbindelse med det man har arbeidet for i mange år, å få belastningssykdommer inn under yrkesskader. Hva var gjort?

Asbjørn Grøslund, av 1. Buskerud, var glad for forslagene 163, 165 og 166 som handlet om kursvirksomhet. Det betød at noen bryr seg om det. - De gamle høvdinger i fagbevegelsen sa at kunnskap er makt - hvem vil ikke ha makt til å gjennomføre arbeiderbevegelsens målsettinger?

Han viste til Marcus Thrane, som drev mye med informasjonsarbeid, og Olav Strøm det samme, et arbeid som ble videreført av AOF. Det dreide seg om både teoretisk kunnskap, egne erfaringer og utveksling av erfaringer som gir forbundet styrke i tillegg til medlemstall og kjøttvekt. Det er mange typer kurs som kjøres og han mente at aktiviteten skaper holdninger som motvekt mot TV og amerikanske «jeg er den beste»-holdninger.

Han registrerte at beretningene både for 1993 og 1994 viste nedgang i kortkurs, og det gjorde ham betenkt. Han satte ikke fram noe forslag, men håpet redaksjonskomiteen merket seg innlegget og tok det med i behandlingen av forslagene. Til slutt understreket han at dette arbeidet måtte følges opp økonomisk.

Rolf Sandberg, avd. 1 Buskerud, tok opp forslag 173 der avdelingen ønsket å endre litt på teksten, revidert i takt med utviklingen. Han viste til det som var sagt om at landsstyret skulle ha en viktigere funksjon, som noe av bakgrunnen for forslaget om at landsstyret skulle lage en prioritert liste på første møte og sette handlingsprogrammet opp som fast post på dagsorden.

Han tok også opp forslag 201 om utredning av arbeidsforholdene for verneombud, og satte også fram endringsforslag til forslag 258. Når det gjaldt tradisjonelle kvinneyrker og fagopplæring pekte han på at det var flere yrkesgrupper i forbundet som ikke hadde fagopplæring, og det gjaldt både menn og kvinner.

Dirigenten gjorde oppmerksom på at det gjensto 10 talere på listen. Det var ønskelig å få saken ferdigbehandlet før lunsj av hensyn til redaksjonskomiteens arbeid og han foreslo at formiddagsmøtet ble utvidet inn i lunsjpausen. Det ble godkjent av salen. Han henstilte så til de gjenstående talere å prøve å spare tid, selv om han ikke foreslo nedsatt taletid.

Svein Iversen, avd. 18, tok opp problemer i forbindelse med fagopplæring for renhold. I disse dager var det kommet tilbud om fagopplæring fra AOF, men om disse kravene skulle følges måtte alle gjennom hele programmet for renhold. Kunne man tenke seg at en renholder på 60 skulle gå igjennom opplegget for fasaderenhold? Han trodde ingen i dag kunne tilfredsstille alle kravene. Han pekte dessuten på at det ble dyrt, med semesteravgift og læremateriell.

Fylkeskommunen, kommunen, NHO og AOF var gått inn for å få saken utredet og han mente forbundet også burde se på dette med å få delt opp opplæringen på de ulike grupper renholdere.

Knut Jarle Rødseth, avd. 6, syntes forslag 201 var et interessant forslag som landsstyret var gått i mot og som han håpet landsmøtet ville gå inn for. Det gjaldt verneombudene og tillitsvalgte. Særlig verneombudene hadde vanskeligheter og han syntes det var en ide å få en undersøkelse på det og få deres problemer fram i lyset. I sitt arbeid er de presset fra to kanter, fra ansatte og fra arbeidsgiver. Her mente han det sentrale miljørådet hadde en oppgave. Få problemene fram i dagen.

Dirigenten gjorde oppmerksom på at avdeling 8 hadde avtalt et viktig møte kl. 13. Avdelingen fikk permisjon fra resten av møtet.

Magnhild Solstad, avd. 4 Nordland, tok opp forslag 231 om opparbeidede rettigheter når bedriften omorganiserer. Konkret viste hun til egen arbeidsplass og endringen i Statkraft, en endring til statlig/privat som var ny i Norge. Med nye overenskomster var det ikke enkelt å få beholde rettighetene. Brakkebetjeningen mister kanskje også lønnstrinn - og da er grensen nådd.

Hun tok også opp forslagene 163 og 165, skolering av faglig tillitsvalgte er av forbundets viktigste oppgaver, og skoleringen må ikke bare være generell men målrettes mot overenskomstområder og sær oppgaver.

Odd Nygård, avd. 18, satte fram tilleggsforslag til forslag 194, om forsikring.

Björg Andersen, avd. 2 Oslo/Akershus, tok opp forslag 184 og formuleringen «bruke minst ett årsverk» som hun mente var en viktig styrking av det aktuelle punkt (agitasjon og medlemsverving).

Distriktssekretær *Helge Olsen*, avd. 12, ville si noen ord om 3 områder – Ren Utvikling, Helse/sikkerhet/internkontroll og Opplæring. Også i Avdeling 12 Telemark var de glad for at Ren Utvikling ble opprettet. Dessverre er det alltid et men. Ren Utviklings oppgave er å se til at norsk lov blir fulgt. Også i Telemark er det bra, mindre bra og heller dårlige erfaringer med de forskjellige bedrifter. Det rare var at det som i Telemark hadde vært ansett som problembedrifter gjennom en årrekke var blant de første som ble godkjent av Ren Utvikling. Olsen hadde inntrykk av at det samme hadde skjedd i områdene til andre avdelinger. For å kjøre bil må vi ha sertifikat. Det er også slik at hvis vi ikke følger trafikkreglene, kan sertifikatet tas fra oss. Hans poeng var at det burde innføres sanksjonsmuligheter for å frata «sertifikatet» for renholdsbedrifter som ikke følger de reglene de har gitt sin tilslutning. I hvert fall må forbundet øve påtrykk for at reglene respekteres.

Om helse/sikkerhet/internkontroll sa Olsen at det foreligger ulike typer av internkontroll, noen tilbyr den på diskett. Det er avgjørende for at internkontrollen skal fungere at alle ansatte har gitt sin tilslutning og medvirker. Han hadde inntrykk av at dette ikke var tilfelle de fleste steder. Idet han ba redaksjonskomiteen ta hensyn til de synspunkter han hadde framsatt, varslet Olsen eget forslag angående opplæring.

Trond Ullenes, avd. 18 Rogaland, tok opp forslag 249 om å trygge arbeidsplassene i private vakt- og renholdsselskaper som har avtaler med forbundet. NAF har mange medlemmer i private vakt- og renholdsselskaper. Selv har Ullenes jobbet 14 år i Securitas, og han ville hevde at dette var en relativt trygg arbeidsplass. Han hadde følelsen av at forbundet ikke helt aksepterer slike arbeidsplasser, og syntes det var på sin plass at landsmøtet ga klar beskjed om at det godtar ansatte i private vaktsselskaper og vil arbeide for å trygge arbeidsplassene deres.

Agnar Kvernmo, avd. 27 Troms, viste til slagordet «NAF 100 år – veien fram». Med tanke på økende ungdomskriminalitet, karakterjag og mobbetendenser i skolen og en vanskelig situasjon for

mange unge mente han det var viktig å arbeide for et mykere samfunn, og at forbundet bør gjøre en innsats her. I dag er ofte begge foresatte i arbeid, med det resultat at barn og unge kommer hjem, slenger skolesekken i tomt hus og går ut på gata. Kvernmo mente vi må se mer fleksibelt på dette med å være ute i arbeid og det å arbeide hjemme, og syntes omsorgslønn for en av de voksne i en familie må være god politikk. Han framsatte forslag om at forbundet arbeider for større valgfrihet på dette området.

Tor Øyvind Ljosland, avd. 7 Agder, trakk forslag 247 angående kontraktørvirksomhet og fremmet det i stedet som tilføyelse til pkt. 19 i H – Sysselsetting.

Dirigenten fastslo at det var siste taler, og takket forsamlingen for meget godt samarbeid ved at dirigentbordet hadde fått lov til å gå over tida. Alle forslagene til handlingsprogrammet gikk nå til redaksjonskomiteen til behandling. Trolig ble det ny debatt under punktet seinere. En permisjonssøknad ble innvilget. Dirigenten minnet om at ettermiddagsmøtet ville skje i form av gruppemøter med start kl. 15.00. Han viste til saksmappas opplysninger om hvor den enkelte hørte til.

FORSLAG

Disse forslagene ble framsatt under debatten om handlingsprogrammet, og oversendt redaksjonskomiteen:

Forslag 247

Tor Øyvind Ljosland, avd. 7

Trekker forslag nr. 247 og fremmer nytt forslag til pkt. H. Sysselsetting i Handlingsprogrammet.

Forslag: tilføyelse til pkt. 19 «gjennom endringer i lovverket, overenskomstene og skattesystemet».

Forslag 184

Björg Andersen, avd. 2

Forbundet vil derfor i neste periode bruke minst 1 årsverk pr. år for å drive agitasjon og medlemsverving, etablere klubber og få valgt tillitsvalgte. Oppfølgingen etter verving skal ha høy prioritet.

Forslag 194

Odd Nygård, avd. 18

(Forbundet vil i perioden 1995–1999 arbeide for:)

– at medlemmene får tilgang til alle medlemsforsikringer som utarbeides i samarbeid med Samvirke forsikring og at forsikringen gis som et tilbud (Reservasjonsordningen bortfaller for nye tilbud).

Handlingsprogrammet

Agnar Kvernmo, avd. 27

Forslag: Norsk Arbeidsmandsforbund arbeider for en større valgfrihet i forhold til arbeide og familie/hjem.

Motivering: med større nærhet til sine barn og nærmeste familie kan en i større grad få mer bukt med den stadig økende kriminalitet og et hardere samfunn.

Forslag 231

Magnhild Solstad, avd. 4

Statkraftanlegg a/s Overenskomst Særavtalene frå Stat til LBA Privat.

Vi miste rettigheter som er opparbeide i minst 50 år. Brakkebetjeningen i verste fall minste lønstrinn, vi er fortsatt i ei statleg bedrift.

Statsbedrifter prosesserer mot privatisering må NAF og LO og Arbeiderpartiet, snarast sette ein stopper for skal velferdsgodene i landet fortsatt vera eit felles løft.

Skolering av tillitsvalgte må fortsatt vera NAFs og ses som ei viktig oppgave. Kampen vert ikkje lettere.

Forslag 258

Rolf Sandberg, avd. 1

Nytt strekpunkt: Lov om yrkesopplæring gjøres gjeldende også innenfor de tradisjonelle yrker som i dag ikke er dekket.

Forslag 173

Rolf Sandberg, avd. 1

Ny tekst på innstilling: Handlingsprogrammet revideres i takt med utviklingen i perioden.

Landsstyret i samråd med avdelingene lager en prioritert liste som blir evaluert på første landsstyremøte i året, og tar opp status i året som er gått. Ny prioritert liste for følgende år lages.

Avdelingenes styremøter setter Handlingsprogrammet som fast post på dagsorden.

Forslag 4

Ivar Olsen, avd. 17

AKAN-tiltakene styrkes.

Tilføyelse: Deriblant samarbeid med AKAN sentralt vedrørende opplæring/skolering av AKAN-kontakter innenfor forbundets virkeområde.

Handlingsprogrammet - miljø

Gudmund K. Selvåg, avd. 6

Arbeide for at det opprettes bomringer rundt alle større byer i landet med en høy avgift, dette for å begrense biltrafikken og de skadevirkningene denne medfører. Inntektene bør fortrinnsvis brukes til å bedre kollektivtrafikken. Samtidig fryses bensinavgiften på dagens nivå.

Forslag 177

Bjørn Tiller, avd. 23

Tar opp forslag nr. 177.

Handlingsprogrammet – Opplysnings- og kursvirksomhet

Lillian Olsen, Landsstyret

– Småbarnsforeldre/eneforsørgere gis bedre mulighet til å delta i kursvirksomhet, blant annet ved at satsene for barnepass økes betraktelig.

Jørn Karlsen, avd. 2

I den rådende situasjonen bør Norges sikkerhetspolitikk fortsatt være forankret i NATO.

Forslag 173

Ole Jarl Madland, Forbundsstyret

Endringsforslag til 173:

Forbundsstyret byttes ut til fordel for landsstyret.

Forslag 252

Ole Jarl Madland, Forbundsstyret

Forslag 252 fra avd. 18 Rogaland opprettholdes.

Handlingsprogrammet – D. Miljøpolitikk (arbeidsmiljøet)

Alf Gullen, avd. 1 Buskerud

Foreslår at m.v. blir strøket til sist i setningen.

Begrunnelse: Klarere målsetning for regionale verneombud for Bygg og anlegg.

Handlingsprogrammet – Likestilling

Å få til en krevende og slagkraftig organisasjon basert på likeverd.

Rette opp der det står Forretningsfører til Distriktssekretær.

Forslag 223

Jan A. Klemetsen, avd. 2

Forslag 223 fremmes på nytt:

At det opprettes et internasjonalt utvalg på forbundsplan for å styrke internasjonal solidaritet i praksis.

Forslag 249

Jan A. Klemetsen, avd. 2

«Norsk Arbeidsmandsforbund skal arbeide for å trygge arbeidsplassene i private vakt- og renholdsselskaper som har tariffavtale med forbundet.»

Tilføyes: NAF skal og arbeide for at kontroll med «Lov om Vaktvirksomhet» styrkes, og arbeide for at vaktbransjen kommer under «Lov om fagopplæring».

Og at en tilsvarende godkjenningsordning som «Ren utvikling» innføres i vaktbransjen.

Formiddagsmøtet hevet kl. 13.15.

Formiddagsmøtet onsdag 10. mai

Møtet ble satt kl. 09.00. Dirigent var Elisabeth Haaversen, som spesielt ønsket velkommen Arbeiderpartiets leder Thorbjørn Jagland. Hun så fram til hans innlegg og håpet på en fin debatt etterpå. Landsmøtet sang «Syng høyt, kamerater» med Sven Pettersen som forsanger. Dirigenten ga deretter ordet til sekretær Inger Bendiksen som leste protokollen fra gårsdagens møte. Protokollen ble enstemmig godkjent uten debatt. Dirigenten åpnet deretter for behandling av dagsordens pkt. 8 «Norge og Veien fram» og ga ordet til Thorbjørn Jagland, som holdt følgende innledning:

Jaglands innledning

Kamerater,

Gratulerer med 100 årsjubileet.

Jeg er glad for å kunne tale på landsmøtet i dette stolte og tradisjonsrike fagforbundet som også har betydd så mye for Arbeiderpartiet. Jeg tror jeg tør si at Arbeiderpartiet har betydd mye for forbundet. Og fortsatt er det slik at hvis Arbeidsmandsforbundet skal ha igjennom noe, må dere gå til AP. Det er fordi vi kjemper for samme sak: Best mulig kår for arbeidsfolket i Norge.

I dag vil jeg kvittere ut med 2 saker.

Regjeringens forslag til avklaring av gruvedriften på Svalbard blir i dag lagt fram i Revidert Nasjonalbudsjett. Det skulle sikre driften i gruvene for mange år framover. Regjeringen har i stor grad innfridd det Arbeidsmandsforbundet og Store Norske har bedt om. Det blir ja til regulær drift i Svea. Dette kombineres med noe redusert drift i gruve 7 ved Longyearbyen. Når det gjelder kullreservene i gruve 3 er de beregnet tømt innen 1997. Alt i alt er dette et opplegg som gjør det mulig å trygge arbeidsplasser og framtidig kulldrift. Samtidig er det en løsning som ikke er avhengig av at det bygges vei eller ny kraftlinje mellom Long-

yearbyen og Svea. Nå må vi sikre oppslutning om dette i Stortinget.

Jeg så at Arnfinn Nilsen i Arbeiderbladet for noen dager siden mente at den moderne renholdskvinnen av i dag er rallarens arvtaker. Den sammenligningen har vel flere sider. Det ligger selvsagt en hyllest til de renholdsansatte i dette. Men det sier også noe om at vi her har å gjøre med en bransje som krever en særlig innsats fra vår side.

Jeg vil her spesielt nevne prosjektet «Ren Utvikling» som et godt eksempel på hvordan ting kan gjøres. Dette samarbeidet mellom Regjeringen, LO og NHO har i løpet av noen få år gitt lovende resultater i kampen mot snusk og useriøsitet i renholdsbransjen. Men det er ingen grunn til å slappe av nå.

Målet må være full opprydding og sikring av anstendige lønns- og arbeidsvilkår for de renholdsansatte. Jeg skal love at Arbeiderpartiet skal stå bak dette. Ingen fortjener det bedre enn renholdsarbeiderne.

Det var rallarene som i sin tid spredte sosialismens ideer over landet. Det 20. århundre som er i ferd med å ta slutt har på sett og vis vært sosialismens og arbeiderbevegelsens århundre. Men har vi noen framtid? Hva vil skje i det neste århundre som vil være preget av ny teknologi, nye sosiale klasser og nye internasjonale forhold. Vil ikke dette overflødiggjøre oss?

Når spørsmålet blir stilt har det sammenheng med at mange på den borgerlige side av taktiske grunner mener sosialisme er det samme som at staten skal eie, drive og bestemme alt. Sannheten er vel at partiet med dette tok også det formelle skrittet over til å bli et sosialdemokratisk parti. Vi sosialdemokrater har aldri satt likhetstegn mellom statlig overtakelse av økonomien og sosialismen. Vi advarte alltid mot det. Men det betyr ikke at vi har gitt slipp på sosialismen som ide – en ide om et samfunn bygd på solidaritet, et klasseløst samfunn i den mening at ingen blir undertrykt og lider nød, et samfunn preget av reell frihet for alle mennesker til å virkeliggjøre sine mål i livet.

Sosialdemokrati og fagbevegelse er to sider av samme sak. Uten en sterk fagbevegelse hadde vi ikke klart å demokratisere samfunnet så mye som vi har gjort. Uten sosialdemokrati hadde ikke fagbevegelsen vært så sterk som den er. Det er denne alliansen av sosialdemokrati og fagbevegelse som har klart å humanisere samfunnet. Vi har bidratt til å gjøre Europa – det kontinentet der sosialismen ble skapt – til et tryggere sted å bo. Derfor kan vi si at det 20. århundre har vært sosialismens og arbeiderbevegelsens århundre.

Men er det ikke slutt nå? Da må jeg få minne om at dette århundre også har vært kapitalismens århundre. Det har vært brutalitetens århundre. Det har vært arbeidsløshetens århundre. Det har vært rasismens og fascismens århundre. Det har vært nasjonalismens århundre. Jeg minner om dette og det er også et svar på spørsmålet jeg stilte. Alle disse fenomenene dukker opp igjen på nytt. Derfor er det fortsatt bruk for oss.

Vi har den samme utfordringen når det gjelder å temme kapitalismen. Sosialismen ble dannet som en motvekt mot den tøylesløse kapitalismen. Vi kom langt i den retningen. Men så ser vi at utviklingen plutselig begynner å gå i den motsatte retning. Vi må kjempe den samme kampen om igjen, selv om det må bli med litt forskjellige virkemidler og i et utvidet perspektiv. For internasjonaliseringen og ny teknologi har revitalisert kapitalen og markedskreftene. Kapitalismen har sannsynligvis aldri vært så sterk som nå. Grunnen er at grensene er åpnet. Kapitalen flyter fritt over hele verden. Teknologien gjør det mulig å overføre milliarder fra en del av verden til en annen i løpet av et sekund. Tidligere var valutahandel forbundet med salg av varer og tjenester. Denne sammenhengen gjelder ikke lenger. Handel med penger er blitt en egen form for handel. 2-3000 valutaspekulanter behersker nå verdens valutamarked. Når de angriper kan selv ikke store land stå i mot. Det internasjonale samarbeidet som ble bygget opp etter krigen er brutt ned av valutaspekulantene. Den teknologiske revolusjon internasjonaliserer også næringslivet ellers. Et produkt består nå av tusenvis av delkomponenter. Delkomponentene produseres verden over – alt ettersom hvor den rette teknologien finnes. På den måten har det oppstått internasjonale konglomerater, dvs. multinasjonale konserner som består av datterselskaper og lisensprodusenter verden over. Det er disse multinasjonale konsernene som i dag dominerer verdensøkonomien.

Den som sier at det ikke er behov for en sosialdemokratisk motvekt mot disse kreftene kan ikke ha øyne å se med. Resultatene av utviklingen er ikke vanskelig å få øye på. Samtidig med den markedsøkonomiske revolusjonen på 70- og 80-tallet har kløften mellom fattige og rike land økt. De rike land er i ferd med å kvele både seg selv og resten av verden i et tøylesløst overforbruk. Og arbeidsløsheten har vokst.

Arbeidsløsheten er der igjen som vår største utfordring. Nå som før er den uakseptabel for den som rammes. Og den er like ødeleggende for samfunnsøkonomien. De økonomiske problemene som de fleste land i dag strir med skyldes arbeidsløsheten. I dag kan vi dempe virkningen av arbeidsløsheten gjennom våre trygdeord-

ninger. Men vi kan aldri fjerne det faktum at de som blir arbeidsledige blir satt utenfor. I det lange løp kan ikke samfunnet leve med en stor del av folket utenfor. Derfor må demokratiet nedkjempe arbeidsløsheten, ellers vil arbeidsløsheten vinne over demokratiet.

Selv om utfordringen med arbeidsløshet er den samme som før, er utfordringen også forskjellig. I mellomkrigstida var årsaken til arbeidsløsheten for lav etterspørsel og for få investeringer. Når folk fikk jobb på veianlegg fikk de samtidig inntekter til å kjøpe nye varer. Slike tiltak skapte derfor dobbelt sysselsetting. I dag har 70 % av befolkningen jobb. Etterspørselen er enormt stor. Miljøet setter store begrensninger på hvor mye vi kan øke etterspørselen for å få flere i jobb. Dessuten gir tradisjonelle investeringer få nye jobber. Maskinene gjør jobben.

Men arbeidsløshetsproblemet er ikke uløselig. Og det er et godt eksempel på at vår bevegelse ikke har utspilt sin rolle. For arbeidsløshet er først og fremst et spørsmål om vilje til fordeling og solidaritet. Jeg hørte at Arnfinn Nilsen skal ha sagt at han synes det er for lite oppmerksomhet omkring arbeidsløsheten. Påpekningen er en betimelig advarsel. Da ledigheten var på veg opp, snakket alle om den. Nå går det bedre på alle fronter. Vil vi som har jobb og inntekt være like opptatt av den når vi føler oss tryggere? Eller vil folk si at det er bare «de andre» som rammes av ledigheten, så det er ikke så farlig?

Jeg skal love dere en ting, kamerater. Arbeiderpartiet skal aldri glemme de arbeidsledige. Kampen for den fulle sysselsettingen er Arbeiderpartiets eksistensberettigelse. Den er hovedbegrunnelsen for at vi fortsatt trengs.

Rasisme, intoleranse og voldsmentalitet er vi heller ikke ferdig med. Tankene og holdningene som ligger bak er de samme som før selv om de dukker opp i en litt annerledes språkdrakt og retter seg mot nye grupper. Ved 50-årsfeiringen for freden må vi huske på at det var intoleransen overfor jøder, sigøynere, homoseksuelle og andre som nazistene mente var mindreverdige som førte til Holocaust. Lærdommen er at vi ikke må nøle, tvile og vike unna når vi står overfor intoleranse, rasisme og voldsmentalitet. Og jeg har lyst til å trekke en annen historisk parallell siden spørsmålet jeg har reist er om vi trenger sosialdemokrati og arbeiderbevegelse: Det var våre folk som først sto opp mot nazismen og som måtte lide store tap. Det er også blitt sagt, og jeg tror det er riktig, at hvis ikke kommunistene hadde sett det som sin viktigste oppgave å bekjempe sosialdemokratiet i Tyskland, kunne kanskje Tyskland vært reddet fra Hitler.

Slik er det også i dag: De som vil beskytte minoriteter og innvandrere mot overgrep og diskriminering kommer ikke utenom sosialdemokratiet. Og vi skal kjenne vårt ansvar. Fremskrittspartiets nye språk skal ikke vi overse. Også voldelige grupper lengter til høyre som kan komme til å yngle i kjølvannet av den nye og harde tonen skal bli tatt på alvor. Men jeg har lyst til å understreke en ting: Vi skal ikke la Hagen regissere debatten. Hagen vil nok finne på nye spektakulære opptrinn som vil tiltrekke pressen. Men der skal ikke vi være. Vi skal være der hvor vanlige mennesker befinner seg og snakke med dem om at vi mennesker er forskjellige. Det må vi leve med og lære oss til å sette pris på. Vi må drive tilbake usannheter og formidle kunnskap om innvandrerne – hvor mange de er, hvor mye de koster landet og hvor mye og hva de bidrar med.

Fredag i forrige uke og i går var jeg med på to svært positive opplevelser. Fredag på Midtbyen skole på Hamar som har innvandrerbarn fra mange land. Der har de tatt utfordringen på en annen måte enn å delta i en medieinnrettet kamp mot Hagen. De lærer barna å respektere mennesker og snakke med hverandre i et fag de har kalt «Lære for livet». Innvandrerbarna har lært de andre å danse deres danser. Hver fredag danser de sammen ute i skolegården. Mange andre aktiviteter oppdrar og former barna på en positiv måte. På denne skolen finnes det ikke mobbing, vold eller rasisme.

I går var jeg på en skole på Skedsmovollen der Hamar Politikammer presenterte et program de har utviklet for å øke barnas og deres foreldres evne til å godta mennesker som er annerledes. Som politifolkene sier: Politikøllen er ikke nok for å hindre vold og rasisme, vi må lære oss til å ta ansvar for hverandre.

Kamerater,

Vi lever i en oppbruddstid. Ny teknologi baner seg veg på bred front. Den reformerer dagliglivet, arbeidsplassene, fritida og kulturen. Tenk bare på bioteknologien, hvordan den revolusjonerer medisinen. Eller materialteknologien. Amerikanerne satser nå midlene som skulle vært brukt på stjernekrigsprogrammet på å lage en bil ved hjelp av bl.a. materialteknologi som skal bruke 1/10 av bensinen. Og de bygger elektriske motorveier som informasjonen kan kjøre langs. Den digitale revolusjon er over oss. Bilde, lyd, skrift kan nå gjøres om til en uendelig rekke med tallene 0 og 1 og overføres på telefon. Datamaskinen og telefonien kobles sammen slik at en uendelig mengde informasjon kan overføres fra et verdenshjørne til et annet i løpet av et sekund.

Vi er midt oppe i en industriell revolusjon som er like dypt-

gående som den andre industrielle revolusjon for 150 år siden. Den omformer nå de gamle industrilandene – de vi har kalt den 1. verden. Den 2. verden – den kommunistiske – er ikke mer. Det var den nye teknologien som rev Berlin-muren. For kommunistene kunne ikke klare å holde på sitt meningsmonopol når datanettverkene og de satellittoverførte fjernsynssendingene kom. Den 3. verden splittes opp. En del av den har fått tilgang til den nye teknologien og opplever en eventyrlig vekst. Andre land opplever det motsatte. Det vokser fram en 4. verden som synker ned i enda dypere fattigdom.

Slik begynner det 21. århundre, samtidig som vi på nytt opplever farlige trekk i samfunnsbildet som arbeidsløshet, sosial utstøting, vold og intoleranse. Derfor er det behov for noen med styringskraft. Og styringskraft får man bare hvis man har noen viktige orienteringspunkter å styre etter. For oss er de store orienteringspunktene solidaritet og internasjonalisme. De viktigste spørsmålene som vårt samfunn og kloden står overfor kan bare møtes med en sterkere solidaritet og mer internasjonalt samarbeid. Uten det vil arbeidsløsheten vokse enda mer, og med den de sosiale problemene.

Det blir ofte sagt at vi har en spesiell politisk situasjon. Arbeiderpartiet styrer landet mens de borgerlige partiene har flertall i Stortinget. Det pekes på at EU-saken skapte denne situasjonen. Jeg tror grunnen er at KrF og SP har oppdaget at folk ikke vil ha høyrepolitikken. De ønsker noen med styringsvilje, ikke styringsvegring. Flertallet av det norske folk skjønner at hovedoppgavene i dagens situasjon ikke kan være å redusere den offentlige sektor, lavere skatter, billigere bensin, alkohol og tobakk. Hvem ville i dag stille opp i et demonstrasjonstog for slike krav?

Aldri tidligere har vårt samfunn stått i en klarere valgssituasjon mellom den kollektive fornuft og den viljeløse høyrepolitikken. Jeg tror flertallet av det norske folk ser dette. Derfor trekker Arbeiderpartiet til seg folk fra SV. De er kanskje ikke enig i alt vi gjør. Men vi klarer å styre etter visse linjer og de vil heller være på banen enn å sitte på tribunen og dele ut gule og røde kort til de som spiller. Når vi også trekker til oss folk fra Høyre skyldes ikke det at Arbeiderpartiet har gått mot høyre. Det skyldes at mange høyrefolk har mistet troen på høyrepolitikken. De slutter i stedet opp om den kollektive fornuft.

Kristin Clemet er Høyres sjefsideoolog. Hun anklaget i Aftenposten på søndag Arbeiderpartiet for å vike unna enhver debatt om det hun kaller det offentlige innvadering av privatsfæren. «En sak er at Arbeiderpartiet setter inn egne folk i offentlige topp-

stillinger. Et mye større problem er at staten ustoppelig vokser inn i det sivile samfunn».

Høyres sjefsideolog må lide av logisk dilerium! Humørløs anvendelse av irrelevant teori på et samfunn hun ikke forstår.

Høyres problem er at partiet holder seg med slike oppkonstruerte analyser som svært få kjenner seg igjen i. Hvem vil i dag se på offentlig sektor som en fiende? Sannheten er jo at politiet, lærerne, sykepleierne, veiarbeiderne er folkets beste venner. De driver verdiskaping hver eneste dag, og folk nyter godt av denne verdiskapingen hele døgnet. Det blir ikke mindre behov for disse oppgavene når vi tenker på at antallet eldre mennesker som trenger pleie vil vokse sterkt, når vi tenker på behovet for utdanning og opplæring i den kunnskapsrevolusjonen vi er inne i, når vi ser på transportbehovene, når vi ser på de store sosiale oppgavene.

Høyre lever i en foreldet forestilling om at det eksisterer et motsetningsforhold mellom det private og det offentlige. Jeg skal når som helst stille opp i en diskusjon med Høyre om dette. Ja, jeg utfordrer Høyre til en slik diskusjon slik at Høyre må slutte med å hevde at vi prøver å vri oss unna den. Det er nettopp en slik diskusjon vi vil ha.

Regjeringen legger i dag fram det reviderte nasjonalbudsjettet. Det viser at det er framgang på alle plan:

- industrien går så det suser
- husholdningene har konsolidert sin økonomi
- staten begynner nå å gå med overskudd. Neste år vil vi være i stand til å sette av penger på oljefondet som bl.a. skal brukes til å betale folks pensjoner når den neste eldrebølgen kommer rundt 2010.

Er dette å undergrave den private sfære?

Jeg kan nevne flere resultater:

- Sysselsettingen økte med 30.000 i 1994. Den vil øke like mye eller mer i 1995. Arbeidsledigheten er på veg ned.
- Kommuneøkonomien har ikke vært så god på 20 år.
- Fra 1990-94 økte antall sysselsatte i kommunesektoren med 60.000.

Realveksten har i samme periode vært på 3% i kommunesektoren. Det dreier seg om korrigeret realvekst, dvs. at det er tatt hensyn til at kommunene stadig får nye oppgaver som det kompenseres for.

- Tjenestetilbudet i kommunene har derfor blitt bygget kraftig ut. De største reformene har vært HVPU-reformen og

Reform '94. Samtidig er vi på veg mot 6-årig skolestart. Det har vært en sterk vekst i bevilgningene til helsevesenet og i eldreomsorgen.

- Antall studieplasser i høyere utdanning har økt betydelig.
- Vi er på veg mot full barnehagedekning.

Er dette å ødelegge privatlivets fred? Til de som sier at AP lar seg styre av markedet - dette er nemlig også en anklage. Den kom fra Kjell Magne Bondevik senest på KrF's landsmøte - vil jeg spørre: Kan markedet klare alt dette? Sannheten er vel at Høyre har rett. Vi har styrt. Vi har brukt den offentlige sektor. Vi har satset på den kollektive fornuft.

Den kollektive fornuft gir oss det vi vil ha mer av

- at de eldre skal ha en best mulig og tryggest mulig alderdom
- at barn og ungdom kan få en god skolegang
- at samfunnet har penger til å hjelpe ungdommen med rusgift-problemene og sette inn ressurser mot kriminalitet og vold
- at vi kan ta i bruk de best tilgjengelige behandlingsmetodene i helsevesenet
- at vi har en trygg arbeidsplass
- at miljøet blir stadig bedre og at vi kan hjelpe til med å hindre at kloden synker ned i fattigdom og forurensninger.

Alt dette gir oss et bedre liv. Og det skaper en tryggere hverdag. Trygghet i hverdagen er Arbeiderpartiets motto for kommunevalgkampen.

Derfor setter vi følgende oppgaver i forgrunnen:

Arbeid til alle er vårt fremste mål

Arbeidsledigheten er fortsatt altfor høy. Derfor må kampen mot ledigheten gå foran alt annet. I kommunevalgssammenheng er det viktig å fokusere på hvor mye kommunene betyr for sysselsettingen. 476.000 personer er sysselsatt i kommunene. Sysselsettingen i kommunene må øke både for å imøtekomme befolkningens behov for tjenester og for å klare sysselsettingen. De som snakker om å redusere kommunenes inntekter snakker etter min oppfatning om å øke arbeidsledigheten, selv om det skjer på en fordekt måte.

Derfor er de som jobber i kommunesektoren, ja i den offentlige sektor i det hele, våre fremste allierte i kampen for et solidarisk og trygt samfunn bygd på full sysselsetting.

Arbeiderpartiets håndslag til dem er at vi vil sørge for en

realvekst i kommunenes inntekter også i de kommende årene. Forutsetningene for dette er at vi klarer å videreføre den solidariske inntektspolitikken. Den sørger for at konkurransevnen i det private næringslivet kan opprettholdes og helst bli styrket. Privat og offentlig virksomhet er avhengig av hverandre. En inntektspolitikk med moderate tillegg og lav prisstigning er dessuten nødvendig for å sikre at inntektene i kommunene blir brukt til flere arbeidsplasser og bedre tjenestetilbud i stedet for til å betale ut høyere nominelle lønninger til de som allerede har jobb.

Inflasjonsdrevet vekst er og forblir en forbannelse. De som alltid kommer dårligst ut da er de med lave og midlere inntekter, de trygdede og folk i offentlig sektor.

Det er maktpåliggende for oss å bevare de to hovedpilarene i solidaritetsalternativet: Den solidariske inntektspolitikken og en styrking av den offentlige sektoren. Like viktig er den tredje pilaren: styrking av utdanningstilbudene, alle former for opplæring, omskolering, samt arbeidsmarkedstiltakene.

Ved behandlingen av statsbudsjettet lovt vi å vurdere nivået på arbeidsmarkedstiltakene i lys av utviklingen på arbeidsmarkedet. Vi har en positiv utvikling. Sysselsettingen vokser kraftig. Det som ikke er like positivt er at ledigheten ikke går tilsvarende ned. Det er i første rekke andre enn de langtidsledige som får de ledige jobbene. Derfor øker vi nå bevilgningene til arbeidsmarkedstiltak i forhold til det som lå inne i budsjettet. For mange er de inngangsporten til arbeidslivet igjen. Landsmøtet har dessuten siden statsbudsjettet ble behandlet, vedtatt å utvide ungdomsgarantien til 25 år. Vi har forpliktet oss til at ungdom under 25 år ikke skal gå ledige mer enn 6 måneder. Hvis dette vedtaket ikke skal gå ut over andre langtidsledige, tilsier dette flere plasser i arbeidsmarkedstiltakene.

Reform '94 spiller også en avgjørende rolle når det gjelder å løse sysselsettingsproblemene. Partiet holder i mai en stor utdanningskonferanse med deltakere fra hele landet for å evaluere erfaringene med reform '94. Vi vil ta i bruk erfaringene fra de som jobber ute i skoleverket og kommunene slik at vi kan justere svakheter ved reformen underveis. Bare da kan vi klare å forsvare en av de beste og viktigste utdanningsreformene i etterkrigstida.

Så vil jeg understreke viktigheten av flere lærlinge-plasser. Her kan både kommunene, fylkene og staten bidra mer enn en gjør i dag. Jeg vil oppfordre alle til å sette dette på dagsorden der hvor en selv har sitt virke.

Når det gjelder 6-års reformen har jo den ingen umiddelbar virkning på sysselsettingssituasjonen. Det er bare i det lengre

perspektivet den er viktig fordi den vil gi hele befolkningen en lengre grunnutdanning. Likhetsprinsippet er her viktig. Nærmere 40 % av 6-åringene har allerede et pedagogisk tilbud i skolen. 60 % har det ikke. Hvis vi ikke gjør noe med dette vil kunnskapsnivået i befolkningen bli skjevt fordelt. Derfor går vi inn for obligatorisk skole fra 6 år.

Løft mindretallet og styrk helse- og pleietilbudene

er beskjedene vi gir i sosial- og velferdspolitikken.

Vi kan ikke love alt til alle i velferdspolitikken. Derfor må vi målrette virkemidlene bedre. Det vi gjør med Husbanken er et eksempel på dette. Vi tar vekk rentetrappa. I stedet vil vi gi et etableringstilbud til førstegangsetablerende. Alle som vil kan selvfølgelig fortsatt få lån i Husbanken på de vilkårene som er fastsatt. Med de nye reglene som foreslås vil rentesatsene bli svært så konkurransedyktige.

Hvilke andre grupper er det nødvendig å gjøre noe ekstra for?

- Det er særlig de langtidsledige. Hovedoppgaven er å skaffe dem jobb. Men vi vil også bedre forholdene for dem mens de er ledige. Dette var meningen med de reformene regjeringen la opp til i trygdeutbetalingene bl.a. ved at 80-ukersreglene ble foreslått fjernet og at utbetalingene ikke skulle reduseres i andre utbetalingsperiode. Landsmøtet sa nei til den pakka regjeringen hadde lagt fram. Sentralstyret vil komme tilbake med et nytt forslag der vi vil søke å beholde profilen med å tilgodese de langtidsledige.
- Eneforsørgerne har påviselig blitt hengende etter i velstandsutviklingen. Derfor vil vi øke kontantutbetalingene, men redusere tida for utbetaling av overgangsstønad. Men oppfølgingen av den enkelte med tilbud om utdanning og jobb-søking skal forbedres og forsterkes.

Når det gjelder tjenestetilbudene mener vi det må tas et løft både i helsesektoren og eldreomsorgen. Ingen fikse løsninger kan dekke over det faktum at det må mer ressurser inn her.

Helsemeldingen som ble lagt fram i september sa klart i fra om dette. Oppfølgingen kom i statsbudsjettet med en økning i bevilgningene på nær 1 milliard. I budsjettforliket som ble inngått ble det pluss på ytterligere 600 millioner kroner. I helsemeldingen ble det sagt klart i fra om at Arbeiderpartiet ønsker fortsatt full offentlig styring. Vi går imot statlig overtakelse av sykehusene fordi vi tror det vil føre til opprettelse av flere nye administrative organer og politiske styre. Byråkratiet vokser, men organisasjonsutfordringer fjernes ikke. Det er dem vi må gå løs på: Bedre

samarbeid og koordinering mellom fylkene må til, og statens rolle i styringen må klargjøres og forsterkes.

I velferdsmeldinga som kommer i mai vil vi si klart i fra om at det må mer penger inn i eldreomsorgen. Dette vil bli fulgt opp med bevilgninger på budsjettene. Det er ikke snakk om et skippertak. Vi blir flere eldre over 80 år. Det må vi ta konsekvensen av.

Alle har rett til trygghet i hjem, skole og på gata

Kampen mot vold, mobbing og kriminalitet må gjøres til en viktig del av velferdspolitikken. Det er et vesentlig gode å kunne føle seg trygg hjemme, i skolegården, på gata og ellers hvor man ferdes. Og samfunnet må bry seg og gripe inn når denne grunnleggende rettigheten krenkes. Svært ofte kjenner overgripere og ofre hverandre. Så mye kan også gjøres av foreldre, elever, lærere, organisasjoner og andre for å motvirke vold, mobbing og kriminalitet.

Arbeiderpartiet tror ikke på enkle løsninger eller noen enkeltløsninger. Mange virkemidler må settes inn samtidig.

Arbeiderpartiet satser på et samspill mellom forebyggende tiltak og tiltak for å reagere på lovbrudd som begås samt å bringe dømt tilbake til samfunnet.

- Vi vil ha mer politi ut i gatene.
- Vi skal sørge for å ha en effektiv påtalemyndighet som kan bringe saker for retten, domstoler som kan idømme riktig straff og et fengselsvesen som kan sørge for gjennomføringen av idømt fengselsstraff.
- Det skal være en viktig oppgave for våre lokalpolitikere å tenke igjennom tiltak for å hindre at ungdom kommer i drift. Vi må ha et sterkere samarbeid mellom politi, skole, sosialkontor, barnevern og hjemmene. Noen må reagere når vi ser at ungdom er i ferd med å komme i problemer.
- Våre lokalpolitikere vil jobbe for at rusmisbrukere raskere gis et tilbud om behandling og at terskelen for å få et slikt tilbud blir lavere. Ettervernet må bygges ut.

Dette står i det sosialpolitiske programmet som vi vedtok på landsmøtet. Og jeg kan, partifeller, ikke tenke meg noe tiltak som er bedre egnet til å få ned kriminalitet og vold enn å sette inn større ressurser på å hindre at ungdom kommer i drift og blir rusgiftavhengige og å hjelpe de som blir det. For det er en nær sammenheng mellom vold//kriminalitet og rusgiftmisbruk. Dessuten er dette en sterk solidaritetshandling, for det er svært ulykkelige og vanskeligstilte mennesker vi snakker om.

- Vi vil innføre en egen paragraf i opplæringsloven som vil forplikte alle som har noe med skolen å gjøre til å motarbeide mobbing og vold i klasserommet, i skolegården og på skoleveien.
- Vi har utarbeidet en handlingsplan mot vold i billedmediene som vil bli fulgt opp.

Det som er viktig nå er at alle gode krefter slår seg sammen for å motvirke voldstendensene i samfunnet. «De»- og «oss»-holdningen er antakelig det største hinder for å få gjort noe med vold og kriminalitet. Eller som Per Svensson skriver i sin bok «Den leende morderen»: «På en måte er kanskje det mest skremmende med den meningsløse volden ikke at den er meningsløs eller ubegripelig, men at den tvert imot lar seg oppfatte som en beskjed vi helst ikke vil ha: En brun konvolutt med ubehagelig avsender».

Kampen mot vold, mobbing og kriminalitet er sosialdemokratiets sak. Både fordi dette undergraver velferdssamfunnet og tryggheten, og fordi det er vårt samfunnssyn som best kan motvirke vold og kriminalitet. Vi vil mobilisere alle ressurser for at vårt samfunn skal kunne være et helt samfunn der vi tar vare på hverandre.

Det går an å gjøre noe. Dette har vært sosialdemokratiets viktigste beskjed gjennom hundre år i forhold til alle samfunnsproblemer. La dette være beskjeden vi gir også på dette området. Hvis ikke kommer også vårt samfunn til å bli preget av «oss» og «de andre». «De andre» som vi beskytter oss mot med stadig flere dørlåser, vakter og sikkerhetstiltak.

Bærekraftig vekst

er den fjerde trygghetsoppgaven. Også her er samspeilet mellom det sentrale og det lokale, mellom politikere og folkeopinion viktig.

Norge ligger godt an i forhold til de fleste miljømålsettinger og oppgaver. Vi er klart de beste når det gjelder utslipp av klimagassene. Vi gjør mye når det gjelder avfallssortering og gjenvinning. Vi har gjort mye når det gjelder å rense opp vassdragene. Likevel er ikke forbruket og produksjonen bærekraftig.

Derfor vil jeg gjenta det jeg sa på landsmøtet: Arbeidet for å vri forbruk og produksjon over i bærekraftig retning blir en hovedsak i arbeiderbevegelsen i årene som kommer. Blant annet fordi dette er nødvendig av hensyn til sysselsettingen. Bærekraftig forbruk står ikke i motsetning til full sysselsetting, det er en forutsetning for full sysselsetting. For skal vi få alle i arbeid må vi vri forbruket over mot tjenester, omsorg og mer tid for hverandre. Så kampen for full sysselsetting, høyere livskvalitet og bærekraftig vekst henger sammen.

Derfor må vi holde fast ved den solidariske inntektspolitikken. Det er bare innenfor en slik ramme vi kan få folk til å prioritere disse godene.

Kamerater,

Vi har et godt utgangspunkt for resten av 90-tallet. Borgerligheten har ikke noe felles perspektiv. De måtte kaste kortene i 1986 fordi de ikke visste hvordan de skulle takle problemene da oljeprisen falt til det halve. Vi gikk på med krum hals.

I 1990 måtte de igjen kaste kortene. KrF og SP måtte prøve enda en gang med samarbeid med Høyre for å bli endelig klar over at høyrepolitikken ikke var noe for dem.

Arbeiderpartiet styrer. Ikke fordi vi har flertall i Stortinget, men fordi folk samler seg om våre løsninger i en utrygg og omskiftelig verden.

Hvis vi ser på sosialdemokratiets historie i dette århundre så har det vært preget av:

- tro på politikkenes muligheter
- vilje til å fordele
- forsvar for de svakeste og tro på at det går å trekke alle med i utviklingen gjennom politiske tiltak.
- En konstant oppfordring til solidaritet fra menneske til menneske.

Høyresiden har vært preget av

- motvilje mot politikk,
- motstand mot det meste av det som smaker av fordeling, og
- moralisering over de som faller utenfor eller kommer på kant med samfunnet. Innbilningen om at arbeidsløse, uføre, fattige og folk som har havnet på skråplanet er late, mangler moral og oppdrift og som derfor må holdes i øra, er like gammel som overklassen selv.
- Alle skal være sin egen lykkes smed.

Aldri tidligere har det vært større behov for sosialdemokrati av godt gammelt merke.

Kamerater,

Jeg skal love dere en ting. Og det er at Arbeiderpartiet skal fortsette å tro på politikkenes muligheter. Det går an å styre, fordele rettferdig og skape arbeid til alle. På den måten legger vi også grunnlaget for toleranse og solidaritet.

I forbundets fagblad beskrives 100-årsjubilentens fedre ralla-ren slik: «De representerer en barsk og uvøren mannskultur der fyll og slagsmål ikke var uvanlig, men der idealene var renhårig-het, solidaritet og hjelpsomhet».

Arnfinn Nilsen sier at han har opplevd den langsomme revolu-sjonen med en kraftig forbedring av arbeidsfolks levekår. «Jeg føler en forpliktelse til å ta vare på deres historie og de verdiene som nevnes på slutten av sitatet», sier Arnfinn. Ja, vår jobb er ikke gjort. Den langsomme revolusjonen må fortsette. Det er derfor Arbeiderpartiet trenger dette og andre forbund med grunnfestede verdier.

Dirigenten takket Jagland for en god og engasjerende innledning. I tilknytning til debatten etter Jaglands foredrag skulle følgende forslag behandles: 116 og 117 (Lov om arbeidsledighetstrygd), 124, 125, 126, 127, 128 og 129 (Lov om folketrygd), 148 og 149 (Diverse forslag), 169, 170 og 171 (Politiske forslag).

Dirigenten ga beskjed til redaksjonskomiteen for handlingspro-grammet om møte, før det ble en kort pause. Klokken var da 10.10.

Generell debatt

Møtet ble satt igjen kl. 10.25. *Dirigenten* opplyste at det var tegnet seg 17 talere på talerlisten og foreslo taletiden begrenset til 5 minutter fra første taler. Det ble vedtatt. Ordet ble så gitt til første taler.

Agnar Kvernmo, avd. 27 Troms, syntes det var fantastisk å høre Jaglands foredrag. – Det er ikke for ingenting jeg er sosialist og kommer til å bli det så lenge jeg lever. Vi har fått en utmerket leder, sa Kvernmo og var glad for at Jagland så klart at vi i offentlig sek-tor alltid er folkets venn.

Han merket seg Jaglands invitasjon til å komme til Arbeider-partiet for å få gjennomført saker og benyttet anledningen.

Først tok han opp kravet om krigspensjon til veteranene fra Alta bataljon. «Vakker minnedag» kalte avisa Nordlys fredsfeiringen. En vakker minnedag kunne det også ha vært for veteranene fra Alta bataljon som kjempet mot datidas største krigsmakt – og etter krigen har kjempet for krigspensjon. Sjøl hadde Kvernmo, som kommunens representant, snakket med veteranene og siterte fra deres opplevelser. Trygderetten begrunnet imidlertid sitt avslag

med at de ikke hadde vært utsatt for psykiske og fysiske påkjenninger av varig art. De kjempet i 48 døgn ved Narvik og greide å drive den mektige tyske krigsmaskinen til retrett.

– La denne skamplett viskes ut. Skjær igjennom og sørg for at Alta-veteranene hedres med krigspensjon, sa han.

En annen sak var bevilgninger til vegvesenets maskinpark. Han pekte på at det var støtte i Stortinget for Holler-utvalget og vegvesenet som offentlig etat, men penger har vært røsket ut av budsjettet til vegvesenets maskinpark – og om ikke de nødvendige bevilgninger gis, så havner vegarbeiderene som museums-gjenstand, sa han.

Arne Eriksrød, avd. 2 Oslo/Akershus, viste til Jaglands uttalelse om at hvis vi vil ha gjennomført noe, må vi gå til Arbeiderpartiet. Hvorfor da endre reglene for å få dagpenger? Tidligere var det nok å miste 20 prosent av arbeidstida, nå trengs det 40 prosent. Dette slår meget uheldig ut i renhold, hvor det er mye deltid. Som tillitsvalgt opplevde han det paradoksale at han måtte forhandle med arbeidsgiver om å få arbeidstida redusert mer enn hva arbeidsgiver krevde, for at den berørte skulle få rett til dagpenger. Om helsevesenet sa han at godt helsevesen forutsetter penger. I dag overføres pengene til fylkeskommunene, og siden økonomien er ulik i de forskjellige fylkeskommuner, slår dette ut i ulike helse-tilbud. Dette er urettferdig. Han mente helsevesenet bør være statlig og sentralt styrt. Som sitt 3. spørsmål viste han til at Jagland hadde sagt at hans far hadde arbeidet 48 timers uke. Når arbeidstida nå er nedsatt til 40 timers uke, har det ført til fordeling av arbeid og flere arbeidsplasser. Hvorfor kan ikke Jagland og partiet da gå inn for 6 timers arbeidsdag, sa Eriksrød, som også viste til et oppslag i dagens Aftenposten, der det framgår at bare 1 av 3 av de som får jobb kommer fra de arbeidslediges rekker.

Odd Olsen, landsstyret, takket Thorbjørn Jagland for et meget fint innlegg. Han støttet opp om det som var sagt av Agnar Kvernmo tidligere. Selv ville han understreke behovet for å få ned pensjonsalderen, ikke minst ut fra behovet for å få ungdommen ut i arbeid. Det er helt meningsløst at 20-åringene går ledige. På ett punkt mente han at Arbeiderpartiet er på kollisjonskurs med fagbevegelsen, og det gjelder den hardhendte privatiseringen. I vegvesenet hadde de vært heldige og fått en noe annen løsning, men det var nære på der også. Det er forskjell på å barbere seg og å kutte hodet av seg, mente Olsen.

Bjørn Tiller, forbundsstyret, takket også for et godt og engasjert innlegg fra Jaglands side – det var nesten så han skulle vært medlem av forbundet! Selv var Tiller mest opptatt av å fokusere på behovet for å komme i gang med å bygge Nord-Norgebanen. En god start i så måte er å modernisere og elektrifisere den jernbanen som allerede fins i nord. Han viste til et forslag som Vefsn Arbeiderlag hadde framsatt på DNAs landsmøte, og henstilte til landsmøtet å slutte opp om saken. Det er ikke noe lite prosjekt det er snakk om i sysselsettingssammenheng. Tiller minte om at det dreier seg om 12 års anleggstid, 12 000–15 000 årsverk direkte og indirekte og 5 milliarder kroner i investeringer.

Helge Olsen, avd. 12 Telemark, sa at politikere i alle år har sagt at de skal styre kapitalen, uten at noen til nå har greid å mestre det. Det er OK å være sterk i troen, men vi må ikke miste kontakten med virkeligheten. Skal vi få investeringer i Norge, må vi være villige til å gi kapitalen vekstmuligheter, det vil si avkastning. Vi kan like det eller la være, men slik er det i virkelighetens verden. Politikerne må mobiliseres til å gjøre skadevirkningene minst mulig. Et bidrag til å øke sysselsettingen mente han var å øke skatten på maskinutstyr og senke skatten på arbeidskraft.

Jagland hadde tatt opp utviklingen med ny teknologi og den elektroniske «motorveien», med mange eksempler på raske overføringer verden over. Her måtte man også spørre seg: Hva er hensikten? Hvor langt er det nødvendig å gå før nok er nok? Han trodde at jo lenger den utviklingen går, med mennesker isolert i arbeid foran datamaskinen, dess kaldere samfunn ville det bli. Om ikke tendensen ble snudd, trodde han ikke det ville gi noen god framtid.

Videre var AP-lederen inne på trygghet, i hjem, skole, på gata og hvor viktig det var i den forbindelse å satse på solidaritet. Vi måtte ta oss av de utstøtte. – Ja, men særlig er det viktig å sørge for at det blir færre utstøtte, mente Olsen.

Gudmund K. Selvåg, avd. 6, regnet med at Jagland var kjent med den nye rapporten fra OECD, som gjelder biltrafikken, som er den alvorligste forurensningskilden og der OECD-landene står for 70 prosent av bilbruken. Rapporten konkluderer med heving av bensinavgiften som løsning, en heving på 7 prosent årlig i 20 år. I Norge ville en slik økning slå skjevt ut og ramme distriktene der kollektivtrafikken er dårlig utbygd. Selvåg mente vi i stedet kunne regulere biltrafikken med bomringer rundt de større byene.

Han tok også opp pensjonsspørsmålet og viste igjen til artikke-

len i Arbeidsmanden, av Pensjonistforbundets leder, som mener det må ytes etter økonomisk bæreevne for å beholde velferdsgodene. Jagland hadde vært inne på lik pensjon for alle og mente det betød minstepensjon til alle. Selvåg viste til et hefte utgitt av Arbeiderpartiet i 1937. Da alderstrygden ble innført var den lik for alle. Pensjonsalderen var 70 år, men i forordet til heftet sto det at for arbeiderklassen var det viktig at den ble senket snarest.

– Problemet med lik pensjon til alle, er at at man må betale det det koster. Om alle kommer på minstepensjon, slik Jagland sa, er det likegyldig dersom den er stor nok, mente Selvåg. Dersom politikerne på Stortinget skulle leve av minstepensjon ville den nok vært betydelig høyere.

Halvor Landsverk, avd. 12, syntes det alltid var interessant å høre Thorbjørn Jagland og det var ikke noe unntak i dag. Selv ville han berøre et par ting av det som pågår i vegvesenet. Jagland sa at det ikke lenger er likehetstegn mellom sosialisme og at det meste skal drives av staten. Det var han helt enig i, men samtidig var nødvendigheten av en sterk offentlig sektor poengtert, og han var litt bekymret over det som skjer i vegvesenet nå med omorganisering, effektivisering, rasjonalisering. Prosessen startet med Hollerutvalget, der Arbeidsmandsforbundets leder var med i mindretallets innstilling. Det var den modellen som ble ramme for prosessen og han ville takke både Arnfinn Nilsen og forbundets ledelse for jobben som er gjort i forbindelse med den prosessen som nå er inne i landingsfasen. Hvis det ikke blir en mellomlanding. Med litt moderat optimisme ville han si at vegvesenet var kommet rimelig bra fra prosessen. Det var sikkert mange grunner til at antallet ansatte i utedriften var redusert gjennom en årrekke og maskinparken var redusert til et minimum. Fra den politiske siden kunne det ikke pekes på urasjonell drift. Politikernes motiv har vært markedstilpasning og konkurransekraft, men man måtte spørre når nok var nok. Kunne Jagland gi et rimelig klart svar på det?

Jarle Johannessen, avd. 17, pekte på at Norge er et av verdens rikeste land og har samtidig Europas høyeste pensjonsalder. Han spurte Jagland hvorfor det kostet mer å ha en 60-åring på pensjon enn en 20-åring på ledighetstrygd.

Hans P. Solberg, avd. 17, sa at han ikke ville komme inn på de positive sider av regjeringens politikk for det hadde Jagland dekket. Det var imidlertid også noen minussider, sa han og tok utgangspunktet i feiringen av 8. mai, da mange mintes årene

1940–45. Dengang var det mange som kom hjem fra krigen og måtte melde om store tragedier. Myndighetene satt stor pris på dem som kjempet og enkelte var honorert med krigspensjon. Men ikke alle. – Det er en skam å oppleve myndighetenes hån mot Altabataljonen, sa han. Det kunne være kaldt og mørkt og hardt å leve i Nord-Norge, men man måtte ikke bruke det som argument, slik de som behandlet pensjonssaken gjorde, og si at de som deltok var vant til slike forhold og derfor ikke hadde krav på den pensjonen, slik som deltakere fra Trøndelag.

– Gi veteranene fra Altabataljonen pensjon, så vi kan minnes med verdighet, sa han.

Magny Hansen, avd. 6, var glad Thorbjørn Jagland hadde merket seg at Arbeidsmandsforbundet alltid ga klar beskjed. Slik skulle det være fortsatt. Hun var ikke enig med Arbeiderpartiet i ett og alt, men når vi bare står på, så kommer de til fornuft, sa hun og registrerte at Jagland lovet at arbeidsledigheten ikke skulle bli glemt. I Hordaland var de ikke glade da Jens Stoltenberg forleden sa at det ikke ble utbygget på Hanøytangen. Det betød masse arbeidsplasser. Men for en tid siden, i Bergen, hadde Stoltenberg garantert fortsatt arbeid på Hanøytangen, da det var en masse arbeidsfolk til stede. Dette skulle han bli minnet om ofte.

Hun ville gi ros til Gunnar Berge som har stått på, bl.a. for Ren Utvikling, men nylig var han kommet med utspill om ledighetsstrygden. – Og det er ikke alt vi kan godta, sa Magny Hansen, som ellers var glad for et saklig, godt samarbeid med Arbeiderpartiet. – Støtt oss, så skal vi støtte partiet!

Magnhild Solstad, avd. 4, registrerte det var lett for Jagland å komme på dette landsmøtet. Her kommer han til sine egne, og det var mye bra han sa i dag, konstaterte hun. Privatisering av de statlige bedriftene må stoppes. Et annet spørsmål hun var sterkt opptatt av var at alle må få en livsstandard som de kan leve med i dagens samfunn. Vil DNA vinne valget til høsten? Da må de slå tilbake mot alt som serveres i massemedia av de andre partiene, og som mange går fem på. Det er ikke så lett for den enkelte å ta stilling, for politikerne er vel runde i kanten. Greier vi ikke å gjøre noe med ungdomsledigheten, risikerer vi at vi ikke får den ungdommen vi vil ha. Hun trodde det ville gå bra om LO og fagbevegelsen fikk være med og styre DNA.

Marianne Halsnes, avd. 2 Oslo/Akershus, hadde sitt første landsmøte, og det var også første gang hun sto på talerstolen. Det var

situasjonen i helsevesenet hun var mest opptatt av – helsekøer, sykehusavdelinger som legges ned, korridorpasienter som har sine private ting i en plastpose. De fleste av oss skal innom et sykehus, det gjelder også meg selv, og jeg vil ikke ha det slik. Hva vil bli gjort med dette, spurte hun.

Frøydis Fjellhaugen, avd. 6 Hordaland, takket Jagland for innledningen, men det var nå ikke helt riktig som han sa at kommuneøkonomien var så god. Hun hadde selv bakgrunn som kommunepolitiker, og visste av erfaring at den ikke var så helt bra. Da HVPU-reformen ble gjennomført, kom det altfor lite penger fra Staten, hun håpet det ble bedre i forbindelse med skolestart for 6-åringer.

Når sykefraværet går ned, kan vi være glad for det. Det er bare det at det er så mange tapere i bildet, og taperne, det er ofte kvinner i 50–60-åra. Mange jobber til de er utslitt og litt til, men når de går til legen kommer det verste – de blir ikke trodd, fordi det er ikke snakk om noe brudd e.l. tydelig sykdom. Resultatet kan bli et klapp på skulderen og oppfordring til å forsøke litt til. Så gjør de det, med det resultat at kollegene må ta de tyngste tak, fordi du ikke orker selv. Nytt forsøk, og denne gangen går det kanskje litt bedre, du blir sykemeldt om du er «heldig». Før hjelp legen til med syke- eller uføretrygd for de som var helt utslitt. Men nå skal det skjæres ned der også, det er attføring som gjelder. Men hva skal et totalt utslitt menneske attføres til? Sosialministeren har erkjent at mange havner på sosialkontoret. Det har hun muligheter for å gjøre noe med, og det bør du Jagland fortelle henne, sa Fjellhaugen.

Ivar Olsen, avd. 17 Finnmark, merket seg at Jagland snakket om god distriktpolitikk. Er det god distriktpolitikk å redusere tidligere Televerkets service i distriktene, slik at det tar 1–2 dager å få reparert telefonen? Er det god distriktpolitikk å legge ned små postkontorer? Bare i hans kommune sto 5 små postkontorer på dødslista. Er det god distriktpolitikk å skjære ned på skoletilbudene? Også i helsesektoren er det store problemer, og 5 ukers ventetid på å få besøke lege. Resultatet av alt dette kan bli fraflytting, og tilsvarende problemer i kommuneøkonomien. Han var også sterkt imot økt beskatning av pensjonen, da dette er penger som er beskattet før.

Jens Tveit Aga, landsstyret, sa det var viktig å få en avklaring av pensjonsalderen i staten. Det har vært noen moderate oppgjør, og

LOs og fagbevegelsens rolle er det grunn til å være stolt av i den forbindelse. Men det kan ikke bli slik at LO skal bære lasset alene. Vi ser alle at det fins grupper som ikke er med og tar sin del av ansvaret, også noen som er medlemmer av partiet. De må nå besinne seg. Det er valg til høsten. Selv deltar Aga i fylkespolitikken innen helseområdet. Der har de besluttet å ta penger fra vegsektoren og bruke dem på helse. Dette området er så viktig at vi er nødt til å gjøre noe når vi nå skal ut i valgkampen, mente Aga. Det er en meget stor jobb å rydde opp på dette området, og det koster penger.

Dirigenten tok ordet og ba om at 3 permisjonssøknader ble innvilget. Enstemmig godtatt.

Bård Kristensen, avd. 4 Nordland, syntes Jaglands beskrivelse av situasjonen i dagens samfunn var helt perfekt. Men hvorfor greier ikke vi på venstresida å finne løsninger? Han var uenig når Jagland sa at markedet ikke kan styre alt. Visst kan det, men det er resultatene av en slik styring, i form av fattigdom, arbeidsledighet, større ulikheter m.v. som vi ikke vil ha. Han var også uenig i at det er teknologien som har tvunget oss til å gi avkall på styringsredskaper. Tvert om er det en endring i det politiske landskap vi snakker om, og når høyrefolk nå går til DNA, kan det nettopp være et uttrykk for at venstresida er begynt å prate som dem. Han var enig med Jagland at kamp mot arbeidsledigheten er jobb nr. 1 – men hvorfor kan han ikke da gå inn for lavere pensjonsalder eller kortere arbeidstid? Å få unge mennesker i arbeid er viktigst.

Den nye energiloven hadde ført til at fordelene med å legge industri til utkantene var borte. Vil Jagland gjøre noe med dette?

Distriktssekretær *Per Ingebrigtsen*, avd. 4 Nordland, måtte konsentrere seg om få saker på grunn av stram kjøreplan. Arbeidsledigheten går ned, men det er endel urovekkende tendenser. I Nordland har de kartlagt utviklingen, og ser tydelig at tendensen er bedring i sentrale strøk i fylket, mens utkantstrøkene har problemer. Og samtidig som menn i økende grad er på vei ut i jobb, synes kvinner i økende grad tvunget tilbake til kjøkkenbenken. Om Nord-Norgebanen sa han at han med glede hadde merket seg Bjørn Tillers innlegg, som viste at det er større oppslutning om saken nå enn før. Oljepengene må også kunne brukes til å bygge ut Nord-Norge. På Værnes har vi en av Europas mest moderne terminaler – men hvilken bane er det som fører dit! Det er så vi risikerer å bli kastet ut av køya. Den er i stor grad bygd under kri-

gen, og det er mye å gjøre mht. rasfare, kurvatur m.v. Dette er en viktig sak for oss. Vær sikker på at den ikke er begravd, vi bare trekker pusten før vi kommer sterkere igjen. Vi gir oss ikke før banen er bygget, sa Ingebrigtsen. Han avsluttet med å sitere fra Nordlandsbanens Rallarvis fra 1947 (applaus).

Dirigenten foreslo 10 minutters pause. Enstemmig godtatt.
Møtet hevet kl. 11.30

Debatten fortsetter

Møtet ble satt igjen kl. 11.43 og dirigenten refererte først en permisjonssøknad som ble innvilget før hun ga ordet fritt.

Bjarne Jørgensen, avd. 4, syntes det var vanskelig å kommentere Jaglands foredrag. Det var langt og bra – med mye selvskrut. – Så mye selvskrut har jeg ikke hørt siden årsmøtet i avd. 4 Nordland, sa Jørgensen, som hadde merket seg at Jagland åpnet foredraget om Norge og veien fram med rengjøringskvinnene. Han undret seg litt over at det hadde gått omtrent 60 år før Arbeiderpartiet oppdaget dem. Jagland hadde tilbakevist beskyldningene om høyredreining i Arbeiderpartiet, men med den politikken regjeringen førte kunne ikke Høyre være en motstander, vel heller en sparringpartner.

Når det gjaldt kapitalkreftene Jagland snakket om, hadde Jørgensen inntrykk av at det ganske nylig var flittig omgang mellom disse kreftene og AP-politikerne.

– Jagland skrøt forferdelig av helse- og sosialpolitikken. Da jeg var på møte i avdelingen i mars fikk jeg volsomt vondt i foten og klarte nesten ikke å gå. Da jeg ringte legesenteret fikk jeg beskjed om å komme i juni, sa Jørgensen. Da kunne han henvise til Jagland og komme inn dagen etter.

– Jeg er sosialist, er fødd av sosialister og jeg antar min gamle far har snudd seg i graven mange ganger under Jaglands innlegg, ikke fordi det ikke var godt men fordi det var mye usant. Han sa at nedsettelse av arbeidstid skaffer flere arbeidsplasser. Men når er nedsettelse av arbeidstida skjedd uten motivert med effektivisering? Hvor hadde vi stått uten olje? Antakelig på linje med andre såkalte sosialistiske land i Europa.

Eldbjørg Klimpen, avd. 4, takket også for foredraget, men var ikke enig i alt som var sagt.

Jagland sa at aldri hadde kommunenes økonomi vært så god

som i dag. Dette kjente hun seg ikke igjen i, som medlem i kommunale utvalg på helse- og sosialsektoren. Maskiner kan ikke gjøre jobben i eldreomsorg og sykehjem. Sykehjem legges ned, stenges i helgene. Det er ikke verdig et rikt land som Norge. Det er også blitt så populært å ta inn folk etter behov. Det vil si at når en slutter, blir stillingen stående vakant i kommunen og dekkes i stedet opp med innleie etter behov.

Hun hadde ellers ikke inntrykk av at tiltak virket, slik det er tenkt, som kompetansegivende for jobb. Hvem driver kontroll med det?

Pensjonsspørsmålet tok hun også opp og håpet det ble gjort noe for de deltidsansatte. Selv var hun deltidsansatt i rengjøring, og en deltidsansatt under halv tid har ingen mulighet til å oppnå mer enn minstepensjon – og belastningsskadene får ikke status som yrkesskade.

Nord-Norgebanen tok også hun opp. Det er en hjertesak for forbundet – og den skal holdes varm! – Skal dere få gjennomført noe, så kom til Arbeiderpartiet, sa Jagland. Det var skuffende at partiet ikke hadde fulgt opp LO-kongressens vedtak om Nord-Norgebanen.

Kjell Sagstad, avd. 6, tok for seg arbeidsplassene spesielt i betongmiljøet. Det hadde vært en ganske hektisk tid med forhandlinger om betong kontra stål og han takket Arbeiderpartiet for imøtekommenhet. For noen år siden hadde NC i Rogaland kontrollen på betongdelen i offshore, siden var også Bergen kommet til. – Norge har verdens beste kompetanse på betong, sa Sagstad, som takket forbundslederen Arnfinn Nilsen for at han kjørte løpet fullt ut da de ba om støtte i kampen for betong. Kampen mot stål ble vunnet når det gjaldt Troll/olje med Hydro som utbygger, men overfor Statoil ble det tap. Statoil anså stål som billigere.

– Men i dag vet vi at stålprisen går opp og ned som en jo-jo, sa Sagstad og håpet at politikerne for ettertiden ville sette mer krefter inn på å få oljeutbyggerne til å forstå fordelene med betong. Med EØS-avtalen forsvant passusen om at norske bedrifter skulle tilgodeses, men det betød ikke at man alltid måtte gå på det billigste tilbudet, det måtte også sees på arbeidsplasser og ringvirkninger. Han mente ikke at myndighetene skulle subsidiere betongplattformer, men infrastruktur og andre ting kunne legges til rette slik at konkurransen ikke ble så hard. Han ville be politikerne sørge for at oljeutbyggerne tenker på norske arbeidsplasser.

Doris Nykvist, avd. 23, tok opp Reform '94 som skulle berge ungdommen fram til yrkesutdannelse. Hun var ikke så sikker på om

det var vellykket, med endringene som var foretatt. Mens det tidligere skulle skje en tilvenning via praksis fram til yrkesutdanning er det nå rett på teori med det resultat at mange faller utenom og ender opp med ingenting etter 3 år.

– Vil det bli satt i verk tiltak for dem som trenger litt ekstra hjelp og tid?

Jan A. Klemetsen, avd. 2, takket for det engasjerende innledningsforedraget. Historien har vist at det faglig/politiske samarbeidet gir resultater og mange gjennomslag er kommet via lovvedtak.

Han konstaterte at Jagland ikke hadde nevnt vaktyrket og lov om fagopplæring. Andre ting han ville nevne var at i følge budsjettet skulle det fortsatt være høy rente på studielån – og dermed lengre studietid. Var det ikke bedre med lavere rente og mindre behov for å jobbe ved siden av studiene? Omgjøringen av televerket til A/S – var det starten på flere privatiseringsframstøt i offentlig sektor? Hva mente Jagland om LO-lederens utspill om bilavgiften? En fornyelse av bilparken ville bety miljøgevinst og bedret sikkerhet. Skattelegging av eldre, var det riktig å legge større byrder på dem som hadde vært med på å bygge opp samfunnet og betalt skatt gjennom en lang årrekke? Ville det komme mer rettferdige regler for beskatning av boliger?

Han tok også opp våpensalget til Tyrkia. Det var på tide å stoppe denne eksporten til land, der bl.a. den faglige friheten er illusorisk og tusen gruvearbeidere blir drept hvert år. Han mente videre at det måtte vurderes boikott av varer som ble produsert av barne- og slavearbeidere.

– La Arbeidsmandsforbundet være en spydspiss også i internasjonalt solidaritetsarbeid – og la oss være det i det faglig/politiske samarbeidet, sa han. Han mente det faglig/politiske samarbeid hadde vist veien å gå, og derfor var det riktig å slutte opp om Arbeiderpartiet i kommunevalgkampen.

Kjell E. Tronstad, avd. 18, konstaterte at det største problemet i dag var arbeidsledigheten.

Kanskje hadde man litt av skylda for det sjøl. Han hadde reist en del rundt og undervist i lov- og avtaleverk. I en tverrfaglig gruppe var det kommet fram at overtiden lå på et nivå som ga gjennomsnittlig 80 timers arbeidsuke. – Da vi hadde 45 timers uke var det nesten ingen som jobbet overtid. Og dette dreier seg ikke om pålagt overtid men i stor grad frivillighet, sa han. Dette burde man tenke over. Det var ikke nødvendig å skifte bil annethvert år.

Alf Gullen, avd. 1, takket også Jagland for et godt innlegg men savnet noe om sykehuskøene. Mange sykehus stenger avdelinger i mangler på driftsmidler. Nye avdelinger står ubrukte av samme grunn. Dette har store konsekvenser for de langtidssykemeldte, som går og venter på behandling. Det dreier seg ikke bare om fysiske plager, men også psykiske, å bli gående slik. For samfunnet blir det dyrt å ha folk gående på sykelønn i måned etter måned. Han syntes det var merkelig at det ikke ble mer forgang i sykehuskøene.

Tor Øyvind Ljosland, avd. 7, syntes Jagland hadde mye bra å si, men det som var spennende var å se hva som blir gjort.

Han tok opp privatiseringen i den offentlige sektor. Vegvesenet ble ikke A/S i denne omgang, men hva i neste? Jagland hadde vært inne på at det var Høyre som ville privatisere, men hvem utreder og fatter vedtak? Han mente Arbeiderpartiet og Høyre sto sammen her. For flere statlige bedrifter hadde Arbeiderpartiet gått inn for hel og halv privatisering. Det var nok å nevne Televerket. Nå burde det bli stopp.

Han var glad for LOs initiativ til den faglig/politiske konferansen 6. juni, men var redd den kom for seint. Jagland burde vite at man ikke ville finne seg i dette lenger. Det så ut til at Opseth var mannen som kunne få til alt dette. Ljosland hadde snakket med en stortingsrepresentant fra Agder som ikke var i tvil om at gruppa ville gå i mot privatisering, men etter et møte med Opseth var det helomvending.

Per Ole Stenberg, avd. 2, merket seg at Jagland snakket om rasisme. Men hvorfor er det slik at et stort flertall viser seg å ha fremmedfrykt? Han trodde ikke det kom av frykt for folk som så eksotiske og noe annerledes ut, han trodde det kom av følelsen av at det var grunn til frykt. Grunnen var at folk hadde oppdaget kriminaliteten blant mange innvandrere. 80 prosent av fangene på Ullersmo kommer fra innvandrer miljø. Hvis myndighetene greide å demme opp for tilflyten av de kriminelle elementer, var han sikker på at nordmenn ville ønske de lovlydige og arbeidsomme innvandrerne velkommen.

Knut Jarle Rødseth, avd. 6, tok opp miljøforholdene på anlegg og den avgiftsfrie dieselen som er tilsatt rødt fargestoff. Særlig i tunneler og under jord blir avgassene og dermed problemene større. De seriøse firmaene som tar miljøproblemen alvorlig, som Statens vegvesen, hadde erkjent dette og bruker vanlig blank diesel. Men det er dobbelt pris. Denne ekstrakostnaden er et problem

for firmaene som skal konkurrere om anbud.

Debatten var dermed avsluttet og Thorbjørn Jagland fikk ordet til oppsummering.

Jaglands oppsummering

Jagland ga honnør til deltagerne i debatten, som hadde spent vidt – fra hvordan kapitalismen skal styres til konkrete enkeltsaker. Alt sammen spørsmål som han skulle ta med videre – og i noen grad forsøke å svare på her.

Han hadde merket seg innleggene om krigspensjon til veteranene fra Alta-bataljonen og videre debatten om Nord-Norgebanen som hadde pågått i mange år. Det var riktig, som påpekt, at partiets landsmøte hadde vedtatt modernisering av den nåværende banen men ikke fattet vedtak om forlengelse. Han ville ikke gjøre som den samferdselsministeren som reiste rundt og lovt bruere og veier i øst og vest, men på spørsmål om hvor det ble av, svarte: Jeg ville det, men departementet ville ikke.

På spørsmål om Vegvesenets maskinpark og om hvor langt privatiseringen ville gå, kunne han svare at det på politisk hold ikke foreligger noen planer om å gjøre Vegvesenet til A/S. Debatten om aksjeselskaper i offentlig sektor gjelder ikke områder som ikke er i direkte konkurranseforhold til det private, sa Jagland. Det gjaldt f.eks. NSB, men begrunnelsen for omorganisering i tele og post var nettopp å sikre disse mot privatisering. Det var ikke privatisering å gjøre en bedrift om til 100 prosent statlig selskap.

I debatten var det sagt at politikerne brukte den teknologiske utviklingen som påskudd til å omorganisere televerket – men det var den teknologiske utviklingen som åpnet telemarkedet, sa Jagland.

Nærmest ethvert produkt er i dag et internasjonalt produkt, det har komponenter fra alle kanter av verden. Denne utviklingen fører også til at næringslivet internasjonaleses. Det er denne utviklingen som ligger bak det vi måtte gjøre med Televerket. Norsk næringsliv har behov for telekommunikasjon over hele verden. Om Televerket skulle kunne tilby dette, måtte det kunne inngå avtaler og allianser med andre selskaper over hele verden. Det var komplett umulig med den forvaltningsmodellen selskapet hadde. 60 prosent av Telenors inntekter kommer fra næringslivet, mister selskapet disse kundene, har det ikke lenger grunnlag for drift. Da ville det virkelig bli snakk om privatisering.

Mye av det samme gjør seg gjeldende for Postverket. Elektrokommunikasjon og fax overtar for tradisjonell post. Det er disse tingene

vi vil gripe inn i slik at de offentlige institusjonene ikke undergraves i det stille, men kan være med og konkurrere i den nye situasjonen, sa Jagland.

Om vi ikke hadde fulgt med i den teknologiske utvikling innen telekommunikasjon, ville vi fått store problemer i samfunnet for øvrig også. Hvis vi f.eks. skulle ha avvirket dagens telefontrafikk med 70-års manuelle telefonsentraler, ville litt overdrevet sagt halvparten av landets befolkning jobbet på telefonsentral – mens den andre halvparten trolig satt og ringte! Hvor skulle vi da tatt folk til de tusener av nye stillinger som er opprettet i helsevesen, skole osv.? Det er viktig å komme utviklingen i forkjøpet, og ikke la den styre oss.

DNA ønsker ikke å privatisere de virksomheter det er snakk om i egentlig forstand ved at de selges ut til private. Det skal være på statlige hender, og det får vi til om de er konkurransedyktige. Og det er de, Telenor er f.eks. noe av det beste av bedrifter i Norge i dag.

Jagland delte Halsnes sin frustrasjon over situasjonen i helsevesenet. Men hva blir gjort? Svaret på det mente han sa ganske mye om den utfordring vi står overfor. For det er neppe noen sektor som opplever slik reell vekst som helsesektoren, i antall ansatte, i bevilgninger, i antall polikliniske innleggelse. Via statsbudsjettet blir det en reell vekst på 1,6 milliarder kroner i 1995 – og vi er klar over at det ikke er nok, sa Jagland.

Hvorfor er det slik? Mye av forklaringen finner vi også her i en teknologisk og vitenskapsmessig utvikling som gjør behandlingsmulighetene så mye bedre. Jagland nevnte selv sin sukkersyke sønn som eksempel. 5 ganger daglig skal han ha sin insulinsprøyte. Nå kan det bli mulig via ny bioteknologi å implantere nye celler i bukspyttkjertelen slik at sprøyter blir overflødige. Men hva skjer da? Vi har over 100 000 diabetikere i Norge. Dette er bare ett eksempel. Det fins mange flere som forklarer gapet mellom hva som kan gjøres i helsesektoren og hva det fins ressurser til. Nettopp dette forventningspresset står politikerne midt oppi. I tillegg kommer eldrebølgen. Alt dette gjør at vi her står overfor kanskje den viktigste styringsoppgaven i velferdssamfunnet i årene som kommer.

Arne Eriksrud mente staten burde overta sykehusene. Jagland var uenig i det. Det er ikke grunnlag for å hevde at staten kan gjøre en bedre jobb enn de som befinner seg ute i nærheten av folk. Men fylkene bør samarbeide bedre, og staten kan bedre sin styringsfunksjon.

Fra flere hold sies det at pensjonsalderen bør senkes bl.a. for å få unge i arbeid. Jagland viste til en LO-undersøkelse hvor det

framgår at sammenhengen ikke er så enkel. Når 5 pensjoneres, blir det i snitt bare 2 jobber igjen, fordi bedriftene ofte benytter pensjonering til å rasjonalisere. Jagland hadde sans for at de som trenger det har mulighet til å gå av før ordinær pensjonsalder, derfor har vi AFP. Noen generell nedsettelse av pensjonsalderen ville han ikke være med på, det ville være galt i forhold til de store velferdsoppgaver vi står overfor i eldreomsorg og helsevesen.

Jagland ville heller ikke være med på å nedsette arbeidsdagen til 6 timer. Han sto fast ved at endel av produktivitetsveksten bør tas ut i form av sosiale reformer. Det er nettopp det som har skjedd når vi har fått 200 000 til 300 000 flere mennesker i arbeid siden 70-årene, uten at antallet timer som arbeides totalt er økt. Dette betyr at arbeidet er bedre fordelt. Men å kutte arbeidsdagen nå med 2 timer i ett jafs vil bare bety at vi som har arbeid og inntekt ville få enda en fordel, og særlig om det skal skje med full lønnskompensasjon. Det vil trolig bare føre til at prisen på arbeid øker, uten at det skaper noen sysselsettingseffekt – det kan bare økt produktivitet gjøre.

Hvorfor skal noen ha både høy lønn og høy pensjon? Bør ikke pensjonen være lik for alle? Under innføring av alderstrygda i 1947 sto DNA for lik trygd. Men da Folketrygda ble innført sto partiet like beinhardt på for at det skulle være en sammenheng mellom opptjent lønn og pensjonsnivå. Hvorfor? Jo, fordi de med høy lønn ellers trolig ville funnet seg private ordninger. Dermed ville Folketrygda ikke fått de innbetalinger som disse gruppene representerer – og forskjellen i pensjonsinntekter ville i hvert fall ikke blitt mindre.

Han trodde ikke at markedet kan styre alt, slik det var blitt sagt fra talerstolen. Kapitalistene handler alltid som en saueflokk, og følger bjellesauen utfor stupet. Det er derfor vi får kriser. Det er riktig at kapitalen går dit den finner avkastning, og det kan vi ikke motsette oss. Men vi må motsette oss en kapitalisme uten styring. Det er i stor grad det som skjer i dag ved at kapitalen flommer fritt over landegrensene, og gir valutaspekulantene fritt spillerom. Dette må vi ha internasjonal styring på, og han var overbevist om at det blir et venstreprosjekt i Europa å få til en fast valutakurs. Vi kan ikke lenger leve med en situasjon som gir valutaspekulanter mulighet til å gå til angrep på den ene nasjonale valuta etter den andre, og håve inn kjempebeløp på transaksjonene.

Til Bjarne Jørgensen, som var født av sosialister, sa Jagland at det gjaldt også han. Bestefaren hadde vært rallar. Til påstanden om at det tok 60 år før DNA oppdaget at det fantes noe som heter rengjøringsassistenter, sa han at hans mor hadde vært det som før

ble kalt vaskekjerring, så det yrket hadde han vært klar over lenge. Han kunne ikke være med på at Roma-traktaten var blitt skrevet av en italiener som «satt inne», tvert imot var den skrevet av sosialister.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* viste til at Thorbjørn Jagland hadde åpna med å kommentere bukseselene hans: – De er jo først og fremst en praktisk ordning, da, som kan anbefales alle med overheng, framholdt Nilsen. Heller ikke fargen var tilfeldig valgt.

Han ville gjerne si noen ord om Svalbard-saken, og takket for den mottakelsen forbundets folk hadde fått når det trasket i korridorene med denne. Ellers ville han ikke framheve forbundet så mye, med unntak av foreningen på Svalbard som hadde gjort en meget god jobb. Om arbeidsledigheten, som også sto på dagsorden under Yngve Hågensens innlegg, sa Nilsen at det ville bli laget en uttalelse fra landsmøtet om saken. Men vi bør vel også sjøl foreslå noen prosjekter som kan styrke sysselsettingen, og da mente han jernbaneprosjekter i nord er bra. Bygging av Nord-Norgebanen bør nå kanskje få hvile litt, mens vi går inn for elektrifisering og modernisering av eksisterende bane. Fornylse av kraftverk mente han var et annet eksempel på fornuftige prosjekter.

Om det faglig/politiske samarbeidet sa Nilsen at situasjonen i de moderne nordiske demokratiene aldri ville vært den samme uten det faglig/politiske samarbeidet mellom fagbevegelsen og det sosialdemokratiske partiet. Skulle tida nå være inne til å bryte dette samarbeidet, eventuelt begynne å samarbeide med flere? Hvis vi slipper taket, var han overbevist om at det er fagbevegelsen som vil tape mest på det.

Som alt samarbeid bygger også dette på mellommenneskelige relasjoner. Han takket Thorbjørn Jagland for at han hadde brukt så mye tid på oss, og overrakte en krystallvase med forbundets merke til applaus fra salen.

Dirigenten opplyste at det var 2 permisjonssøknader, som ble innvilget av landsmøtet.

Deretter fikk hovedkasserer *Ola Tuven* ordet til et par praktiske opplysninger. Den gledelige meldingen var at reiseregningene nå var klar til utbetaling i spesiell skranke i Landsbanken. Den mindre gledelige var at grunnet stort belegg på byens hoteller, var det ingen mulighet til å strekke utsjekking fra Hotel Plaza utover kl. 12.00 på fredag. De som bodde der måtte derfor sjekke ut om morgenen, da de ikke ville rekke det i lunsjpausen.

Også *Jens Tveit Aga* hadde en liten praktisk opplysning: De som deltok på gårdagens møte for statlig sektor kunne hente skriftlig referat på anvist plass.

Formiddagsmøtet hevet kl. 12.55.

Ettermiddagsmøtet onsdag 10. mai

Møtet ble satt kl. 15.00 med *Arvid Øygård* som dirigent og åpnet med allsang – «Vi bygger landet». *Sven Pettersen* med gitar var solid forsanger.

Dirigenten refererte først en permisjonssøknad, som ble innvilget, før han redegjorde for hvordan dirigentbordet ville legge opp behandlingen av handlingsprogrammet. Han hadde markert med rød strek hver side i boka som var ferdigbehandlet. Ennå var det flest hvite sider og det viste hvordan landsmøtet lå an i kjøreplanen. Det så ut til at man var nødt til å kjøre stramt for å komme til mål og det var et spørsmål om delegatene ville kjøre utover den fastlagte tidsrammen for kveldsmøtet, eller avslutte kl. 18 og komme tilbake igjen til kveldsmøte og kanskje holde på utover natta.

Når det gjaldt behandlingen av handlingsprogrammet forelå det trykte forslaget til nytt program, nå også i korrigeret utgave, foruten de innsendte forslag og de forslag som var framsatt under debatten. Debatten om handlingsprogrammet var avsluttet i går og forslagene oversendt til redaksjonskomiteen som var i gang med arbeidet med å innarbeide forslagene i et nytt utkast til handlingsprogram. *Dirigenten* antok at det fortsatt ville være noen som ikke var tilfreds med den behandling deres forslag hadde fått i komiteen. Det ville bli anledning til å ta ordet for å opprettholde forslag men ikke til å begrunne dem, siden det allerede var gjort under debatten. Han spurte om forsamlingen kunne godta en slik behandlingsmåte – og den godkjennelsen fikk han. Da er det håp for kvelden også, fastslo *dirigenten*.

Dirigenten sa deretter at det gjensto endel voteringer fra formiddagens møte, over sakene 116, 117, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 148, 149, 169, 170, 171. Landsmøtet gikk til votering over disse sakene.

De innsendte forslag var følgende:

Lov om arbeidsledighetstrygd

Forslag nr.: 116

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 11 Øst/Vestfold foreslår:

Det foreslås at forbundet skal arbeide for å få gjeninnført minimumsgrensen på 20% i tapt arbeidstid for å få rett til arbeidsledighetstrygd.

Begrunnelse:

Regelen om 40% grense rammer spesielt våre deltidsansatte renholdere. De kommer sjelden opp i 40% reduksjon på en gang, men mister gjerne litt om gangen og får ingenting igjen i form av arbeidsledighetstrygd. Da 20%-regelen gjaldt var det lettere for en renholder å få trygd for tapt tid.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 117

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Arbeidsledighetstrygd for ungdom uten militærtjeneste

Det arbeides for like rettigheter til arbeidsledighetstrygd for ungdom.

Ungdom som avtjener verneplikt får arbeidsledighetstrygd ved ledighet etter militærtjeneste.

Tilsvarende trygd må ytes til ungdom som ikke innkalles.

Begrunnelse:

Behov for økonomisk støtte er ikke avhengig av om man avtjener militærtjeneste.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Lov om Folketrygd

Forslag nr.: 124

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

– arbeide for at belastningslidelser skal komme inn under yrkes-skadeforsikringsordninger.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 125
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Utgifter til fysikalsk behandling

Utgifter til fysikalsk behandling p.g.a. belastningsskader må dekkes av trygdeordningene.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 126
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Begravelsesstønad

Begravelsesstønaden må økes til dagens kostnader. Rett til stønad behovsprøves.

Landsstyrets innstilling:
1. setning i forslaget tiltres.

Forslag nr.: 127
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Yrkessykdom:

Med yrkessykdom forstås sykdom som i henhold til Folketrygdloven § 11 - 4 nr. 1 er likestilt med yrkesskader. Vi har i dag en stor gruppe arbeidstakere som er løsemiddelskadet, og som bevist er arbeidsrelatert, men som ikke er godkjent som yrkessykdom i følge Rikstrygdeverket. Vi krever at landsmøtet tar det opp med Rikstrygdeverket, og at løsemiddelskade må betegnes som yrkesskade.

Landsstyrets innstilling:
Forslag som oversendes LO: Forbundet vil arbeide for at alle arbeidsrelaterte lidelser godkjennes som yrkesskade.

Forslag nr.: 128
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 27 Troms foreslår:

Forbundet må arbeide for å få utvidet barnetrygd fram til barna er 18 år.

Begrunnelse:

Ungdom i aldersgruppen 16-18 år har stort behov for økonomisk støtte fra foresatte. Blant annet er skolemateriellet etter hvert blitt en stor belastning for mange foreldres økonomi. Med innføringen av Reform '94 økte utgiftene til skolemateriell betydelig, for mange elever. Vi mener bl.a. derfor at tiden er moden for å utvide perioden fram til fylte 18 år.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres og oversendes LO.

Forslag nr.: 129
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Norsk Arbeidsmandsforbund vil arbeide for at Folketrygden skal gi alle tilstrekkelig trygghet under sykdom, ved uførhet og alderdom. Forslag om ytterligere uthuling av Folketrygden må avvises.

Motivering:

Folketrygden er selve grunnpilaren i velferdssamfunnet, og det må den fortsatt bli. En rimelig trygghet under sykdom, ved uførhet og alderdom må ikke bli avhengig av personlig økonomi og private forsikringer.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres og oversendes LO.

Forslag nr.: 148
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

– gå inn for at Husbankens rente skal ligge vesentlig under det generelle rentenivået.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 149

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Lærebøker i skolen

Forbundet arbeider for billigere lærebøker i skolene.

Begrunnelse:

Kostnadene til skolebøker i henhold til Reform '94 er blitt så store at det betyr betydelige utgifter for den enkelte.

Det må arbeides for å kunne produsere billigere lærebøker.

Landsstyrets innstilling:

Arbeide for bedring av den offentlige utdanningsfinansiering, slik at alle grupper får lik mulighet til utdanning. (Overføres til Handlingsprogrammet.)

Politiske forslag

Forslag nr.: 169

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Kortere arbeidstid for småbarnsforeldre med full lønnskompensasjon.

Motivasjon:

Småbarnsforeldre bør gis mulighet til å være mer sammen med barna.

Landsstyrets innstilling:

Viser til nye permisjonsregler med fedrepermisjon for småbarnsforeldre.

Forslag nr.: 170

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Bygg Nord-Norgebanen og rust opp eksisterende jernbanenett

Forbundet må fortsette sitt arbeide for videreføring av Nord-

Norgebanen og utbedring av eksisterende jernbanenett. Motstanderne av jernbaneutbygging i nord har ved hjelp av manipuleringer med lønnsomhet og usikre befolkningsprognoser klart å så tvil om Nord-Norgebanens framtidige berettigelse. De miljømessige gevinster ved jernbaneutbygging ble bagatellisert og nærmest latterliggjort.

Da oljealderen gjorde sitt inntog i Norge så sto de politiske partier både til høyre og venstre fram og slo til lyd for at de enorme inntekter som oljen ville representere skulle komme hele landet til gode. Utbygging av jernbane og veger var argumenter som ofte ble benyttet for å rettferdiggjøre økende takt i oljeutvinningen.

Bygging av Nord-Norgebanen har ved siden av økt satsing på samferdselssektoren vært Arbeidsmandsforbundets kampsaker og varemerke for økt sysselsetting og en mer rettferdig fordeling av oljemilliardene.

Avd. 4 - Nordland vil derfor foreslå at det nedsettes en arbeidsgruppe som får i oppdrag å vurdere hvordan denne saken best kan føres videre overfor de politiske organer.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes det nye forbundsstyret.

Forslag nr.: 171

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Til behandling på landsmøtet i NAF 1995.

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund ser med uro på den usikkerhet ansatte i en del servicebransjer har med hensyn til sitt ansettelsesforhold når kontrakten de jobber på er ute til anbud.

Landsmøtet vil be forbundets administrasjon om å arbeide for lovendringer og andre tiltak som sikrer at man har like trygge ansettelsesforhold også når man jobber i servicebedrifter og kontraktene med jevne mellomrom er ute på anbud.

Landsmøtet ser det som naturlig at man i serviceyrker både har ansatte i servicebedrifter og ansatte som er direkte ansatt i den bedriften man jobber i.

Det er viktig at man har like trygge ansettelsesforhold uansett hvem som er arbeidsgiver.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres. Forbundet vil arbeide aktivt for lengre kontraktsperioder.

Votering**Forslag 116:**

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 117:

Landsstyrets innstilling vedtatt mot 2 stemmer

Forslag 124:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 125:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 126:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 127:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 128:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 129:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 148:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 149:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 169:

Landsstyrets innstilling vedtatt mot 6 stemmer.

Forslag 170:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Til forslag 170 var det også innkommet et tilleggsforslag fra Bjørn Tiller angående Nord-Norgebanen. Dette ble enstemmig vedtatt oversendt redaksjonskomiteen for alminnelige saker.

Forslag 171:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

PKT. 6 – VEDTEKTER

Dirigenten gikk dermed tilbake til behandling av dagsorden pkt. 6 – Vedtekter, og ba forsamlingen bla til s. 37 i heftet, § 19 – Kontingent og forslag nr. 58.

Til endringer i § 19 var innsendt følgende forslag:

Forslag nr.: 58

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 11 Øst/Vestfold foreslår:

Pkt. 1:

Minstekontingenten endres til kr. 60,-.

Det foreslås videre følgende tillegg til pkt. 1:

Det beregnes ikke kontingent av årlig inntekt som overstiger 8 G. De som har betalt kontingent av inntekt over 8 G må selv ta kontakt med sin avdeling og kreve tilbakebetalt det overskytende.

Begrunnelse:

Vi tror tiden må være inne til å sette et «tak» på kontingenten. Det er dessverre stor misnøye blant medlemmene over størrelsen på kontingenten og særlig de som jobber innen anleggssektoren er opptatt av at det blir et «tak».

Landsstyrets innstilling:

1. del: **Minstekontingenten endres ikke.**
2. del: **Tiltres ikke. (Mot 2 stemmer.)**

Forslag nr.: 59

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Pkt. 1.

Kr. 50,- pr. måned endres til Kr. 60,- pr. måned.

Tilleggstekst: *Medlemmer som i løpet av året har betalt kontingent til forbundet ut over 1.6 % av 8 G, får etter årsskiftet tilbakebetalt overskytende beløp. Tilbakebetaling skjer etter at medlemmet har framlagt dokumentasjon på innbetalt kontingent til NAF for foregående år.*

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 60

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Pkt. 1.

Det settes et øvre tak på beregningsgrunnlaget for kontingent på kr. 220 000,- pr. år.

Motivasjon:

På grunn av konkurranse fra andre forbund.
Styrets innstilling. Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling:

Forslaget til pkt. 1 tiltres ikke.

Forslag nr.: 61

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Forslag fra Svartisen Arbeidsmannsklubb:

Medlemskontingenten må trekkes etter grunnsatsen i overenskomsten.

Forslag fra Nordfylkets Anleggsklubb:

Pkt. 1.

Har i dag følgende ordlyd: Kontingenten er 1,6% av brutto arbeidslønn, lønn under sykdom osv. - endres til: Kontingenten er 1,6% av brutto tariffestet arbeidslønn, lønn under sykdom etc.

Motivering:

Som kjent forhandler tunneldriverne selv en del av sin akkord som er utenfor tariffen og denne delen vil vi ha fritatt for kontingent. Dette skyldes ikke å ha vilje eller evne til å betale kontingent, men å kunne styrke Norsk Arbeidsmandsforbunds konkurransedyktighet overfor YS-forbundet.

De fleste tunneldriverne vil fortsatt være medlemmer i NAF hvis forbundet vårt er villig til å etterkomme vårt forslag, ellers er det dessverre realiteten at flere vil gå over til det før nevnte YS-forbundet den gang dette har en betydelig lavere kontingent.

Vi har som kjent allerede mistet en hel del medlemmer over til YS, og dette skyldes utelukkende kontingenten.

Vi har ad omveier fått brakt på banen at det innen Statkraft foregår en forberedende kampanje fra YS sin side som går på konting-

entforholdet.

Vi er med andre ord opptatt av at Norsk Arbeidsmandsforbund også for fremtiden skal organisere tunneldriverne, og vi mener det er bedre for forbundet å ha mange medlemmer innen denne kategori som betaler mindre i kontingent, enn å ikke ha medlemmer med dagens kontingent, og som det ser ut i dag så haster det å få gjort noe snart.

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår: Forslagene kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling:

Forslagene kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 62

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Det innføres tak på kontingenten.

Begrunnelse:

Det har over tid vært en økende kritikk på kontingentens størrelse fra høytlønnsgruppene i forbundet. Tillitsvalgte hevder at den høye kontingenten hindrer verving av nye medlemmer - spesielt innen anleggsgruppene. Taket bør knyttes til en G-regulering og den praktiske gjennomføring og økonomiske konsekvenser utredes av forbundet til landsmøtet.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 6 stemmer.)

Forslag nr.: 63

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

Pkt. 1.

Ny andre setning: Kontingenten skal likevel ikke være høyere enn kr. 4000,- pr. år.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 64

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 1, siste linje:

Kontingenten skal dog være minst kr. 50,- pr. mnd., men ikke høyere enn kr. 350,-

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 65

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Pkt. 1 endres til:

Kontingenten er 1,6% av brutto ordinær arbeidslønn, lønn under sykdom og militærtjeneste, og av ferielønn. Med brutto ordinær lønn forstås den lønn som tjenes opp i normal ukentlig arbeidstid, uavhengig av lønnsform. Kontingenten skal dog være minst kr. 50,- pr. måned.

Begrunnelse:

I vervearbeidet møter vi stadig argumentet om at kontingenten er for høy. I statlig sektor er dette også et verveargument for våre konkurrenter i gule organisasjoner. Ved å begrense kontingentgrunnlaget til lønn tjent opp innenfor den normale arbeidstid (fra 37,5 til 33,6 timer pr. uke) vil det legges et tak på kontingenten som oppfattes som rettferdig.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 66

§ 19, pkt. 1, tilføyes etter 1. setning:

Landsstyrets innstilling:

Dersom ferielønn ikke tas med i grunnlaget, skal satsen være 1,7%. (Dette innebærer at gammel merknad strykes.)

Forslag nr.: 67

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 11 Øst/Vestfold foreslår:

Pkt. 2:

Kontingenten i ledighetsperioder utover 3 måneder endres til kr. 60,-.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 68

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Pkt. 2.

I ledighetsperioder og fra dato når sykepenger opphører betaler medlemmet kr. 50,- pr. mnd. Overstiger perioden 3 mnd. blir medlemmet fritatt for kontingent i en periode på 3 mnd. hvorpå medlemmet igjen betaler kr. 50,- pr. mnd. inntil medlemmet kommer i lønnet arbeid eller innvilges hvilende rett etter vedtektenes bestemmelser om dette.

Argumentasjon:

Det er ikke den første tiden etter at en går fra full lønn eller sykepenger som er den vanskeligste. Denne vil komme etter noe tid. Derfor er det rimelig at friperioden inntreffer noe ut i perioden av ledighet eller attføring.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 2 stemmer.)

Forslag nr.: 69

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 13 Hedmark foreslår:

Pkt. 5:

Nytt pkt. 5 som følger: *Ekstraordinær kontingent kan utskrives av landsmøtet, landsstyret og forbundsstyret. Den ekstraordinære kontingenten skal fastsettes i prosent.*

Merknad til pkt. 5: *Medlemmer som betaler minstesats kr. 50,-, skal også betale samme prosentsats.*

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 70
§ 19, pkt. 1 - ny merknad:

Landsstyrets innstilling:

Arbeidstakere ansatt i norske firmaer med oppdrag utenfor Norges grenser, betaler kontingent til forbundet etter reglene i denne paragraf.

Votering:

Forslag 58, 1. del:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Forslag 58, 2. del:

Landsstyrets innstilling vedtatt enstemmig.

Til forslag nr. 59 fikk *Rolf Sandberg*, avd. 1 Buskerud, ordet og sa at kontingentordningen i forbundet er tufta på solidariske prinsipper ved at de høytlønte betaler flere kroner til forbundskassa. Høytlønnsgruppene ønsker å sette et tak på kontingenten. Markedsmekanismen er til stede også fagforeninger i mellom. Det har tidligere vært rimelig steil motstand mot tak i forbundet, men *Sandberg* var redd for at hvis vi ikke gjør noe, vil vi merke markedsmekanismen til gagns. Verveaktiviteter kan bli vanskeligere. Det er ikke moro å fremme slike forslag, men i avd. 1 var de kommet til at det var nødvendig. Dermed framsatte han på vegne av avdelingen følgende nye tekst til forslag nr. 59, samt tillegg til § 19, pkt 1:

Et tak på kontingenten vurderes gjennomført. Kontingenttaket bør knyttes til en G-regulering. Innbetalt kontingent i løpet av kalenderåret, ut over kontingenttaket, tilbakebetales etter at medlemmet har fremlagt dokumentasjon for innbetalt kontingent til NAF foregående år. Økonomiske konsekvenser og praktisk gjennomføring utredes, og forslag legges fram for vedtak i Landsstyret i løpet av 1 år etter landsmøtet 1995.

Tillegg til §19, punkt 1: (Landsstyret kan i løpet av landsmøteperioden innføre kontingenttak.)

Bård Kristensen, avd. 4 Nordland, viste til forslag 62, som i realiteten er et utsettelsesforslag, og ba om at det ble votert over det først.

Dirigenten: – Er det et utsettelsesforslag som er kommet skriftlig på dirigentens bord?

Dirigenten konstaterte at man nå var inne i kontingentdebatten og foreslo at forslagene 59, 60, 61, 62, 63, 64 og 65 samt landsstyrets innstilling nr. 66 ble behandlet under ett. Det ble godkjent.

Han viste så til forretningsordenen som sier at alle forslag skal fremmes skriftlig. Han kunne ikke umiddelbart se at forslag 62 var et utsettelsesforslag og spurte om *Breiviks* forslag var utsettelsesforslag. Svaret var ja. *Dirigenten* refererte så det foreliggende forslag:

Tak på kontingenten realitetsbehandles ikke på dette landsmøte.

Administrasjonen pålegges å utrede spørsmålet til utgangen av januar 1997. Forslagene i saken som foreligger til Landsmøtet 1995, tas med i utredningen.

Utredningen sendes ut til alle avdelingene til høring snarest etter utredning, og innen utgangen av 1997.

Saken realitetsbehandles på neste Landsmøte 1999.

Knut J. Rødseth fikk ordet til forretningsordenen og foreslo at landsmøtet først stemte over hvorvidt det skulle være tak eller ikke på kontingenten. Hvis tak ble vedtatt, ville de øvrige forslagene falle bort.

Øystein Hagen, avd. 7, repliserte til forretningsordenen at det forelå utsettelsesforslag og da måtte det voteres over det først.

Dirigenten sa at det var det man hadde tenkt å gjøre bare det ble tid, for alle som tok ordet til forretningsordenen.

Arnfinn Nilsen konstaterte at man hadde lov å ytre seg mot utsettelse også. Argumentet for tak var begrunnet i at noen mente kontingenten var for høy. Han trodde imidlertid forsamlingen lurte seg sjøl om de ikke tok realitetsbehandling på saken nå.

Bård Kristensen, avd. 4, begrunnet hvorfor avdeling 4 mente utsettelse var nødvendig. Administrasjonen var ikke kommet med den utredningen man hadde bedt om på forhånd. Landsmøtet kunne nå ikke hverken godta eller avvise forslag om tak på kontingenten uten at konsekvensene var skikkelig utredet.

En representant for avd. 6 hadde også innlegg til forretningsordenen og registrerte at Nordland hadde utsettelsesforslag. Buskerud hadde framsatt et revidert utsettelsesforslag, der det var innlagt at tak på kontingenten skulle utredes så snart det var praktisk mulig. De fleste i avdeling 6 støttet forslaget fra Buskerud.

Dirigenten var litt i tvil om forslaget fra Buskerud var et rent utsettelsesforslag.

Hilmar Ødegården, distriktssekretær avd. 1 Buskerud, definerte Buskerudforslaget som utsettelsesforslag. Forskjellen var at Nordland ville bruke hele perioden til utredning av tak og utsette avgjørelsen til neste landsmøte, mens Buskerud gikk inn for utredning og fullmakt til å ta en avgjørelse i perioden.

Åge Seppola, distriktssekretær avd. 27, mente det var uansvarlig å fatte vedtak nå, uten at det forelå en konsekvensanalyse. Troms ville derfor støtte forslaget fra avd. 4, Nordland.

Dirigenten foreslo først votering om hvorvidt saken skulle utsettes og deretter alternativ votering over forslagene fra Nordland og Buskerud.

Denne framgangsmåten ble godtatt.

Votering

Saksbehandlingen ble vedtatt utsatt.

Øystein Hagen, avd. 7, fikk ordet og trodde vedtaket om å utsette realitetsbehandling av tak på kontingenten var riktig. Medlemmene måtte imidlertid få svar innen rimelig tid, og han anbefalte derfor forsamlingen å stemme for forslaget fra Buskerud.

Magny Hansen, avd. 6, sa at at avdeling 6 støttet Buskeruds forslag.

Ronald Brevik, avd. 4, argumenterte for forslag 62 fra Nordland og siterte fra vedtektskomiteens protokoll om utredelse av saken. Buskeruds forslag ga for kort tidsperspektiv.

Børre Vedam, avd. 2, støttet Buskeruds forslag.

Bjørn Tiller, forbundsstyret, sa at når landsmøtet nå hadde bestemt seg for å gå til utsettelse, måtte det gå for Nordlands forslag. Det er vårt økonomiske grunnlag vi skal behandle, en stor pott som skal dekke alt vi vedtar og har i drift. Konsekvensene kan bli ubehagelige om vi forhaster oss.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* frafalt sitt innlegg.

Landsmøtet gikk til votering. Det var såpass jevnt at ny votering med tellekorps måtte til. Etter forslag fra dirigenten tok landsmøtet 10 minutters pause mens opptelling foregikk.

Møtet hevet 15.45.

Møtet satt igjen 15.55. Dirigenten fastslo at avstemmingen hadde blitt «bare tull», på grunn av misforståelser med grønne og blå lapper. Landsmøtet makulerte så de blå ja-lappene, og gikk til ny votering, nå utelukkende basert på å vise eller ikke vise stemmetegn.

Votering:

Nordlands utsettelsesforslag vedtatt med 137 stemmer.

Dirigenten måtte så ta en opptelling for å komme ajour. Han fastslo at landsmøtet har utsatt all realitetsbehandling av forslagene 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65. Forslag nr. 66 gjensto.

Forslag 66

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 67

Ernst Ditløvsen sa at avd. 18 ville gå inn for dette med en tilføyelse. Grunnen var at det finnes medlemmer som er fritatt kontingent, men som likevel er i arbeid. Derfor følgende tilføyelsesforslag: «Ledighet må dokumenteres skriftlig av Arbeidskontoret.»

Johan Klunderud, forbundsstyret, mente at det allerede var vedtatt at minstekontingenten ikke skulle endres.

Dirigenten konstaterte at det var riktig og at forslag 67 dermed var falt og at tilleggsforslaget heller ikke kunne tas opp.

Det var landsmøtet enig i. Forslag 68 måtte også lide samme skjebne.

Forslag 69

Kjell Sagstad, avd. 6, fikk ordet til forretningsordene. Han var enig i at det var vedtatt at minstekontingenten ikke skulle heves, men mente det ikke hindret at man vedtok en passus om at ledighet skal dokumenteres.

Dirigenten repliserte at landsmøtet hadde vedtatt at forslag 67 og tilføyelsen ikke kunne behandles og gikk over til votering over forslag 69.

Votering:

Landsstyrets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Forslag 70

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 20

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 71

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Pkt. 1.

Dette må omskrives slik at det passer til dagens innbetalingsmåte.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Anses dekket av forslag nr. 72.

Forslag nr.: 72

§ 20, pkt. 1:

Landsstyrets innstilling:

Forslag til tekst: Den inntrukne kontingent forbundet mottar fra arbeidsgiver og avdelinger, gjøres opp med 12% til fylkesavdelingene kvartalsvis. Fordelingen til avdelingene skjer etter en beregningsmodell som er vedtatt av landsstyret.

Følgende hovedelementer er tatt med i beregningsmodellen for tilbakeføring av midler til fylkesavdelingene:

- a) en grunnstønad
- b) hensyn til geografiske forhold
- c) medlemstall og struktur.

Votering

Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§ 21

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 73

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 2:

Diplom erstattes av gull armbåndsurs.

Begrunnelse:

Etter 25 års aktivt og dyktig arbeid er dette vel fortjent.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Votering

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 22

Dirigenten opplyste at til behandling sto forslagene 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80 og landsstyrets innstilling forslag nr. 81, som ble behandlet samlet.

Forslagene var følgende:

Forslag nr.: 74

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 12 Telemark foreslår:

Nytt strekpunkt 1. (De etterfølgende strekpunkter endrer nummer.)

1. Medlemmer skal som hovedregel tilhøre den avdeling hvor de er bosatt.

Begrunnelse:

Hyppige overføringer med mulighet for feilbehandling kan føre til tap av medlemmer.

Medlemmer i en slik situasjon må få fast faglig kontakt på lik linje med andre medlemmer i forbundet. Det er viktig for det enkelte medlem å kjenne avdelingens faglige miljø.

Avdelingene administrerer forsikringsordninger som har stor verdi for det enkelte medlem.

Stadig skifte av avdeling kan skape problemer med innbetalinger/purringer, og medlemmene kan stå uforskyldt i fare for å miste sine forsikringer.

Avdelingen er sentral ved utfylling av skademeldinger, og når det er nødvendig med bistand i tvist om skadeoppgjør. Det er viktig å ha et fast kontaktpunkt som kan yte service når uhellet er ute.

I ledighetsperioder er avdelingskontoret på hjemstedet det naturlige kontaktpunkt dersom det er behov for bistand eller oppfølging.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 81.

Forslag nr.: 75

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Tillegg til punkt 1: Arbeidstakere som skifter arbeidsplass over fylkesgrensene, skal som hovedregel være medlemmer i hjemfylket. Ved nyorganisering blir medlemmet tilsluttet avdelingen der organiseringen skjer. Ved flytting til arbeidsplass i annet fylke overføres medlemmet, som hovedregel, til hjemfylket.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 81.

Forslag nr.: 76

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Nytt strekpunkt 2. (De etterfølgende strekpunkter endrer nummer.)

Medlemmer i faggruppe P (private anlegg) skal til enhver tid være medlemmer i den avdeling som har organisasjonsområde der hvor de er bosatt.

Begrunnelse:

Hyppige overføringer med mulighet for feilbehandling fører til tap av medlemmer.

Anleggsarbeidere må få anledning til fast faglig kontakt på lik linje med andre medlemmer i forbundet. Det er viktig for det enkelte medlem at en kjenner seg igjen i avdelingens faglige miljø med kontoransatte og sentrale tillitsvalgte.

Overføringer fra avdeling til avdeling opp til flere ganger pr. år ved skifte av arbeidsplass fører til liten tilknytning til et faglig miljø og fremmedgjøring i forhold til avdelingenes kontor og tillitsvalgte.

Avdelingene administrerer forsikringsordninger som har stor verdi for det enkelte medlem. Stadig skifte av avdeling kan skape problemer med innbetalinger og purringer, og medlemmene står i fare for uten skyld å miste sine forsikringer.

Avdelingen er sentral ved utfylling av skademeldinger, og når det er nødvendig med bistand i tvist om skadeoppgjør. Det er viktig å ha et fast kontaktpunkt som kan yte service når uhellet er ute om medlemmer er ute på anlegg.

I ledighetsperioder er avdelingskontoret på hjemstedet det naturlige kontaktpunkt dersom det er behov for bistand eller oppfølging.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 81.

Forslag nr.: 77

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Nytt pkt. 2. Gammelt pkt. 2 blir 3 osv.

Arbeidstakere som skifter arbeidsplass over fylkesgrensene skal som hovedregel stå som medlemmer av fylkesavdelingen i hjemfylket.

Ved innmeldelse i forbundet står medlemmet i den avdeling han/hun blir innmeldt i inntil flytting av arbeidssted. Medlemmet overføres da til hjemfylket.

Som medlem av NAF har alle medlemmer krav på samme service uansett hvilken fylkesavdeling de står tilsluttet.

Fylkesavdelingen har gjensidig meldeplikt over medlemmer som står tilsluttet annen avdeling når disse blir registrert på arbeidsplasser i egen avdeling.

Argumentasjon:

Erfaringsmessig vet vi at medlemmer som skifter arbeidsplass mellom fylkene ofte blir borte på veien. Dette medfører ofte at når de blir registrert i en annen avdeling står de til rest ofte med store summer i restanse på kontingent. Dette igjen medfører utmeldelse, og da er det svært vanskelig å få disse med på nytt.

Ved at medlemmene står i hjemfylket elimineres dette. Med dagens 2 + 1 ordninger får også medlemmene ved å stå i hjemfylket anledning til å besøke avdelingskontoret og de får også en større mulighet til å aktivt delta i avdelingen.

Som pensjonister vil de aller fleste stå i hjemfylket og få service derfra. Dette taler også for at de skal stå der også som yrkesaktive.

Ved å ha et meldesystem mellom avdelingene vil en kunne fange opp de som går fra ledighet og permisjon og ut i arbeid.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 81.

Forslag nr.: 78

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

Nytt strekpunkt 2 (De etterfølgende strekpunkter endrer nummer):

Medlemmer skal til enhver tid være medlemmer i den avdeling hvor de er bosatt.

BEGRUNNELSE:

Hyppige overføringer med mulighet for feilbehandling fører til tap av medlemmer.

Anleggsarbeidere må få anledning til fast faglig kontakt på lik linje med andre medlemmer i forbundet. Det er viktig for det enkelte medlem at en kjenner seg igjen i avdelingens faglige miljø med kontoransatte og sentrale tillitsvalgte.

Overføringer fra avdeling til avdeling opp til flere ganger pr. år ved skifte av arbeidsplass fører til liten tilknytning til et faglig miljø og fremmedgjøring i forhold til avdelingens kontor og tillitsvalgte.

Avdelingene administrerer forsikringsordninger som har stor verdi for det enkelte medlem. Stadig skifte av avdeling kan skape problemer med innbetalinger og purringer, og medlemmene står i fare for uten skyld å miste sine forsikringer.

Avdelingen er sentral ved utfylling av skademeldinger, og når det er nødvendig med bistand i tvist om skadeoppgjør.

Det er viktig å ha et fast kontaktpunkt som kan yte service når uhellet er ute om medlemmer er ute på anlegg.

I ledighetsperioder er avdelingskontoret på hjemstedet det naturlige kontaktpunkt dersom det er behov for bistand eller oppfølging.

Forbundet må se på kontingentfordelingen til avdelingene i henhold til dette.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 81.

Forslag nr.: 79

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Nytt pkt. 2:

Anleggsarbeidere som hyppig skifter arbeidsplass kan, dersom de ønsker det, bli stående i den avdeling de føler tilknytning til.

Begrunnelse:

Erfaringsmessig vet vi at arbeidstakere som flytter hyppig mellom avdelingene ofte blir borte på veien. Dette medfører at når en først oppdager at de er kommet til en annen avdeling, står medlemmet til rest med skyldig kontingent ofte med flere tusen kroner. Dette medfører utmeldelse og disse er det svært vanskelig å få med igjen.

Forslag til vedtak: Det nye forbundsstyret setter etter landsmøtet ned en arbeidsgruppe som får som mandat å komme med forslag til kontingentfordeling mellom avdelingene.

Punktene 2, 3 og 4 endres til 3, 4 og 5.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 81.

Forslag nr. 81:

Merknad til § 22, pkt. 2:

Landsstyrets innstilling:

Medlemmer innen private anlegg som skifter arbeidsplass over

fylkesgrensene kan opprettholde sitt medlemskap i fylkesavdelingen i hjemfylket.

Ved ny organisering og overføring fra andre forbund, blir medlemmene tilsluttet den avdeling som har organisasjonsretten i området.

Ved flytting til arbeidsplasser i andre fylker kan medlemmene overføres til hjemfylkets avdeling.

Forbundsstyret utarbeider regler om hvor mye kontingent avdelingene skal betale for sine «gjestemedlemmer» til den avdeling som har organisasjonsretten i området.

Merknaden ansees som en prøveordning i landsmøteperioden. (2 stemte for å ta inn formulering om meldeplikt.)

Debatt

Alf Gullen, avd. 1 Buskerud, foreslo å stryke «innen private anlegg» i første setning i landsstyrets innstilling, fordi det også er andre grupperinger som skifter arbeid over fylkesgrensene. I tillegg foreslo han ny nest siste setning: «Fylkesavdelingene har gjensidig meldeplikt over medlemmer som står tilsluttet annen avdeling når disse blir registrert på arbeidsplasser i egen avdeling». Han foreslo dette for å unngå at folk betaler minstekontingent til en avdeling mens de kanskje er i full jobb et annet sted. Gullens forslag var som følger:

Foreslår å stryke «innen private anlegg» i første setning i Landsstyrets innstilling.

Begrunnelse: Det finnes også andre grupperinger som skifter arbeid over fylkesgrensene.

Ny nest siste setning i Landsstyrets innstilling til forslag 81:
«Fylkesavdelingen har gjensidig meldeplikt over medlemmer som står tilsuttet annen avdeling når disse blir registrert på arbeidsplasser i egen avdeling.

Bård Kristensen, avd. 4 Nordland, foreslo som ny formulering i landsstyrets innstilling medlemmer som «midlertidig» skifter arbeidsplass. Hans forslag lød i sin helhet slik:

Ny formulering i Landsstyrets innstilling:

Medlemmer «som midlertidig» skifter arbeidsplass.

Ordene «innen private anlegg» strykes.

Oddvar Guttormsen, avd. 7 Agder, ga full støtte til landsstyrets innstilling med foreslått endring fra avd. 4 Nordland.

Hovedkasserer *Ola Tuven* sa landsmøtet nå var oppe i en debatt som burde nøye gjennomtenkes. Han ga sterk støtte til landsstyrets forslag, og mente det var viktig at dette ble gjennomført som en prøveordning bare for ansatte i private anlegg. Skulle dette utvides til alle grupper, ville det bli vanskelig å holde orden på.

Distriktssekretær *Øystein Hagen*, avd. 7 Agder, sa at overføring av medlemmer avdelinger i mellom kan være en arbeidskrevende ordning både lokalt og sikkert også sentralt. Det er også vanskelig for de som flytter å holde rede på hvor de hører til. Han anbefalte landsstyrets innstilling, men foreslo følgende tillegg:

Ordet «kan» i 5. setning byttes ut med «skal».

Alf Gullen, avd. 1 Buskerud, trakk sitt første forslag og gikk for Nordlands forslag på det punktet.

Distriktssekretær *Per Ingebrigtsen*, avd. 4 Nordland, sa dette var en sak som det var blitt jobbet en god del med. Det er de som flytter fra landsende til landsende, og det er ikke greit å vite hvor de egentlig hører til. Det er imidlertid viktig å ha orden, på grunn av forsikringer etc. Dette er først og fremst en administrativ sak og en prøveordning. Det burde klare seg å gå for landsstyrets innstilling, og ikke gjøre et uhandterlig problem ut av det.

Johan Klunderud kunne ikke akseptere Hagens forslag, det enkelte medlem måtte tross alt ha en mulighet til å velge selv.

Magnhild Solstad, avd. 4 Nordland, sa at det var viktig at rettighetene var de samme uansett hvilken avdeling av forbundet man var medlem av. Hun var enig i at det var litt administrativt, dette. For Statkraft Anlegg var ønsket å stå i Nordland, Buskerud og Telemark, der de befinner seg på arbeid.

Helge Olsen, distriktssekretær avd. 12, ville støtte forslag 81 med tilleggsforslag. Han pekte bl.a. på at det er ulik praksis i de forskjellige avdelinger bl.a. når det gjelder forsikringsordninger. Det kunne bli komplisert å få det til å fungere når mange stadig flytter

fra sted til sted, men han var ikke så sikker på det. De som reiser rundt har som regel samme arbeidsgiver og skatten går til hjemkommunen. Alle var klar over at de fleste avdelinger kjemper om medlemmer. Det som var viktig var å få ensartede regler og praksis i alle avdelinger, å få til en lik oppfatning og forståelse så det ikke ble et spill med ord.

Jørn Karlsen, avd. 2, husket debatten fra gammelt av da de i jernbaneanlegg hadde fast tilholdssted i daværende avd. 5 i Oslo, uansett hvor i landet de befant seg på arbeid.

I landsstyrets innstilling står det at dette skal være en prøveordning, så han ba landsmøtet ikke lage vanskeligheter men godta innstillingen, så fikk man se hvordan det fungerte. Han anbefalte sin gruppe å la private anlegg bli stående.

Per Ørnulf Andersen, distriktssekretær avd. 3, støttet landsstyrets innstilling om en prøveordning og anbefalte å la private anlegg stå. – Det er klart våre medlemmer skal ha service der arbeidsplassen er, men de kan stå som medlemmer i sin hjemmeavdeling likevel, sa Andersen. En ordning med økonomisk kompensasjon til den avdelingen som ytet service til andre medlemmer måtte det utprøves en praksis på i prøveperioden.

Dirigenten registrerte at ingen hadde tatt opp forslagene fra 78 til 81, og at disse da ikke var gjenstand for behandling.

Votering

Ved voteringen ble det først avstemning over setning for setning med landsstyrets innstilling og endringsforslag. Nordlands forslag fikk stort flertall mot seg og falt. Hagens forslag fikk 5 stemmer og falt.

Landsstyrets innstilling i sin helhet ble så vedtatt med overveldende flertall.

§ 24

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 82

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Pkt. 2.

Komma etter medlem i siste setning.

Motivering:

Innskrivningskontingenten er kanskje mer bry enn økonomi.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Viser til forslag til nr. 83.

Forslag nr.: 83

§ 24, pkt. 2, 2. linje:

Landsstyrets innstilling:

.... punktum etter medlem. Resten av setningen strykes.

Votering

Forslag 82

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 83

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 25

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 84

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Pkt. 5 - nytt tillegg:

Ved utreise for å ta lønnet arbeid i utlandet, kan hvilende rett ikke innvilges.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres. (Se neste forslag).

Forslag nr.: 85

Landsstyrets innstilling:

Punktene 3, 5 og 6 strykes.

Votering

Forslag 84

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 85

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§ 26

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 86

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Pkt. 1.

Satsen forhøyes til kr. 800,-.

Motivering:

Kampfondet pr. yrkesaktivt medlem likestilles med grunnsatsen i § 17.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

B. Solidaritetsfondet

1. Landsstyret/forbundsstyret kan bruke kr. 13,- pr. betalende medlem, avrundet oppad til kr. 400.000,- pr. år til solidaritetsarbeid.

Forslag nr.: 87

Landsstyrets innstilling:

Pkt. 1, ny tekst:..... bruke kr. 13,- pr. betalende medlem pr. år til solidaritetsarbeid.

Votering

Forslag 86

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 87

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt

§ 33

Forslag 88:

§ 33.

«Arbeidsmanden»

1. Det utgis 10 nr. pr. år, slik at juni/juli og november/desember er dobbelt nummer.
2. Forbundets leder er ansvarlig redaktør for «Arbeidsmanden». Bladet skal inneholde stoff av agitatorisk, opplysende og fagmessig art.
3. «Arbeidsmanden» sendes gratis til alle forbundets medlemmer.

Forslag nr.: 88

Landsstyrets innstilling:

1. Ny tekst: Det utgis 10 blader pr. år.

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Klokken var nå blitt 16.35 og det ble en kort pause.

Møtet satt igjen kl. 16.55.

Dirigenten åpnet med å takke for godt samarbeid med salen så langt. Tross visse rykter regnet han med å holde forretningsorden. Deretter fortsatte han med behandlingen av vedtektene.

Avdelingenes vedtekter

§ 2

Her forelå følgende forslag:

Forslag nr.: 89

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

§ 2, pkt. 6:
Medlemsbok utgår.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres. Ordet medlemsbok utgår.

§ 4
Forslag nr.: 90
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Pkt. 1.
*Redigeres i samsvar med dagens praksis med endret landsmøte-
tid.*

Landsstyrets innstilling:
Tiltres ved at 2. setning strykes.

Forslag nr.: 91
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Pkt. 3.
*I 2. linje strykes hemmelig avstemming og erstattes med skrift-
lig avstemming.*

Motivering:
I de fleste tilfeller brukes ordet skriftlig avstemming.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 92
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 11 Øst/Vestfold foreslår:

Pkt. 5 tilføyes:
Medlemmet må forespørres før det blir pålagt verv.

Begrunnelse:
*Vi ser ingen hensikt i å pålegge verv på personer som ikke er vil-
lige til å påta seg det.*

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 93
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Pkt. 9 tilføyes:
*Medlemmer med hvilende rett har ikke stemmerett i saker ved-
rørende lønns- og arbeidsforhold.*

Begrunnelse:
*Forslaget vil forhindre at medlemmer med hvilende rett uten til-
knytning til lønns- og arbeidsforhold kan avgjøre slike saker i en
avstemning.*

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 94
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 13 Hedmark foreslår:

Merknad til pkt. 1:
*Antall medlemmer i styret bør ikke overstige 7. Dette for at 7
medlemmer er nok til å vedta beslutninger.*

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 95
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

Pkt. 1.
*Der det er opprettet pensjonistgruppe tiltres leder for gruppen
styret, med tale- og forslagsrett.*

Begrunnelse:
*De som har levd en stund vet at yngre mennesker ikke tenker på
at de selv blir gamle med tiden, derfor mener vi at det bør velges en
pensjonist inn i styret i hver forening.
Dette ikke på grunn av mistillit til de sittende styrever, men p.g.a.
at vi vet av erfaring at yngre mennesker ikke kan sette seg inn i de
eldres situasjon.*

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 96
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 1:

Avdelingens styre skal bestå av minst 5 medlemmer med vara-representanter.

Distriktssekretærene tiltrer styret med tale- og forslagsrett. Kontaktperson for eldre og trygdede tiltrer styret med tale- og forslagsrett.

Begrunnelse:

Vi mener det må skilles mellom styrets medlemmer og ansatte. Distriktssekretærene blir ikke valgt. Det er Norsk Arbeidsmandsforbund som innstiller distriktssekretærene overfor avdelingsstyret som ansetter, og i enhver normal organisasjon er det vanlig at distrikts- og eller organisasjonssekretærene tiltrer arbeidsutvalget og styret med tale- og forslagsrett, men ikke med stemmerett. Det er videre styret som er distriktssekretærenes arbeidsgiver, og det er viktig å ha et klart skille mellom arbeidsgiveransvar og den daglige ledelse i administrasjonen. Distriktssekretærene er ansatt for å utføre styrets vedtak og beslutninger og være det administrative kontaktledd for styret og medlemmene.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 97
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 12 Telemark foreslår:

Tilføyning til punkt 11.

Uteblir et styremedlem eller medlem av utvalg og råd 2 ganger uten gyldig forfall, tar vararepresentanten over vervet. I de tilfeller hvor dette inntreffer, oppnevner avdelingsstyret ny vararepresentant.

Landsstyrets innstilling:
Tiltres.

Forslag nr.: 98
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Nytt pkt. 12.

Avdelingen velger et miljøutvalg bestående av minst 3 personer.

Landsstyrets innstilling:
Anses dekket i avdelingenes vedtekter § 6, pkt. 3.

Forslag nr.: 99
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Avdelingen velger et faglig-politisk utvalg bestående av 3 personer.

Landsstyrets innstilling:
Avdelingene kan oppnevne utvalg etter behov.

Forslag nr.: 100
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

SIDE 9, nytt punkt: *Hver avdeling oppretter faglig-politisk utvalg.*

Landsstyrets innstilling:
Avdelingene kan opprette utvalg etter behov.

§ 6

Forslag nr.: 101
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Pkt. 3:
Forandre tekst i forbindelse med forslag på § 5.

Landsstyrets innstilling:
Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 102
Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Pkt. 6 - tilføyes:

Representantskapets størrelse bør minst være:

Inntil	600 medlemmer	40 representanter
	1000	45
	1400	50

For øvrig beholdes punktet uendret.

Begrunnelse:

Størrelsen på representantskapet har vært gjenstand for diskusjon over lang tid.

Avd. 4 er av de avdelinger som har vurdert å måtte søke forbundet om å få stå over et år på grunn av de store økonomiske uttellingene som årsmøtet representerer i avdelingens samlede budsjett. Slik det er i dag så er avdelingene bundet av vedtektene hvor vi oppfatter representantskapenes størrelse for å være fastlåst med minimum størrelse i henhold til medlemstall.

Vi ønsker derfor en endring av vedtektene hvor det åpnes for at den enkelte avdeling får større valgfrihet til å vurdere størrelsen på representantskapet ut i fra forholdene i den enkelte avdeling og uten at dette går ut over representasjonen som alle yrkesgrupper skal ha.

Ved en slik bestemmelse så ville det fortsatt være mulig å holde representantskapsmøte hvert år også i avdelinger med store utgifter til reiser og opphold.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 105.

Forslag nr.: 103

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Pkt. 8.

Teksten omformes slik at DS får fullmakter og ansvar som forbundets representanter i forhandlinger. DS skal være forbundets forlengede arm i distriktene.

Begrunnelse:

En slik fullmakt vil kunne avlaste forbundets saksbehandlere og gi bedre kontakt mellom de medlemmer saken gjelder og ansvarlig forbundsrepresentant i forhandlinger.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 104

§ 6, pkt. 1:

Landsstyrets innstilling:

Tillegg til teksten, etter siste setning:

Representantskapet skal bestå av minst 40 representanter.

Forslag nr.: 105

§ 6, pkt. 6:

Landsstyrets innstilling:

Strykninger m.v., slik at hele punktet lyder:

Fordelingen av representanter til representantskapet skal skje forholdsvis mellom overenskomstområdene, slik at alle grupper får minst en representant. Valgmåte og fordeling avgjøres av styret og tilpasses forholdene i den enkelte avdeling.

Representantene med vararepresentanter velges for 2 år om gangen. Avdelingsstyret kommer i tillegg til representantskapet.

Representantskapets medlemmer har møtepliktosv.

§ 8

Forslag nr.: 106

Landsstyrets innstilling: **Pkt. 3: rett og plikt til ... Pkt 6: Strykkes.**

Ny tekst pkt. 6: Medlemmer som deltar i streik, og som uten gyldig grunn lar være å stemme over nytt fremlagt forslag til overenskomst, mister retten til fortsatt stønad.

Voteringer:

§ 2

Forslag 89:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

En permisjonssøknad ble innvilget.

§ 4

Forslag 90:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 91:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 92:

Odd Nygård, avd. 18 Rogaland, tok opp forslaget, da han mente det var rimelig at folk ble forespurt før de ble pålagt verv. Landsstyrets innstilling vedtatt med betydelig overvekt.

Forslag 93:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

§ 5

Forslag 94:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 95

Til forslag 95 tok *Kjell Sagstad*, avd. 6 Hordaland, ordet og beklaget at landsstyret ikke ville støtte forslaget, som han dermed tok opp. Han syntes de eldre representerte en viktig ressurs og kunnskaper han som yngre kunne nyte godt av.

Tor Ø. Ljosland, avd. 7 Agder, syntes forsåvidt forslaget var OK, når han likevel ville stemme imot var det fordi avdelingene selv bestemmer hvem de vil ta med i styret.

Hovedkasserer *Ola Tuven* understreket det samme. Han mente *Sagstad* misforsto vedtektene. Avdelingene bestemmer allerede selv hvordan de vil ha det.

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 96:

Arne Eriksrød, avd. 2 Oslo/Akershus, tok opp forslaget, men med følgende ordlyd:

Nytt forslag:

Avdelingens styre skal bestå av minst 5 medlemmer med personlige vararepresentanter. Distriktssekretær tiltrer styret med tale- og forslagsrett.

Dirigenten mente det måtte være greit å sette forslaget opp mot landsstyrets innstilling, selv om ordlyden i det var noe endret.

Votering:

Landsstyrets innstilling vedtatt med stort flertall.

Forslag 97:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 98:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 99:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 100:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

§ 6

Forslag 101:

Arne Eriksrød, avd. 2 Oslo/Akershus, trakk forslaget som følge av at forslag nr. 96 var falt.

Forslag 102:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 103:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 104:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 105:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Forslag 106:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt uten debatt.

Dermed konstaterte dirigenten at landsmøtet hadde gjennomført behandlingen av Vedtektene, og han sa tusen takk for meget godt samarbeid fra salens side. Han hadde lovet at representantene skulle få med seg nytt utkast til handlingsprogram når de gikk i kveld. Det klarte han ikke å holde, dels fordi representantene har gjort forhandlingene i salen så raskt unna. Redaksjonskomiteen hadde imidlertid lovet at nytt utkast skulle foreligge neste morgen.

Ettermiddagsmøtet hevet kl. 17.15.

Formiddagsmøtet torsdag 11. mai

Møtet satt kl. 09.00. Dirigent: *Jens Tveit Aga*. Allsang av «Samholdsangen» med Sven Pettersen som forsanger. Protokollen for gårsdagens møte ble lest av sekretær Wenche Iversen.

Enstemmig godkjent uten merknader.

Dirigenten bemerket at det fortsatt manglet antall fra to avdelinger, og ba om å få dem snarest mulig. Dirigenten viste til at rykende ferskt nytt utkast til Handlingsprogram nå lå på delegatens bord. Dirigentbordet foreslo at landsmøtet først gikk tilbake til dagsorden pkt. 7 – Diverse forslag og behandlet det, at landsmøtet så tok en lengre pause slik at delegatene fikk anledning til å sette seg inn i det nye utkastet til handlingsprogram før de gikk på behandling av dette punktet.

Salen sluttet seg til denne behandlingsmåten.

DAGSORDEN PKT. 7 Diverse forslag

Her ble følgende forslag tatt opp til behandling:

Forsikringsordninger

Forslag nr.: 118

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 11 Øst/Vestfold foreslår:

Summene i grunnforsikringen - Liv endres slik at erstatningsbeløpet tom. fylte 50 år blir kr. 20 000,- som nedtrappes med kr. 1000,- pr. år tom. fylte 65 år til kr. 5000,-. Ingen videre nedtrapping etter fylte 65 år.

Begrunnelse:

Endringene i grunnforsikringen har gjort utbetalingen for eldre medlemmer for dårlig. Grunnforsikringen har gjennom en årrekke vært betraktet som en «begravelseskasse» og en begravelse i dag er så dyr at vi mener en utbetaling på kr. 5000,- bør være et minimum.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 119

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

LOs Samleforsikring:

Tillitsvalgtes dekning gjennom LOs Samleforsikring må konkretiseres på en bedre måte. Forsikringsvilkårene, slik de blant annet er gjengitt som vedlegg til forbundets vedtekter, må utformes slik at misforståelser kan forhindres.

Motivering:

Nåværende vilkårstekst har ført til misforståelser, ved at tillitsvalgt og Samvirke har tolket teksten forskjellig. Det er viktig at tillitsvalgte til enhver tid vet hvilken dekning de i realiteten har gjennom Samleforsikringen.

Landsstyrets innstilling:

Se forslag nr. 121.

Forslag nr.: 120

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Generelt om vedtektenes form og innhold – redigering

Vedtektene bør redigeres slik at de kan være en håndbok for medlemmer og tillitsvalgte på alle plan. Alle valg foretatt på lands-

møtet tas inn i vedtektene. Forsikringsordningene tas ut da disse ofte blir endret i landsmøteperioden.

Landsstyrets innstilling:

Oversendes forbundsstyret og forslaget vurderes av den nye administrasjonen ved redigering av nye vedtekter.

Forslag nr.: 121

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Forslag til tekst på en av omslagssidene i de nye forbundsvedtektene:

Som medlem i Norsk Arbeidsmandsforbund har du, i tillegg til de forsikringene som er en del av medlemskapet, også mulighet til å tegne andre forsikringer, med god dekning for en rimelig premie. TA KONTAKT MED FORBUNDETS AVDELINGSKONTOR, ELLER SAMVIRKE FORSIKRING!

Landsstyrets innstilling:

Tiltres. Oversendes det nye forbundsstyret.

Forslag nr.: 122

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Forbundet må inngå rammeavtale med Samvirke Forsikring om alle medlemsforsikringer og fastsette vilkårene for tilslutning slik at forsikringene blir like ute i de enkelte avdelinger og klubber.

Begrunnelse: *Alle medlemsforsikringer må tilbys til samme pris og vilkår for våre medlemmer over hele landet. Dessuten vil prisen på de enkelte produkter som skal administreres av avdelingene bli billigere ved forbundsavtale enn ved avdelingsavtale.*

Landsstyrets innstilling:

Tiltres. Oversendes det nye forbundsstyret.

Forslag nr.: 123

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 3 Møre og Romsdal foreslår:

Kollektiv/medlems reiseforsikring samordnes for alle avdelinger

slik at alle knyttes til en felles hovedforfallsdato og får lik pris gjennom en rammeavtale mellom forbundet og Samvirke Forsikring. Forbundsstyret pålegges å sette ned et utvalg for å forberede en slik ordning som settes i gang så raskt som mulig, senest fra 1. februar 1996.

Begrunnelse:

Medlemmer som av forskjellige grunner flytter fra en avdeling til en annen vil oppleve at reiseforsikringen skifter både hovedforfall og pris. Det vil skape unødvendige vansker i avdelingene å administrere disse ulikhetene. Medlemmene må oppfatte Norsk Arbeidsmandsforbund som en helhet og ikke en samling frittstilte avdelinger. Dessuten blir forsikringen billigere.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres. Oversendes det nye forbundsstyret.

Lov om Folketrygd

Forslag nr.: 124

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

- arbeide for at belastningslidelser skal komme inn under yrkeskadeforsikringsordninger.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 125

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Utgifter til fysikalsk behandling

Utgifter til fysikalsk behandling p.g.a. belastningsskader må dekkes av trygdeordningene.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 126

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Begravelsesstønad

Begravelsesstønaden må økes til dagens kostnader. Rett til stønad behovsprøves.

Landsstyrets innstilling:

1. setning i forslaget tiltres.

Forslag nr.: 127

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

Yrkessykdom:

Med yrkessykdom forstås sykdom som i henhold til Folketrygdloven § 11 - 4 nr. 1 er likestilt med yrkesskader. Vi har i dag en stor gruppe arbeidstakere som er løsemiddelskadet, og som bevist er arbeidsrelatert, men som ikke er godkjent som yrkessykdom i følge Rikstrygdeverket. Vi krever at landsmøtet tar det opp med Rikstrygdeverket, og at løsemiddelskade må betegnes som yrkesskade.

Landsstyrets innstilling:

Forslag som oversendes LO: Forbundet vil arbeide for at alle arbeidsrelaterte lidelser godkjennes som yrkesskade.

Forslag nr.: 128

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 27 Troms foreslår:

Forbundet må arbeide for å få utvidet barnetrygd fram til barna er 18 år.

Begrunnelse:

Ungdom i aldersgruppen 16-18 år har stort behov for økonomisk støtte fra foresatte. Blant annet er skolemateriellet etter hvert blitt en stor belastning for mange foreldres økonomi. Med innføringen av Reform '94 økte utgiftene til skolemateriell betydelig, for mange elever. Vi mener bl.a. derfor at tiden er moden for å utvide perioden fram til fylte 18 år.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes LO.

Forslag nr.: 129

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Norsk Arbeidsmandsforbund vil arbeide for at Folketrygden

skal gi alle tilstrekkelig trygghet under sykdom, ved uførhet og alderdom. Forslag om ytterligere uthuling av Folketrygden må avvises.

Motivering:

Folketrygden er selve grunnpilaren i velferdssamfunnet, og det må den fortsatt bli. En rimelig trygghet under sykdom, ved uførhet og alderdom må ikke bli avhengig av personlig økonomi og private forsikringer.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes LO.

Tariffsaker

Forslag nr.: 130

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Innenfor bransjen renhold gjøres tariffavtalen landsomfattende for den enkelte bedrift. Også for bedrifter som ikke er tilknyttet NHO/SBL.

Begrunnelse:

Systemet slik det er i dag med tariffavtale på den enkelte arbeidsplass er for dårlig.

Spesielt i små «vanskelige» bedrifter er mange redde for represalier fra arbeidsgiver hvis de organiserer seg. Med landsomfattende avtaler blir det mer et forhold mellom forbund og arbeidsgiver.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes det nye forbundsstyret.

Forslag nr.: 131

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Tariffavgift

Uorganiserte arbeidstakere i bedrifter med tariffavtale betaler tariffavgift til det forbund som er part i avtalen.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes LO sammen med andre forslag til Hovedavtalen.

Forslag om Hovedavtalen

Forslag nr.: 132

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

§ 2.2, pkt. 2: Fredsplikt strykes. Deretter strykes første linje. Ny overskrift: Tvist.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 133

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

§ 5: Gjøres også gjeldende for renhold.

Landsstyrets innstilling:

Anses ivaretatt i Hovedavtalen.

Forslag nr.: 134

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

§ 6.1: Ny siste setning, første avsnitt: Minimum 40 timers kurs i tillitsvalgtopplæring i eget forbund. Opphold og tapt arbeidsfortjeneste dekkes av arbeidsgiver.

Begrunnelse:

Styrke tillitsvalgt-apparatet og bedre samarbeidet i bedriftene.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 135

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

§ 6.6 : Det skal føres lokale forhandlinger om den tid den tillits-

*valgte trenger for å utføre arbeidet innenfor ordinær arbeidstid.
Tid som medgår til møter i bedriften skal komme i tillegg.*

Landsstyrets innstilling:

Er ivaretatt i Hovedavtalens § 6.6.

Forslag nr.: 136

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

§ 9.6: Hvis bedriften har, eller kan ansette, egne folk for å utføre et arbeidsoppdrag, skal ikke dette settes bort.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Viser til endringer i AMLs § 60, nr. 2, nytt 2. ledd som er betydelig styrket.

Forslag nr.: 137

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

§ 11.2, nytt avsnitt e.: Gebyrfrie sjekker og minibank.

Begrunnelse:

At bankene tar gebyr på sjekk og minibank ser vi på som skjult kontingent.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Viser til nåværende tekst i Hovedavtalens § 11-2.

Forslag nr.: 138

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

§ 11.3, første avsnitt: Trekk av fagforeningskontingent og trekk av forsikringspremie når denne er en del av medlemskapet. Resten av avsnittet som nå.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 139

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

**§ 11.3, nytt annet avsnitt: Hvis en arbeidstaker er syk utover arbeidsgiverperioden plikter arbeidsgiver å opplyse trygdekonto-
rene om de trekkordninger arbeidstaker har.**

Listene skal inneholde. Nye strekpunkter :

- til eller fra permisjon uten lønn,
- syk utover arbeidsgiverperioden.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 140

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Forholdene må legges til rette for at småbarnsforeldre gis bedre mulighet til å delta aktivt i faglig virksomhet.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 141

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Det må arbeides for gjennom Hovedavtalen å styrke reglene ved permittering og oppsigelse.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 142

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

**Rett til permisjon med lønn for grunnutdanning av tillitsvalgte:
Det gis rett til lønn i en uke for nyvalgte tillitsvalgte ved faglige kurs som fagbevegelsen arrangerer.**

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 143

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Medlemsmøter i arbeidstiden:

Retten til å avholde medlemsmøter i arbeidstiden utvides.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 144

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

I den bedrift det er ansatt flere enn 150 arbeidstakere, bør den hovedtillitsvalgte være fast lønnet, 7 1/2 time pr. dag.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 145

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

Hovedtillitsvalgte klubbledere må få utlevert en mappe som inneholder samtlige avtaler og lover som den tillitsvalgte kan få bruk for i sitt tillitsverv. Når det kommer ny revisjon av Hovedavtalen må forbundet prøve å få inn i denne at arbeidsgivere må dekke utgiftene til dette.

Begrunnelse:

Verneombudet får i dag dekket slike utgifter av arbeidsgiver ved å vise til Arbeidsmiljøloven.

Den tillitsvalgte derimot må som regel dekke slike utgifter selv. Denne ekstra belastningen ved å ha et tillitsverv bør fagforbundet dekke, dersom arbeidsgiver ikke er villig til dette.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes den nye administrasjonen.

Voteringer

Forslag 118

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 119 og 121

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 122

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 123

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag om Hovedavtalen

Forslag 132

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 133

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 134

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 135

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 136

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 137

Arne Eriksrød, avd. 2, reiste dette forslaget :

«Gebyrfrie sjekker og bruk av minibank i Landsbanken. Bør kun gjelde LO organiserte. Oversendes det nye forbundsstyret»

Votering:

Forslaget fra Eriksrød falt. Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

Forslag 138

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 139

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 140

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 141

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 142

Distriktssekretær *Øystein Hagen*, avd. 7 Agder, tok opp forslaget. Han kunne ikke se fornuften i at landsstyret ikke ga sin tilslutning til avdelingens forslag. Mange bedrifter og arbeidsplasser opprettes og forsvinner på kort tid. Det er derfor stort behov for skoleing av tillitsvalgte, og han mente det måtte være riktig at bedriften bærer den økonomiske belastningen.

Petter Foss, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at avdelingen støttet forslaget fra avd. 7 Agder.

Votering:

Forslag 142 vedtatt mot landsstyrets innstilling.

Forslag 143

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten opplyste at bevilgningskomiteen skulle starte sitt møte i Rom 5 kl. 09.00.

Forslag 144

Solfrid Irene Johnsen, framsatte endringen «fungere på heltid» til forslaget.

Votering:

Forslaget vedtatt med den foreslåtte endring.

Forslag 145

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Arbeidsmiljøloven

Følgende forslag forelå:

Forslag nr.: 146

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 7 Agder foreslår:

Arbeidstid - Tunneler og bergrom

Den ukentlige arbeidstid må være 33,6 t for alt arbeid under dagen.

Landsstyrets innstilling:

Oversendes det nye forbundsstyret.

Forslag nr.: 147

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 1 Buskerud foreslår:

Arbeidsmiljøloven – sysselsetting – helse – miljø – sikkerhet

Norsk Arbeidsmandsforbund ser med uro på at tusenvis av årsverk utføres som overtid og dobbeltarbeid.

Byggherrene premierer ofte kortest mulige bygg/anleggstider, noe som gjør HMS-arbeidet vanskelig, og som presser fram overtidsarbeid og andre uheldige arbeidstidsordninger.

Forbundet vil aktivt motarbeide uthuling av Arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser, og vil fortsatt ha en restriktiv praksis i forhold til dispensasjoner fra lovens bestemmelser.

Norsk Arbeidsmandsforbund vil bruke alle tilgjengelige kanaler for å forhindre at uforsvarlig korte bygg/anleggstider blir benyttet som et konkurransefortrinn ved kontraktinngåelse.

Landsstyrets innstilling:

Anses dekket i forslag til nytt Handlingsprogram, pkt. D.

Voteringer**Forslag 146**

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 147

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

DIVERSE FORSLAG

Følgende forslag ble behandlet:

Forslag nr.: 150

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 12 Telemark foreslår:

Tapt arbeidsfortjeneste ved kurs

*Deltidsansatte må få full dekning etter AOF sine satser ved del-
takelse på kurs.*

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 7 stemmer.)

Forslag nr.: 151

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

Økonomisk kompensasjon ved kurs.

*Ved kurs betales differanse mellom faktisk timelønn og AOFs
satser.*

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 152

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Få betalt for full dag når en sitter på ukekurs.

Argumentasjon:

*Deltidsansatte renholdere får i dag bare betalt for tapte arbeids-
timer. Kursene varer ofte 8 timer pr. dag.*

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 153

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Opplysnings- og Kursaktiviteten.

*Lik dag/ukesats for deltakere i kurs. Satsen settes lik den sats
som nyttes av LO/Forbundene.*

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 154

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

§ 4 Styret.

*Styret i klubber skal bestå av minst tre medlemmer - normalt
ikke over ni uten dispensasjon fra avdelingen. Ny tekst: «uteblir et
styremedlem 2 ganger uten gyldig forfall, tar vararepresentanten
over vervet».*

Landsstyrets innstilling:

**Over til vedtekter. Vi har ikke klubbvedtekter. De må fortsatt
ligge i avdelingene.**

Forslag nr.: 155

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

*Forbundet må intensivere arbeidet med å styrke «autorisasjons-
/klassifiseringskrav» til maskinentreprenører/entreprenørvirk-
somheter.*

*Dette sett i lys av at entreprenørloven blir fjernet og godkjen-
ningskravene går inn under Plan- og bygningsloven (PBL).*

Begrunnelse:

*Forholdene innenfor bransjen blir stadig forverret. De useriøse
virksomhetene kommer mer og mer på banen og undergraver
arbeidsmiljøet og arbeidsforholdene i bransjen, noe som medfører
uholdbare forhold for de ansatte.*

*Resultatene av gode regler som er klare og lette å håndheve og
kontrollere, er en mer rettferdig konkurranse mellom virksomhe-
tene og gir bedre opplæring i bransjen.*

*I neste omgang vil det bli bedre arbeidsforhold og arbeidsmiljø
for de ansatte.*

Vi mener at særlig kontroll og reaksjonsform må skjerpes.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og overføres til Handlingsprogrammet.

Forslag nr.: 156

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 23 Nord-Trøndelag foreslår:

*Forbundet må arbeide for at det blir opprettet et fond, hvor
arbeidsledige/permitterte kan få utvidet økonomisk støtte.*

*Målgruppe er eneforsørgere, småbarnsforeldre og andre som får
en vanskelig økonomisk situasjon p.g.a. arbeidsledighet.*

Fondet skal kun tilkomme arbeidsledige/permitterte som er organisert i et LO-forbund.

Finansieringen av fondet må de som har arbeid ta, ved at alle LO-organiserte betaler til fondet kr. 1.00 pr. arbeidet time i et år.

Begrunnelse:

Fondet skal gi hjelp til ovennevnte målgruppe, slik at de kan få en utvidet økonomisk hjelp i tillegg til dagpenger under arbeidsledighet, etter søknad.

Alternativet er ofte at de må selge hus eller andre eiendeler p.g.a. kortere eller lengre perioder med arbeidsledighet og påfølgende inntektstap, noe som er en stor belastning for alle uansett familiesammensetning.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Dette har vært utredet som en medlemsfordel i LO, men er lagt vekk grunnet kostnader.

Forslag nr.: 157

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Forbundet må i landsmøteperioden arbeide aktivt for å få satt en stopper for de skyhøye lønninger og fallskjerner som det i dag florerer av både i privat og offentlig sektor.

Argumentasjon:

Det er ingen mening i at enkelte skal kunne ta ut like mye i lønn og fallskjerner på et år som andre like viktige arbeidstakere tjener på et helt liv.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og overføres til Handlingsprogrammet.

Forslag nr.: 158

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Forbundets representant i fondsstyret for RVO skal i perioden arbeide aktivt for å heve lønnsrammen for RVO, likeledes skal det arbeides aktivt for at RVO får muligheten til å gå av fra fylte 62 år uten forringelse av pensjonen.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. (Mot 5 stemmer.)

Forslag nr.: 159

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 36 Oppland foreslår:

Få arbeidstager og arbeidsgiver sammen på kurs. Snakke samme språk. Ta opp problemene sammen.

Argumentasjon:

Det virker som bedriftsledelsen i dag er veldig dårlig informert om lover og regler som er nedfelt i avtaleverket.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres og oversendes den nye administrasjonen.

Forslag nr.: 160

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 8 Sør-Trøndelag foreslår:

Forskrifter og avtaler.

Motivering:

Det er ønskelig med klarere tolkning av brakkeforskrifter og avtaler.

Landsstyrets innstilling:

Oversendes som tarifforslag.

Forslag nr.: 161

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Kutte ut økonomisk støtte til de politiske partiene.

Motivasjon:

På grunn av medlemmenes brede politiske spredning bør det være individuelt hvilket politisk parti det enkelte medlem vil støtte.

Landsstyrets innstilling:

Kan ikke tiltres. Vi bør stå fritt til å vurdere om økonomisk støtte skal gis eller ikke.

Forslag nr.: 162

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 18 Rogaland foreslår:

Avvikle landsmøtet over kortere tid.

Motivasjon:

På grunn av den økonomiske situasjonen i forbundet.

Styrets innstilling:

Kan ikke tiltres.

Landsstyrets innstilling:

Forslaget kan ikke tiltres.

Forslag nr.: 163

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 4 Nordland foreslår:

Forbundets kurs- og opplysningsvirksomhet

Forbundets kursvirksomhet og samarbeidet med AOF må vurderes i ly av de erfaringer som er høstet i landsmøteperioden. Grunnkurs og andre behovsrettede kurs må utvikles og arrangeres i forbundets egen regi.

Begrunnelse:

Etter at forbundet sluttet å arrangere ukekurs i egen regi har det vært en markert nedgang i interessen fra medlemmer og tillitsvalgte for skolering i tillitsmannsarbeid.

Dette kan ha flere årsaker, men den vesentligste årsaken er at medlemmene ikke føler den samme interesse og samhørighet for deltakelse i AOF kurs som ved kurs som arrangeres i forbundets regi. AOF viser ikke den samme interesse og ansvar for de behov som forbundet har til skolering. Kursemner og kursrekkefølge virker tilfeldig og planløst i mange tilfeller.

I samtaler med bl.a. Sulitjelma Hotell så kommer det fram at AOF er en problematisk kursarrangør som ofte avlyser kurs i siste liten uten å gjøre noe ekstra for å få deltakere til kurset. Avdelingen har gjentatte ganger fått henvendelse fra hotellet om å forsøke å få deltakere slik at avlysning kan unngås. Slike henvendelser har aldri kommet fra AOF på tross av at det er et kjent problem. Forbundet har i altfor sterk grad overlatt kursvirksomheten til AOF uten selv å følge opp hvilke resultater som oppnås. Spesielt har dette gått ut over privat sektor. Andre forbund har tatt konse-

kvensen av dette og utarbeidet egne behovsrettede kurs. AOF har etter vår mening ikke fulgt opp de intensjoner som lå i den nye grunnopplæringen gjennom FA-skolen. Forbundet har heller ikke fulgt opp sin del av jobben med utvikling av grunnkursene til Fag-skolen.

Skolering av tillitsvalgte har gjennom hele vår historie vært en av grunnpilarene i vårt forbund. Vi føler det slik at vi er i ferd med å bli akterutseilt og ikke i stand til å takle de store utfordringer som dagens samfunn representerer.

Andre organisasjoner har for lengst tatt i bruk virkemidler som skolering i påvirkning av politikere og andre som tar viktige beslutninger, mens vi sitter på gjerdet og lar andre overta vår naturlige rolle.

Det er meningsløst ressurskrevende at hver enkelt avd/kursarrangør skal utarbeide egne behovsrettede kurs uten at dette blir samordnet slik det var tidligere. Samarbeidet mellom forbund og avdelinger må bli bedre på dette område.

Landsstyrets innstilling:

Viser til innstillingen i forslag nr. 165. (Mot 1 stemme.)

Forslag nr.: 164

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 2 Oslo/Akershus foreslår:

Se på språket i vedtektene.

Redigere alle kapitlene slik at det blir brukt en betegnelse på saksbehandler osv.

Landsstyrets innstilling:

Viser til forslag nr. 120.

Forslag nr.: 165

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

En av oppgavene til fagbevegelsen er å gi et godt skoleringstilbud til medlemmer og tillitsvalgte. Foruten å skolere disse i avtaler og lover i arbeidslivet, er det viktig å gi en innføring i arbeiderbevegelsens historie, ideologi og internasjonal solidaritet.

NAF må utvikle egne skoleringstilbud som er så fleksible at de passer for det mangfold av yrkesgrupper som er organisert i for-

bundet. En slik grunnskoloring utviklet av forbundet og arrangert av avdelingene bør inneholde fire grunnsteiner:

- a) Nøkkelkurs, som gir et tilbud til de ferske medlemmene, inneholdende biter av avtaleverket og lovverket, forsikring, bank, folkehjelp, internasjonalt solidaritet og historie.
- b) Organisasjonskurs, som skolerer medlemmene i møteteknikk og organisasjon.
- c) Oppfriskningskurs innen verne og miljø.
- d) Oppfriskningskurs for tillitsvalgte.

Landsstyrets innstilling:

Intensjonen i forslaget tiltres. Det vises til at forbundet skal ha eget nøkkelkurs ved overgang til FA-skolen.

Forslag nr.: 166

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

Norsk Arbeidsmandsforbund må arbeide aktivt innenfor AOF for å legge forholdene til rette slik at de yrkesgruppene som er organisert i NAF kan finne seg bedre til rette på de kursene som AOF arrangerer.

Spesielt må en se på de økonomiske og praktiske forholdene til skift/helgearbeidere, småbarnsfamilier og deltidsarbeidere. En må heller ikke godta at kurs blir avlyst på grunn av at en mangler kursledere, eller har for få deltakere. I slike tilfelle må NAF gå aktivt ut til avdelingene for å skaffe de folkene som mangler.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forlag nr.: 167

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

Forbundet må støtte alle sine medlemmer/yrkesgrupper, og dermed trygge arbeidsplasser.

Landsstyrets innstilling:

Tiltres.

Forslag nr.: 168

Norsk Arbeidsmandsforbund - Avd. 6 Hordaland foreslår:

Når stemmesedler blir sendt ut i forbindelse med tariffoppgjøret skal det tydelig gå frem at de som ikke avgir sin stemme kan miste rett til streikebidrag ved en konflikt.

Landsstyrets innstilling:

Viser til endringsforslag i avdelingens vedtekter § 8.

Debatt og voteringer

Forslag 150

Distriktssekretær *Helge Olsen*, avd. 12, sa at poenget med forslaget var at det i flere år har vært ulik praksis. Særlig de på deltid og de med høy lønn berøres. Han foreslo at dirigentbordet samordnet forslagene 150–153, i så fall kunne forslag 150 trekkes. LOs satser er på 850 kroner dagen, men da skal det betales skatt. AOFs satser er skattefrie, og det er viktig ikke å øke satsene over taket for skattefrihet. Han framsatte dermed følgende nye forslag:

Godtgjørelse for deltakelse på kurs.

Landsstyret nedsetter et ad hoc-utvalg med følgende mandat:

– Å utrede konsekvenser ved å innføre ensartet stipendbruk for kursdeltakere; herunder endring/tilpassing av AOFs stønadsregulering:

** økonomisk merbelastning på O/U-fond*

** likhetsprinsipp*

** lik lønn for likt arbeid*

Utvalget framlegger sitt arbeid innen sommeren 1996, for videre behandling i AOFs forretningsutvalg.

Eldbjørg Klimpen, avd. 4, sa at det er et sorgens kapittel med dekning når man er på kurs. Avdeling 4 hadde et forslag på det, men trakk det til fordel for forslaget fra avd. 12.

Bente Jørgensen, avd. 7, hadde tilleggsforslag som gjaldt barnepass:

«utvalget må også se på satsene for barnepass». Ellers oppfordret hun alle til å støtte forslaget fra avd. 12.

Kjell Borglund, avd. 36, trakk forslag 152 på vegne av avdelingen, til fordel for forslaget fra avdeling 12.

Gudmund K. Selvåg, avd. 6, trakk forslag 151 til fordel for forslaget fra avd. 12.

Han viste til at det har vært problemer med å få folk, spesielt fra private anlegg, til å delta på kurs og dette måtte det gjøres noe med. At folk taper penger på å gå på kurs, var ikke holdbart og forbundet trengte skolerte folk til å ivareta interesser.

Hans P. Solberg, avd. 17, stilte seg undrende til at landsstyret gikk i mot alle forslag som hadde med rettferdighet å gjøre. Veien fram må jo være å få til rettferdighet og likhet. Når medlemmene kommer på kurs, enten de kommer fra hel eller halv stilling, så har de åtte timers dag der.

Tom Pedersen, landsstyret, understreket at det her ikke var snakk om lønn for å jobbe. Man går på kurs for å tilegne seg selv skoling. – Det var ikke det samme som når man representerte forbundet på møter. For å få økt kompetanse må man betale for det sjøl, sa han og anbefalte landsstyrets innstilling.

Arne Jagedal, avd. 6, ble bestyrtet da han hørte Pedersen. Det virket som om tillitsvalgte dro på kurs for sin egen del, mens det var for å ruste seg til å arbeide for medlemmenes interesser. Han anbefalte landsmøtet å støtte forslaget fra avd. 12.

Oddbjørn Nilsen, administrasjonen, var ikke i mot at folk skulle ha rimelig lønn og rimelig kompensasjon, men godtgjøring for kurs var ikke det samme som lønn. Det er stipendier, underlagt egne regler. Dette er det ikke forbundet som bestemmer, det er noe som trekkes opp i AOF. Å vedta dette forslaget ville by på komplikasjoner. Han pekte bl.a. på at de privat ansatte og de statsansatte har forskjellige ordninger, de statsansatte får lønn. Om man gikk inn på en ordning der gapet mellom stipend og lønn skulle dekkes, – hvem skulle så dekke det? Midlene måtte tas fra skoleringsvirksomheten i forbundets egen regi – og det ville bety nedskjæring på aktiviteten i avdelingene.

Asbjørn Grøslund, avd. 1, støttet Helge Olsens forslag, fordi det dreide seg om å få saken utredet, og det var viktig.

Helge Olsen, avd. 12, kom med en liten advarsel: Man kommer tidsnok for seint.

Han pekte på at forslaget gjelder to grupper – de deltidsansatte og de høytlønte. Begge grupper taper på den nåværende ordning-

en. Han understreket at landsmøtet må ha grunnlagsmateriale for å ta stilling til saken. I forslaget bes det om den konsekvensanalysen som landsmøtet må ha for å fatte beslutning.

Dirigenten konstaterte at forslagene 150, 151, 152 og 153 var trukket. Han så på ordlyden i de gjenstående forslag og mente konsekvensen var at de måtte oversendes AOF. Han foreslo derfor at forslaget ble oversendt det nye forbundsstyret til vurdering først.

Helge Olsen fikk ordet for 3. gang og sa at poenget er at landsmøtet har en oppfatning om saken, uten at det skulle sees som mistillit til administrasjon, forbundsstyre eller landsstyre.

Dirigenten sa at det var dirigentbordet som hadde fremmet et forslag, ikke landsstyret. Spørsmålet var om saken skulle tas opp til realitetsbehandling, eller oversendes.

Votering:

Forslaget tas til realitetsbehandling. Det framsatte forslag fra avd. 12 ble deretter vedtatt mot landsstyrets innstilling. Bente Jørgensens tilleggsforslag ble deretter tatt til votering, og vedtatt.

Forslag 154

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Landsmøtet tok pause kl. 09.50

Møtet satt igjen kl. 10.05.

Forslag 155

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 156

Ketil Fiskum, avd. 23 Nord-Trøndelag, tok opp forslaget og sa at det går på solidaritet. Det er mange arbeidsledige og permitterte, og mange av dem er enslige forsørgere. Flesteparten av dem har anstrengt økonomi. Bare 1 krone/timen over ett år vil bli en anseelig sum.

Bjørn Tiller, forbundsstyret, støttet også forslaget, et forslag som ikke er nytt, det har vært fremmet i ulike varianter opp gjennom

åra. At dette var utredet i LO la han ikke så stor vekt på. Tid og holdninger endres, og det er også lenge siden vi har hatt så stor arbeidsledighet som nå. Før var det mer utbredt at du gikk arbeidsledig en kort tid, i dag er mange langtidsledige. To inn-tekter er blitt vanlig, og det hender at begge mister arbeidet. Han mente dette var en glimrende sak for forbundet å arbeide for. Også Fellesforbundet arbeider med liknende forslag, men med andre finansieringsformer. Den kan vi se på, det viktige er å få et fond på dagsorden, sa Tiller.

Erna Lia opplyste at avd. 2 Oslo/Akershus støtter forslaget fra Nord-Trøndelag, men med følgende tillegg:

Samme tekst frem til andre punkt.

Videre:

Fondet skal kun tilkomme arbeidsledige/permitterte som er organisert i et LO-forbund og ved søknad med dokumentasjon. Forbundet må jobbe for at LO nedsetter et utvalg på tvers av forbundene tilhørende LO som skal jobbe med finansiering av et slikt fond.

Heidi-Therese Viberg, avd. 4 Nordland, sa det er riktig at vi skal vise solidaritet, men hun minnet om at vi nettopp har gjennomført et tariffoppgjør som har gitt noen øre i lønnstillegg, og så skal vi ta 1 krone av timelønna til fond. Dette mente hun rammet de lavtlønte med full tyngde.

Magne Berg, landsstyret, stilte seg undrende til forslaget fra Nord-Trøndelag som minnet om kontingentdiskusjonen i går. Forslaget om å betale 1 kr. i timen ville ramme de lavtlønte.

Gudmund K. Selvåg, avd. 6, syntes det var en interessant tanke å ta ut overskudd i bedriftene til et solidaritetsfond. Tanken burde utredes.

En annen sak var at hvis Fellesforbundet gjennomfører dette i egen regi, vil det bli vanskelig for folk å skifte forbund.

Tor Øyvind Ljosland, avd. 7 Agder, fant det ikke riktig å gå med på forslaget. Vi har hatt en debatt om å sette tak på kontingenten, og så skal vi komme tilbake til medlemmene med forslag om nye hundrelapper i påslag. Han støttet landsstyret i saken.

Ketil Fiskum, avd. 23 Nord-Trøndelag, støttet tilleggsforslaget fra Akershus.

Dirigenten konstaterte at ingen flere ønsket ordet, og foreslo at landsstyrets innstilling ble satt opp mot de 2 framsatte forslag.

Votering:

Landsstyrets innstilling vedtatt.

Forslag 157

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 158

Johan Klunderud, forbundsstyret, tok opp forslaget, men med følgende endring:

*Siste setning i forslag 158 strykes, slik at vedtaket blir:
Forbundsstyrets representant i fondsstyret for RVO skal i perioden arbeide aktivt for å heve lønnsrammen for RVO.*

Han sa at vi ikke bør blande særpensjonsordningene inn i dette. Inspektørene i arbeidstilsynet som de regionale verneombudene opprinnelig skulle følge, har dratt ifra. Dessuten vil forslaget ikke belaste forbundskassa, da de lønnes av et fond hvor arbeidsgiverne skyter inn penger, og hvor det nå står 30 millioner kroner.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* hadde i motsetning til Klunderud opplysning om at RVO fulgte inspektørene i arbeidstilsynet. Noen individuelle ulikheter kan det riktignok være på grunn av det nye lønnssystemet i staten som tillater noe lønnsforskjeller i samme kategori. Han beklaget denne konflikten med de regionale verneombudene som har pågått en tid. Han mente forslaget var en åpenbar kritikk av forbundets representant i fondsstyret, og ba om støtte til landsstyrets forslag.

Dirigenten fastslo at ingen flere ønsket ordet, og satte landsstyrets forslag opp mot de 2 øvrige.

Votering:

Landsstyrets innstilling vedtatt med stort flertall.

Forslag 159

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 160

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 161

Odd Nygård, avd. 18 Rogaland, tok opp forslaget. Han mente medlemmene er opptatt av dette. I hans klubb var det noen medlemmer som gikk ut og dannet egen klubb tilsluttet YS, nettopp med begrunnelsen at de ønsket partipolitisk uavhengighet. Partiene trenger støtte til å drive valgkamp, men da kan de få sende representanter ut på arbeidsplassene, orientere om sin politikk og be om støtte fra den enkelte arbeidstakeren.

Votering:

Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

Forslag 162

Landsstyres innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 163

Odd E. Lyngås, avd. 23, satte fram følgende forslag:

1. *Forbundet utvikler (evt. i samarbeid med ressurspersoner i avdelingene) grunnkurs med elementene: Organisasjonskunnskap, lov-/avtaleverket, forhandlingsteknikk osv. som har som formål å skolere medlemmer i praktisk tillitsmannsarbeide på klubb/bedriftsnivå.*
2. *Forbundet avsetter tilstrekkelige økonomiske ressurser, samt i samarbeid med avdelingene menneskelige ressurser for å arrangere kurs i forhold til kartlagt behov i avdelingene.*

I sin begrunnelse pekte han på behovet hos nye tillitsvalgte for grunnopplæring. Som studieleder var det en del av hans jobb å motivere medlemmene til å ta kurs, men AOF var like flinke til å avlyse kurs som til å avholde dem. Det ga ikke tillit. Derfor ville han agitere for egne kurs i forbundet i stedet. AOF hadde lagt ansvaret for grunnopplæringen til forbundet, mens FA-skolens trinn var for viderekomne. Han konstaterte at det i 1995 var avsatt midler til to faglige grunnkurs, i tillegg til kortkurs. Det var for dårlig.

Medlemmer som har fått grunnopplæring og oppfølging kunne videreskolere seg på FA-skolen dersom lyst og behov var til stede. Han minnet om at Statstjenestemannskartellet fremdeles gir grunnkurs, mens de i privat sektor måtte nøye seg med dårligere tilbud.

Han minnet også om at det etter hvert kommer nye medlemmer, det er framtidens tillitsvalgte som vi må ta vare på. Landsstyrets innstilling var for rund og lite konkret, etter hans mening. Hans forslag forutsatte penger fra forbundskassa, men det var en investering i framtida.

Gudmund K. Selvåg, avd. 6, viste til strekpunkt 1 i Handlingsprogrammet om opplysning, der det står at opplæringsvirksomheten planmessig skal foregå sentralt, selv om gjennomføringen skjer i avdelingene. Han hadde vært studieleder i avdelingen i fire år, men ikke fått et eneste utspill fra sentralt hold. Skolering av de aktive medlemmene er veldig viktig og det ville være nyttig med kontakt studieledere imellom for å få utvekslet erfaringen. Noen slik kontakt hadde det ikke vært og han oppfordret forbundsledelsen til å sette av midler til en konferanse for studieledere.

Etter den nye organisasjonsstrukturen til LO skulle det i framtida bli LO-kontorene i distriktene som fikk ansvar for grunnutdanningen. Det var et tankekors at avdelingene da mistet kontakten med de nye på grunnkurs. Han var redd det da ble enda vanskeligere å få folk til å gå på kurs.

Han så det også som viktig at nye aktive medlemmer ble tilført en bit av ideologien bak fagbevegelsen – vet vi hvorfor vi er organisert? Han hadde inntrykk av at mange så på det som en forsikringsordning. Som marxist så han det slik at det finnes to klasser. Den ene har bare sin arbeidskraft å selge. Hvis hver og en står alene, så er det motparten, den andre klassen, som bestemmer prisen på arbeidskrafta. Det er derfor man må betale prisen det koster å ha en sterk organisasjon i ryggen. Man skulle ikke langt ned i Europa for å finne at anleggsfaget var et lavlønnsfag. Her er det nok mange som innbiller seg at godene har falt fra himmelen, og ikke er kjempet fram av fagbevegelsen.

Slik han forsto regnskapet var det ikke skjedd en reell økning i beløpet til studievirksomhet, snarere tvert om.

Han ba om at forslaget fra Lyngås ble referert fra dirigentbordet.

Dirigenten fulgte oppfordringen, før han ga ordet til neste taler.

Asbjørn Grøslund, avd. 1, satte pris på at forbundet var opptatt av studievirksomheten, som er en grunnpilar for at forbundet skal utvikle seg i positiv retning. Han var fornøyd med det nye forslaget som var satt fram, så hvis det ble vedtatt sammen med forslagene 165 og 166, ville han være fornøyd.

Han mente også at det var viktig at man, i stedet for å sementere den gamle grunnkursserien, så på nye veier å gå.

Helge Olsen, distriktssekretær avd. 12, mente det ikke måtte være tvil om samarbeidet med AOF, der forbundet er medeier og har innflytelse.

Han pekte på at både forbundslederen og mange andre gikk inn for et forbundsløst LO og da ble det motsigelser i forslagene. Han trodde ikke medlemmene i Arbeidsmandsforbundet var så spesielle at de ikke kunne gå på opplæring sammen med andre, at de er så spesielle at de må ha egne kurs.

Hovedkasserer *Ola Tuven* redegjorde for hvorfor det var dreiet litt i kursopplegget i forhold til tidligere. Det er tre elementer i opplæringsvirksomheten, AOF, egne kurs og kurs gjennom Kartellet for statsansatte. Disse tre elementer ligger til grunn for planleggingen. Når det har dreid mer over på AOF-kurs, skyldtes det bl.a. at de stipendiene som gis en deltaker på AOF-kurs koster halvparten av prisen for å holde eget kurs. Det er en ordning som økonomisk gir flere anledning til å delta.

Han merket seg det som var sagt om AOF og deres kompetanse. Det er vedtatt at AOF skal være fagbevegelsens opplæringsinstitusjon. Dersom man synes AOF ikke duger, så får man foreslå avvikling, eller så får man bruke AOF.

– På opplæringssiden er vi ikke så spesielle, sa Tuven. Forbundet bruker fra 1,5 til 2 millioner på opplæringsvirksomhet. Han medga at FA-skolen var noe problematisk, ikke bare for Arbeidsmandsforbundet. I diskusjonen om bruk av fondsmidler var det aktiviteten i de enkelte forbund som lå til grunn for hvor mye midler som ble ført tilbake.

– Vi prøver å dele ut så godt vi kan til avdelingene, også til egne aktiviteter, sa han og oppfordret til å bruke kortkursene til oppfølging av tillitsvalgte på arbeidsplassene med opplæring i avtaleverk og forhandling.

Kjell E. Tronstad, avd. 18, syntes forslaget til Lyngås var godt. Man skulle gå på kurs for å lære noe, og da lære noe man hadde bruk for. Det var fint om man fikk til kurs om lovverk og regler og forhandlingsteknikk. FA-skolens trinnvise opplæring var for viderekomme. Han hadde inntrykk av at det var pedagoger som hadde laget opplegget med mye prosjekteringsarbeid, noe som passer dårlig for våre medlemmer som ikke har gått ut av høyskoler. Samar-

beidet med AOF hadde gått i alle år, men det var behov for at forbundet laget egne kurs med opplæring i det det var bruk for.

Bjørn Tiller, forbundsstyret, var enig i at vi skulle bruke AOF, men problemet var at AOF har satset alt på FA-skolen og det blir lite igjen til de opplegg vi etterlyser. Det er det lokale tillitsapparatet som skal være ryggrad i forbundet og som må få den nødvendige skolering til det. Så kan man eventuelt gå videre på FA-skolen etterpå.

Han hadde forståelse for at Tuven skulle forsvare forbundets økonomi, det var ingen som ville ta knekken på den, men det måtte pløyes midler tilbake til medlemmene. Det gagnet ingen om ikke tillitsmannsapparatet var godt rustet.

Asbjørn Grøslund, avd. 1, kunne ikke se noen reell uenighet, når forslagene dekket opplæringsbehov fra «førstehjelp», grunnkurs, til FA-skolen. Så hvorfor krangle?

Oddbjørn Nilsen, administrasjonen, var glad for det engasjement landsmøtet viste for opplysning. – Men ha meg tilgitt, når jeg merker iveren og tar fram lommekalkulatoren får jeg ikke regnestykket til å gå opp, sa han, og pekte bl.a. på forslag om kontingenttak. Han mente videre at man ikke hadde noe godt erfaringsgrunnlag å vurdere FA-skolen på, for interessen for å delta der hadde vært liten blant forbundets medlemmer. Det var bare 8–10 stykker som hadde deltatt, mens Fellesforbundet hadde et par hundre.

Det er reist en del kritikk mot FA-skolen, ikke bare fra dette forbundet, men det var galt å skyte på AOF i den forbindelse. FA-skolen var kommet etter vedtak på LO-kongressen.

Når vi diskuterer studievirksomheten, må vi være klar over at det også er opp til avdelingene å prioritere noe strammere hva de velger, sa han.

Johan Klunderud, forbundsstyret, sa at når han hørte på debatten lurte han på om alle hadde skjønt hva landsstyret egentlig gikk inn for gjennom sin innstilling i forslag 165. Meningen er å utvikle egne, fleksible skoleringsstilbud. Er det forsvarlig i den noe turbulente situasjonen vi har når det gjelder opplæring av tillitsvalgte å gjøre et vedtak som binder det nye forbundsstyret for sterkt? Vi vet det er vilje i forbundet til å satse på tillitsvalgt-skolering, det er ikke det det står på, og det er vel anvendte penger.

Men det må også være riktig å gi dem noe friere tøyler til å trekke ut penger gjennom ordninger i AOF, der ligger tross alt mye kompetanse på området.

Bård Kristensen, avd. 4 Nordland, sa at når avdelingen ikke hadde tatt opp forslag 163 var det fordi de mente at landsstyrets innstilling dekket det. I hvert fall i Nordland har diskusjonen om AOF vært nokså turbulent. Kursene kan vel være bra nok, men det er svært vanskelig å få medlemmene til å gå på AOF-kurs i forhold til kurs som forbundet holder i egen regi. Og det må vi bare ta til etterretning. Vi må satse mer på egne kurs, og derfor gikk han på landsstyrets innstilling.

Odd E. Lyngås, avd. 23 Nord-Trøndelag, hadde kanskje tråkka litt hardt til mot AOF. De er selvsagt ikke helt ubrukelige, de har en rekke bra kurs. Men grunnopplæringen er ikke god nok. Den skal være forbundets ansvar, og bl.a. FA-skolen krever en grunnopplæring på forhånd. Det er vanskelig å få medlemmer til å gå FA-skolen, mange trekker seg når de ser opplegget derfra.

Per Ørnulf Andersen, distriktssekretær avd. 3 Møre og Romsdal, sa at alle har en fortid, og noe av den bør kanskje ikke snakkes for høyt om? Han hadde selv vært endel borti AOFs kursvirksomhet. Han bekreftet at det er forbundenenes ansvar å få medlemmene inn i kursvirksomheten gjennom basiskurs, mens AOF står for kursene videre. Nå har det skjært seg litt underveis, bl.a. fordi AOF har satset ensidig på FA-skolen og sløffet alle grunnkurs. Stats-tjenestemannskartellet har tatt konsekvensen av dette og opprettholder i forbundsregi det gamle faglige grunnkursstilbudet, og så kommer FA-skolen i tillegg. Andersen framsatte følgende forslag:

Forslag til ny 2. setning (nåværende utgår):

Spesialrettede kurs som den tidligere faglige grunnkursserien må tilbys i tillegg til den generelle opplæringn gjennom FA-skolen.

Han mente at både forslag 163 og 165 var nødvendige, og gikk inn for at begge ble vedtatt.

Dirigenten fastslo at det ikke var flere talere, og takket for en fin debatt om opplæring og kursvirksomhet. Men det ble litt innvikla

med forslagene, så han foreslo 10 minutters pause så dirigentbordet fikk områ seg. Møtet hevet kl. 11.10.

Møtet satt kl. 11.20.

Dirigentene hadde diskutert forslagene som lå på bordet, og foreslo votering ved at forslagene 163 og 165 ble satt opp mot hverandre, og at Odd Lyngås sitt forslag ble tatt opp til slutt.

Bård Kristensen fikk ordet til forretningsorden og sa at forslag 163 ikke var tatt opp.

Dirigenten sa at forslaget er tatt opp med tillegg av Per Ørnulf Andersen, og fikk landsmøtets tilslutning til voteringsmåten.

Forslag 163:

Votering:

Landsstyrets innstilling vedtatt.

Forslag 165

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Odd Lyngås sitt forslag ble så tatt opp til votering.

Forslaget falt.

Forslag 166

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 167

Votering:

Landsstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag 168.

Arne Jagedal, avd. 6 Hordaland, tok opp forslaget. Det bygger særlig på erfaringer fra anleggssektoren – folk vet ikke det de bør vite. Når de ikke har lest vedtektene, lar de være å stemme i ren og skjær uvitenhet. Derfor bør forslaget støttes.

Dirigenten sa at dirigentene hadde hatt et «gruppemøte» og kommet til at forslag 168 var falt tidligere. Vi er ferdige med vedtektene. Dermed var landsmøtet også ferdig med rød bok.

Dirigentene var noe i stuss. Skulle de permittere landsmøtet fram til ettermiddagsmøtet, eller skulle de ta en halv times pause for gjennomlesning av det nye utkastet til handlingsprogram og en times innledning på det før lunsj? Det viste seg å være stemning for å ta pause fram til ettermiddagsmøtet, og benytte tiden til ekstra god gjennomlesning av programmet for å få en ryddig og god debatt etter lunsj. En permisjonssøknad ble innvilget.

Fra talerstolen ble det opplyst at loddsalget på vogga går stryken-de, sluttstrek ville bli satt i ettermiddag og trekning foretatt fredag morgen.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* hadde også en praktisk opplysning – redaksjonskomiteen har et par uttalelser praktisk talt klare. Komiteen skulle ta et møte i rom 2.

Formiddagsmøtet hevet kl. 11.35.

Ettermiddagsmøtet torsdag 11. mai

Møtet satt kl. 15.00. Dirigent: *Elisabeth Haaversen*. Landsmøtet sang «Verden er vår» med *Sven Pettersen* som forsanger. Før dirigenten åpnet for behandling av pkt. 4 – Handlingsprogrammet, ga hun ordet til forbundsleder *Arnfinn Nilsen*.

Forbundslederen orienterte om en lei nyhet som var kommet i pausen. En større gruveulykke har skjedd i Sør-Afrika, hvor ca. 100 gruvearbeidere har forulykket. Det syntes å være snakk om en kabel som er røket, og en lokvogn som har rast 500 meter nedover i gruva. *Nilsen* ba forsamlingen om fullmakt til først å sende en kondolanse og eventuelt senere følge opp med en bevilgning gjennom Gruveinternasjonalen. Dette ble enstemmig godtatt uten kommentarer.

Forsamlingen gikk til ett minutts stillhet.

Arnfinn Nilsen opplyste deretter at redaksjonskomiteen for allmannelige saker skulle samles umiddelbart.

DAGSORDEN PKT. 4

Handlingsprogrammet

Dirigenten gikk så over til behandling av dagsorden pkt. 4 – Handlingsprogrammet. Hun fastslo at landsmøtet i går vedtok at debatten om dette punktet var avsluttet, og at alle forslag/tilleggsforslag ansees fremmet. Redaksjonskomiteen hadde fremmet et nytt utkast, som fra morgenen lå utlagt på delegatenes bord.

Redaksjonskomiteens utkast:

A. NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

Da forbundet ble stiftet i 1895 var det en fagorganisasjon først og fremst for veg- og jernbanearbeidere. Det viste seg imidlertid snart at en rekke nye fagforeninger søkte til dette forbundet, fordi de ikke hadde noen annen egnet organisasjon å gå til. Blant de første var gruvearbeiderne og stein- og jordarbeiderne. Arbeidsmandsforbundet fikk sitt nåværende navn i 1900.

Arbeidsmandsforbundet ble et oppsamlingsforbund for mange nye fagforeninger blant ufaglærte arbeidere ved fabrikker og verksteder. Det gjaldt bl.a. hermetikkarbeidere, sagbruks- og høvleriarbeidere, tekstilarbeidere, elektrokjemiske arbeidere, papir- og tremassearbeidere og kommunalt ansatte.

Etter hvert kom det særkrav fra enkeltgrupper som førte til at noen brøt ut av forbundets rekker og stiftet egne forbund, Sag-, Tomte- og Høvleriarbeiderforbundet ble startet i 1911 og Papirindustriarbeiderforbundet i 1914, men i 1919 var Arbeidsmandsforbundet likevel størst i LO med 40.000 medlemmer.

I 1920 brøt en ny gruppe ut og stiftet Kommuneforbundet, og etter at LO-kongressen i 1923 vedtok den såkalte industriforbundsformen, forsvant enda flere. Bygningsarbeiderforbundet og Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund ble stiftet, og året etter ble Tekstilarbeiderforbundet og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund dannet fra våre medlemsrekker. Ved utgangen av 1924 var det derfor bare 5.500 medlemmer igjen i Arbeidsmandsforbundet.

Mange av dagens LO-forbund har hatt sin «lærlingetid» i Arbeidsmandsforbundet før de valgte å stå på egne ben. Med den sammensetning forbundet har i dag, bevares tradisjonen med et forbund som organiserer medlemmer over et bredt spekter. Arbeidsmandsforbundet er et «LO i miniatyr». Som et av de eldste

forbund er det også en av de historiske grunnpilarer i norsk arbeiderbevegelse.

FORMÅL – MÅLSETTING

(174, endringer)

Det er forbundets vedtekter som ligger til grunn for virksomheten, og i særdeleshet § 2, den såkalte formålsparagrafen. *Den anslår mål som går langt utover spørsmål om lønns- og arbeidsvilkår.*

(12 – innarbeidet)

Forbundet har også som mål å ivareta medlemmenes sosiale og kulturelle interesser, helse og arbeidsmiljø, likestilling mellom kjønnene. Videre å sikre frihet, rettssikkerhet og stadig utvidelse av de demokratiske rettigheter, arbeide aktivt for barnehageplass for alle som ønsker det. Bekjempe vold og pornografi i alle medier.

Formålsparagrafen innehar også et samfunnssyn, gjennom å arbeide for økonomisk demokrati ved overføring av bedrifter, virksomheter, grunnarealer, ressurser og naturområder til samfunnseie hvis det bidrar til å fremme medlemmenes interesser og trivsel. Forbundet vil også styrke medlemmenes samfunnsinnflytelse gjennom sterkere kontroll over bedriftenes økonomi og bank- og forsikringsvesenet.

Innenfor frihetsbegrepet er det også blant formålene å motarbeide kontraktørvirksomhet og privatisering av offentlig virksomhet, å arbeide for frie og uavhengige organisasjoner og styrke norsk arbeiderpresse.

Arbeidsmandsforbundet har rike tradisjoner innen internasjonalt solidaritetsarbeid, og var det første LO-forbund som fikk freds- og nedrustningsarbeid nedfelt i vedtektene. Det skjedde på forbundets landsmøte i 1982, og står å lese i formålsparagrafen hvor det angis et mål om å arbeide for en rettferdig global fordeling av ressurser.

Det internasjonale engasjementet er forankret bl.a. i økonomisk støtte til utviklingsprosjekter i den 3. verden i Norsk Folkehjelps regi, men nedfelles også gjennom bred støtte og solidaritet med fagorganiserte i andre land. Forbundet er dessuten med i flere internasjonale faglige organisasjoner. Hele engasjementet har ført til en bred dekning av informasjonsstoff fra den 3. verden i fagbladet Arbeidsmanden. Se for øvrig et senere kapittel om informasjonsvirksomheten.

NYE UTFORDRINGER

Ved årsskiftet 1988/89 var mange av våre medlemmer med i arbeidsgrupper lokalt og utformet forslag til det handlingsprogram LO-kongressen vedtok høsten 1989. Flere forslag kom med i sin opprinnelige ordlyd, andre ble tatt med i vurderingene ved utforming av forslag hvor våre medlemmer vil kunne gjenkjenne intensjonene i sine egne forslag.

LOs handlingsprogram avspeiler de nye utfordringer fagbevegelsen møter i årene framover; utfordringer som er resultatet av mange utviklingstrekk i norsk arbeidsliv særlig i 1980-årene. Hvis LO skal fortsette å være den toneangivende organisasjonen for arbeidstakere fram mot århundreskiftet, kreves det innsats fra alle nivåer i fagbevegelsen. Handlingsprogrammet skisserer mål og mulige løsninger, og disse samspiller med målene i forbundets egen formålsparagraf.

En forskjell fra tidligere er at aktivitetene vil omfatte andre og flere løsninger enn før og kanskje gå på tvers av tradisjoner og tilvente oppfatninger. Uten en større oppslutning fra enkeltmedlemmer i forbundene, er målene vanskelig å nå.

(175)

Fra midten av 80-årene har forbundets medlemstall sunket jevnt og trutt. Det kan sies at uten våre lokale ververe hadde resultatet sett adskilling verre ut på medlemsstatistikken.

Konklusjonen må bli at aktiviteten økes på grunnplanet blant medlemmene. Dette handlingsprogrammet er et ledd i en slik aktivitetstøknings, og er ment som et redskap for planmessig arbeid både sentralt og lokalt i forbundet.

B. EGEN ORGANISASJON

Debatten om LOs organisasjonsstruktur har pågått i mange år. Kongress etter kongress har gjort ulike vedtak ettersom tidene har skiftet, uten at det har skjedd vesentlige endringer. Det som har skjedd av endringer, ved at forbund har gått sammen, er skjedd etter initiativ fra forbundene.

Sammenslåingen av Bygning, Jern og Metall, Bekledning, Papir og Skog og Land til Fellesforbundet er den mest markerte endringen vi har hatt i siste kongressperiode. Enhver organisasjonsdebatt i LO må ta utgangspunkt i på hvilken måte vi skal være organisert for å beholde LO som den ledende faglige og politiske lønnskaker-

organisasjon i Norge. Hvert enkelt forbund kan ikke hver for seg være sterkt, uten et sterkt LO, som med tyngde kan samordne faglige og politiske standpunkter til fellesskapets beste.

Et hovedspørsmål blir på hvilken måte vi best skal greie det. Svaret vil bli forskjellig både i forhold til tradisjon/erfaring og hvilke muligheter det enkelte forbund har for medlemstilslutning framover. Med andre ord har alle organisasjonsdebatter blitt mer preget av egne forbunds historie og tradisjoner enn det som bør være hovedsaken – et styrket LO.

Når det gjelder vårt forbund, hadde vi den siste organisasjonsdebatt på slutten av 1960-årene og første halvdel av 1970-årene. Den gikk på om medlemmene i Staten skulle forlate forbundet og gå over til ett LO-forbund i Staten. Dette ble det ikke noe av. Vi fikk i stedet et vedtak i Kartellet som innebar at Kartellet skulle styrkes. Som en følge av dette har vi bl.a. fått fastlønte kartellsekretærer i de fleste regioner.

Ser vi på våre muligheter framover, kan vi konstatere at vi er et forbund med et organisasjonsapparat med fastlønte folk i alle fylker. I tillegg har vi relativt god økonomi. Ser vi derimot på muligheten for å opprettholde medlemstallet, eventuelt øke det, er de ikke like gode. Årsaken er i hovedsak den strukturendring som skjer i samfunnet. Det beste eksemplet er gruvesektoren, men vi ser den samme utviklingen også innen bl.a. vegsektoren, Statens kraftanlegg og Kystverket.

(178)

Samtidig opplever vi stadig grensekonflikter med flere av de andre LO-forbundene. Dette er noe av bakgrunnen for at vårt forbund på LO-kongressen 1989 og 1993 gikk inn for et forbundsløst LO.

Flertallet valgte å gå inn for Kartellmodellen, og det er ut fra dette faktum forbundet må arbeide videre for en styrket fagbevegelse på alle plan, både sentralt og lokalt.

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

(178, 2. avsnitt med omskriving)

1. Et nært samarbeid med andre forbund i de respektive karteller, også med tanke på evt. sammenslåing.
2. At ikke forbundsgrensene skal hindre LO-medlemskap.
3. I samråd med avdelingene, å vurdere avdelingsstrukturen også ut fra andre kriterier enn fylkesgrenser.

4. Å inngå samarbeid med andre fagforbund om samarbeid på lokalplanet, spesielt når det gjelder medlemsverving og aktivitetsfremmende tiltak.
5. Å åpne mulighetene for ansettelse/valg av organisasjonsarbeider i tillegg til forretningsfører der samarbeid med andre forbund, endring av avdelingsgrenser, stort medlemspotensiale eller andre forhold tilsier dette.
6. At nye virksomheter innen forbundets organisasjonsområder organiseres i fylkesavdelingene.

C. INFORMASJONSVIRKSOMHETEN

Ingen organisasjon kan fungere uten rutiner som ivaretar det informasjonsbehovet som melder seg på alle nivåer i organisasjonen. Mellom forbundet og enkeltmedlemmer, tillitsvalgte, LO, myndigheter, organisasjoner og andre går det informasjon som må behandles. Man kan si at forbundets virksomhet, sentralt og lokalt, i stor grad baserer seg på informasjonsformidling.

(2. avsnitt utgår)

De raske skiftninger som har foregått i norsk arbeidsliv de siste årene, vil forsterke seg i tida framover. Den tradisjonelle arbeiderklassen er ikke så enhetlig eller lett å definere lengre. Det reises nye krav til løsninger på flere områder i fagbevegelsens virksomhet – også nye krav til informasjons- og opplysningsvirksomheten.

Moderne teknologi har ført til at den enkelte stiller større krav til informasjonenes innhold og raske tilgjengelighet. Velferdsstaten har også utviklet mediasamfunnet, med et nivå som gir god tilgjengelighet og nye kunnskaper. Dette reiser krav om ytterligere kunnskaper, informasjon, kurs m.v. overfor den virksomhet forbundet skal drive. Fagbladet, informasjonsmateriellet og -rutinene, opplysnings- og kursvirksomheten vil måtte tilpasse seg skiftningene ut fra behov og ønsker fra grunnplanet. Gode resultater er avhengig av at forbundets medlemmer selv gir signaler om utvikling av informasjonsvirksomheten. Dette gjelder både retning, innhold, mengde, hyppighet og form.

FAGBLADET – INFORMASJON

(186 erstatter 1. avsnitt)

Fagbladet er en viktig del av informasjonsarbeidet og det utgis 10 ganger i året. Bladet sendes gratis til medlemmene, slik det er gjort siden den første utgivelsen i 1898.

Informasjonsarbeidet består bl.a. i utarbeidelse og produksjon av forbundets eget materiell, formidling av informasjonsmateriell fra andre, oppbygging og vedlikehold av informasjonsrutiner m.v. Generell informasjon formidles både direkte gjennom fagbladet og via forbundets avdelinger, som selv skal sørge for å informere det lokale klubbapparatet.

I mai 1988 ble det avholdt et kurs for mer enn 20 deltakere fra avdelingene, som fikk opplæring i journalistikk og informasjon. De skal være bindeledd mellom forbundet og lokalmiljøene, gjennom å skrive eller skaffe til veie stoff til fagbladet med lokal tilknytning. De er dessuten en forlenget arm i informasjonsarbeidet.

Informasjonen består av få varige elementer. Det dreier seg om en kontinuerlig kommunikasjonsprosess hvor informasjonsbehovet skifter til stadighet. Forbundet har som mål at kommunikasjonsveiene skal være raskest og kortest mulig på alle nivåer i organisasjonen, for dermed å bidra til økt faglig interesse og aktivitet på grunnplanet.

Forbundet vil i perioden 1995–1999 arbeide for at:

1. fagbladet skal være talerør for medlemmene og ha sine spalter åpne for deres synspunkter og meninger i debattform, (186, 2. avsnitt omskrevet)
2. fagbladet skal, i nært samarbeid med avdelingenes pressekontakter, dekke lokalt stoff, arbeidsplassreportasjer, forhandlings- og tvistesaker, kurs og konferanser for tillitsvalgte, forsikringsavtaler m.v.,
3. internasjonalt stoff skal bl.a. følge opp prosjekter hvor forbundet har gitt økonomisk bistand,
4. fagbladet og informasjonsvirksomheten skal stå for en politisering av de mål forbundet og fagbevegelsen generelt kjemper for,
5. det opprettes egen spørrespalte for medlemmene i fagbladet,
6. forbundet og avdelingene skal i større grad bruke massemedia som radio og TV, både sentralt og lokalt, for informasjon og markedsføring. Det må skoleret et antall ressurspersoner i bruk av media for å nå denne målsettingen, (180, endring)
7. avdelingene skal bruke egne pressekontakter for å bedre tilgangen på lokalt stoff til fagbladet,
8. det samarbeid med andre forbund når det gjelder fagblad og annen informasjonsvirksomhet gjøres mulig,

9. informasjonsarbeidet overfor skoleverket styrkes. I samarbeid med LO må det lages godt informasjonsmateriell rettet mot skoleelever, lærlinger og andre ungdomsgrupper. Avdelingenes pressekontakter skal spille en sterkere rolle i kontakten med disse målgruppene,
10. forbundets eget informasjonsmateriell skal dekke de behov som oppstår innenfor forbundets ulike bransjer, og i hovedtrekk ha en opplysnings-, informasjons- og agitasjonseffekt, (183, nytt)
11. å lage eget informasjonsmateriell til støtte for nye tillitsvalgte,
12. forbundets eget informasjonsmateriell i hovedsak skal stå gratis tilgjengelig for avdelinger, tillitsvalgte og medlemmer,
13. forbundets sentrale informasjonsrutiner skal dekke primærbehovene. Fylkesavdelingene og øvrige lokale avdelinger skal ha det sekundære informasjonsansvaret,
14. alle avdelinger oppretter egne mediautvalg, som skal ivareta avdelingenes informasjons- og agitasjonsbehov. Avdelingene skal bruke fagbevegelsens egne og tilknyttede muligheter for å høyne mediautvalgenes kompetanse – særlig med tanke på å utnytte de nye medier som nærradio, TV, m.v.,
15. de påvirkningsmuligheter som ligger i deltakelse i bransjeråd, bedriftsstyrer, kontaktfora, komiteer, utvalg og andre organer, benyttes til sterkere å fremme forbundets mål. Dette gjelder særlig i forhold til organer i arbeidslivet, politiske miljøer og myndigheter.

OPPLYSNINGS- OG KURSAKTIVITETEN

Fagbevegelsen innså tidlig hvilken enorm betydning det ville ha å gi fagorganiserte et tilbud om opplysnings- og kursaktiviteter. Det skulle vise seg å bli en nøkkel til deltakelse i demokratiseringsdebatten og utviklingen av det vi i dag kaller velferdsstaten. Skolering i protokollføring, møte- og forhandlings-teknikk samt generell folkeopplysning ga arbeiderne en kunnskapsballast som gjorde dem i stand til å påvirke samfunnsutviklingen.

Behovet for opplysnings- og kursvirksomhet er ikke mindre i dag. Vi lever i et samfunn preget av stadige omstillinger, og endringene skjer forttere enn før. Nye utfordringer står i kø, og krever en utstrakt skolering av fagbevegelsens medlemmer og tillitsvalgte på mange områder hvis målet om fortsatt innflytelse på samfunnsutviklingen skal gjelde.

(3. avsnitt strøket)

Forbundet har i det meste av sin eksistens drevet omfattende kurs- og opplysningsvirksomhet for å dyktiggjøre medlemmene til faglig arbeid, og har vært med i avtalen om opplysnings- og utviklingsfondet mellom LO og NAF (nå NHO) siden starten i 1970.

(siste avsnitt strøket)

Forbundet vil i perioden 1995–1999 arbeide for:

1. – at den planmessige styring av kurs- og opplæringsvirksomheten skal skje i forbundet sentralt, selv om gjennomføringen legges til avdelingene,
2. – gjennom kursvirksomheten å utvikle kunnskapsnivået hos medlemmer og tillitsvalgte i alle organisasjonsledd, for å skape faglige og politiske holdninger til utforming av arbeidsplasser og samfunn. Utgangspunktet for dette arbeidet er forbundets formålsparagraf,
3. – at kursvirksomheten skal gi innsikt i arbeiderbevegelsens organisasjoner, oppbygging og aktuelle lover og avtaler,
4. – at kursvirksomheten skal bidra til å rekruttere nye tillitsvalgte, verve og engasjere nye medlemmer samt motivere til målrettet praktisk handling, og at kursoversikter utarbeides,
5. – at det ved bransjesammenslutninger legges til rette for deltagelse både fra arbeidstaker- og arbeidsgiversiden, *(188, nytt)*
6. – ved behov søker kursarrangør å tilrettelegge barnepass for kursdeltakerne, der forholdene ligger til rette for det, og innenfor den økonomiske ramme som AOF-satsene tilsier for barnepass i hjemmet,
7. – at kurs fortrinnsvis blir lagt til forbundets og fagbevegelsens egne kurssentre, og for øvrig der tariffavtale er gjort gjeldende,
8. – i sterkere grad å bruke medlemmer og tillitsvalgte som har gjennomgått flere kurs, som nøkkelpersoner i det videre opplysnings-, verve- og aktivitetsarbeidet,
9. – å få opprettet et desentralisert kurskartotek i avdelingene for å få oversikt over ressurspersoner til bruk i skoleringsvirksomheten,
10. – at medlemmer av landsstyret, forbundsstyret og avdelingsstyrene blir trukket sterkere inn i kurs- og møteaktiviteten som foredragsholdere, aktivitetsledere m.v.,
11. – at avdelinger i samarbeid skal kunne pålegges å arrangere kurs, konferanser, møter m.v. som bryter opp grensene mellom de forskjellige bransjene, hvis dette kan øke aktivitetsnivået,

12. – at kurstilbudene utvikles i samarbeid med AOF, at det rekrutteres tillitsvalgte til spesialkurs og at det opprettes et samarbeid med berørte parter for tilpasning av behovsrettede kurs og konferanser, for å møte framtidige krav til kursinnhold,
13. – at den økonomiske rammen for kursvirksomheten som forbundsstyret fastsetter ved behandlingen av de årlige budsjetter, ivaretar hensynet til at flest mulig får gå på kurs og at kursutgiftene holdes innenfor rimelige rammer. Forbundsstyret fastsetter fordelingen av midlene og prioriteringen av kurstyper etter nærmere regler, *(190, nytt, endret)*
14. – at det i fordelingen av støtte til opplysnings- og kursvirksomhet tas hensyn til kommunikasjonsforhold,
15. – at medlemmene i sterkere grad aktiviseres i studie- og brevninger,
16. – at OU-fondets økonomiske ramme økes,
17. – at alle avdelinger velger både ungdomskontakter og kontaktpersoner for eldre og trygdede.

MEDLEMSVERVING

(endringer og strykninger)

Medlemsverving skal være en prioritert oppgave. I tillegg til egne kampanjer skal forbundet også delta i de sentrale opplegg som LO iverksetter.

Når grunnkursaktiviteten nå mer og mer overlates til avdelingene, bør forbundet ha muligheter til å frigjøre mer ressurser til agitasjon og oppfølging av nye medlemmer og områder.

Forbundet vil derfor i neste periode bruke inntil 1 årsverk pr. år for å drive agitasjon og medlemsverving, etablere klubber og få valgt tillitsvalgte. Oppfølgingen etter verving skal ha høy prioritet.

Erfaringen med vervekampanjer med lik organisering og like tilskudd til avdelingene, har ikke gitt ønskede resultater. Forbundet vil derfor – i nært samarbeid med avdelingene – foreta målrettede verveaksjoner innenfor utvalgte områder av 1 til 2 ukers varighet.

Forbundet vil i perioden 1995–1999 arbeide for:
(193, nytt)

1. – at forbundets og avdelingenes eget informasjonsmaterieell for medlemsverving oppdateres. Materiellet skal være tilgjengelig på aktuelle arbeidsplasser,
2. – at forbundets informasjonsmaterieell overfor uorganiserte og nye yrkesgrupper styrkes, herunder utarbeide nytt materieell og ta i bruk nye måter å markedsføre medlemskap i forbundet på, (192, tilføyelse siste del)
3. – å rette mer informasjonsvirksomhet overfor skoleverket, og særlig i den videregående skole med yrkesorientert opplæring, for derigjennom å opparbeide større forståelse hos den enkelte arbeidsgiver for fordelene med organisering,
4. – at avdelingenes ressurspersoner engasjeres sterkere i vervingsarbeid og besøk på arbeidsplasser og i klubber,
5. – en styrking av oppfølgingsarbeidet overfor nye medlemmer og klubber,
6. – at forbundet i større grad engasjeres i besøk på arbeidsplasser og i avdelinger,
7. – at verveaktiviteten i større grad rettes mot firmaer uten tariffavtaler og med uorganiserte arbeidstakere,
8. – at lokal møtevirksomhet gjennomføres med temaer som kan engasjere medlemmene sterkere for eksempel miljø-, skole-, ungdoms-, kultur- og andre lokalpolitiske saker,
9. – å etablere klare, felles rutiner for avdelingene når det gjelder opplysningsarbeid og medlemsverving,
10. – å fortsette den sentrale vervekonkurransen med premiering og samtidig få etablert tilsvarende i alle avdelinger,
11. – at tillitsvalgte på alle plan, uansett sektor, melder nye anlegg til avdelingene, slik at en på et tidligere tidspunkt kan organisere verveaksjoner, (191 + 246, nytt)
12. – bedre oppfølging av medlemmer som skifter arbeid/bosted eller blir arbeidsledige.

MEDLEMSFORDELER

(199, ny innledning)

Forbundets overordnede mål er å skape trygghet og økonomisk sikkerhet i medlemmenes arbeidssituasjon. Medlemskapsfordeler utover dette kan være en hjelp til å øke medlemstallet, som igjen legger grunnlaget for en slagkraftig organisasjon.

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

(198, nytt)

1. – at medlemmene kan få juridisk veiledning/bistand i lokalmiljøet, (endret)
2. – at medlemsfordelene i Landsbanken utvides,
3. – bedre forsikringsordninger gjennom Samvirke, både kollektive avtaler og andre forsikringer, (194, nytt)
4. – at medlemmene får tilgang til alle medlemsforsikringer som utarbeides i samarbeid med Samvirke forsikring,
5. – et styrket Folkeferie-tilbud gjennom internasjonale samarbeidsavtaler, der man vektlegger utveksling som basis for økt samarbeid/forståelse over landegrensene,
6. – at medlemsfordeler kan knyttes til eget lokalsamfunn,
7. – at arbeiderbevegelsen ruster opp sine forsamlingshus og dermed utvikler samlingssteder med kultur- og aktivitetstilbud for hele familien.

(Kapitlene D og E er slått sammen til nytt helt omskrevet D. Forslag fra landsstyret og landsmøtet er innbakt)

D. MILJØPOLITIKK

Arbeidsmiljø og helse henger nøye sammen. Både for den enkelte og samfunnet er det viktig at kreftene og ressursene settes inn for å bekjempe arbeidsulykker og yrkesbetingede sykdommer. Samspillet mellom mennesker og arbeidsmiljø danner grunnlaget for personlig ivaretagelse av helse.

Miljøets betydning for arbeidstakernes helse, trivsel og sikkerhet er etter hvert alment akseptert. Arbeidsmiljøet må derfor fortsatt ha høy prioritet.

Omkostningene ved et dårlig arbeidsmiljø er et samfunnsansvar. Men hverken den enkelte arbeidstaker eller næringslivet har en generell rett til å velte byrdene med et dårlig arbeidsmiljø over på samfunnet. Ikke minst gjennom arbeiderbevegelsens virke har en etter hvert møtt en bred forståelse for at det å delta i arbeidslivet pålegger såvel arbeidsgiver som den enkelte arbeidstaker et ansvar for helse og sikkerhet.

I løpet av de siste årene har stadig økende konkurranse, arbeidsløshet og krav til økt profitt ført til et press mot de miljømessige forbedringer som arbeiderbevegelsen har kjempet fram.

Det føres en kamp om utviklingen av arbeidslivet.

Fortsatt ser en tendens til å betrakte arbeidsmiljøtiltak som ensidig økonomiske belastninger og konkurransehennende tiltak og at det forsøkes å skyve omkostningene med et dårlig arbeidsmiljø over på den enkelte arbeidstaker. I en tid med høy arbeidsløshet og stadig hardere krav til effektivitet har vi også sett tegn til at den enkelte arbeidstaker er villig til å påta seg større belastninger og dårligere arbeidsmiljøforhold generelt.

Fra samfunnets side har en forsøkt å møte denne tendensen med bl.a. styrking av bedriftshelsetjenesten og innføring av «internkontroll».

Denne reformen overlater tilsynsansvaret for at arbeidsmiljøloven og andre lover følges, og for oppbygging av sikkerhetsrutiner til den enkelte bedrift og den enkelte ansatte. I praksis har dette ført til fravær av Arbeidstilsynet. Denne omleggingen setter store krav til egen aktivitet og til samvirke mellom bedrift og ansatte. Internkontrollforskriften forutsetter en vesentlig aktivitet i bedriften, og mye tyder på at det i mindre bedrifter har vært en dårlig utvikling av internkontrollen.

For NAF som organiserer store grupper arbeidstakere i yrker der en er særlig utsatt for belastningslidelser, kjemisk helsefare og risiko for ulykker, må derfor miljøarbeidet ha høy prioritet. Spesielt innenfor bransjer der virksomhetene mangler evne og/eller vilje til å følge opp på dette området.

Det er den enkelte bedrift som er ansvarlig og som må bære kostnadene i forbindelse med miljøtiltak. Den utfordring som våre lokale tillitsvalgte står overfor består i å legge et helhetssyn til grunn, og prioritere de tiltak som gir den mest positive miljøeffekt totalt sett. Både bedrifter og tillitsvalgte vil ofte stå overfor vanskelige valg når miljøinnsatsen skal prioriteres.

ARBEIDSMILJØET

I den kommende landsmøteperioden vil forbundet derfor prioritere

1. – at forbundets miljøarbeid videreføres ved
 - * at miljørådets arbeid sentralt intensiveres
 - * å ha nødvendig behandlingsskapasitet i miljøspørsmål,
2. – at informasjonsarbeidet brukes aktivt til holdningsfremmende tiltak i miljøarbeidet. Avdelingenes rådgivende miljøutvalg skal ha en samordnende og rådgivende funksjon overfor avdelingsstyrene i spørsmål om

- * lokale miljø-, samarbeids- og vernespørsmål,
 - * ivaretagelse av totalsammenhengen i miljøarbeidet,
 - * og en bedre samordning av arbeidet til de regionale verneombudene og hovedverneombudene i virksomhetene,
3. – at tillitsvalgte/verneombud får nødvendig bistand ved etablering av internkontroll,
 4. – at det blir etablert internkontrollsystem i virksomheter innenfor forbundets avtaleområder,
 5. – at forbundet vil arbeide for at det blir etablert og praktisert arbeidstidsordninger innen forbundets virkeområder i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser. Forbundet vil medvirke til at det blir reagert ved avvik i forhold til godkjente ordninger,
 6. – at ordningen med regionale verneombud for bygg og anlegg også må omfatte beslektede arbeidsområder som grustak, pukkverk m.v.,
 7. – at arbeidsmiljøet for renholdere bedres ved å støtte opp om prosjektet Ren Utvikling, og ved å arbeide for å få innført verneombudsordning i renholdsbedrifter,
 8. – at forskningsmiljøene benyttes for å fremskaffe kunnskap om arbeidsmiljøet og det ytre miljøet, slik at dette kan brukes både i opplæringen av tillitsvalgte og ha en allmenn opplysningseffekt på medlemmene,
 9. – at avdelingenes kurs- og handlingsplaner inneholder tidfestede aktiviteter for arbeidsmiljøopplæring og kartlegging av uheldige arbeidsmiljøbelastninger,
 10. – at bedriftshelsetjenesten brukes i kartlegging og forebygging av arbeidsmiljø-relaterte belastningslidelser og andre skader,
 11. – at bedriftshelsetjenesten skal omfatte alle ansatte. (Forslag nr. 212),
 12. – at ILO-konvensjon 161 vedr. deltidsansatte ratifiseres,
 13. – at AKAN-arbeidet i virksomhetene styrkes, bl.a. gjennom samarbeid med AKAN om opplæring og skolering av AKAN-kontakter,

14. – at tiltak mot mobbing i enhver form på arbeidsplasser intensiveres,
15. – at opplæring av verneombud og medlemmer i arbeidsmiljøutvalg blir mer bransjerettet,
16. – at Arbeidstilsynet styrkes slik at det blir i stand til både å oppfylle sine revisjonsplikter i forhold til utviklingen av internkontrollsystemer og å kunne foreta stikkkontrollundersøkelser,
17. – at det blir stilt krav om dokumentert sikkerhetsopplæring når arbeidstakere skal utføre arbeid innenfor nye arbeidsområder.

DET YTRE MILJØET

Fagbevegelsen kan være stolt av den miljøpolitikk som har vært drevet for å sikre folks helse, sikkerhet og medbestemmelse i arbeidslivet, men den føler også ansvar for det ytre miljøet.

Et liv med størst mulig trygghet for helse og miljø kan aldri oppnås uten at man også gjør noe med det miljøet vi omgir oss med utenfor arbeidssituasjonen.

Fagbevegelsen må derfor ha holdninger og mål for fremtiden også når det gjelder det vi kaller det ytre miljø. Som medborgere har vi alle et ansvar for det miljøet vi lever i og som vi overlater til kommende generasjoner.

Som fagbevegelse må vi ta ansvar for å bevisstgjøre medlemmene, og ikke minst må vi være pådrivere overfor myndighetene som fastlegger rammebetingelsene for så vel næringslivet som forskningsmiljøene og til dels våre egne handlinger i miljøspørsmål.

I den kommende landsmøteperioden vil forbundet derfor arbeide for:

18. – at det offentlige kontrollaktiviteter styrkes og at ulike forskningsmiljøer samarbeider om trygging av det ytre miljø,
19. – at forskning på miljøteknologi står som et nøkkelbegrep, og at det offentlige bidrar sterkere med ressurser og rammevilkår i denne sammenheng,
20. – at det satses mer på energiøkonomisering og fornybare energikilder som ikke er forurensende, slik at bruken av kjernekraft og andre miljøødeleggende energikilder reduseres,

21. – at bevisste miljøforurensninger, der hvor bedre løsninger finnes eller utbedringskrav er pålagt, skal medføre økonomiske straffetiltak,
22. – en offensiv satsning på miljøpolitikken, som også vil kunne bidra til å øke sysselsettingen ved at arbeidsplasser direkte tilknyttes miljøforskningen, noe som skaper grunnlag for varige arbeidsplasser,
23. – at medlemmene gjennom informasjons- og opplysningsvirksomheten påvirkes til å velge miljøriktige løsninger både i arbeid og fritid,
24. – at forbundets tillitsvalgte/verneombud må få myndighet til å gripe inn overfor uheldige forhold som gir forurensninger av det ytre miljøet,
25. – å påvirke de politiske miljøer og myndigheter til å ha en offensiv miljøpolitikk både nasjonalt og internasjonalt,
26. – at ideer og forslag fra medlemmer og tillitsvalgte til miljøforbedringer får støtte og oppfølging overfor besluttende organer. Dette vil på sikt skape bedre holdning og økt engasjement i miljøarbeidet,
27. – at bruk av kollektive transportmidler blir mer attraktivt,
28. – å hindre produksjon og bruk av miljøskadelige produkter.

E. INTERNASJONAL SOLIDARITET – FRED OG NEDRUSTNING

Fagbevegelsen har sterke tradisjoner i internasjonalt solidaritetsarbeid og samarbeid i faglige og politiske spørsmål over landegrensene. Fagbevegelsen er internasjonal av natur. Dette kommer best til uttrykk når faglige og demokratiske rettigheter for enkeltmennesker trues, og blir møtt med solidarisk støtte, aksjoner og andre reaksjonsformer fra fagbevegelsen verden over. Det vises også gjennom de mange prosjekter i utviklingsland, hvor økonomisk bedre stilte faglige organisasjoner bruker til dels betydelige midler på å sikre livsvilkårene for andre arbeidstakere.

Arbeidsmandsforbundet har lange tradisjoner i solidaritetsarbeid og var det første LO-forbund som vedtektsfestet freds- og nedrustningsarbeid. Forbundet opprettet et Solidaritetsfond i 1983 med muligheter for å bruke inntil kr. 400.000,- pr. år. Fondet ble vedtektsfestet på landsmøtet i 1987. Forbundet er også tilsluttet flere faglige internasjonale, bl.a. ISKA (for stats- og kommuneansatte), IBTU (for bygnings- og trearbeidere), IMF (for gruvearbeidere) og FIET (for ansatte i private servicebedrifter – dvs. renholdere, vekttere og vaktmestere for vår del).

(226, nytt, avsnitt 3-6 strøket)

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

1. – aktivt å støtte initiativ og aksjoner gjennom internasjonale faglige organisasjoner som FFI (Frie faglige internasjonale) og Euro-LO, både når det gjelder praktisk solidaritetsarbeid og arbeid for fred og nedrustning, og påvirkning av endringsprosessene i Europa,
2. – gjennom medlemskap i faglige internasjonale, å drive påvirkningsarbeid og yte støtte til vanskeligstilte fagbevegelse i andre land,
3. – å fortsette støtten til utviklingsprosjekter i den 3. verden gjennom Norsk Folkehjelp, og gi økonomisk bistand til AIS (Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite) for å fremme demokrati og menneskerettigheter,
4. – å støtte demokratiseringsprosessen i Øst-Europa, og følge opp den frie fagbevegelsen som etter hvert utvikler seg,

(222 + 224, strykning av 3 strekpunkter)

5. – å fortsette arbeidet for fred og nedrustning og en omlegging av forsvarsindustrien til sivil produksjon og arbeide mot kjernefysiske prøvesprengninger,
6. – å bidra til at FNs fredsbevarende rolle ved internasjonale og alvorlige nasjonale konflikter styrkes,
7. – å holde en høy bevissthet i egne medlemsrekker om betydningen av internasjonal solidaritet gjennom forbundets informasjonsvirksomhet.

F. TARIFFPOLITIKK

Tariffoppgjør har vært en bærebjelke i det forbundet driver med. Avtaleområdene er grensene mellom forbundene, og i vårt organisasjonsapparat er klubbene basert på avtalene. Eksempelvis rengjøringsklubber, vegklubber, private anlegg osv.

Tradisjonelt har en sett på tariffoppgjøret som et virkemiddel til å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår. Vi er etter hvert kommet til at vi i større grad bør utvide perspektivet for vår tariffpolitikk.

Konkret er årsaken at de økonomiske sammenhenger bare utvikles. Dessuten følger all innenlandsk kostnadsvekst mer eller mindre automatisk tillegget ved tariffoppgjørene. I tillegg får vi indirekte kostnadsvekst på utenlandske varer av samme grunn. Dette er noe av «prosentfunnet» ulykke. Når vi har lønnsoppgjør om våren og statsbudsjettet legges fram om høsten, gir systemet politikerne relativt gode muligheter til å regulere vår kjøpekraft enten tillegget har vært lite eller stort. Dette reiser spørsmålet om fagbevegelsen må igjennom nødvendig fornying i forhold til tariffpolitikken.

Vi tenker oss en modell der vi kobler forhandlingene til statsbudsjettet. I slike forhandlinger må myndighetene være med. I tillegg til at vi kan få sikkerhet for at lønnstilleggene ikke blir regulert bort, vil vi også få en viss påvirkning på retningen i budsjettet. Spørsmålet om kobling til statsbudsjettet er så komplisert at det er behov for en ny utredning.

Over lang tid har det vist seg at ca. 2/3 av lønnstilleggene blir gitt lokalt. Dette fører til at alle med fastlønnsavtaler, som ikke har adgang til lokale forhandlinger, blir taperne i lønnskampen. Dette kan løses ved at alle får lokal forhandlingsrett – dvs. at vi overlater alt til markedet.

Vi tror imidlertid at dette vil føre til større lønnsforskjeller og brudd med den solidariske lønnspolitikken. Vi sier nei til en slik utvikling.

Forbundet vil at en større del av de lokale tillegg skal fastsettes i sentrale forhandlinger. Hovedproblemet med det er de bedrifter som har økt produktiviteten og som går godt. Skal eierne bruke overskuddet fritt? Nei, vårt svar er bedriftsvise fonds for skoloring, omstilling og videreutvikling. Dette vil føre til en nødvendig sikring av arbeidsplasser i en tid der vi ser for oss at kravet til omstilling bare vil øke. Eller sagt på en bedre måte: Levetiden på det enkelte produkt blir kortere.

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

1. – at en sterkere kobling mellom tariffoppgjør og statsbudsjett, med endring av tariffperioden, utredes,
2. – et tariffpolitisk samarbeid med myndighetene, basert på garantier og gjensidige forpliktelser,
3. – at en større del av lønnstilleggene gis sentralt,
4. – avsetning til bedriftsfonds, med lokal forhandlingsrett,
5. – at økningen i offentlige avgifter blir fanget opp som en del av grunnlaget for beregning av konsumprisindeksen,
6. – at alle samfunnsgrupper underlegges de samme rammer som avtales mellom LO og Næringslivets Hovedorganisasjon, (157, nytt – omskrevet)
7. – å motarbeide økonomiske og andre særordninger for lederstillinger i alle virksomheter,
8. – at lønnsgarantien beholdes og videreutvikles, (229 + 235)
9. – å gjøre overenskomstene mer attraktive, (230, nytt)
10. – at arbeidsforholdene for tillitsvalgte og verneombud bedres/ styrkes, (231 + debatt/forslag)
11. – at opparbeidede rettigheter beholdes ved omorganiseringer og overgang til nye overenskomster, (232)
12. – at faglige rettigheter/tariffavtaler sikres ved arbeid som norske firmaer har utenlands.

G. SYSSELSETTING

Det at folk har arbeid, er og har vært arbeiderbevegelsens fanesak. Slagord som «HELE FOLKET I ARBEID» fra Nygaardsvolds dager, huskes ennå av mange.

(resten av innledningen erstattet av ny tekst – forslag fra red.komiteen)

Det overordnede mål for alt virke, er å kjempe for et samfunn med arbeid for alle. Uten full sysselsetting vil vår velferdsstat rakne. Vi klarer heller ikke å holde den ved like.

Alle blir fattigere av arbeidsledighet. Med utgangspunkt i vårt ideologiske grunnsyn må vi slå fast at samfunnet må sette inn alle virkemidler for å få bukt med vårt største problem – arbeidsledigheten.

Vi vil ikke, som i en del andre land, at mennesker skal uføretrygdes fra 30-års-alderen, og risikere å bli varig uskikket til arbeidslivet pga. lediggang.

En hel generasjon kan da ødelegges. Slik vil vi ikke ha det. Et samspill mellom den faglige og politiske arbeiderbevegelse er en absolutt forutsetning for at vi skal lykkes i våre bestrebelser.

Ikke minst viktig er det å gi bedre tilbud til de over 45 år som er blitt ledige og som trenger å oppdatere sin kompetanse.

Fagbevegelsen har tatt ansvar direkte rettet mot medlemmene. Det er som kjent etablert et utdanningsfond på nærmere 350 mill. kroner i privat sektor.

For landets økonomi og full sysselsetting er utdanning og kompetanseheving sentrale virkemidler. Utdanning er langsiktig investering.

Et av de mest markerte trekk er at samfunns- og yrkeslivet gjennomgår raske forandringer. I økende tempo tas det i bruk ny kunnskap og teknologi. Den enkelte jobb får endret innhold, og dette stiller krav til ny kompetanse innenfor de fleste fag- og yrkesområder. Disse utviklingstrekkene gjør at dagens og morgendagens yrkesutøvere må gis muligheter til å takle teknologiske endringer samt skaffe seg nye kunnskaper.

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

1. – en høy og stabil aktivitet på anlegg og utbygging av infrastruktur, og
2. – utbygging av veg-, jernbane-, havne-, forbygnings- og kraftanlegg,
3. – videreføring av Nord-Norgebanen,
4. – opprustning av eldre linjenett og kraftanlegg i miljøsammenheng,
5. – intensivert kartlegging av malm- og mineralforekomster, hvor miljøhensyn og forsvarlig utnyttelse av forekomsten ivaretas,
6. – satsing på videreforedling og produktutvikling av malm, mineraler og andre råvarer, samt markedsføringen av disse, (250)
7. – å fremme bruk av marine betongkonstruksjoner i olje-, samferdsels- og annen utbyggingssammenheng,
8. – å opprettholde og utvikle det faglig/politiske samarbeidet,
9. – å være åpen for kontakt med de partier som er aktuelle for å få støtte og gjennomslag for våre saker,
10. – å lage handlingsplaner for sysselsetting,

11. – å intensivere/styrke kontakten med stortingsrepresentanter, fylkestingsrepresentanter og kommunalpolitikere,
12. – å aktivisere klubber og grupper til å lage handlingsplaner for trygging av arbeidsplasser og utvikling av nye, (253, noe omskrevet)
13. – å videreutvikle samarbeidet med arbeidsgiverorganisasjonene i saker som vedrører medlemmenes arbeidsplasser,
14. – fleksibel pensjonsalder fra 60 år, (tidligere strekpkt. inngår i kap. D Miljø...)
15. – å gå imot overtidsarbeid utover Arbeidsmiljølovens rammer,
16. – å styrke finansieringen av etter- og videreutdanning, samt forskning, særlig på området miljøteknologi,
17. – opprettholdelse av forvaltningsbedriftsformen i offentlig virksomhet,
18. – utvikling og fornyelse av offentlig sektor, (tilføyelse, basert på 233, 247)
19. – at offentlig og privat virksomhet bruker firmaer med ordnede lønns- og avtalevilkår, og at dette sikres gjennom lovverket (221, tilføyed)
20. – å stoppe utviklingen innen alle former for «svart økonomi» og bekjempe kontraktørvirksomheten, og motarbeide firmaer som driver utenfor lov- og avtaleverket,
21. – at det innføres en avgift til et offentlig fond som skal dekke omkostningene ved bobehandling etter insolvens og konkurser,
22. – en effektiv kontroll med at alle konsesjonsbetingelser overholdes. (nye strekpunkter, 234, 236, 237, 238, 240, 242, 243, 244, 248, 256 + debatt)
23. – at alle som ønsker fulltidsstilling får anledning til dette, (155)
24. – å styrke autorisasjons- og klassifiseringskravene til entreprenørvirksomheter, (249 + debatt)
25. – at kontroll med Lov om vaktvirksomhet styrkes, at vaktbransjen kommer inn under Lov om fagopplæring, og at en bedre godkjenningsordning innføres i vaktbransjen.

H. LIKESTILLING

Vi må dessverre fastslå at likheten mellom arbeidstakerne ikke har nådd så langt at et eget kapittel om likestilling er overflødig.

Dessverre – fordi vi jo i utgangspunktet mener at alle skal ha like rettigheter og lik behandling.

Dette gjenspeiler seg jo også i det faktum at vi ikke har en eneste overenskomst hvor det gjøres forskjell på kjønn. Heller ikke i våre vedtekter er det gitt noen åpning for forskjellsbehandling.

Allikevel kan vi slå fast at ulikhetene er der, både når det gjelder lønn og representasjon.

For å kunne nå vårt mål om lik lønn for likt arbeid, må vi se på det faktum at det fremdeles er tradisjonelle kvinneyrker, som i gjennomsnitt ligger lavere med hensyn til lønn. For å bidra til likestillingen på de felter som fortsatt innehar forskjellsbehandling, må forbundet sette seg mål.

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:
(endring, debatt)

1. – å få til en levende og slagkraftig organisasjon, basert på likeverd mellom medlemmene uansett kjønn,
2. – å tilrettelegge like muligheter for deltakelse på kurs, møter m.v.,
3. – at mer av arbeidstiden legges til normalarbeidstid, slik at dette ikke blir et hinder for deltakelse i organisasjonslivet,
4. – en holdningsendring, slik at begge parter i hjemmet får en like selvfølgelig rett til å engasjere seg og delta i samfunnsliv og utdanning,
5. – at likestillingsprinsippet blir satt på dagsordenen i forbundets og avdelingenes møter og kurs,
6. – å få valgt likestillingsansvarlig i forbundet, såvel som i avdelingene,
7. – å få etablert likestillingsavtaler på flest mulig områder,
8. – at overenskomstene i tradisjonelle kvinneyrker kommer opp på 100 % av gjennomsnittet i industrien,
9. – å høyne de tradisjonelle kvinneyrkenes status, slik at de blir attraktive alternativer for begge kjønn,
10. – å bedre kommunikasjon og større forståelse mellom yrkesgruppene, (debatt)
11. – større valgfrihet i forhold til arbeid og familie,
12. – å oppmuntre til utradisjonelle yrkesvalg, bl.a. gjennom reportasjer i Arbeidsmanden,
13. – at reglene for omsorgspermisjon utvides. (257)
14. – at deltidsansatte pensjonsmessig kommer bedre ut.

I. UNGDOMSAKTIVITETER

De senere år har LO-forbundene fått økende vanskeligheter med å nå nye ungdomsgrupper. Det er flere årsaker til det.

Historisk sett har unge arbeidstakere ofte startet i et industri- eller håndverksyrke i tidlig alder, og derved fått en tradisjonell kontakt med arbeiderbevegelsen. Etterkrigsårene har snudd opp ned på dette bildet. Vi har fått en utvikling stadig sterkere preget av å være et utdanningssamfunn, og tradisjonelt håndverks- og industriarbeid er avløst av mer service-rettede yrker.

Dette har ført til at ungdom oppholder seg lengre i utdannings-situasjoner, at de går rett fra skolebenk til godt betalte service-yrker eller som spesialisert arbeidskraft innen industri og håndverk. En endring i sammensetningen av yrkeslivet har også ført til at nye yrkesgrupper oppstår hvor den tradisjonelle fagbevegelsen ikke har hatt eller ikke klarer å få fotfeste.

Mangel på skole- og studieplasser gjør at mange unge faller utenfor alle tilbud om utdanning eller arbeid. Denne ungdomsgruppen må ikke glemmes. Samfunnet må sette inn virkemidler som hindrer en utvikling mot nye klasseskiller.

Resultatet er at fagbevegelsen kommer for sent i kontakt med ungdom, eller at kontakt ikke oppnås pga. mangel på et tradisjonelt arbeidstakermiljø. Yrkesorganisasjonene utenfor LO har dessuten klart å få innpass i mange av de yrkesgrupper hvor for eksempel utdanningen spiller en vesentlig rolle.

Både LO og forbundene forsøker å snu denne utviklingen, men så langt viser det seg at økonomiske og materielle ressurser ikke er nok. Som ellers kommer det klart fram at det er innsatsen og aktiviteten på lokalt nivå som vil bli avgjørende. Nærkontakten med ungdom der den finnes – i skole-, fritids- og lærlingemiljøene – er det som først og fremst kan gi resultater. Satsingen på å nå fram overfor ungdomsgruppene må særlig skje her.

Arbeidsmandsforbundet har mer enn 6.000 medlemmer i alderen under 30 år. Det er denne aldersgruppen som i første omgang må aktiviseres for å sikre nye medlemmer og kontinuitet gjennom opplæring av aktive tillitsvalgte.

Forbundet vil i perioden 1995-1999 arbeide for:

1. – å fokusere på ungdom gjennom informasjonsvirksomheten, herunder utarbeide egen brosjyre/folder rettet mot ungdommen,

2. – gjennom opplysnings- og kursaktiviteter, å belyse det faglig/politiske samarbeidet og dokumentere hvilke resultater fagbevegelsen har oppnådd,
3. – å få opprettet flere lærlingeplasser og få flere fag inn under Lov om fagopplæring, samt bevisstgjøre bedrifter sterkere om nytten av å ha faglært arbeidskraft,
4. – å intensivere kontakten med utdanningsmiljøene gjennom elev- og studentmedlemskapet,
5. – å prioritere unge søkere ved kursopptak,
6. – at forbundet og avdelingene skal ha ungdomsrettede aktiviteter i sine aktivitets- og handlingsplaner. Planene samordnes med LOs ungdomsutvalgs planer på riks- og fylkesnivå, (*red. endring*)
7. – å støtte tiltak som skolesluttaksjon, sommerpatrulje, verve- og aktivitetsskampanjer, *kulturaktiviteter*, sommerleir for unge, AUF-aktiviteter, stipendordninger til Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Olavskolen m.v., og andre organisasjoner som arbeider for fagbevegelsens mål,
8. – å bedre finansieringsmuligheter for ungdom under utdanning gjennom stipendordninger og Statens Lånekasse,
9. – at Samvirke og Landsbanken gir gunstige etablerings- og utdanningslån til fagorganisert ungdom,
10. – mest mulig like stipendordninger i alle deler av fagbevegelsen,
11. – at avdelingenes ungdomskontakter brukes til informasjon om forbundet og fagbevegelsen i skolene,
12. – å få inntatt kunnskap om arbeidslivets lover og regler som pensum i samfunnsfag i videregående skoler,
13. – å få valgt inn flere unge i styrer og utvalg,
14. – å få de politiske partier til å satse på ungdomstiltak i nærmiljøene.

Anders B. Rodals innledning

Dirigenten ga ordet til leder for redaksjonskomiteen for Handlingsprogrammet, Anders B. Rodal.

Han sa innledningsvis noen ord om debatten tirsdag, der 28 talere hadde ordet og der det ble fremmet 18 forslag i tillegg til de 90 innsendte forslag som var behandlet i landsstyret

Han redegjøre først for behandlingen i Miljørådet og det arbeidet som var gjort der:

Miljørådet valgte å prioritere RVO-ordninger for renhold.

På det første møte ble det besluttet å sette mye inn på å få til en RVO-ordning for renhold.

Og det har vi brukt mye tid og penger på.

Jeg ga Kjell Edvard Fixdal beskjed om å kjøre denne saken – og gjøre det vi kunne.

Det viste seg umulig å gjennomføre dette i denne perioden. Vi har mer enn nok med å forsvare ordningen innen anlegg. Det greid vi, og har greid å holde saken om RVO-renhold varm.

Men Miljørådet tolket vedtaket om å arbeide for RVO-renhold slik:

Vi er ikke ute etter å få ansatt noen RVO'er. Det vi vil er å forbedre arbeidsmiljøet innen renhold.

Derfor la vi ikke ned arbeidet, selv om vi hadde møtt veggen når det gjaldt RVO-ordningen.

I stedet for å sitte og vente på at arbeidsmiljøloven skulle vedtas, og nye utvalg nedsettes, fulgte vi en annen vei, som kanskje kan føre til målet.

Det ble til prosjekt Ren Utvikling. Dere kjenner det, så la meg bare si følgende: Vi ser på dette som en mulig vei til bedre arbeidsmiljø. Men analysen vi har lagt til grunn regner med følgende utvikling:

1. Det offentlige kommer først til å tjene på prosjektet gjennom økt skatteinnngang.
2. En del av de verste bedriftene må kutte ut, og de bedre bedriftene kommer til å få det lettere.
3. Og så har vi begynt å få bedre forhold for renholderne.

Til nå ser det ut som om analysen er riktig. Det offentlige har hatt utbytte av det. Det dukker opp færre nye bedrifter enn for 2 år siden. SBL har i løpet av det siste halve året økt medlemstallet sitt med 25–30 %. Men ennå er ikke fase 3 begynt.

Hvorfor var det umulig å få til RVO-ordning?

1. AML var oppe til revisjon.
(Og det var en voldsom offensiv fra arbeidsgiverne i bygg og anlegg for å få nedlagt ordningen.)
2. RVO-ordningen var oppe til evaluering, og Statskonsult anbefalte (i praksis) ordningen nedlagt.
(Forbundet bidro sterkt til at Statskonsults innstilling ble skrinlagt.)
3. Kommuneforbundet ønsket ikke å bidra til at kommunene skulle være med på å finansiere ordningen.

4. Hvis bare renholdsbedriftene skulle finansiere ordningen alene – og hvis de skulle betale det samme som bygg- og anleggsfirmaene – ville det bare dekke 4 RVO-stillinger.

Det ville neppe ha løst arbeidsmiljøproblemene. Derfor valgte vi å gå en annen vei.

Hva må til hvis vi skal få i stand fase 3?

Bedring av arbeidsmiljøet.

Ren Utvikling bryter ned motstanden mot fagorganisering. Dette må utnyttes. Renholderne må sørge for å organisere flere, og lage noen gode klubber som kan demonstrere at det også er en fordel for bedriftene å ha ryddige forhold. Skoleringen må forbundet og avdelingen ta seg av. Forbundet har avsatt midler til dette arbeidet.

Nå får vi ta et felles løft. Sjansen er der. Den kan utnyttes, og den kan forspilles.

Videre sa Rodal at arbeidet for å beholde ordningen med regionale verneombud i bygg og anlegg resulterte i en regjeringsproposisjon, der det også ble foreslått nye tiltak for å bedre ordningen. Direktoratet for Arbeidstilsynet fikk i oppdrag å nedsette et utvalg til å arbeide med det. Spørsmål om regionalt samarbeid om rene arbeidsmiljøtiltak er tatt opp og det er gitt bevilgninger til dette i inneværende og de to kommende år. Det er også tatt opp spørsmål om hvilke grupper som er særlig utsatt for arbeidsmiljøbelastning. Disse gruppene skal danne grunnlaget for å iverksette noen av tiltakene. Gruppen ville vite om vi hadde forslag til tiltak. Forbundet organiserer større grupper som er sterkt utsatt for belastninger, forurensning og ulykker, og ofte mangler bedriftene vilje til å følge opp. Vi har anlegg, og satte opp renhold og bergverk. Særlig endel eldre bergverk er lite flinke til å iverksette internkontroll. Vi mener også det er kunstig å skille mellom industri og bergverk.

Forbundet mener at en utvidelse fra de 12 regionale verneombud til 16 er nødvendig for å få med bergverk. Bare en begrensa utvidelse til beslektede områder kunne betjenes med dagens regionale verneombud, evt. ved utvidelse med to.

Renhold gjenstår, og vi skal jobbe videre med den saken, sa Rodal. Driftsøkonomisk er det problemer med hvem som skal betale avgifta. Vi har bedrifter med egne renholdere, og det fins rengjøringsbyrå. KS har gått imot at primærkommunene skal avgiftsbelegges. Hvis bare private bedrifter skal inngå, får vi problemer.

Forbundets konklusjon er at vi kan tenke oss en prøveordning for Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo, som finansieres av de penger som er bevilget av staten.

Så mye om RVO. En annen sak vi har tatt opp er rød diesel. Det kom en rekke protester mot denne, av folk som opplevde plager. Forbundet tok saken opp tidlig, og det kom svar fra finansdepartementet at et utvalg skulle nedsettes. Særlig innen bergverk kom det mange henvendelser, der har de i tillegg til diesel også parafin. LO ville ikke være med i dette utvalget da de ikke ville være med på å sette miljø opp mot økonomi. Vi tok opp saken med flere, bl.a. Arbeidstilsynet, men de toet sine hender. Den siste henvendelsen skjedde i forbindelse med problemer i gruvene i Bleikvassli. Der vil det koste 900 000 kroner å gå over til avgiftsbelagt drivstoff. Vi håper at dette kan bringes til en ordening hvor økonomi ikke settes opp mot farlige forhold, sa Rodal, som sa dette om arbeidet i redaksjonskomiteen:

Etter debatten i Landsmøtet er samtlige innstilte forslag fra Landsstyret innarbeidet i det nye programmet. Forslag framsatt under debatten er med få unntak også tatt med.

Innledningstekstene til hvert kapittel er gjennomgått og revidert.

Alle rettelser er satt med uthevet skrift. I tillegg er det henvisninger til hvilke forslagsnumre som er tatt med.

Noen av forslagene er omskrevet eller tilpasset den teksten de er satt i sammenheng med, f.eks. i tilknytning til eksisterende strekpunkter.

Tidligere program inneholdt to kapitler om miljøpolitikk, dvs. kapitlene D og E. I det reviderte programmet er disse samlet til ett kapittel under bokstaven D. Dette innebærer at de etterfølgende kapitler får ny bokstavbetegnelse.

Det reviderte handlingsprogrammet presenteres for landsmøtet i A4-format, men vil umiddelbart etter landsmøtet bli laget som en trykksak i A5-format.

Rodal gikk så over til å redegjøre for de enkelte endringer i programutkastet.

Enkelte avdelinger hadde gitt uttrykk for at det ikke var noen grunn til å ha de lokale miljøutvalgene. Det syntes han ikke var noe godt signal. De lokale utvalgene bør være rådgivere for styret. Det var en umulig tanke at det sentrale miljørådet skulle reise rundt på alle bedriftene. Da måtte langt flere ansettes.

Når det gjaldt annet avsnitt i innledningen til kapittel E, så måtte teksten endres etter bevilgningsvedtaket som var fattet i går.

Han hadde også en kommentar til forslag 201, som redaksjons-

komiteen, i likhet med landsstyret og miljørådet ikke kunne tiltre. Det går ikke an å sette i gang et prosjekt for å kartlegge hva tilitsmenn og verneombud gjør. Deres arbeidsoppgaver er definert etter Arbeidsmiljøloven.

Votering:

Klokken var nå blitt 15.57 og det ble en kort pause før den videre behandlingen av Handlingsprogrammet.

Møtet satt igjen kl. 16.10. Dirigenten sa at handlingsprogrammet ville bli behandlet kapittel for kapittel. Under hvert kapittel kan representantene etterlyse forslag og kreve votering.

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, frafalt.

Tora Pedersen, avd. 8 Sør-Trøndelag, var veldig glad for at Ren Utvikling var opprettet, de hadde gjort en fantastisk jobb, men det hjalp ikke de som arbeidet i egen regi.

Dirigenten fastslo at det ikke var anledning til ny debatt under punktet, bare å ta opp forslag under det enkelte punkt til behandling.

Endre Øygarden, Landsstyret, hadde et par spørsmål om fagbladet.

Dirigenten ba han ta det under dette kapitlet, og understreket at det ville bli en behandling kapittel for kapittel.

Hans Solberg, avd. 17 Finnmark, frafalt.

Lillian Olsen, Landsstyret, framsatte forslag om at forslag 149 skulle inntas i handlingsprogrammet. Det var ikke kommet med, men så vidt hun visste var det vedtatt inntatt i handlingsprogrammet av landsmøtet på tirsdag.

Leder for redaksjonskomiteen, *Anders Rodal*, sa det var mulig at det var skjedd en glipp i komiteen. Når det var vedtatt av landsmøtet var det selvsagt at det skulle med, og han gikk ut fra at det ble gitt fullmakt til å ta det inn.

Dirigenten fastslo at forslag 149 ville bli innarbeidet. Deretter gikk hun på kapittelvis behandling av handlingsprogrammet.

Votering:

Kapittel A – godkjent.

Kapittel B – godkjent.

Kapittel C:

Børre Vedam, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at avdelingen opprettholdt forslagene 180 og 184.

Endre Øygarden, Landsstyret, prøvde igjen, og ville gjerne ha svar på om forbundet kunne støtte fattige avdelinger når de skulle samarbeide med fagbladet om å skaffe lokalt stoff. Dette ville medføre en del kostnader.

Gudmund K. Selvåg, avd. 6 Hordaland, mente at vi lever i ei tid da alt fort blir avlegs. Titusener av norske ungdommer kommuniserer nå over Internet, og om noen år ...

Dirigenten innskjerpet at debatten var avsluttet, og at det kun er forslag som kan tas opp.

Votering:

Forslag 180:

Landsstyrets innstilling vedtatt.

Forslag 184:

Landsstyrets innstilling vedtatt.

Dirigenten sa at Endre Øygarden, Landsstyret, hadde stilt et spørsmål, og kanskje lederen for redaksjonskomiteen ville svare på det?

Anders B. Rodal, leder av redaksjonskomiteen, var ikke så sikker på at han ville svare. For det første hadde han ikke fått med seg hva som var spørsmålet. Dessuten er debatten avsluttet. Når forslag ikke er tatt med, betyr det at redaksjonskomiteen ikke har gått inn for det. Men forslag kan fremmes under de enkelte kapitlene.

Votering:

Kapittel C – godkjent.

Kapittel D – Miljøpolitikk

Signe Handberg, avd. 1 Buskerud, mente forslag 201 var blitt helt misforstått, det var ikke verneombudenes arbeidsvilkår men

arbeidsforhold som var ment. Det var viktig å gi dem gode arbeidsmuligheter...

Dirigenten: – Vi skal ikke ha noen ny debatt, men en kort redegjørelse er tillatt.

Signe Handberg: – Jeg er kort. Det er viktig å arbeide for miljø og sikkerhet. Konkurransen er beinhard ute på arbeidsplassene. Styrk arbeidsforholda for verneombudene, støtt 201...

Dirigenten ba om at alle forholdt seg til det som var besluttet om behandlingsmåten, ellers ville landsmøtet aldri bli ferdig i kveld.

Oddvar T. Guttormsen, avd. 7, sa at dette forslaget fra Buskerud var ment for å hjelpe vernetjenesten ute på arbeidsplassene til å bli bedre, til å gi dem bedre arbeidsforhold.

Votering:

Forslag 201

falt og Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

Miljøpolitikk

Gudmund K. Selvåg, avd. 6, refererte det forslaget han hadde framsatt om bomringer rundt de store byene, med høye avgifter, og å fryse bensinsavgiften.

– Jeg er klar over at jeg ligger mange år foran min tid, så jeg opprettholder ikke forslaget, sa han og fikk applaus for det.

Votering:

Redaksjonskomiteens innstilling til kapittel D – Miljøpolitikk, ble enstemmig vedtatt.

Internasjonal solidaritet – fred og nedrustning

Jan A. Klemetsen fremmet på nytt avd. 2's forslag 223 om at det opprettes et internasjonalt utvalg i forbundet for å styrke internasjonal solidaritet i praksis.

Votering:

Landsstyrets innstilling ble vedtatt.

Tariffpolitikk

Hans P. Solberg, avd. 17, var skuffet over at redaksjonskomiteen ikke var med på å ta et oppgjør med de uorganiserte. Han fremmet på nytt forslaget om karenstid på 6 måneder før utbetaling av lønnstillegg til uorganiserte, etter søknad.

Redaksjonskomiteens leder *Anders B. Rodal* sa at komiteen hadde behandlet forslaget. Det er greit å gjøre vedtak, men det er endel forslag vi vet ikke kan gjennomføres i praksis og redaksjonskomiteen har ment at det er bortkastet å ta med urealistiske forslag. Tiden må brukes på å gjøre overenskomstene bedre og dermed medlemsboka mer gullkantet.

Votering:

Solbergs forslag ble vedtatt.

Med denne tilføyelsen ble kapittel F enstemmig vedtatt.

Sysselsegning

Ole Jarl Madland, Forbundsstyret, mente det måtte være greit å vedta forslag 252, som går ut på å få en sak utredet av FAFO.

Åse Ommundsen, avd. 18, syntes behandlingen nå gikk vel fort. Hun minnet om at forslag 148 om Husbankens rentenivå var vedtatt, men hun hadde lett og lett og ikke funnet det igjen i Handlingsprogrammet.

Tom Pedersen, Landsstyret, fikk ordet til forretningsordenen og syntes det gikk forferdelig fort.

Under kapittel E ble forslag 223 tatt opp, men det ble ikke votert over kapittel E.

Tor Øyvind Ljosland, avd. 7, hadde trukket forslag 247 under debatten tirsdag og i stedet foreslått en tilføyelse til det daværende pkt. 19 som nå var blitt pkt. 20. Han var litt i tvil om det kunne være en redaksjonsfeil. Iallfall opprettholdt han sitt forslag til det tidlige pkt. 19 som nå var blitt 20.

Etter en kort konferanse med dirigent *Arvid Øygård*, sa *Ljosland* at han trakk det han hadde sagt.

Arvid Øygård repliserte til *Åse Ommundsen* at forslag 148 ble vedtatt i går, men det tilligger ikke forbundet å fastsette renten i Husbanken, og det ble ikke vedtatt at det skulle inn i Handlingsprogrammet.

Dirigenten konstaterte at det var riktig det *Tom Pedersen* sa, Landsmøtet hadde ikke votert over kapittel E. Det ble nå gjort og redaksjonskomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Votering:

Forslag 252

ble vedtatt.

Med denne tilføyelsen ble hele kapittel G vedtatt.

Likestilling

Rolf Sandberg, avd. 1, fikk ordet til forretningsordenen og mente det var blitt en bokstavfeil i kapittel E idet dette ikke samsvarer med bokstavbetegnelsen på innsendte forslag.

Landsmøtet godkjente så redaksjonskomiteens bokstavering.

Kjell Sagstad, avd. 6, innvendte mot strekpunkt 1 at det ikke kunne være nødvendig at det sto «uansett kjønn». Et medlem var et medlem enten det har noe lem eller ikke.

Arvid Dynge, kontrollnemnda, mente det var litt vanskelig å følge med. Forslag 252 ble vedtatt, men hvor skal forslaget inn? Skal det med i Handlingsprogrammet i det hele tatt?

Arvid Øygård slo fast at det var vedtatt under kapitlet om sysselsetting. Man måtte ikke nå bruke landsmøtet som redaksjonskomite. Forslag som var vedtatt, var vedtatt, så fikk man gi fullmakt videre til det redaksjonelle arbeidet.

Lillian Olsen, Landsstyret, viste til forslaget som var oversendt i går om bedre muligheter for småbarnsforeldre og eneforeldre til å delta på kurs. Hun mente dette kunne tas inn under punkt 2 i dette kapitlet.

Dirigenten fant å måtte avvise forslaget da det var fremmet i går under behandlingen av et annet kapittel.

Leder for redaksjonskomiteen, *Anders B. Rodal*, sa at intensjonene er inne under pkt. 6.

Dirigenten spurte om *Lillian Olsen* var enig i det.

Lillian Olsen ville ikke trekke ut møtet, men hun ønsket likevel å presisere at dette hadde med likestilling å gjøre.

Dirigenten sa at redaksjonskomiteen mener forslaget er innarbeidet og spurte om landsmøtet var enig. Enstemmig godkjent.

Ole Jarl Madland, Forbundsstyret, sa at *Kjell Sagstad* hadde ønsket å stryke «uansett kjønn», og håpet det kunne tas en votering på det.

Dirigenten fastslo at det kun lå et forslag på dirigentens bord.

Votering:

Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Dermed ble hele handlingsprogrammet tatt opp til votering. Enstemmig vedtatt.

Landsmøtet hevet for en liten pause fra kl. 17.00.

Møtet satt igjen kl. 17.05. *Dirigent Arvid Øygård* fastslo at landsmøtet var ferdig med behandlingen av handlingsprogrammet, og spurte om det var OK å gå over på behandling av pkt. 9 – Bevilgninger. Landsmøtet ga sin tilslutning til det.

PKT. 9 Bevilgninger

Bevilgningskomiteens leder *Ola Tuven* fikk ordet. Han fattet seg i korthet, og sa at bevilgningene fulgte tradisjonen, de går til nære organisasjoner. Særlig har man vært opptatt av å støtte ungdommen med årlige bevilgninger. Også innen solidaritetsarbeidet har vi funnet det riktig å kanalisere hjelpen gjennom våre egne organisasjoner, Norsk Folkehjelp og AIS. *Arnfinn Nilsen* hadde sagt at det

var bevilget 386 000 kroner fra ulike organisasjoner til NAF i forbindelse med 100-årsjubileet. Pengene skulle gå til yrkesopplæring. Komiteen foreslo at forbundet selv skulle bevilge 1,2 millioner til yrkesopplæringsfondet. Dermed skulle det bli et fond på ca. 1,5 millioner kroner, og det kunne gi en pen utbetaling. Han håpet at landsmøtet ga sin tilslutning til forslaget, og at eventuelle endringer i så fall ble rokkeringer slik at ikke totalbeløpet ble endret. Han viste til at komiteens innstilling var enstemmig, og refererte den:

År 1995, den 11. mai ble det holdt møte i bevilgningskomiteen. Komiteen foreslår følgende bevilgninger:

Årlige bevilgninger

Framfylkingen	kr. 35.000
AUF	kr. 48.000
SV ungdom	kr. 16.000
Norsk Folkehjelp	kr. 50.000
AIS – bevilges fra Solidaritetsfondet	kr. 100.000
<u>Årlig bevilgning</u>	<u>kr. 249.000</u>

Engangsbevilgninger

Yrkesopplæringsfondet	kr. 1.200.000
Arbeidernes Edruskapsforbund	kr. 10.000
Nei til Atomvåpen	kr. 15.000
Norsk Arbeidersangerforbund	kr. 10.000
Koldens voggprosjekt for barn organisert av Norsk Folkehjelp	kr. 10.000
<u>Engangsbevilgning</u>	<u>kr. 1.245.000</u>

(s)	(s)	(s)	(s)
Inger Lam	Ketil Fiskum	Jon Berger	Ola Tuven

Dirigenten sa at innstillingen fra bevilgningskomiteen var omdelt, og at landsmøtet måtte gi seg tid til generell debatt. Han foreslo 3 minutters taletid, med 1 minutt for andre gang. Godkjent av landsmøtet.

Gudmund K. Selvåg, avd. 6 Hordaland, sa at NAF feirer 100 år i år, og det feires også et 50-årsjubileum for freden. Da fant han det merkelig at det ikke var funnet plass til en bevilgning til arbei-

derbevegelsens eldste ungdomsorganisasjon – Norges Kommunistiske Ungdomsforbund, den organisasjonen som AUF i sin tid ble splittet ut fra. Under krigen gjorde NKU en uvurderlig innsats og mista mange av sine medlemmer. Nå under den offisielle feiringen av freden blir det forsøkt lagt et lokk på kommunistenes innsats under krigen. Han foreslo en årlig bevilgning på kr. 5 000 til NKU.

Dirigenten konstaterte at ingen flere ba om ordet. Han foreslo avstemning i to bolker – en for årlige og en for engangsbevilgninger.

Representanten *Villy Seglem*, avd. 214 Sandbekk, ønsket avstemning punkt for punkt. Dette ble antatt.

Votering:

Årlige bevilgninger

Framfylkningen – bevilgningskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

AUF – komiteens innstilling vedtatt mot 5 stemmer.

SV Ungdom – komiteens innstilling vedtatt mot 12 stemmer.

Norsk Folkehjelp – komiteens innstilling vedtatt enstemmig.

AIS, fra Solidaritetsfondet – komiteens innstilling vedtatt enstemmig.

NKU – forslag fra Gudmund K. Selvåg falt.

Engangsbevilgninger

Yrkesopplæringsfondet – komiteens innstilling vedtatt enstemmig.

Arbeidernes Edruskapsforbund – komiteens innstilling vedtatt enstemmig.

Nei til atomvåpen – komiteens innstilling vedtatt mot 3 stemmer.

Norsk Arbeidersangerforbund – komiteens innstilling vedtatt mot 2 stemmer.

Koldens voggeprosjekt – komiteens innstilling vedtatt enstemmig.

Dirigenten fastslo at punktet var ferdig behandlet, og foreslo at fredagens møte starter kl. 09.30. Landsmøtet ga sin tilslutning til det.

Ettermiddagens møte hevet kl. 17.20.

Formiddagsmøtet fredag 12. mai

Møtet satt kl. 09.30. Dirigent *Arvid Øygård* takket for i går, og håpet alle hadde en bra dag. Landsmøtet sang «Seieren følger våre faner» med Sven Pettersen som forsanger. Dirigenten henviste til at det var landsmøtets siste dag, og 2–3 punkter gjensto på dagsorden. Landsmøtet skulle ha endel meninger om hva som foregår i samfunnet, det var valg og til slutt avslutning. På middagen hadde noen mistet en slipsnål, den kunne hentes ved dirigentbordet. Ordet ble så gitt til sekretær *Per Ingebrigtsen*, som leste protokollen fra torsdagens møte. Ingebrigtsen ba om at tiltalte ble ansett på mildeste måte, for dette var en lang sak! Protokollen enstemmig godtatt uten merknader.

Redaktør *Odd Arne Olafsen* fikk oppgaven med å avgjøre hvem som vant vogga som var utloddet i løpet av landsmøtet. Olafsen ville først skryte litt av landsmøtet som hadde slått seg selv 1–0, som han uttrykte det. Ikke bare var det bevilget 10 000 til prosjektet, det var også kjøpt lodder for 11 000 kroner. Dette berettiget en aldri så liten applaus. En representant ble utpekt til å trekke vinnerloddet fra rallarhatten. Loddet var F nr. 22.

Dirigenten ga ordet til Arbeidsmandsforbundets tidligere leder, nå styreleder i Norsk Folkehjelp, Harald Øveraas, som innledet med å si at han var så uheldig på dette landsmøtet at han hverken hadde tale-, forslags- eller stemmerett. – Det kan dere pinadø være glad for, sa han, men nå hadde han ordet for å takke for imponerende resultat av Koldens vogge-initiativ. De 21 000 ville formere seg flere ganger. Folkehjelpa ute arbeider faglig og politisk og hjelper til med å få i gang fagforeninger. Bl.a. nevnte han en organisering av 22 000 i Chile. De undertrykte Maya-indianerne var blitt organisert – og det er noe av den jobben vi gjør i arbeidet for å ta vare på dem som har det vondt, sa Øveraas. – Og jeg gir meg ikke

før hver en av dere er personlig medlem i Norsk Folkehjelp. Takk skal dere ha!

Dirigenten sluttet seg til med en takk til Trygve Kolden for initiativet, fulgt av salens applaus.

Uttalelser

Redaksjonskomiteens leder *Arnfinn Nilsen* fikk ordet og takket først for en veldig hyggelig kveld i går. Men det var slik at jo hyggeligere man hadde det dess mer problematisk var det å komme tilbake til normal aktivitet – ikke minst for ham med en kropp som ikke var bygget for farta i landsmøtefesten.

Han la så fram redaksjonskomiteens forslag til uttalelser. Komiteen hadde først regnet med at man skulle greie seg med to uttalelser. Men et par ting til var kommet i tillegg. Yngve Hågensen hadde varslet om problemer i forhold til videreføring av avtalefestet pensjon, AFP – og endelig gjaldt det hva man hadde fått til på Svalbard, der regjeringen burde få all god hjelp utenfra for å få det igjennom i Stortinget.

Arnfinn Nilsen refererte så det framlagte forslag til uttalelse om arbeidsledigheten:

ARBEIDSLEDIGHETEN

Landsmøtet vil ikke akseptere at det i Norge fortsatt står omtrent 150.000 mennesker utenfor det ordinære arbeidsmarkedet. Arbeidsledighet har dyptgripende og ulykkelige følger for hele samfunnet. Det fører til menneskelige tragedier og sosial uro, samtidig som viktige samfunnsoppgaver blir liggende uløst.

Arbeidsmandsforbundet krever at myndighetene setter inn tiltak og at arbeidsgivere tar ansvar for å skape flere arbeidsplasser.

Det er med stor beklagelse Landsmøtet må konstatere at det ennå ikke er fattet prinsippvedtak om bygging av Nord-Norgebanen. Å få dette gjennomført er en kamp Norsk Arbeidsmandsforbund ikke har tenkt å gi opp. Byggingen i seg selv vil skape mange arbeidsplasser, og satsingen vil ha betydelig ringvirkning for hele landsdelen.

Landsmøtet minner regjeringen om vedtaket fra Arbeiderpartiets landsmøte om styrking og elektrifisering av Nordlandsbanen. Med bakgrunn i dette og det allerede utførte planarbeidet i NSB, krever landsmøtet at regjeringen avsetter midler for 1996 til å starte arbeidet.

Med 150.000 ledige, er det en skam at det er stadig økende overtidbruk. I tillegg til de offisielle overtidstimene foregår det også mye skjult overtid og gratisarbeid. Det er helt uakseptabelt at de som har en jobb å gå til, stadig arbeider mer. Arbeidet må tvert imot deles på flere, og alle må ha en lønn til å leve av uten å måtte arbeide overtid.

Både statlige og private arbeidsgivere må ta ansvar for å få overtidsbruken ned på et akseptabelt nivå, og Arbeidstilsynet må føre en mer aktiv kontroll av bedriftene.

I solidaritet med de arbeidsledige vil Landsmøtet oppfordre alle som er i arbeid, og tillitsvalgte på alle plan, om å motarbeide den utstrakte bruken av overtid.

Dirigenten viste til at det var oppgitt eksakt 150 000 utenfor det ordinære arbeidsmarked, i følge de siste tallene er det ca. 147 000. Kanskje bør vi bruke «nær» 150 000?

Forbundsleder og leder for redaksjonskomiteen, Arnfinn Nilsen, kunne godta en endring til «omtrent» 150 000.

Votering:

Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt med nevnte endring.

Arnfinn Nilsen fikk ordet igjen og refererte nå følgende innstilling fra redaksjonskomiteen om avtalefestet pensjon:

VIDEREFØRING AV AFP-ORDNINGEN

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund krever at arbeidet med lavere og fleksibel pensjonsalder fortsetter.

AFP-ordningen var en fin start på arbeidet med en fleksibel pensjonsalder. Ved tariffrevisjonen i 1994 ble den satt ned til 64 år.

Mange av våre medlemmer arbeider i fysisk belastende yrker og behovet for nedsatt pensjonsalder er høyt prioritert, dette gjelder anlegg, underjordsarbeidere og rengjøring.

Selv om avtalefestet pensjon har bidratt til at flere enn før har fått en verdig overgang fra arbeidsliv til pensjon, gjenstår det mye.

Det reises krav om lavere avtalefestet pensjon ved hovedoppgjøret i 1996. Slik at målet med fleksibel pensjonsalder fra 60 år nås i inneværende kongressperiode.

Stein Åros, Landsstyret, var helt enig i redaksjonskomiteens innstilling. Han ville likevel foreslå at siste setning i avsnitt 3 «dette gjelder anlegg, underjordsarbeidere og rengjøring» ble strøket, fordi man med denne utelukket andre grupper som også er sterkt utsatt. Uttalelsen ville være like sterk med denne endringen.

Dirigenten konstaterte at ingen flere ønsket ordet, og spurte om noen fra redaksjonskomiteen ville kommentere forslaget fra Åros.

Arnfinn Nilsen sa at redaksjonskomiteen faktisk hadde brukt noe tid på å diskutere om enkeltgrupper skulle nevnes i det hele tatt. Hvor går i så fall grensa for belastende arbeid? Den diskusjonen har vi ikke tid til å ta nå. Han hadde derfor ikke noe imot den endringen som Åros foreslo, og som formann i redaksjonskomiteen sa han at den kunne tas til følge.

Votering:

Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt med den strykning som ble foreslått av Stein Åros.

Arnfinn Nilsen leste opp redaksjonskomiteens forslag til uttalelse på oransje ark om svart arbeid:

SVART ARBEID - ARBEIDSMILJØ OG REN UTVIKLING

I løpet av de senere år er det avdekket mye svart arbeid og uverdige arbeidsforhold innen ulike bransjer, ikke minst innen renholdsbransjen. Det har ført til urimelige konkurranseforhold og skapt en situasjon der renholderne er blitt taperne. Store grupper renholdere er utsatt for urimelig tidspress og dårlig arbeidsmiljø.

Norsk Arbeidsmandsforbund har i samarbeid med Servicebedriftenes Landsforening utviklet prosjektet Ren Utvikling som gjennom en godkjenningsordning, har til formål å bedre arbeidsmiljøet, skape sunne konkurranseforhold og motvirke svart arbeid. I løpet av kort tid har Ren Utvikling vist at det fungerer etter hensikten.

Arbeidsmandsforbundet og Servicebedriftenes Landsforening står som garantister for at prosjektet fullføres, men problemene i bransjen stikker dypere, og oppgaven er større enn noen hadde forutsett.

Prosjektet må opptrappes. Og Landsmøtet oppfordrer derfor:

- Staten til å ta sin del av de reelle økonomiske kostnadene og medvirke til at statens institusjoner og foretak etterspør godkjente bedrifter når de ikke bruker egne ansatte.
- Arbeiderpartiets sentralstyre til å følge opp sitt eget landsmøtevedtak om å sikre at kommunene velger godkjente bedrifter, når renholdstjenesten kjøpes.
- Hovedorganisasjonene til å øke den praktiske og økonomiske støtten til prosjektet.
- AOF til, i samarbeid med forbundet, å prioritere skolering av tillitsvalgte i renholdsbedrifter for å styrke organisasjonsarbeidet innen renholdsbransjen.

Dessuten krever landsmøtet at:

- Alle foretak som eies av fagbevegelsen kun bruker godkjente renholdsbedrifter eller egne ansatte.

Magny Hansen, avd. 6 Hordaland, hadde regnet med mer generell debatt. Hun var likevel enig i at uttalelsene var så gode at det ikke var mye å si til dem. De var korte, klare og innholdsrike, og dette var veldig viktig når representantene nå skulle hjem og prøve å få noe på trykk i lokalpressen. Hun var for øvrig veldig skuffet over Oslo-pressen – men prøv å få ut noe lokalt, sa hun (applaus).

Votering:

Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig godkjent.

Arnfinn Nilsen leste opp den siste uttalelsen på blått papir, om Svalbard:

SVALBARD

Landsmøtet i Norsk Arbeidsmandsforbund har med stor tilfredshet merket seg regjeringens forslag til videre drift i Gruve 7 og Svea.

Driftsalternativet bedrer gruveselskapets økonomi på en slik måte at arbeidsplassene sikres og det vil være et viktig bidrag for å opprettholde norsk suverenitet på Svalbard.

Norsk Arbeidsmandsforbund forutsetter at de nødvendige tilpasninger skjer uten oppsigelser eller førtidspensjonering.

Den pågående omorganiseringen av samfunnsdriften må ikke medføre oppsplitting i små enheter, men bygge på helhetlige løsninger som ivaretar arbeidstakernes krav til ordnede arbeids- og ansettelsesforhold.

Landsmøtet vil derfor på det sterkeste oppfordre Stortinget til å støtte regjeringens forslag.

Denne uttalelsen var for øvrig laget i tett samarbeid med lederen for foreningen på Svalbard, som også var delegat på landsmøtet. Nilsen sa videre at redaksjonskomiteen ikke hadde satt noen adressat på uttalelsene, han gikk ut fra at administrasjonen fikk fullmakt til å sende dem til rette vedkommende. Når det gjaldt Svalbard-uttalelsen burde den bl.a. gå til de politiske partiene på Stortinget. Uttalelsen om Avtalefestet Pensjon var mer indremedisin i forbindelse med diskusjonene i forkant av tariffoppgjøret.

Votering:

Redaksjonskomiteens innstilling til uttalelse om Svalbard enstemmig vedtatt uten debatt.

Dirigenten konstaterte at neste post på programmet var dagsorden pkt. 10 – Valg. Landsmøtet tok nå pause til kl. 10.30, mens valgkomiteens innstilling ble utdelt. *Dirigenten* Arvid Øygård benyttet anledningen til å takke for seg, da hans kollega ville overta etter pausen.

Møtet hevet kl. 10.15.

Rett før møtet skulle settes igjen kl. 10.30 opplyste dirigenten gjennom mikrofonen at valgkomiteens innstilling dessverre ikke var ferdig ennå, og at pausen dermed måtte forlenges til kl. 11.30.

Dagsorden pkt. 10 – Valg

Etter at valgkomiteens innstilling var lagt på representantenes bord, ble møtet satt kl. 11.30 med Jens Tveit Aga som dirigent.

Valgkomiteens innstilling

Følgende innstilling fra valgkomiteen var lagt fram:

ADMINISTRASJON

Leder:	ARNFINN NILSEN
Nestleder – seksjonsleder Privat:	ANDERS BJARNE RODAL
Hovedkasserer:	JENS HAVERSTAD ARVID ØYGÅRD
Seksjonsleder Stat:	TORALF ÅRDAL
Saksbehandler Stat:	SVEN PETERSEN
Saksbehandler Privat:	KJELL HOLST
Saksbehandler Privat:	RUTH SAMUELSEN
Saksbehandler Privat:	ERNA LIA OLE JARL MADLAND

FORBUNDSSTYRET

Representanter:

ARNFINN NILSEN ANDERS BJARNE RODAL	LEDER, FORBUNDET NESTLEDER, FORBUNDET	
JENS HAVERSTAD ARVID ØYGÅRD	KASSERER, FORBUNDET KASSERER, FORBUNDET	
TORALF ÅRDAL RUTH SAMUELSEN	FORBUNDET FORBUNDET	
	Fylke:	Faggruppe:
ODDVEIG FRISLI LØVLI 2364 NÆROSET	HEDMARK	R
LILJAN LARSEN BRØNNDALEN 6 5071 LODDEFJORD	HORDALAND	R
INGVALD ALMKLOV 6146 ÅHEIM	MØRE OG ROMSDAL	B

	Fylke:	Faggruppe:
BÅRD KRISTENSEN ANKENESVEIEN 265 8520 ANKENESSTRAND	NORDLAND	P
BØRRE VEDAM HAGAVEIEN 11 1960 LØKEN	OSLO/AKERSHUS	C
STÅLE SØNSTELI KONGSVEIEN 20 2634 FÅVANG	OPPLAND	P
THORBJØRN MORTENSEN GARTNERJORDET 77 9910 BJØRNEVATN	FINNMARK	V
ENDRE ØYGARDEN 3890 YTRE VINJE	TELEMARK	V
Vararepresentanter SVEN PETERSEN KJELL HOLST	FORBUNDET FORBUNDET	
KARI ENGAN LUNDERINGEN 39 3940 HEISTAD	TELEMARK	R
INGER LAM KONNERUDGT. 10 D 3045 DRAMMEN	BUSKERUD	R
ASSAR HØGÅS SJØVEGEN 13 8616 BÅSMOEN	NORDLAND	B
ALFRED PAPE RINNANVEIEN 11 4580 LYNGDAL	AGDER	P
JORUNN GRØNNEVIK NIKOLAI ASTRUPS VEI 7 6900 FLORØ	SOGN OG FJORDANE	C

	Fylke:	Faggruppe:
KJELL BORGLUND STEINBRUDDVEIEN 7 2846 BØVERBRU	OPPLAND	E
ODD E. LYGÅS BALDERS VEI 4 7650 VERDAL	NORD-TRØNDELAG	V
GUNNAR SØRENSEN SANDSTRAND 9445 TOVIK	TROMS	V
LANDSSTYRET (Består av forbundsstyrets 13 representanter + følgende 18 representanter)		
Representanter: INGER BENDIKSEN TOFTABAKKEN 46 9400 HARSTAD	Fylke: TROMS	Faggruppe: R
EVA JENSSEN BRATTSBERGVEIEN 69 7037 TRONDHEIM	SØR-TRØNDELAG	R
ELDBJØRG KLIMPEN TERNEVEIEN 11 8900 BRØNNØYSUND	NORDLAND	R
BJØRG ANDERSEN MUNKERUDKLEIVA 18 1164 OSLO	OSLO/AKERSHUS	R
SUNNI BOOK 6900 FLORØ	SOGN OG FJORDANE	R
ENDRE KULLESEID SKOGVEIEN 4 4062 KLEPP ST.	ROGALAND	V
ELISABETH HAAVERSEN KNARREVIKTOPPEN 33 4637 KRISTIANSAND	AGDER	C

Representanter:	Fylke:	Faggruppe:
KJELL A. GULDBERG GAUPEN 2355 GAUPEN	HEDMARK	L
PETTER EGIL FOSS SOLVES VEI 15 2260 KIRKENÆR	OSLO/AKERSHUS	E
MAGNE BERG ULVSTUGGUVEIEN 9 7460 RØROS	SØR-TRØNDELAG	V
ROLF SANDBERG MAURVEIEN 3370 VIKERSUND	BUSKERUD	V
JENS TVEIT AGA EKREDALEN 3 5060 SØREIDGREND	HORDALAND	V
ÅSMUND NILSEN 6170 VARTDAL	MØRE OG ROMSDAL	H
BJØRN FJUKSTAD POSTBOKS 113 9170 LONGYEARBYEN	SVALBARD	B
STEIN ÅROS LØVÅSVEIEN 4380 HAUGE I DALANE	ROGALAND	B
KJELL G. LUDVIGSEN KOLSTADVEIEN 1816 SKIPTVET	ØST/VESTFOLD	T
KJELL SAGSTAD 5240 VALESTRANDSF.	HORDALAND	P
TERJE VALÅS POSTBOKS 281 7651 VERDAL	NORD-TRØNDELAG	E

Vararepresentanter	Fylke:	Faggruppe:
HILDE HOLLUND HANSEN SOLSTRÅLEVEIEN 23 4050 SOLA	ROGALAND	R
TORILL B. VIKEN LØNNBERGVEIEN 17 2830 RAUF OSS	OPPLAND	R
JUDITH FLØ 6160 HOVDEBYGDA	MØRE OG ROMSDAL	R
ALDIS SEGERSTRØM TRYMS VEG 4 3115 TØNSBERG	ØST/VESTFOLD	R
BIRGIT LYNGEN SKIVEIEN 13 9600 HAMMERFEST	FINNMARK	R
TOR ØYVIND LJOSLAND BJØRKLIVEIEN 32 4700 VENNESLA	AGDER	V
ALF REISS ULRICH SCHNELLS V. 12 3922 PORSGRUNN	TELEMARK	C
GUDMUND K. SELVÅG VESTRE VØDMYRA 35 5071 LODDEFJORD	HORDALAND	L
PER HAVIK 2380 BRUMUNDDAL	HEDMARK	E
AGNAR KVERNMO 9470 GRATANGEN	TROMS	V
HANS THV. KITTELSEN KONGSLYSVEIEN 7 3123 TØNSBERG	ØST/VESTFOLD	V
ODDVAR LUNDHEIM 5840 HERMANSVERK	SOGN OG FJORDANE	V

Vararepresentanter	Fylke:	Faggruppe:
SVERRE KARLSEN SOMMERØY 8430 MYRE	NORDLAND	H
ODD JOAR HJELDE 7682 KJERKNESVÅGEN	NORD-TRØNDELAG	B
RUNAR SJÅSTAD MELLOMVEIEN 14 9912 HESSENG	FINNMARK	B
JOHNNY MYRVOLD IDUNSGT. 2 0178 OSLO	BUSKERUD	P
BJØRN ENGE FJORDDROTTVN. 10 4085 HUNDVÅG	ROGALAND	P
STEINAR STENERSEN ROSSELAND 4634 KRISTIANSAND	OSLO/AKERSHUS	O

KONTROLLNEMNDA

Representanter:	Faggruppe:
Leder: ARVID DYNGE FETVEIEN 2264 1910 ENEBAKKNESET	P
BJØRN TILLER SKOMAKERVEIEN 12 7650 VERDAL	D
ANITA GRIMSRUD SAM EYDESGT. 258 3660 RJUKAN	R
Vararepresentanter: WENCHE IVERSEN ORKERØDGT. 68 1511 MOSS	D
JON BERGER HOLMENGT. 24 2500 TYNSET	V
LISBETH NINIVE RINGVEIEN 21 2830 RAUFOSS	R

STATSTJENESTEMANNSKARTELLETS REPRESENTANTSKAP

Representanter:	Fylke:	Faggruppe:
Forbundets leder: ARNFINN NILSEN	FORBUNDET (medl. av Kart.styret)	
Seksjonsleder stat: TORALF ÅRDAL	FORBUNDET (medl. av Kart.styret)	
KJELL EINAR TRONSTAD SALTVEITVEGEN 10 B 5500 HAUGESUND	ROGALAND	V
KARL S. OLSEN 6290 HARAMSØY	MØRE OG ROMSDAL	H

TORUN GRØNVOLD VESTBYVEIEN 87 1440 DRØBAK	OSLO/AKERSHUS	V
REIDUN EIKESET 6910 BREMANGER	SOGN OG FJORDANE	V
HANS TAKØY BJORELVNES 9300 FINNSNES	TROMS	V
ROLF SANDBERG MAURVEIEN 3370 VIKERSUND	BUSKERUD	V
TOR ØYVIND LJOSLAND BJØRKLIVEIEN 32 4700 VENNESLA	AGDER	V
Vararepresentanter: Nestleder: ANDERS B. RODAL	FORBUNDET	
Saksbehandler: SVEN PETERSEN	FORBUNDET	
TORBJØRN MORTENSEN GARTNERJORDET 77 9910 BJØRNEVATN	FINNMARK	V
EDMOND JENSEN BRURBERGVEIEN 9 8310 KABELVÅG	NORDLAND	H
KAREN MARIE TVEDT 2900 FAGERNES	OPPLAND	V
BRIT BRINGSLIMARK STORALMENNINGEN 8255 RØKLAND	NORDLAND	V

PER OLAI ØVERBY DUEVEIEN 5 2323 INGEBERG	HEDMARK	V
--	---------	---

ENDRE KULLESEID SKOGVEIEN 4 4062 KLEPP ST.	ROGALAND	V
--	----------	---

ODD ERLING LYNGÅS BALDERS VEI 4 7650 VERDAL	NORD-TRØNDELAG	V
---	----------------	---

LANDSORGANISASJONENS REPRESENTANTSKAP

Representanter:	Fylke:	Faggruppe:
ANDERS B. RODAL	FORBUNDET	

JENS TVEIT AGA EKREDALEN 3 5060 SØREIDGREN	HORDALAND	V
--	-----------	---

LILLIAN OLSEN SKINSNES 4500 MANDAL	AGDER	R
--	-------	---

STEIN ÅROS LØVÅSVEIEN 4380 HAUGE I DALANE	ROGALAND	B
---	----------	---

EDVIN MIDTSKOGEN 2846 BØVERBRU	OPPLAND	E
-----------------------------------	---------	---

Vararepresentanter: HILMAR ØDEGÅRDEN 3640 SKOLLENBORG	BUSKERUD	V
--	----------	---

RONALD BREIVIK HOGNFJORD 8423 MAURNES	NORDLAND	V
---	----------	---

BEATHE PETTERSEN
RINGGT. 24
1703 SARPSBORG ØST/VESTFOLD R

RUNAR SJÅSTAD
MELLOMVEIEN 14
9912 HESSENG FINNMARK B

JAN HOJEM
SVEAGT. 5
6500 KRISTIANSUND MØRE OG ROMSDAL P

BERGINDUSTRIEN

Representanter:

STEIN ÅROS, LØVÅSVEIEN, 4380 HAUGE I DALANE
Vararep.: ODD NYGÅRD, TOTHAMMAR, 4380 HAUGE I DALANE

JOHN KARLSEN, INDUSTRIVEIEN 5, 2840 REINSVOLL
Vararep.: ARVE LARSEN, SPRINGVANNESHEIA 6, 4790 LILLESAND

SVERRE JOHAN STRAND, BLØDIGHAUG, 7340 OPPDAL
Vararep.: ROLF ØVERLAND, FJELLVEIEN 10, 2670 OTTA

JARLE JOHANNESSEN, HOLSTBAKKVEIEN, 9500 ALTA
Vararep.: HANS PETTER SOLBERG, SKOGVEIEN 14, 9500 ALTA

ROAR RENSHUSLØKKEN, 3531 KROKKLEIVA
Vararep.: KJELL EGIL DAHL, SKJETNEMARKVEIEN 12 B,
7081 SJETNEMARKA

KETIL FISKUM, 7894 LIMINGEN
Vararep.: KARL M. APPELKVIST, 7894 LIMINGEN

RUNAR SJÅSTAD, MELLOMVEIEN 14, 9912 HESSENG
Vararep.: PÅL FLØTTEN, BUSVEIEN 9, 9910 BJØRNEVATN

ASSAR HØGÅS, SJØVEGEN 13, 8616 BÅSMOEN
Vararep.: ROY THOMASSEN, HESTHEIA 43, 4790 LILLESAND

FRANK HESSEVIK, POSTBOKS 59, 6760 BRYGGJA
Vararep.: ASBJØRN ØDEGÅRD, 6490 EIDE

ASFALT

Representanter:

MAGNAR KARLSEN, NYVEIEN 17, 2070 RÅHOLT
Vararep.: HÅKON TRETTSVEEN, 2824 REDALEN

BJARNE JØRGENSEN, FINNEID, 8200 FAUSKE
Vararep.: KJELL G. LUDVIGSEN, KOLSTADVEIEN, 1816 SKIPTVET

SNORRE BRAGSTAD, RØYSING, 7700 STEINKJER
Vararep.: ROGER STENERSEN, ARNE SOLBORGS VEI 30,
7075 TILLER

VAKTSEKTOREN

Representanter:

BØRRE VEDAM, HAGAVEIEN 11, 1960 LØKEN
Vararep.: DANIEL SKOGLUND, TULIPANVEIEN 46,
1475 FINSTADJORDET

WILLY SELFORS, PASVIKVEIEN 29, 9900 KIRKENES
Vararep.: MARIANNE HALSNES, ST. HALVARDSGT. 77, 0657 OSLO

ARVID SUNDE, KNAPPEVEIEN 58 B, 5064 STRAUMSGREND
Vararep.: JON SKRONDAL, 6653 ØVRE SURNADAL

ELISABETH HAAVERSEN, KNARREVIKTOPPEN 33,
4637 KRISTIANSAND
Vararep.: PER THOMAS MOSENG, BÅTSTADSTIEN 6 D,
4056 TANANGER

RANDI BAKKERUD, ROGNSTAD VESTRE, 2320 FURNES
Vararep.: TROND ULLENES, KLOPPHAMMEREN 3, 4330 ÅLGÅRD

JORUNN GRØNNEVIK, NIKOLAI ASTRUPS VEI 7, 6900 FLORØ
Vararep.: GEIR STENDAHL, GARDEMOENSGT. 5, 7041 TRONDHEIM

MASKIN

Representanter:

PER HAVIK, 2380 BRUMUNDDAL
Vararep.: VIDAR GRAVEN, PARKVEIEN 64, 2380 BRUMUNDDAL

REIDAR SOLVANG, TIURVEIEN 41, SKOTTÅSEN, 3726 SKIEN
Vararep.: HARALD HAUGE, TVEITANVN. 118, 3729 SKIEN

KJELL PRESTMO, POSTBOKS 137, 7340 OPPDAL
Vararep.: GEIR SANDNES, STRØMSBUVEIEN 45, 4800 ARENDAL

MARTIN SKÅRSTAD, 8543 KJELDEBOTN
Vararep.: LEIF NILSEN, VILLEN, 8610 GRUBHEI

TRYGVE KOLDEN, 2680 VÅGÅMO
Vararep.: EDVIN MIDTSKOGEN, 2846 BØVERBRU

ANDERS LEFSTAD, 7084 MELHUS
Vararep.: KJELL LILLEENG, TIURVEIEN 11, 7650 VERDAL

BOM- OG BRUVAKTER

Representanter:

BJØRNAR JENSEN, KVITLYNGVN. 30, 8200 FAUSKE
Vararep.: KJELL ARNE GULDBERG, GAUPEN, 2355 GAUPEN

GUDMUND K. SELVÅG, VESTRE VADMYRA 35, 5071 LODDEFJORD
Vararep.: ASLAUG KLEPPE, OLSVIKÅSEN 27, 5079 OLSVIK

KRISTIAN ASKE, 4082 VESTRE ÅMØY
Vararep.: INGE OVE SIVERTSEN, GRINDKVALVEIEN 9,
4085 HUNDVÅG

AUDUN BJØRNERÅS, 7100 RISSA
Vararep.: ADA M. HÅRSAKER, 7105 STADSBYGD

PRIVATE ANLEGG

Representanter:

MATS IDLAND, DJUPEDALSVEIEN 24, 4330 ÅLGÅRD
Vararep.: ALFRED PAPE, RINNANVEIEN 11, 4580 LYNGDAL

ARNE JAGEDAL, BLOMÅSEN, 5348 RONG
Vararep.: ODDGEIR P. BLIKKEN, 2622 SVINGVOLL

ARILD JENSEN, GISLEVOLLVEGEN 3, 2050 JESSHEIM
Vararep.: TRULS STRAND NILSEN, 5307 ASK

BÅRD KRISTENSEN, ANKENESVEIEN 265, 8520 ANKENESSTRAND
Vararep.: HENRY OLSEN, TORTENLI, 8200 FAUSKE

SVEIN TORE DJUPNES, LO-KONTORET, POSTBOKS 80,
2060 GARDERMOEN

Vararep.: ØVIND HØGMO, NEDRE HUSEBY VEI 13,
1482 NITTEDAL

RUNE DAHLE, BREIDABLIKKGT. 106, 5500 HAUGESUND
Vararep.: KJELL TRENGEREID, HAGA, 5650 TYSSE

JOHNNY MYRVOLD, IDUNSGT. 2, 0178 OSLO
Vararep.: GULLIK HAVRÅS, 3692 SAULAND

MAGNHILD SOLSTAD, BRAKKE 3, KILVIK, 8178 HALSA
Vararep.: TRYGVE FOSSE, 5713 VOSSESTRAND

JO FURUNES, 7340 OPPDAL
Vararep.: KJELL SAGSTAD, 5240 VALESTRANDSFOSSEN

ARILD PAULSEN, SJØGRESSVEIEN 11 C, 6500 KRISTIANSUND
Vararep.: JAN TJØNN, PRESTEGÅRDSSKOGEN,
1680 SKJÆRHOLDEN

BRAKKEBETJENINGEN - PRIVATE ANLEGG

Representanter:

SIGRID MARTHA SÆTERHAUG, HAGA, 5650 TYSSE
Vararep.: KIRSTEN SOLBERG, 5330 TJELDSTØ

TORUNN IRENE VALEN, C/O SRG. KANTINE, SKÅRERVEIEN 6
1470 LØRENSKOG
Vararep.: KJELLAUG M. FØRDE, 6737 ÅLFOTEN

STATNETT

Representanter:

EDMUND LANGNES, POSTBOKS 121, 8530 BJERKVIK
Vararep.: TELLEF GJØMTE, 4834 RUDAL

ANTON HELMO, LAVAMOEN 9, 7650 VERDAL
Vararep.: ARILD LINDGAARD, 8540 BALLANGEN

ASBJØRN LÆRUM, BIRCHS VEI 14, 3530 RØYSE
Vararep.: ROGER OPDAL, BJØRKVEIEN 2, 7863 OVERHALLA

KRAFTLINJEFIRMAER**Representanter:**

FRITS HENRY GRAVROK, NEBBEJORDET 109, 1266 OSLO

Vararep.: OLE SOLLI (LINJEBYGG), 3579 TORPO

ÅGE DAVID ÅSE, MØVIK, 5370 FJELL

Vararep.: TERJE SAKSTAD (AGA), 5248 HAUS

MARTIN HOLMEDAL, 5453 UTÅKER

Vararep.: STEINAR STENERSEN (BETONMAST), ROSSELAND,
SVALANDSRUTA, 4634 KRISTIANSAND

RENHOLD**Representanter:**

SIGNE HANDBERG, KORSVEIEN 47, 3028 DRAMMEN

Vararep.: RUTH AMUNDSSEN, STIGERVEIEN 13 B,
9910 BJØRNEVATN

ODDVEIG FRISLI, LØVLI, 2364 NÆROSET

Vararep.: TORBJØRG JOHANSEN, SOLLIA KNATTEN, 1990 SØRUM

SIGNE TVEDT, PORSVEIEN 36, 5033 FYLLINGSDALEN

Vararep.: SUNNI BOOK, 6900 FLORØ

RANDI SIVERTSEN, W. JARLSBERGS VEI 2, 1342 JAR

Vararep.: LILLIAN OLSEN, SKINSNES, 4500 MANDAL

LIV MATRE, SVENNAHAUGEN 14, 5500 HAUGESUND

Vararep.: SVEIN IVERSEN, SILDAKROKEN 26,
4085 HUNDEVÅG

EVA JENSSEN, BRATTSBERGVEIEN 69, 7037 TRONDHEIM

Vararep.: ANNE LISE ØYEN, PROST FERGSTADS GT. 16
7500 STJØRDAL

TORIL B. VIKEN, LØNNEBERGVN. 17, 2830 RAUFOS

Vararep.: KARI ENGAN, LUNDERINGEN 39, 3940 HEISTAD

BEATHE PETERSEN, RINGGT. 24, 1703 SARPSBORG

Vararep.: BJØRG ANDERSEN, MUNKERUDKLEIVA 18, 1164 OSLO

ELDBJØRG KLIMPEN, TERNEVEIEN 11, 8900 BRØNNØYSUND

Vararep.: LISBETH JOHANSEN, BUDALSVEIEN 1 B, 9438 BREVIKA

JUDITH FLØ, 6160 HOVDEBYGDA

Vararep.: GRETA MAUREN, HOVDEVEIEN 34, 6019 ÅLESUND

BENTE JØRGENSEN, ESPELAND, 4820 FROLAND

Vararep.: STEVE MUTCH, SAXGÅRDSVEI 11, 1611 FREDRIKSTAD

VEGSEKTOREN**NVEs forbygningsanlegg**

ØSTFOLD

KJELL HAMMERSBORG, FAUGLI, 1850 MYSEN

Vararep.: KJELL ARNE KOLDEN, STENSRUDÅS,
1890 RAKKESTAD

OSLO/AKERSHUS

TORUN GRØNVOLD, VESTBYVEIEN 87, 1440 DRØBAK

Vararep.: JENS-PETTER HERMANSEN, RYPEVEIEN 8,
1929 AULI

HEDMARK

ODD KARSTEN SØGÅRD, STEMSTRUDVEIEN 24, 2265 NAMNÅ

Vararep.: ERIK ØSTHAGEN, BERGFOTVEIEN 2, 2190 DISENÅ

OPPLAND

ARNE BUEIE, 2636 ØYER

Vararep.: REIDAR HATLELID, 2850 LENA

BUSKERUD

ROLF SANDBERG, MAURVEIEN, 3370 VIKERSUND

Vararep.: LARS G. TVEITEN, SLYNGVEIEN 38, 3074 SKOGER

VESTFOLD

HANS THV. KITTELSEN, KONGSLYSVEIEN 7, 3123 TØNSBERG

Vararep.: BJØRN SØRLIE, URANIENBORGVEGEN 7 A,
3217 SANDEFJORD

TELEMARK

ENDRE ØYGARDEN, 3890 YTRE VINJE

Vararep.: HALVOR LANDSVERK, 3895 EDLAND

AUST-AGDER

JENS M. LINDLAND, TVEITERØD, 4800 ARENDAL
Vararep.: OLE N. RYDNINGEN, LØDDESØL, 4880 RYKENE

VEST-AGDER

TOR ØYVIND LJOSLAND, BJØRKLIVEIEN 32, 4700 VENNESLA
Vararep.: SIDSEL M. SAUNES GLADSTAD, LUDEFLATEN,
4700 VENNESLA

ROGALAND

KJELLEINAR TRONSTAD, SALTVEITVEGEN 10 B, 5500 HAUGESUND
Vararep.: ENDRE KULLESEID, SKOGVEIEN 4, 4062 KLEPP ST.

HORDALAND

KONRAD ULVATN, ALVERSTRAUMEN, 5102 ALVERSUND
Vararep.: HELGE RAMBERG, VATLE, 5248 HAUS

SOGN OG FJORDANE

AUDUN ÅSEBØ, ÅSEN, 6770 NORDFJORDEID
Vararep.: MAGNE SUNDE, 6850 SKEI I JØLSTER

MØRE OG ROMSDAL

TØRE ANDERSEN, ØVERLANDSVEIEN 10, 6400 MOLDE
Vararep.: PAUL HJELLNES, 6490 EIDE

SØR-TRØNDELAG

MAGNE BERG, ULVSTUGGUVEIEN 9, 7460 RØROS
Vararep.: OLAV LIEN, ULSBERG, 7347 ULSBERG

NORD-TRØNDELAG

ODD E. LYGÅS, BALDERS VEI 4, 7650 VERDAL
Vararep.: OLAV KRISTIANSEN, ELNAVEIEN 3, 7700 STEINKJER

NORDLAND

RONALD BREIVIK, HOGNEFJORD, 8423 MAURNES
Vararep.: ROY-KATO LORENTSEN, 8910 SKILLEBOTN

TROMS

AGNAR KVERNMO, 9470 GRATANGEN
Vararep.: SIGMUND STEINNES, 9048 SKIBOTN

FINNMARK

ODD BJØRNAR OLSEN, TOLLEVIKVEIEN 1, 9500 ALTA
Vararep.: LILLIAN FORS, KONGSVIKVEIEN 25, 9500 ALTA

Kontoransatte veg:

HEIDI THERESE VIBERG, SOLVOLLVEIEN 7 E, POSTBOKS 495,
8201 FAUSKE
Vararep.: HANNE HERUM, HERUMVEIEN 274, 3960 STATHELLE

Forbygningsanlegg:

MAGNE GRANDEMO, 7863 OVERHALLA
Vararep.: KNUT BAKKESLETT, VOLLVEIEN 5, 7650 VERDAL

ODD ARVE RUSTEN, 2266 ARNEBERG

Vararep.: IVAR LARSEN, PLOGVEIEN 3, 2264 GRINDER

Brakkepersonell:

BRITT BRINGSLIMARK, STORALMENNINGEN, 8255 RØKLAND
Vararep.: HJØRDIS MATHISEN, NYELV, 9820 VARANGERBOTN

REIDUN EIKESET, 6910 BREMANGER

Vararep.: BORGNY KJETLAND, SKJOLDDALEN 26, 5050 NESTTUN

KYSTVERKET**Representanter:**

5. DISTR.

ERLING RØSOK, STORGT. 20, POSTBOKS 80, 9750 HONNINGSVÅG
Vararep.: 5. DISTR. JENS STEINAR FREDRIKSEN, MJELDE,
9112 STRAUMSBUKTA

4. DISTR.

EDMOND JENSEN, BRURBERGVN. 9, 8310 KABELVÅG
Vararep.: 4. DISTR. GEIR PEDERSEN, EDVARD ODDENS VEI 31,
8340 STAMSUND

3. DISTR.

KARL S. OLSEN, 6290 HARAMSØY,
Vararep.: 3. DISTR. TERJE LEIKANGER, VÅGATJØNNVEIEN 1,
6520 RENSVIK

2. DISTR.

GEIR MYGE, IVAR AASENS V. 40, 4250 KOPERVIK
Vararep.: 2. DISTR. JAN HÅKON HUSA, 5133 FEDJE

3. DISTR.

PER ÅMBAKK, BJERKVIK LID, 6100 VOLDA

Vararep.: 5. DISTR. EVALD LARSEN, 9373 BOTNHAMN

1. DISTR.

KJELL KRISTIANSSEN, KROKSTIEN 1, 7900 RØRVIK

Vararep.: 1. DISTR. FINN FREDRIKSEN, SOLLIÅSEN 13,
ROLIGHETEN, 4818 FÆRVIK

3. DISTR.

ÅSMUND N. NILSEN, 6170 VARTDAL,

Vararep.: 4. DISTR. SVERRE KARLSEN, SOMMERØY, 8430 MYRE

Oppsynsmenn:

2. DISTR.

ALFRED HÅKONSHELLEN, HÅKONSHELLABERGET 36,
5070 MATHOPEN

Vararep.: 3. DISTR. PER RUNE KRØVEL-VELLE, ROGNEVEIEN 14,
6150 ØRSTA

Brakkepersonell:

INGEBJØRG GAMST, POSTBOKS 210, 9180 SKJERVØY

Vararep.: TORBJØRG ELISE SIMONSEN, ØRHAUGEN 29, 8320 SKROVA

Ordet ble gitt til valgkomiteens leder, *Liv M. Moland Olsen*, som først forklarte årsaken til forsinkelsen. Noen hadde også kommentert at valgkomiteen holdt møte i morges, der en av komiteens medlemmer ikke var til stede. Det skyldtes en klar misforståelse, at vedkommende gikk noe tidligere fra møtet i går kveld og ikke hadde fått beskjed om møtet.

Forsinkelsen skyldtes at korrekturlesingen på innstillingen ble utsatt, for at jentene i sekretariatet skulle rekke landsmøtefesten. Det var ikke så lurt, for det viste seg at tre navn i forbundsstyret var falt ut og rekkefølgen på vararepresentanter ikke var korrekt. Med så mange feil bestemte man å trykke opp innstillingen på nytt, i stedet for å ta korrigeringen muntlig. Trykkingen tok en time.

Når det gjaldt valgkomiteens arbeid, sa hun at den hadde hatt de samme utfordringer som tidligere. Det er mange forskjellige yrkesgrupper i forbundet og de blir flere og flere. Videre var det det vanlige praktiske problemet med antall forslag og måten forslagene er levert på, på lapper, på A-4-ark og noen ganger hadde man

glemt å skrive på hvem forslaget kom fra, og med forslag fra forskjellige grupperinger, enkeltgrupper og samarbeidende grupper ble sorteringen vanskelig.

Komiteen har sett det som viktig å ta best mulig hensyn til representasjon for de forskjellige yrkesgrupper. I noen få tilfeller er representant og vararepresentant ikke fra samme gruppe i valgkomiteens innstilling. Årsaken til det var at man ønsket å få til en best mulig gruppevis og geografisk fordeling.

Å oppfylle alles ønsker i kabalen, var ikke mulig. Komiteen har måttet stokke noe rundt på ønsker og forslag for å få kabalen til å gå opp, sa hun, og ba delegatene ta hensyn til gruppe- og geografisk fordeling når de kom med endringsforslag.

Komiteens arbeid var vanskelig også fordi mange går ut av forbundsstyre og landsstyre av forskjellig grunner og i tillegg går hovedkasserer av for aldersgrensen. Dette har vært en av de vanskeligste oppgaver i valgkomiteen. Ola Tuven har sjøl sagt at det å være hovedkasserer må være et av de mest upopulære verv i fagbevegelsen. Det var veldig sterke meninger i valgkomiteen på dette, og derfor leveres også en delt innstilling 8-3, med flertall 8 for Jens Haverstad og mindretall 3 for Arvid Øygård.

Det skal også ansettes en ny sekretær for privat sektor, og det samme har skjedd der, med delt innstilling 7-4, med flertall 7 for Erna Lia og mindretall 4 for Ole Jarl Madland.

Valgkomiteens leder leste ikke lista, da den lå på delegatenes bord, men hun ba representantene følge godt med på rettelsene, da det bl.a. manglet 3 representanter i forbundsstyret.

Generell debatt

Dirigenten takket valgkomiteens leder, og sa at Landsstyret ville komme tilbake til komiteens innstilling etter en generell debatt til punktet.

Forbundsleder *Arnfinn Nilsen* ville gjerne dele noen tanker, konklusjoner og signaler i forbindelse med det som nå var til diskusjon. Det ble tidlig klart at hovedkasserer ville benytte seg av sin rett som statsansatt til å gå av med pensjon. Det har derfor over en viss tid vært til vurdering å velge en ny person i 9. etasje til dette vervet. Skulle lederen blande seg inn i diskusjonen i det hele tatt? Etter å ha kommet til at det var riktig å blande seg inn, hadde Nilsen vært helt åpen på saken. Han hadde da tette og nære samtaler om saken med sine medarbeidere, og seinere med valgkomiteens leder.

Når han skulle ta stilling, prøvde han å tegne opp et framtidig bilde. Forbundets vekstpotensiale ligger i privat service. Det er også forbundets satsningsområde. Hvordan skal vi så praktisk turnere dette? Litt sleivete sagt: Jentene i dette forbundet har vært utrolig tålmodige med oss med hensyn til kjønnskvoltering. Det har aldri vært press, aldri et ord. Dette vil selvsagt ikke kunne fortsette. Derfor kom Nilsen til at valget burde falle på en yngre dame med de nødvendige talenter som kan videreutvikles og bygges på, og NAF er en relativt god faglig skole. Etter å ha ledd over landet var han kommet til at Erna Lia var den rette kandidaten.

Når det gjelder hovedkasserer prøvde Nilsen først å definere oppgava som vedkommende skulle utføre, for deretter å søke etter kandidater med de riktige kvalifikasjonene. Forbundet er en organsiasjon der ca. 50 millioner kroner går ut/inn i løpet av året. Det har et tungt lønnsbudsjett. Forbundet er helt avhengig av helhetlig styring hvis økonomien skal gå i land. Da er erfaring fra organisasjonen meget viktig. Dermed teller kontakflata med miljøet på Youngstorget – Landsbanken, Samvirke, A-pressa, LO osv., samt til hele organisasjonen ute i landet. Personalpolitikken i huset er også viktig, men der blir vedkommende tross alt ikke alene. Hensynet til disse momentene gjorde at Nilsen havnet på Arvid Øygård. Øygård har vært leder for sin avdeling i Nordland i 8 år. Han har 4 perioder i forbundsstyret der han har gjort en meget god jobb med spesiell interesse for forbundets økonomi. Han er styreleder i lokalavisa, medlem av bedriftsforsamlinga for A-pressa, og har også lang fartstid i arbeidsmiljøutvalget i Nordland fylke. Dessuten har han lang lokalpolitisk erfaring. Om Ola Tuven nå går ut, vil forbundet i Møllergata ikke lenger ha noen fra nord for Dovre. Nilsen mente også dette burde vektlegges på lengre sikt.

Sigfred Pedersen, avd. 12 Telemark, hadde venta en enstemmig innstilling fra valgkomiteen. Etter ei uke på landsmøtet kjenner begge de 2 kandidatene til hovedkassererstillingen. Dette er et valg, ingen ansettelse. Ved ansettelse vil det foreligge en rekke dokumenter som forteller om kandidatens kvalifikasjoner. Ved valg er det mer snakk om tro og meninger. Begge mener vi er kvalifisert for jobben. Ute i avdelingene har dette vært behørig diskutert før landsmøtet. Pedersen ba avd. 12 stå fast på det de var blitt enige om.

Stein Åros, Landsstyret, sa det var et «must» for et fagforbund å ha flere dyktige kandidater å velge mellom. Dette er virkelig demo-

krati, det vi nå gjør. Mange som sitter i salen er sikkert selv valgt gjennom kampvoltering, og representerer flertallet her på landsmøtet, mens mindretallet sitter hjemme og følger med i det som skjer. At det blir kampvoltering her viser at det fortsatt er stor interesse for å gjøre en god jobb i Møllergata.

Han ville veldig sterkt anbefale Ole Jarl Madland, som hadde dokumentert stor kompetanse og kapasitet og nedlagt et enormt arbeid som leder for landets største klubb ved NC. – Dette vervet har han greid på en forbilledlig måte og har markert seg både som klubbleder og i politisk lobby-arbeid, sa Åros. I tillegg har han hatt kapasitet til å gjøre et stort arbeid både i avdelingen og i Landsstyret.

Han var klar over likestillingsaspektet, men ba Landsmøtet ikke se bort fra erfaring. Det var erfaring det var behov for. Det ville bli lettere å forklare medlemmene at Landsmøtet hadde valgt på bakgrunn av kompetanse og erfaring – ikke kjønn. Hans avdeling kunne ha fremmet egen kandidat fra bergindustrien, men fant at Ole Jarl var en som kunne løse oppgaven på en utmerket måte.

Tor Øyvind Ljosland, avd. 7, fikk ordet til forretningsordenen. Det var lagt ut en tilleggsliste til innstillingen, og den hadde bord nr. 13 ikke fått.

Det ble så en kort pause slik at sekretariatet fikk delt ut lister til dem som ikke hadde fått.

Arne Jagedal, avd. 6, ville ikke stå på talerstolen og si at den ene kandidaten var bedre enn den andre, men han ville si noe om den erfaring han hadde tilegnet seg. Da gikk han 14 år tilbake i tiden, da han jobbet på et stort anlegg. Bransjen hadde et kjempfall i markedet på nær 50 prosent, og arbeidsledigheten spredte seg. Da fikk man oppleve at de konkurrerende bedrifter måtte begynne å samarbeide. Det var en ny situasjon – ikke slik som før, at når man sluttet ett sted var det å pakke sakene og begynte et annet sted. Da opplevde man en tøff tid og en helt ny situasjon – noe som gjorde tillitsmannsjobben ekstra krevende. Den tillitsvalgte var Jens Haverstad, som løste oppgaven med kløkt og samvittighet. – Og makten til samarbeidsevne skal en lete lenge etter, sa Jagedal. Den mannen må ha evner og holdninger som det er skikkelig godt å ha i det vervet det her er snakk om.

– Verdsett slike evner og stem på Haverstad, oppfordret han.

Dirigenten opplyste at ytterligere 12 talere hadde tegnet seg, men ville foreløpig ikke foreslå nedsatt taletid.

Bjørn Enge, avd. 18, sa at han for ganske mange år siden hadde nevnt for noen i administrasjonen at en av karene på arbeidsplassen var et stort talent. Dette talentet hadde siden utviklet seg gjennom flere tillitsverv og han ledet i dag Norges antakelig største klubb ved Norwegian Contractors. Han har vært med i styret i avdelingen og vært leder der også, et verv han måtte si fra seg på grunn av stort arbeid ved NC-klubben. Han har sittet 4 år i Forbundsstyret.

– Jeg snakker om Ole Jarl Madland. Som heltidstillitsvalgt i en klubb med nærmere 2000 medlemmer er han også blitt vant til å håndtere en økonomi som dreier seg om millionbeløp. Ole Jarl har i forbindelse med sitt tillitsverv kontakter på både lokal- og rikspolitisk plan og i departementet, sa Enge og pekte på at han som tillitsvalgt har arbeidet ikke bare for anlegg men for et vell av yrkesgrupper, idet klubben er organisert etter industrimodellen.

Bjørn Fjukstad, Landsstyret, mente at delt innstilling fra valgkomiteen tydet på at det var sterke kandidater å velge mellom. Det var trolig at det også ville bli en jevn avstemning, og han ville anmode om skriftlig avstemning på administrasjonen.

Bård Kristensen, avd. 4, slo fast at Arvid Øygård var avdelingens kandidat til stillingen som hovedkasserer.

De mange oppgavene Arvid Øygård hadde fått, hadde han løst på en utmerket måte, med stor arbeidskapasitet. Det hadde vel også landsstyret registrert siden det var enstemmig innstilling der. – Vi i Nordland synes også det er viktig at den nordlige landsdelen blir representert i administrasjonen, sa han, og mente at Arvid både var sta og pågående og det var positive egenskaper i denne sammenheng. Det var også et spørsmål om tillit og Arvid hadde avd. 4's tillit, og åpenbart også administrasjonens. Et nei til Arvid ville derfor også være et nei til forbundsledelsen og dens vurdering.

Magne Berg, Landsstyret, slo fast at det å velge forbundets fremste tillitsvalgte var viktigste sak på landsmøtet. Vervet som hovedkasserer krever allsidighet og erfaring, og det har Arvid Øygård, ved siden av mange andre sider som det er behov for.

Berg hadde deltatt sammen med Øygård i forhandlingsutvalg og var imponert av hans kapasitet og engasjement. Han har også

arbeidet mange år nært opp til forbundets administrasjon, sa Berg, og anbefalte landsmøtet å velge Øygård.

Agnar Kvernmo, avd. 27, var vonbroten over enkelte representanter i salen som buet da forbundslederen snakket for enkelte kandidater. – Skal det være pøbler i denne salen? La oss ta hensyn til hverandre på dette landsmøtet, som har vært så fint, sa han, og varslet at han ville komme tilbake senere med forslag under valgene.

Konrad Ulvatn, avd. 6, representerte mindretallet i valgkomiteens delte innstilling på hovedkasserer og begrunnet sitt syn. Han konstaterte at det var to vel kvalifiserte kandidater til vervet som hovedkasserer, men et valg måtte foretas. Når hans valg falt på Arvid Øygård hadde det sin bakgrunn i hans kjennskap til Øygårds innsats og arbeidsevne, og det måtte bli noe repetisjon med å ramse opp hans gode egenskaper, slik han hadde sett gjennom en årrekke i fagforening og jobb. Tidligere landsmøter hadde valgt Arvid Øygård til Forbundsstyret gang etter gang, det var også en anbefaling. Selv kjente han Øygård fra egen avdeling og fra tariffråd og forhandlingsutvalg, der han har gjort en kjempejobb og tatt skikkelig tak for vegarbeiderne. I jobben som verneombud markerte han seg skikkelig også på landsbasis.

– Blant mange dyktige fagforeningsfolk rager han høyt opp. En kapasitet som forbundet trenger i en meget turbulent tid.

Thorbjørg Johansen, avd. 2, sa at med all mulig respekt for Madland, som sikkert er en dyktig mann, så er min kandidat en kvinne. Hun visste Erna Lia var den beste til jobben. Skulle hun regne opp alle Ernas gode egenskaper, ville landsmøtet bli sittende ut dagen. Hun tok de viktigste: Brei erfaring fra organisasjonsarbeid, god innsats i Ren Utvikling, kontakt med arbeidsgiversiden der hun nyter respekt, noe som er viktig i en slik stilling. Hun vet å bruke kommuner såvel som departementer. Hun er samarbeidsvillig, men vet hva hun står for. Hun vet å få retten på sin side og gir seg ikke, har selvtillit, er uredd og stiller opp mot de største.

Rolf Sandberg, avd. 1 Buskerud, ville på vegne av avdelingen forsvare kandidaturet til Jens Haverstad. Valget er vanskelig, for begge kandidater er vel kvalifisert. Selv hadde han samarbeidet med Jens, og hadde bare godt å si om måten han har skjøttet sitt arbeid på. Dessuten er han den yngste kandidaten. Jens har vært

anleggsarbeider, RVO-er, distriktssekretær i Buskerud, sitter i Landsstyret, har vist iver i faglig arbeid. Han er systematisk, ryddig som person, står støtt på egne bein, nøytral og balansert når det kreves, og har et åpent sinnelag. Han er samarbeidets og godviljens mann, noe som er spesielt viktige egenskaper for en personalleder.

Kjell Svendsrud, avd. 36 Oppland, forsto det godt når det fra valgkomiteen ble sagt at valget var vanskelig, ut fra de kvaliteter begge kandidatene har. Men han var litt betenkt over det som var blitt sagt om å ha respekt for forbundets ledelse. Selv hadde han det i rikt monn, og også for begge kandidater. Når han ville støtte Jens Haverstad, var det ut fra den kontakt han i egenskap av hovedtillitsvalgt i avd. 36 Oppland hadde hatt med denne kandidaten. Han støttet ham også ut fra alminnelig høflighet, men først og fremst ut fra den respekt han hadde for Jens og den jobben han hadde gjort uansett sektor.

Kjell Borglund, avd. 36 Oppland, sa at forbundets leder alt hadde tatt sitt valg, noe som var helt OK. Dette skal vi alle gjøre, og ingen har mer enn en stemme. Det er ikke enkelt å skille de to etter kvalifikasjoner. Jens har kvalifikasjoner i massevis. Han støttet flertallet i valgkomiteen.

Inger Lam, avd. 1 Buskerud, sa at Landsmøtet må bruke hodet nå. Nå, jenter, nå gjelder det å vise solidaritet og at vi mener noe med det vi vedtok i renhold. Stem på Erna!

Distriktssekretær *Hilmar Ødegården*, avd. 1 Buskerud, hadde full respekt for forbundets ledelse. NAF har lange tradisjoner med demokratiske valg av sine fremste tillitsfolk. Han måtte nok si at delegatene gjennom forbundsledelsens handlemåte var stilt under et visst press. Og når Bård Kristensen gikk på talerstolen og sa at det ville stå på tillit til forbundsledelsen etter hvilken kandidat man stemte på, da syntes han det var å gå vel langt. Han var glad for å ha retten til å gå på talerstolen og si nettopp det. Han hadde ikke noe å føye til på lista over gode egenskaper hos kandidatene, men hadde selv gode erfaringer gjennom samarbeid med Jens Haverstad, og oppfordret Landsmøtet til å støtte han.

Bjørn Tiller, Forbundsstyret, syntes man var heldig som hadde to gode kandidater å velge mellom, selv om det førte til valgets kval. Begge er meget kompetente, slik han kjente dem. Forbundets beste

omfatter helheten, inkludert kjennskap til klubber og avdelinger ute. Jens har gått hele organisasjonsveien og alle ledd, han har en bred plattform og er en omgjengelig og balansert kar. Det måtte derfor bli han, etter nøye vurdering. – Og kjære Arnfinn og administrasjonen for øvrig – ikke still dere slik at dere ikke kan ta imot den hovedkasserer Landsmøtet gir dere, sa han.

Ola Tuven sa at alle har rett og plikt til å ta et selvstendig valg, det gjelder også forbundets administrasjon. Han ba om å bli trodd på at det var en helhetsvurdering som lå til grunn for administrasjonens syn. Dette går ikke på personer sånn sett, men på en totalvurdering.

Bjarne Jørgensen, avd. 4 Nordland, fastslo at det meste allerede var sagt i denne debatten. Han trodde nok at Arvid Øygård ble ganske forbausa når han hørte at han støttet hans kandidatur, for de to hadde vært uenige om det meste i avd. 4. Men det skulle Arvid ha, at som formann i avdelingen hadde han gjort en god og ryddig jobb. Når noen sa at de stemte for en kandidat for å være høflig var han ikke med. Selv hadde han ikke kommet på landsmøtet for å være høflig. Og når noen sa at det gjaldt å bruke hodet, følte han det som han kanskje hadde brukt det litt for mye i går, med henvisning til landsmøtefesten.

Magnar Karlsen, avd. 2 Oslo/Akershus, sa at når avdelingen gikk inn for Erna Lia som saksbehandler, var det etter meget nøye vurdering. Det var et nåløye hun hadde kommet gjennom. Oppgavene hennes i avdelingen hadde hun utført på en utmerket måte, og hun hadde kunnskaper og bred erfaring.

Assar Høgås, avd. 4 Nordland, hadde noen betraktninger til saksbehandlerstillingen. Selv representerer han bergverk, som var sammenslått med skifer og mineral i perioden. Disse gruppene har hatt et lite «drawback» når det gjelder saksbehandling. Det var ikke hans tanke å gå inn på kandidatenes kvalifikasjoner, der var det meste sagt. Men han ville presisere at det skulle betydelig med erfaring til for å kunne håndtere interessene til de gruppene han hadde nevnt på en god måte. I dette miljøet har Ole Jarl full støtte.

Harald Nordvik, avd. 6 Hordaland, sa at vi som ikke er så bevandret i korridorene har nå hørt om en mann vi ikke har sett. Det blir en slags blankoavstemning.

Kjell Sagstad, avd. 6 Hordaland, sa det var kommet mange gode ord om alle kandidater. For han var det viktig at det var enstemmighet i administrasjonen på hovedkasserer. Selv kjente han ikke kandidatene, så han var avhengig av å lytte etter hva de sa som kjente dem, og ta et valg ut fra det. Av kandidatene til saksbehandler kjente han den ene meget godt, men der var det uenighet i administrasjonen. Det tok han til etterretning. Han hadde ennå ikke registrert at Ole Jarl ikke hadde gjort en god jobb, og ba om støtte til denne kandidaten.

Jan Klemetsen, avd. 2 Oslo/Akershus, mente en totalvurdering gjorde Erna Lia til den beste kandidaten.

Odd Nygård, avd. 18 Rogaland, støttet Arvid Øygård, bl.a. av hensyn til geografisk balanse.

Forretningsfører *Edmund Langnes*, avd. 220, kunne ikke uttale seg om Jens, da han ikke kjente ham. I løpet av 2 år i forbundsstyret hadde han lært Arvid Øygård å kjenne som en som utmerket seg i det forumet. Han stilte gode og grundige spørsmål, ikke minst innen økonomien, noe Ola Tuven hadde fått merke. Han hadde også velfunderte meninger om mange saker. Han anbefalte Arvid.

Dirigenten fastslo at debatten var avsluttet, og at Landsmøtet gikk til votering. Det ville bli skriftlig votering på de punkter hvor det var doble kandidater. Landsmøtet sluttet seg til denne framgangsmåten.

Valg

Forbundsleder Arnfinn Nilsen – enstemmig valgt (stående akklamasjon).

Nestleder Anders B. Rodal – enstemmig valgt (akklamasjon).

Dirigenten fastslo at det var to kandidater til neste post – hovedkasserer, og orienterte om framgangsmåten for skriftlig votering. Stemmeberettigede var valgte representanter samt Landsstyret, til sammen 253 stemmeberettigede. 3 permisjonssøknader ble innvilget.

Votering:

Jens Haverstad valgt til ny hovedkasserer med 153 stemmer, mot 100 stemmer for *Arvid Øygård* (stående akklamasjon).

Jens Haverstad fikk ordet og sa tusen takk for tilliten. På en avslutningskveld på Sørmarka hadde han en gang fått overrakt diplom med påskriften «Roens mester», men akkurat nå var det ikke så lett å beholde roen. Han takket igjen og håpet på et godt og fruktbart samarbeid både med avdelingene og i Møllergata 3.

Toralf Årdal, *Sven Pettersen*, *Kjell Holst* og *Ruth Samuelsen* ble så alle enstemmig valgt, med applaus.

Skriftlig avstemning

Det ble så skriftlig avstemning på kandidatene Erna Lia og Ole Jarl Madland.

Resultat:

Erna Lia ble valgt med 138 stemmer mot 117 for *Ole Jarl Madland*.

FORBUNDSSTYRET

Dirigenten så på klokka og foreslo at man fortsatte møtet og droppet lunsjpause, noe salen sluttet seg til.

Representanter

Samtlige representanter til Forbundsstyret ble enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Vararepresentanter

Åse Ommundsen, avd. 18, gjorde oppmerksom på at *Alfred Pape* tilhørte Rogaland og ikke Agder, som det sto på lista.

Snorre Bragstad, avd. 23, foreslo *Magne Berg* i stedet for *Odd E. Lyngås* og ville foreslå *Lyngås* til Landsstyret i stedet.

Votering:

Odd E. Lyngås ble valgt.

De øvrige vararepresentanter ble enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

LANDSSTYRET

Jan. H. Pettersen, avd. 4, foreslo *Jan Rivenes* i stedet for *Elisabeth Haaversen*.

Elisabeth Haaversen ble valgt.

De øvrige ble enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Endring

Valgkomiteens leder fikk ordet og innkalte valgkomiteen til et møte umiddelbart. Erna Lia var nå valgt inn i administrasjonen og siden hun deler postkasse med den kandidaten valgkomiteen hadde forslått til leder av kontrollkomiteen, måtte det foretas en endring.

Klokka var nå blitt 13.40 og det ble en pause til kl. 13.50.

KONTROLLNEMNDA

Valgkomiteens leder sa at komiteen syntes det var viktig å finne en dyktig leder til kontrollnemnda og hadde derfor foreslått Dyrge gjenvalgt, men på grunn av det hun tidligere hadde redegjort for hadde komiteen funnet fram til en annen dyktig leder, og foreslo Arvid Øygård.

Det var ellers blitt snakk om at Anita Grimsrud ikke kunne velges fordi hun var gått ut av aktivt arbeid. Hun er imidlertid medlem og redaksjonskomiteen mente det ikke var et krav om at medlem i kontrollkomiteen skulle være yrkesaktiv.

Etter at *dirigenten* hadde kommet med den praktiske opplysning at flybillettene ikke kunne byttes, og referert en permisjonssøknad som ble innvilget, gikk man over til avstemningen.

Votering:

Arvid Øygård ble enstemmig valgt som leder av kontrollnemnda. Bjørn Tiller ble enstemmig valgt.

En fikk ordet til forretningsordenen og pekte på vedtak som var gjort, slik at det var vedtektsfestet at medlemmer av kontrollnemnda måtte være yrkesaktive. Det var derfor galt å velge Anita Grimsrud.

Dirigenten ba valgkomiteen vurdere på nytt om det var i strid med vedtektene, mens landsmøtet gikk videre med de øvrige valgene.

Vararepresentanter

Vararepresentantene til kontrollnemnda ble enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

STATSTJENESTEMANNSKARTELLETS REPRESENTANTSKAP

Dirigenten fikk landsmøtets godkjenning til å foreta avstemning på alle kandidatene under ett – og de ble enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Vararepresentanter:

Enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

LANDSORGANISASJONENS REPRESENTANTSKAP

Representanter og vararepresentanter ble enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

TARIFFRÅDENE

Bergindustrien

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Asfalt

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Vaktsektoren

Trond Ullenes, avd. 18, foreslo Jan Rivenes i stedet for Randi Bakkerud.

Randi Bakkerud ble valgt og de øvrige representanter og vararepresentanter ble enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Maskin

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Bom- og bruvakter

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Private anlegg

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Brakkebetjeningen – Private anlegg

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Statnett

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Kraftlinjefirmaer

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Renhold

Representanter og vararepresentanter enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Vegsektoren

NVEs forbygningsanlegg
Odd Olsen, Landsstyret, foreslo Torbjørn Mortensen i stedet for seg selv.

Ronald Breivik, avd. 4, gjorde oppmerksom på at da avdelingen fremmet forslag til tariffrådet var det usikkert med Arvid Øygård siden han var kandidat til hovedkasserervervet. Dette var nå avklart, og avdelingen foreslo nå Arvid Øygård, med Breivik som vararepresentant.

Dirigenten konstaterte at Odd Olsen og Breivik hadde trukket sitt kandidatur.

Arvid Øygård og Torbjørn Mortensen ble deretter enstemmig valgt.

De øvrige ble også enstemmig valgt, i samsvar med redaksjonskomiteens innstilling.

Kontoransatte veg

Enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Forbygningsanlegg

Enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Brakkepersonell

Enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Kystverket

Edmond Jensen, avd. 4, gjorde oppmerksom på at det var feil i lista når det gjaldt brakkepersonell. De to som er foreslått er gått ut av aktiv tjeneste og Kystverket har ikke lenger brakkepersonell.

Innstillingen på brakkepersonell ble så strøket.

Representanter og vararepresentanter ble enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Oppsynsmenn

Enstemmig valgt i samsvar med valgkomiteens innstilling.

Landsmøtet gikk tilbake til behandling av Kontrollnemnda. Valgkomiteens leder Liv-Marit Moland Olsen beklaget misforståelsen som var oppstått, men som de fleste vel hadde registrert, hadde valgkomiteens medlemmer vært ute av salen mesteparten av tida. Valgkomiteen innstilte enstemmig på Randi Sivertsen, avd. 2 Oslo/Akershus, i stedet for Anita Grimsrud som ikke var valgbar.

Votering:

Randi Sivertsen enstemmig valgt.

AVSLUTNING

Dirigenten konstaterte at landsmøtet dermed var kommet fram til avslutningen. Personlig pleide han vanligvis å si noen ord ved slike anledninger. Nå skulle han være meget kort på grunn av tida: – Dette har vore steikande morro, gi dere sjøl en applaus, sa han, og takket også på vegne av sekretariat og dirigentbord for øvrig. Dermed ga han ordet til forbundsleder Arnfinn Nilsen.

Arnfinn Nilsen ba om at Forbundsstyret fikk fullmakt til å godkjenne protokollen fra dagens møte. Han ville nå gi ordet til Kjell Boström fra Gruveinternasjonalen, som ville takke på vegne av innenlandske og utenlandske gjester.

Kjell Boström syntes det hadde vært en stor glede å få følge landsmøtet, både som representant for det svenske Metallarbeiderforbundet, og for Gruveinternasjonalen. Som kjent gikk de svenske gruvearbeiderne sammen med Metallarbeiderforbundet i 1993/94, men det har hele tida vært forutsetningen at det nære samarbeid

det med Arbeidsmandsforbundet skulle fortsette. Behovet for faglig solidaritet over landegrensene er åpenbart. Vi må ikke la markedet og kapitalen styre utviklingen og vår framtid. Vi må ha aktiv solidaritet uansett hvor undertrykking forekommer. Et bevis på at det gir resultater er støtten til våre kamerater i Sør-Afrika, som nå lever i et fritt og demokratisk samfunn. Behandlingen av handlingsprogrammet i går viste at NAF vil fortsette å utvikle det internasjonale samarbeidet.

Samarbeidet og utviklingen av organisasjonen må fortsette også på det internasjonale plan, som på det nasjonale. Det er lagt fram et forslag til sammenslutning av Gruveinternasjonalen og Kjemiinternasjonalen som skal behandles på kongressene i høst, og høyst sannsynlig vil det være en ny internasjonale fra årsskiftet.

Boström ønsket NAF framgang i de kommende 100 år og etter det, og framførte en varm takk for å ha fått lov til å gjeste landsmøtet og for gjestfriheten som var vist i løpet av uka. Han overleverte det svenske Metallarbeiderforbundets vimpel til NAF v/Arnfinn Nilsen (applaus).

Arnfinn Nilsen takket og ba Boström ta med hilsener hjem til sitt forbund, og lovte å finne en fin plass til vimpelen. Selv hadde han gjort en tabbe på søndag, kanskje ikke den eneste i løpet av landsmøtet, men han hadde glemte å gjøre oppmerksom på at det var 2 tidligere forbundsledere og en tidligere hovedkasserer til stede og fulgte landsmøtet. Det var Øystein Larsen, Ludvig Vangsmo og Harald Øveraas. Han rettet en varm takk til de tre for å ha fulgt landsmøtet med stor interesse.

Så til selve møtet. Han håpet at han ikke ble misforstått eller at dette ble tatt som en refs når han sa det han nå skulle si. Men han håpet delegatene tok det med hjem til sine avdelinger. De veteranene som bygget våre organisasjoner som verktøy for medlemmene var veldig flinke. Men det var umulig å bygge dem slik at fullt demokrati ble tatt vare på hele veien – de måtte bygge på representasjon som ellers i samfunnet. Nilsen hadde vært i nærheten av en relativt tykk protokoll som viste at avdelinger hadde hatt møter sammen. Dette er ikke vedtektsfestet behandlingsmåte. Hvis dette skulle utarte slik at resten av avdelingene måtte gi seg på det samme, ville et landsmøte ha liten vits. Men enda verre – de organisasjoner som veteranene bygget som tjenlige redskaper for å utvikle enhetlig opptreden ville ikke lenger greie dette. Han var overbevist om at alle var klar over hva han nå siktet til.

Selve landsmøtet syntes han hadde vært veldig flott. Det hadde

vært god takhøyde på debattene, og saklighetsnivå og kunnskaper var det ingenting i veien med. Tilbakemeldingen fra innledere utenfra var at de var imponerte. Sjøl om vi fortsatt er grovarbeidere, viser dette at vi også har taket på administrasjon, og det skal vi ivareta, det er viktig for å kunne oppnå noe.

Om valgene sa Nilsen at som fortsatt leder var det hans oppgave å takke landsmøtet for tilliten, både på vegne av seg selv og de øvrige valgte inkludert de 2 nyvalgte. Kampvoteringer er ikke noe nytt, selv hørte han til de som både hadde tapt og vunnet slike. Det viktigste er at dette aldri har hatt noen betydning for den mottakelse de valgte har fått i forbundet etterpå, og slik skal det selvsagt fortsatt være. Vi vil etter beste evne rettlede og hjelpe de nye inn i jobben, sa Nilsen. Han håpet at Ola Tuven ble med enda en stund, for at Jens Haverstad skulle få en myk start.

Nilsen nevnte verdien av å ha korps som turnerer et landsmøte. Det gjelder dirigenter, sekretærer, komiteer. Han rettet en spesiell takk til valgkomiteen, som hadde hatt særlig mye å gjøre. Så var han kommet fram til punktet blomsteroverrekkelser, men før det hadde Ola Tuven som avtroppende hovedkasserer bedt om å få si noen få ord. Han ville nå forlate landsmøtet som aktiv delegat, neste gang var han forhåpentlig å finne blant pensjonistene. Han kunne sagt mye til Ola, men tida tillot ikke noen utskielser, det fikk man se på seinere i forbundet. Ola hadde gjort en fin innsats for forbundet, han hadde vært flinkere med penger enn mange av delegatene hadde satt pris på!

Ola Tuven ville takke litt, først og fremst de i Møllergt. 3 som han hadde samarbeidet nært med, samt forbundsstyre og landsstyre. Han syntes han hadde hatt et fint og konstruktivt samarbeid, selv om det ligger i sakens natur at en hovedkasserer ikke kan bli den mest populære. Også her på landsmøtet var han blitt nødt til å si «Hør her» et par ganger. Han følte at han gikk ut med rak rygg og uten altfor mange riper i lakken (Stående applaus).

Arnfinn Nilsen hadde nå kommet til blomsteroverrekkelsene, som gikk til sekretærer, dirigenter og avtroppende medlemmer av forbundsstyre og landsstyre. Følgende ble takket med blomster:

Dirigenter: Arvid Øygård
Jens Tveit Aga
Elisabeth Haaversen

Sekretærer Per Ingebrigtsen
Inger Bendiksen
Per Ørnulf Andersen
Wenche Iversen

Forbundsstyret: Ola Tuven
Bjørn Tiller
Ole Jarl Madland
Liv-Marit Moland Olsen
Arvid Øygård
Johan Klunderud

Landsstyret: Odd Olsen
Endre Øygarden
Jan Magne Storå
Jan Rivenes
Per Wicken
Tom Pedersen
Jens Haverstad
Ståle Sønsteli
Lillian Olsen
Nelly Thorsnes
Maria Fossum
Helene Granbo

Alle ble stilt opp til fotografering for fagbladet. Arnfinn Nilsen takket også funksjonærene på «bakrommet». Uten dem hadde det ikke vært mulig å gjennomføre ett eneste møte (akklamasjon). Dermed ønsket han vel hjem, og hevet Norsk Arbeidsmandsforbunds 33. landsmøte fredag 12. mai 1995 kl. 14.30.

Landsmøtet avsluttet med å synge Internasjonalen.

Deltakerliste

Forbundets administrasjon

Leder:	Arnfinn Nilsen
Nestleder/seksjonsleder:	Anders B. Rodal
Hovedkasserer:	Ola Tuven
Seksjonsleder:	Toralf Årdal
Sekretær:	Sven Pettersen
Sekretær:	Ruth Samuelsen
Sekretær:	Kjell Holst
Sekretær:	Oddbjørn Nilsen
Sekretær:	Kirsti Kolaas
Redaktør:	Odd Arne Olafsen

Forbundsstyret

Arnfinn Nilsen
Anders B. Rodal
Ola Tuven
Toralf Årdal
Ruth Samuelsen
Ingvald Almklov
Bjørn Tiller
Ole Jarl Madland
Liv-Marit Moland Olsen
Oddveig Frisli
Liljan Larsen
Arvid Øygård
Johan Klunderud

De ansattes representant:
Anita Skudal

Kontrollnemnda:

John O. Grave
Arvid Dyrge
Randi Sivertsen

Revisor

Eva Grønstad

Landsstyret

Magne Berg
Odd Olsen
Jens Tveit Aga
Endre Øygarden
Jan Magne Storå
Bjørn Fjukstad
Stein Åros
Jan Rivenes
Per Wicken
Tom Pedersen
Jens Haverstad
Ståle Sønsteli
Lillian Olsen
Nelly Thorsnes
Inger Bendiksen
Maria Fossum, forfall
Helene Granbo
Kjell G. Ludvigsen

Distriktssekretærer

Avd. 1 Hilmar Ødegården
Avd. 2 Alex Jessen
Avd. 2 Jørn Kleppe
Avd. 3 Per Ørnulf Andersen
Avd. 4 Per Ingebrigtsen
Avd. 6 Magny Hansen
Avd. 7 Øystein Hagen
Avd. 8 Ingrid Johansen
Avd. 11 Wenche Iversen
Avd. 12 Helge Olsen
Avd. 13 Olav Lund
Avd. 17 Odd Skum
Avd. 18 Åse Ommundsen
Avd. 27 Åge Seppola

Forretningsfører

Avd. 220 Edmund Langnes

Landsmøtets representanter

A = Statens anlegg. B = Bergverk. C = Vakt. D = Diverse.
E = Maskinentreprenører. F = Vaktmester. G = Parkeringsvakter.
H = Kystverket. K = Statnett (overføringsanlegg – Avd. 220).
L = Bru/bomvakt. N = Forbygning. O = Mast og linje.
P = Private anlegg (også grunnboring). R = Renhold (spesialrenhold).
T = Asfalt. V = Vei. W = Skadedyr/skadesanering.

Avd. 1 Buskerud

Repr. nr.	Faggruppe
1. Rolf Sandberg	V
2. Lars Tveiten	V
3. Grete I. Åsen	C
4. Johnny Myrvold	P
5. Signe Handberg	R
6. Inger Lam	R
7. Alf Gullen	E
8. Asbjørn Grøslund	D
9. Ellinor Myrann	R

Avd. 2 Oslo/Akershus

10. Roar Renshusløyken	B
11. Børre Vedam	C
12. Daniel Skoglund	C
13. Trond Karlsen	C
14. Jan Klemetsen	C
15. Otto Øvergård	C
16. John Thue	C
17. Marianne Halsnes	C
18. Liv Rieser	C
19. Synnøve Granheim	C
20. Jørn Karlsen	D
21. Petter Foss	E
22. Ingen representant	O
23. Øivind Høgmo	P
24. Rune Dale	P

25. Ole Kristoffersen	P
26. Ingjard Berg	P
27. Arne Eriksrød	R
28. Bjørg Andersen	R
29. Hanne Pedersen	R
30. Erna Lia	R
31. Kjell Ludvigsen	R
32. Reidun Thorstensen	R
33. Inger Johanne Sâtvedt	R
34. Gerd Hansen	R
35. Thorbjørg Johansen	R
36. Ruth Haugnes	R
37. Magnar Karlsen	T
38. Jens P. Hermansen	V
39. Thomas Kjølén	V
40. Per Ole Stenberg	V

Avd. 3 Møre og Romsdal

41. Tore Andersen	V
42. Paul Hjeltnes	V
43. Stig Rusten	B
44. Rolf Feltstykket	B
45. Marry-Janne Kolberg	R
46. Sigrid Skuggen	R
47. Karl S. Olsen	H
48. Nils Graskopf	E
49. Arild Paulsen	P
50. Frits Gravrok	O
51. Odd Ketil Enebakk	T
52. Solveig Helseth	C
53. Martin Rimstad	V

Avd. 4 Nordland

54. Ronald Breivik	V
55. Roy Kato Lorentsen	V
56. Heidi Therese Viberg	V
57. Eldbjørg Klimpen	R
58. Sissel Jensen	R
59. Sonja Pedersen	R
60. Magnhild Solstad	A
61. Trygve Fosse	A
62. Martin Skårstad	E
63. Leif A. Nilsen	E

64. Assar Høgås	B
65. Bård Kristensen	P
66. Edmond Jensen	H
67. Hermod Amundsen	B
68. Jan H. Petersen	C
69. Bjarne Jørgensen	T
70. Øystein Mediå	P

Avd. 6. Hordaland

71. Willy Sivertsen	R
72. Signe Dale	R
73. Aslaug Eilertsen - innvilget permisjon til 8. mai	R
74. Marit Hilton	R
75. Ingrid Gulbrandsøy	R
76. Solfrid Irene Johnsen	R
77. Bjørg Røyrbotten	R
78. Barne Ekren - innvilget permisjon til 8. mai	O
79. Gudmund K. Selvåg	L
80. Alfred Håkonshellen	H
81. Christian Hermansen	B
82. Svein Holdhus	P
83. Truls Strand Nilsen	P
84. Ivan Hellesø	P
85. Kirsten Solberg	P
86. Frøydis Fjellhaugen - innvilget permisjon til 8. mai	P
87. Anne M. Kristensen	P
88. Sigrid M. Sæterhaug	P
89. Kjell Trengereid	P
90. Kjell Sagstad - innvilget permisjon til 8. mai	P
91. Arne Jagedal	P
92. Jørn Ommedal	P
93. Odd Ottosen	V
94. Harald Nordvik	V
95. Konrad Ulvatn	V
96. Helge Haukeland	V
97. Arne Eide	V
98. Knut Jarle Rødseth	V
99. Lars Ekholst	C
100. Arvid Sunde	C

Avd. 7 Agder

101. Arve Larsen	B
102. Elisabeth Haaversen	C

103. Oddvar T. Guttormsen	P
104. Bente Jørgensen	R
105. Per Ottesen	R
106. Gunda Eidet	R
107. Steinar Sandberg	E
108. Tor Øyvind Ljosland	V
109. Jens M. Lindland	V

Avd. 8 Sør-Trøndelag

110. Sverre Valseth	V
111. Olav Lien	V
112. Asle Morkemo	V
113. Else Øien	R
114. Tora Pedersen	R
115. Eva Jenssen	R
116. Anders Lefstad	E
117. Roger Stenersen	T
118. Audun Bjørnerås	L
119. Kjell Dahl	B
120. Sverre Strand	B
121. Geir Stendahl	C

Avd. 9 Nordens Klippe

122. Pål Fløtten	B
123. Jan Antonsen	B
124. Svein Larsen	B
125. Runar Sjøstad	B
126. Ingen representant	B

Avd. 10 Sulitjelma

127. Per Gunnar Skotåm	B
------------------------------	---

Avd. 11 Øst/Vestfold

128. Gro Belsvik	C
129. Leif Hammersborg	T
130. Ragnar Haugen	E
131. Hans Thv. Kittelsen	V
132. Bjørn Sørli	V
133. Kjell A. Kolden	V
134. Kjell Hammersborg	V
135. Aldis Segerstrøm	R

136. Beathe Pettersen	R
137. Steve Mutch	R
138. Birgith Baltzersen	R

Avd. 12 Telemark

139. Halvor Landsverk	V
140. Hanne Herum	V
141. Sigfred Pedersen	P
142. Alf Reiss	C
143. Reidar Solvang	E
144. Vivi Jette Moen	R
145. Kari Engan	R
146. Aud Eklund	R

Avd. 13 Hedmark

147. Magne Brekken	B
148. Randi Bakkerud	C
149. Per Havik	E
150. Olga Marie Fjeld	R
151. Anita Trontveit	R
152. Jon Berger	V
153. Åge Kristiansen	V
154. Odd Karsten Søgård	V

Avd. 17 Finnmark

155. Ivar Olsen	V
156. Torbjørn Mortensen	V
157. Oddvar Ongamo	V
158. Jarle Johansen	B
159. Hans P. Solberg	B
160. Birgit Lyngen	R
161. Willy Selfors	C

Avd. 18 Rogaland

162. Per Thomas Moseng	C
163. Trond Ullenes	C
164. Marita Bergsten	C
165. Kristian Aske	L
166. Odd Nygård	B
167. Svein Kåre Berget	B
168. Anne Karin Johannessen	R
169. Sissel Tønnesen	R
170. Liv Matre	R

171. Astrid Tvedt	R
172. Svein Iversen	R
173. Kjell E. Tronstad	V
174. Endre Kulleseid	V
175. Kjell Sandvik	V
176. Kristoffer Skjørestad	V
177. Ernst Ditløvsen	D
178. Einar Tjosevik	P
179. Bjørn Enge	P
180. Kåre Blix - innvilget permisjon til 8. mai	P
181. Rolf Wathne	P
182. Mats Idland	P
183. Olav Johan Berge	P
184. Alfred Pape	P
185. Karl Stokka	P
186. Gunnar Omland	P

Avd. 22 Sogn og Fjordane

187. Oddvar Lundheim	V
188. Ottar Nygård	V
189. Jarle Dalberg	V
190. Frank Hessevik	B
191. Jorunn Grønnevik	C

Avd. 23 Nord-Trøndelag

192. Odd E. Lyngås	V
193. Sten Abrahamsen	V
194. Knut Bakkeslett	N
195. Anne Brit Raaen	R
196. Doris Nykvist	R
197. Jo-Geir Eklo	R
198. Ketil Fiskum	B
199. Odd Joar Hjelde	B
200. Hans Jarle Stein	E
201. Terje Valås	E
202. Snorre Bragstad	T
203. Brit Aas Hovde	C
204. Arild Bjerås	G

Avd. 27 Troms

205. Gunnar Sørensen	V
206. Agnar Kvernmo	V
207. Sigmund Steinnes	V

208. Svein Westvik	P
209. Lisbeth Johansen	R
210. Børge Kristoffersen	E
211. Evald Larsen	H
212. Hans Takøy	V

Avd. 36 Oppland

213. Kjell Svendsrud	V
214. Karen Marie Tvedt	V
215. Toril B. Viken	R
216. Lisbeth Ninive	R
217. Kjell Borglund	E
218. Trygve Kolden	E
219. Rolf Øverland	B
220. Håkon Trettsveen	T
221. Leif Larsen	P

Avd. 111 Løkken

222. Ingen representant	
-------------------------	--

Avd. 142 Longyearbyen

223. Anders Ringheim	B
224. Bjørn Haug	B
225. Kurt Kvam	B

Avd. 206 Skaland

226. Anne-Karin M. Heitmann	B
-----------------------------------	---

Avd. 214 Sandbekk

227. Herbert Fercho	B
228. Villy Seglem	B

Avd. 220 Linje

229. Asbjørn Lærum	K
--------------------------	---

Avd. 487 Bleikvassli

230. Jan Vidar Pedersen	B
-------------------------------	---

Trykt på klorfritt papir i Aktietykkeriet a.s, Oslo